مَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ

الحمد للہ والمنۃ کہ کتاب لاجواب یعنی تذکرہ انبیاء علیہم السلام مسمّٰی بہ

عجائبُ القصص

یعنے

گلزار آدمؑ

مصنفہ

مولوی محمد مسلم

حسب فرمایش

محمد علی شمس الدین تاجران کتب شہر جالندھر

سنہ ۱۹۲۰ء

مطبوعہ کیکسٹن پریس لاہور

(باہتمام ملک چراغ الدین صاحب مالک)

مختصر فہرست کتب کتبخانہ حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور

نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت
کتب فقہ بزبان پنجابی -		گلزار نوح پنجابی -	۲ر	وفات نامہ -	۰ر
		گلزار خلیل پنجابی -	۲ر	شیر رسول -	۱۰ر
		قصہ ابراہیم ادہم -	۲ر	انتخاب الکتب -	۱ر
احوال الآخرت مطبوعہ لاہور	۴ر	تقویۃ الاسلام } ترجمہ فتوح الشام } -	۸ر	رسالہ جمعہ عربی -	٭ر
احوال الآخرت جدید -	۴ر			چہل حدیث -	-ر
توقیر الحق -	۴ر	فقرنامہ -	٭ر	دعا سریانی -	۰ر
پکی روٹی کلاں محمد الدین -	۱۰ر	فقرنامہ امام جعفر صادق -	۱ر	رسالہ تاثیر الصلوۃ -	٭ر
ایضاً مولوی غلام رسول -	۱ر	جنگ نامہ حامد -	۲ر	شجرہ خاندان چشتیان -	-ر
ایضاً خورد -	۰ر	جنگ مقبل -	۱ر	گھڑولی رسول مقبول -	۰ر
اخبار الآخرت -	۱۰ر	جنگ فرزندان مسلم -	٭ر	سلسلہ چشتیان -	۱ر
سٹھی روٹی -	۳ر	فرائض بابو -	۰ر	قصہ شمشاد -	۰ر
سیف السنۃ -	۱ر	زبدۃ الفقہ -	۱ر	رسالہ بے نمازان -	-ر
نجات المسلمین -	٭ر	جنگ قاسم -	۰ر	تحفۃ الاسلام -	-ر
بدیع الجمال -	۲ر	جنگ حضرت علی رض -	۰ر	خلاصۃ الفقہ -	۱ر
خوان یغما اول -	۱ر	جنگ حنیف -	۱ر	تحفۃ الصلوۃ -	-ر
ایضاً - دوم - سوم -	۱ر	سعادت الکونین شہادت نامہ		حلیہ شریف بزبان }	
درۃ الاسلام -	۱ر	امام حسین -	۱ر	پنجابی فارسی } -	۰ر
خوان یغما جدید -	٭ر	نافع الصلوۃ -	٭ر	قصیدہ الامیۃ -	۲ر
تمیم النصاری -	۱ر	روشن دل -	۱ر	ارشاد المسلمین -	۰ر
ستی روٹی مسائل معہ معراجنامہ	٭ر	غلامان ناجی -	۰ر	قاضی کتب -	۰ر
گلزار آدم -	۱۴ر	جنگنامہ حامد چوب قلم معہ مرثیہ	۹ر	باراں انواع عبداللہ -	۹ر
گلزار موسےٰ -	۵ر	معراجنامہ قادری -	۱۰ر	ایضاً - بارک اللہ -	عہ
گلزار سکندری -	۲ر	نور نامہ -	-ر	زینت الاسلام کلام محمد -	۶ر
گلزار [illegible]ی -	۵ر	نجات المومنین -	سعہ	انواع محمدی جدید -	۶ر

مَا شَآءَ اللّٰہُ لَا قُوَّۃَ اِلَّا بِاللّٰہِ

الحمد للہ والمنۃ کہ کتاب سراپا برکت از تصانیف عالم ربانی مولوی محمد مسلم صاحب

عجائب القصص

سنہ ۱۳۳۸ھ یعنی ۱۹۲۰ء

گلزار آدم علیہ السلام

حسب فرمائش حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب لاہور بازار کشمیری

باہتمام ملک چنن دین مالک کیکسٹن پرنٹنگ الیکٹرک پریس لاہور

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

سر سجدے وچ رکھ کے بے حد کہاں ثنا
سورج چند بنایا جس نے قدرت نال
زینت کیتی زمین دی اللہ نے انسان
انبر ساتھ فرشتیاں سارا کر معمور
عورت دی کجھ اُنہاں تنوں خواہش نا ہی مول
کیتے اللہ پاک نے میوے پھل بہار
دوزخ ہور بہشت ہی کرسی لوح قلم
کسنوں طاقت لکھن دی جیہی صفت خدا
صفت نہ ہوکے ربدی ہے اوہ بہت رفیع
حضرت نبیؐ کریم توں کہاں ہزار درود
وچ فرشتیاں مرسلاں جسدا قدر بلند۔
جسدی صفت قرآن وچ کیتی آپ خدا
طٰہٰ تے یٰسٓ وچ دیکھو صفت نبیؐ
سُن توں پاک رسولؐ دی ہین ہک کہاں ثناء
اللہ نے فرمایا حضرت موسیٰؑ نوں
ایہہ جا گہہ ہے ادب دی کیتا حکم خدا
جدوں محمد مصطفیٰؐ اپر عرش گیا۔

جسنے کن میکون تھیں کیتے ارض و سما
زینت ایہہ آسمان دی کیتی جل جلال
ہور ہزاراں نعمتاں رنگا رنگ پچھان
کھاون جیون اُنہاں دا کیتا ذکر غفور
اندر شکر خدا دے رہندے ہین مشغول
ہر انواع نعمتاں آئیے ناہ شمار
زمیاں تے اسمان ہی کیتے نال کرم
لا اُحصی جاں آپ ہی نبی گئے فرما
دل تیں پاک رسولؐ توں ہن میں ان شفیع
ایہہ سب اُسدے وارد کیتا ہے موجود
ساتھ اشارت اوسدی ٹکڑی ہویا چند
ہین حاضری اوسدی آکھاں صفت ثناء
والضحیٰ تے والشمس ہے اسدی صفت نبی
وچ میدان کوہ طور دے موسیٰ جدوں گیا
اپر اس پہاڑ دے آ جو پہنچا توں
پیراں وچوں جوتیاں جلدی کریں جدا
ہو اسوار براق تے حکمے نال خدا

دل دے اندر اپنے کیتا ایہہ دھیان
ایہہ جاگہ ہے ادب دی جوتے دیہہ ارتار
اس جاگہ وچہ جوتیاں میں بہی کراں جدا
جوتی پیروں لاہ کے حضرت ہوئے رواں
پیریں جوڑا رہن دے ای ہیکر محبوب
کیتا عرش اللہ دا آ نانت پچھان
مرسل وچہ پیغمبراں حضرت نبی کریم
حضرت شیث ادریس تہیں خضر اتے الیاس
اسمٰعیل اسحاق ہاتہیں یوسف تے یعقوبؑ
حضرت صالحؑ ہود بھی لوطؑ اتے ایوبؑ
یسع ذوالقرنین ہاتہیں یحیٰے اتے طالوت
یوشع شمعون ذکریا خضر عزیر نبی
سلیمانؑ اتے داؤد بھی حضرت عیسٰیؑ جان
شان رسول کریم دی کیتی رب بلند
نور رسولؐ کریم تہیں کیتا کل جہان
عزت نبی کریم دی آدم دی تقصیر
نوح تائیں طوفان تہیں بخشی رب نجات
حضرت یونسؑ مچھی ولوں یوسف قید نمن جان
عبداللہ دا پت سی حضرت پاک نبیؐ
اوہ ہاشم دا پت سی اوہ پت عبد مناف
سی اوہ پت کلاب دا اوہ مرا دا جان
اوہ غالب دا پت سی غالب پت فہر
سی اوہ پت کنانہ دا اوہ خزیمہ دا
اوہ سی پت مصر دا سی اوہ پت نزار
معدہ سی اودنان دا اوہ پت آباد

موسےٰ نوں کوہ طور تے ہویا سی فرمان
ایہناں عرش عظیم ہے اس تہیں بزرگوار
جان بےادبی عرش تے جوتی پیریں پاو
جبرائیل سنایا اللہ دا فرمان
جوتی تینوں لاہ کے آون ناہیں خوب
رکھیا قدم رسولؐ جاں ہویا امن امان
حضرت آدم نوحؑ تہیں نالے ابراہیمؑ
تہیں نبی کریمؐ نوں افضل کریں قیاس
سبھناں کولوں مصطفےٰ اللہ دا محبوب
موسےٰ اتے ہارون ہاتہیں رب دا ہے محبوب
تہیں افضل مصطفےٰ رکھ یقین ثبوب
شان برابر مصطفےٰ انہاں سول ہنیں
افضل پاک رسولؐ نوں انبیاں وچہ پچھان
نبیاں اندر مصطفےٰ جیوں تاریاں وچہ چند
آدم حوا دستگیر نور دل ہوئے عیان
اللہ کیتی معاف سی جس دا نام قدیر
آتش وچوں کڈھیا ابراہیمؑ حیات
موسےٰ نوں فرعون تہیں بخشی رب امان
عبدالمطلب جان توں اسدا دا سی
اوہ قصی دا پت سی آکھ سناواں صاف
مرا آکعب دا کعب لوی دا جان
اوہ مالک دا پت سی مالک پت نضر
اوہ مدرکہ دا پت سی اوہ الیاس مُنا
اوہ معدے دا پت سی اگے کریں فہما
اوہ یسع دا پت سی سن ہو کے خوشنود

اوہ سلامان دا پُت سی اوہ ثابت دا جان
اوہ سی اسماعیل دا سی اوہ پُت خلیل
سی اوہ پُت ناخور دا اوہ شاروخ پچھان
اوہ جابر دا جان توں اوہ شالح دا خوب
اوہ سی بیٹا سام دا نوح نبیؑ دا اوہ
اوہ سی متوشلخ دا اوہ ادریس سمبھال
یارد مہلائیل دا سی اوہ پُت قینان
بیٹا حضرت شیث سی حضرت آدم دا
امینہ بیٹی وہب دی ماں نبیؐ دی جان
چوداں حرم رسولؐ دے دل یقین کریں آداب
سودہ ام حبیب سی ام سلمہ ہور جان
ام زینب تے ریحانہ ہور میمونہ خوب
بیٹے چار رسول دے سن نوں یار فہیم
بنت رقیہ فاطمہ زینب ام کلثوم
مکے پیدا ہویا حضرت پاک نبیؐ
بعد رسول کریم دے آہے چارے یار
اس دا نام صدیق ہے دھریا آپ رسولؐ
ایہ عامر دا پُت سی اوہ پُت کعب پچھان
تیم پچھانی مرہ دا ذات قریشی سی
ابابکر صدیق نوں پیغمبر فرما
پکڑ ترازو تولیئے تیرے نال ایمان
ام الخیر صدیق دی آہی ماں پچھان
مکے پیدا ہویا عمر ۶۳ تریسٹھ جان
تے فرزند صدیق دے ہک عبدالرحمن
بیٹیاں تن صدیق دی عائشہ ام کلثوم

اوہ پُت آہا حمل دا اوہ قیدار جوان
اوہ آذر دا پُت سی اُس نوں ایہ دلیل
اوہ راعو دا پُت سی اوہ فالح دا مان
اوہ سی ارفخشاذ دا اُس میرے محبوب
نوح لامک دا پُت سی شک نہ کرنی کو
اوہ یارو دا پُت سی اُس ہو کے خوشحال
اوہ سی پُت انوشہ دا اوہ پت شیث پچھان
گرسی نانہ نبی دا مسلم گیا سُنا
اوہ سی عبد مناف دا بیٹا کریں دھیان
خدیجہ حضرت عائشہ حفصہ سنی جواب
جویریہ تے دو زینباں آسمہ کریں بیان
ہک صفیہ ہور سی حضرت دی محبوب
طیب طاہر سمجھ توں قاسم ابراہیم
سبھناں وچوں فاطمہ افضل کر معلوم
وچ مدینے دفن ہے عمر ۶۳ تریٹھ سی
پہلا یار رسول دا سی اصحاب کبار
بیٹا ابی قحافہ دا سی ایہ مرد قبول
کعب پچھانی سعد دا سعد تمیم عیان
سنویں گر سی نبی نوں جا کے رلدا ہی
ہکی پہلے ایمان نہیں دوجے خلق خدا
معلم نہ ہوون سمجھ توں اوہ برابر جان
اوہ بیٹی سی صخر دی اوہ پُت عامر جان
وچ مدینے دفن ہے پاس رسول پچھان
عبداللہ ساڈو ہترا ہور محمد جان
اسماء آہی تیسری بھین ہتیں کر معلوم

دو جا یار رسولؐ دا حضرت عمرؓ خطاب
حضرت عمر پچھان توں آنا پُت خطاب
اوہ پُت عبد العزیز دا اوہ سا ریاد ا
سا اوہ پُت زخاج دا اوہ عدی دا جان
ناتُویں کرسی نبی نوں ملدا ہے اوہ چار
تیمے پیدا ہویا عمر ترسٹھ جان
پیغمبر فرمایا میرے بعد نبیؐ
چار عمر دی بیٹیاں تو آہے فرزند
اوسط اصغر ہور سی تے عبد الرحمٰن
بیٹیاں چار خطاب دی حضرت حفصہ جان
تریجا یار رسول دا حضرت سی عثمانؓ
بیٹیاں دو عثمان نوں دتیاں پاک رسولؐ
آناتدوں رسول نے کیتا ایہ فرمان
حضرت عثمان جانتوں بیٹا ہے عفان
اوہ سی عبد شمس دا اوہ پُت عبد مناف
ازوی بنت کریز دی ماں آہی عثمان
بیٹا عبد الشمس دا آنا سنے حبیب
وچ بقیع دفن ہے ہویا بزرگ وار
چھ اسد باں سن بیٹیاں دس آہے فرزند
خالد لئے سعید سی عتبہ ہور عبان
بیٹیاں دا اُسن نام توں مریم ام سعید
آہی ام بنین ہک سنتوں مہر بار
چوتھا یار رسول دا حضرت شاہ علیؓ
ابو طالب دا پُت سا حضرت شاہ مردان
دو جگہ کرسی نبی دی رلدا شاہ علیؓ

وڈا جند امر نبہ کیتا رب وہاب
ایہہ سا پُت نقیل دا اُسن میرے احباب
اوس عبد اللہ باپ سا اوہ پُت قرط سُنا
عدی آنا کعب دا بیٹا کریں دھیان
ہاشم دی دھی فاطمہ اس دی ماں سُنا
وچ مدینے دفن ہے پاس صدیق پچھان
ہونا ہوندا سچ توں ہوندا عمر جیہے
اکبر عاصم زید سی ہور عیاض پسند
ابو شحمہ مشہور ہے تے عبد اللہ جان
ہور رقیہ فاطمہ زینب کریں دھیان
صفت کیتی ہے رب نے جس دی وچ قرآن
حضرت دی وچ زندگی فوت ہویاں مقبول
ہوندی ہی بیٹی ہور جے دیندا ایں عثمان
اوہ ثابت دا پُت سی اوہ چھتا ایہہ جان
پنجویں کرسی نبی دی رلدا ہے ایہہ صاف
اوہ ربیع دا پُت سا ابن حبیب پچھان
مکے پیدا ہویا آہے نیک نصیب
عمر ترسٹھ سال دی دساں کر اظہار
اکبر اصغر زید سی سنیں توں ایہہ دلبند
شیبہ ولید مغیرہ عبد الملک پچھان
عائشہ ام ابان سی ام عمر کر دیار
کھول کتاباں ویکھ توں ہو جاسی اظہار
صفت کیتی ہے اوس دی وچ قرآں رب جی
عبد المطلب او سدا دادا آنا جان
توں وچ نبی کریم نے کرسی ویکھ جیہی

فاطمہ بیٹی اوس دی ماں علی دی جان
پاک نبی تے علی دا آہا اکو خون
ملکے پیدا ہویا حضرت شاہ مردان
بیٹے حضرت علی دے فاطمہ دے فرزند
زینب ام کلثوم دو بیٹیاں شاہ مردان
بعد رسول کریم دے جو سی چارے یار
ریاصحاب رسول دے ہین برحق پچھان
چاچے پاک رسول دے حمزہ تے عباس
آل اصحاب رسول نوں کہاں ہزار درود
رحمت ہووے رب دی اوپر چار امام
اوہ ہاشم دا پت ساد لوچہ کرین دھیان
جو دشمن ہے اوسدا اسنوں جان نہ دان
پاس کوفیدے نجف ہے اوتھے دفن پچھان
حضرت حسن حسین دو محسن سی دل بند
ماں انہاندی فاطمہ جیدی وڈی شان
افضل بعد پیغمبراں دلو چہ کرین شمار
گلہ کرے جو انہاں تہیں ہے اوہ نافرمان
ایہہ بھی دلوچہ آپنے افضل کرین قیاس
اللہ آل رسول تہیں دائم ہے خوشنود
ابو حنیفہ شافعی مالک حنبل نام

مناجات مصنف رح بدرگاہ قاضی الحاجات

اللہ قادر پاک توں حاجت کرین روا
اللہ میری عرض ہے تیری وچہ درگاہ
دیویں مینوں آپنا ہر دم شوق مدام
ایہہ بھی میری عرض ہے میری عالی شاہ
دل میرا توں نور دے ساتھ کرین معمور
بندہ اک ضعیف ہیں عرضاں کہی ہزار
جو وچوں سب دے جیاں ہیگا درجہ فوق
جسدا قدر بلند ہے دنیا نوچہ پچھان
توں مہمان نواز ہیں نالے کرم ستار
توں خود آپ غیاض ہیں نالے جود کرم
تیری ذات لطیف ہے نالے طیب پاک
اس تفاوت ساتھ ہی ہر دم رہیں قریب
نحن اقرب آپ تیں کیتا ہے فرمان
میں ہاں باہجہ بصیر توں عاجز تے مجبور
اسین فقیر ضعیف ہاں عاجز اتے گدا
اوپر حال غریب دے کرم کرین توں شاہ
اندر تیری یاد دے گذر رہی عمر تمام
ہستی میرے جسم دی جد توں کرین فناہ
باطل وہم خیال توں دل وچوں کر دور
سن میری فریاد توں آمیرے کرتار
لکھاں درجہ اوس تہیں توں ہیگا بافوق
اوہ تیری درگاہ وچہ عاجز ہے ناتان
اسین ضعیف نحیف ہاں عاجز فقر گدا
عاجز ہور ضعیف ہاں باجہ دینار درم
ساڈی کی بنیاد ہے اصل جنہاں دا خاک
ایہہ سب تیرا لطف ہے بات عجیب غریب
عمر تمامی ڈھونڈدہ دا ہیں ہویا حیران
تا لے لائق قرب دی ناہیں رب غفور

جیکر مینوں آپ توں بخشیں ناہ نظر
اوہ بصیرت باطنی مینوں بخش خدا
جے توں آہیں عدم توں قائم جلدی ہو
مینوں اپنے عشق دا کر توں درد عطا
وچ حقیقی عشق دے کر مینوں بے ہوش
بیخود ہوواں عشق وچ جام شراب پلا
اس عشق دی نشے تھیں مجنوں وانگ بناء
دل دے اندر بخش توں ایسا جوش خروش
کھولیا مُنہ نہنگ نے وچ غار دے دریار
جنگل دا کجھ انت نہ جاپے طرفین خار
جس جنگل وچ لعل ہے اُس وچ کُنڈی سنگ
نہ کوئی غمخوار ہے راہبر نہ شفیق
ہک دل میرے اگ ہے آوی شعلہ دار
نظر مینوں ہے آوندا وہ جھل اک چاہ
ٹھاٹھاں ہا لگے ماردا ہے وڈا دریار
چپکے میرے تیر نے کھولی آنی زبان
ہن تدبیر نہ آوندی کی تدبیر کراں
ساتھ عنایت کرم دے جے ناہ کریں نظر
سُن میری فریاد توں دلیوں والے داد
میرے پاسوں او سدا ہوندا تھیں علاج
اندر گھمن گھیر دے کشتی پئی رُلون
جے نا کریں لطف توں اے میرے پاک اللہ
فکر آئے افسوس تھیں کردا شور پکار
وچ آپنے کم دے گذری عمر تمام
مفت گوایا عمر دا جو سا قدر یتیم

میں عاجز نوں کس طرح آوین پھیر نظر
کھولن اکھیاں باطنی ویکھاں نور صفا
ہوندی اوہ موجود ہے دیر نہ لگے کوا
جو دنیا دی تھیکے رہے نہ ہک ذرا
تا وحدت دے جام تھیں ہر دم کراں خروش
خود بینی دے حسن تھیں گردن ہو جدا
باہجوں خواہش آپنی کرلوں سب فناء
اڈ جاوے اس طیش تھیں جو ہے خواہش ہوش
لنگرے دونویں پیر ہین اندر رات سیاہ
ننگے دونویں پیر ہین ساتھی نا کوئی یار
راہبر باہجھ تھمارہین نالے رستہ تنگ
وچ اندھیری رات دے بُھلا سب طریق
خضر کیہڑا ملن ہے ڈر دا باہجھ تھمارہ
تنگ ہیچ تاریک تھا نالے سب سیاہ
جِتّھا پار اوار نہ انت نہ کوئی آر
ناں کوئی یار رفیق ہے اقداوس میدان
ہک عنایت فضل دی باہجھ نظر دہران
میری مرنے وچ ہن ناہیں کجھ کسر
تیرے باہجوں جا کراں کس اگے فریاد
قدرت تھیں تدبیر کر آپ [illegible]
ہوندا ہیں غرقاب ہاں وچ دریا دے خون
تا مینوں شیطان نے کیتا خار تباہ
مفت گوائی عمر میں غفلت وچ خوار
جو کجھ میرے کم ہے آہی ساری خام
بیا جو کجھ عقل دے ہو گیا دو نیم

ربّ غفارا قادرا توہیں بخشی جان
مساجد نوں لطف تھیں مسلم کریں خدا
ساتھ لطف تے کرم دے بیٹوں نیک بنا
مسلم تے ہور معنے کریں موافق دو
لفظ بدی تے معنے جے کر ہوون نیک
مسلم ہوئے لفظ جے معنے ہوون بد
اندر مسلم عبد نوں مسلم کریں توں آپ
جسم اتے دل نور دے ساتھ کریں معمور
جو مسلم دے نام دے بیٹھے حرف چار
جو آیا اس نام دے اندر ہے اک میم
سین جو ہے اس نام دے اندر رب رحیم
لام جو ہے اس نام دے اندر پاک خدا
میم جو ہے اس نام دے آیا اک اخیر
تا رعیتیں اس نام دا ہیٹھ سارا چند
کرمیرے اس نام نوں با توں مقبول
عدد جو ہین اس نام دے سب حد مثال
نیک اتے بدکار تھیں توں ہیں بے پرواہ
اینیری درگاہ توں مشکل نا ہیں سوال
ساحر سی فرعون دے ستر ہزار غلام
کتا کہف اصحاب دا دتا بخش خدا
اونویں مسلم عبد نوں ربا کر مقبول
جے میں بدکردار ہاں نالے نافرمان
حرمت نام رسولؐ دے کرکے رکھیا ل
حرمت چار یار دی حرمت آل رسول
حرمت معصوم رسولؐ دے حرمت چار امام

میری دل دی آرزو کر توں سب آسان
طرف گناہاں ویکھ کے کریں نہ غضب غفار
جو کجھ میری خطا ہے کر توں نیک خدا
معنے تے ہور نام ہی تند ول برابر ہو
او ہو نیاب کمال ہے فضل نیک ولیک
آپ پسند نہ مول ہے اگے اہل خرد
لفظ اتے ہو معنے دو وین کریں ملاپ
شوق جو تیرا ہیجہ ہے کر انہوں توں دور
انہاں نوں تقسیم کر توں اس طور غفار
کراوہ میم کریم دل ہور رحیم علیم
کر قدوس سبوح وا سامع دا اوہ سین
لطیف حلیم سلام دا توں اوہ لام بناؤ
کراوہ میم قیوم دا توں اے رب قدیر
نالے مسلم نام دے معنے ہوون دو چند
رنج فکر تکلیف وچ پاویں نا ہیں مول
حرمت تھیں اس نام دے کر رب ورلال
جلیتوں ہیں بدکار نوں بخشیں پاک اللہ
جلیتوں ہیں مجہول نوں چا کریں مقبول
تیں اونہاں نوں بخشیا او پر پاک کلام
خضر علیہ دا بخشیا کر کے لطف عطا
روز حشر شرمندگی ہووے نا حصول
تیرے پاک رسولؐ دا ایں ہاں بند غلام
ہیں بدکار بیکار نوں بخشیں جل جلال
ہور اصحاب رسولؐ دے جو آہے مقبول
عارف عابد زاہداں نالے ولی تمام

مطلب دے بنیاد دین دسائے کریں آسان
قبر کریں پر نور تہیں ثابت رکھ ایمان

دل نہیں وہم خیال نوں سارا دیہہ اُٹھا
دیہہ محبت اپنی مینوں رکھ خدا

لطف عنایت خلق تے تیرا بہت لطیف
میں وچہ تیرے بندیاں ناں بدکار ضعیف

جے ہیں بدکار ہاں تیرا اسم غفور
اک نظر تیں کریم دی خطا ہووے سب دور

بخش میرے اوستاد نوں نوں رب نصیر
بخش میرے ماں باپ نوں تیرا ناں ہم تقصیر

تیری عاجز خلق ہے توں ہیں پاک خدا
جملہ مومن کل نوں بخشیں کراں دعا

توں ہیں بخشنہار ہیں بدیاں انت نہ کا
غرق گناہاں وچہ ہیں جیوں ماہی دریا

جو شب ہیں بدکار ہے ہیں اُس تہیں بدکار
جے ہیں کیتا ظلم ہے توں ہیں بخشنہار

جو اس دی بنیاد وچہ ہے شب ہیں ناقص چیز
سو درجہ او وہ نیک ہے ہیں تہیں کریں تمیز

واحد رب ستار توں تیرا اسم غفور
ہیں عاجز بے کار تے کریوں رحم ضرور

توں ہیں شافی خلق دا ہیں تیرا بیمار
بحر سمندر وچہ ہیں توں ہیں کریں پار

میری عرض قبول کر حرمت پاک رسول
میری ایس کتاب نوں کر مشہور قبول

بخشیں میریاں دوستاں تائیں رب کل
مومن ہمسائے بخش توں گئی جے راہوں بھل

لکھن پڑھن سب ایس نوں جو ہیں مسلمان
برکت عزت پاک دی کر توں سب آسان

مسلم کریں ختم توں ایہہ سوال بدیع
روح محمد مصطفےٰ اس وچہ رکھ شفیع

حالت ایس کتاب دی لوکاں آکھ سُنا
طفیل محمد مصطفےٰ کرے آسان خدا

سبب تصنیف کتاب

پہلے حمد خدائیدے نال بعد دعا
حالت ایس کتاب دی ویلیاں کجھ سُنا

بکدن دل وچہ گذریا میرے ایہ خیال
ہندی وچہ پیغمبراں دا ہیں کجھ آکھاں احوال

لکھے نام خدائیدا پکڑی نیم دوات
لکھے جو اندر ایسدے صاف [illegible]

حصے اسدے چار ہیں کیتے جُدا جُدا
گلزار آدم اس نام ہے پہلا [illegible]

گلزار موسیٰ ہے دوسرا حصہ ہویا خوب
تیجے گلزار سکندری تے [illegible] حسن محبوبا

ہے گلزار محمدی چوتھا حصہ خوب
حال محمد مصطفےٰ اس وچہ ہے مرغوبا

وچہ کتاباں معتبر لکھیا ہے ایہہ حال
شک ہووے تاں لوچ جے ویکھ کتاباں بھال

کجھ نیں ظاہر قصص نہیں لکھیا ہے چال
کجھ بحر الامواج تہیں لکھیا ایہہ احوال

لکھیا کجھ بہار جوں کجھ قصص الانبیاء
کجھا حوال مدار جوں لکھیا ہے وچ جا

کجھ تفسیر عزیزیوں کجھ کشف الاسرار
کجھ تفسیر غرائب سیوں آکھ سنایا یار

ایہناں باہجوں ہور جو سنگی کجھ کلام
اس جا اوس کتاب دا ظاہر لکھیا نام

ایہ سب قصے رب نے الحق وچ قرآن
اوپر پاک رسول دے نازل کیتے جان

ہوٹھی ایس کتاب دی جو جانے گفتار
جوں آیات قرآن تھیں کیتا اس انکار

پڑھ پڑھ راضی ہوسن اس قصے نوں یار
جاسی اندر حسد دے ہوسی آپ خوار

نہ تکلف شاعری نا کجھ سا نحو ردیف
جاہلاں لوکاں واسطے لکھی کتاب شریف

ناہیں جاناں قافیہ جاناں نہ ردیف
ایہ عجائب قصص ہے قصہ بہت شریف

عربی نہ ہی فارسی خاصاں نوں مطلوب
ایہہ پنجابی ہووسی عاماں نوں مرغوب

اس قصے دے باب چھ ہے کل بیان
سن سن راضی ہوسن ہندی وچ زبان

اندر پہلے باب دے قصہ نور رسول ؐ
پڑھسی جو مومن اوہناں ہوگ ثواب حصول

اندر دوجے باب دے قصہ آدم دا
شیث اتے ادریس دا اندر اسدے آ

اندر تیجے باب دا نوح علیہ السلام
حضرت صالح ہود دا حال شدا تمام

اندر چوتھے باب دے ابراہیم خلیل
لوط اتے اسحاق دا قصہ اسمعیل ؑ

اندر پنجویں باب دے حالت کجھ یعقوب
اچرج قصہ ایہہ وچ یوسف دا ہے خوب

اندر چھیویں باب دے قصہ نبی ایوب
یونس اتے شعیب دی حالت ہے محبوب

اس تھیں پچھے ہور ہے بہتوں ہوو شوق
گلزار موسے نوں پچھے توں نال محبت ذوق

نہیں دعویٰ شاعری ناہیں شاعر مول
بخشو بندوں مومنوں جو ہیا سو چھپول

ہین جہاں وچ خلق دے ناقص عقل شکو
اللہ بخش شمار ہے ہوئی ہوگ سو ہو

مسلم حال کتاب دا اکرا تیوں مقبول
اودھ وسیلہ خوب ہے تیرا پاک رسول

باب اول در بیان پیدائش نور محمد صلے اللہ علیہ وسلم

اللہ باب آسان کر آکھ سناواں حال
جیہڑوں صاحب پیدا کیتوں کیتا رب کمال

صحیح روایت لکھیا وچہ اخبار کتاب
نور نامہ ایہی دا جیہڑا لکھیا ثواب

پہلاں ساتے خلق نہیں سن پیغمبر دا نور
پیدا کر کے رب نے کیتا سب ظہور

اک درخت بنایا رب نے قدرت نال
اس دا نام یقین سی دہر یا جلی جلال

اللہ نور رسول نوں صورت مور بنایا
بیٹھا مور یقین تے ستر ہزاراں سال
اگے اُسدے آرسی رکھی قدرت نال
صورت وچوں آرسی ویکھی نظر اوٹھا
وچ درگاہ خدا ایہدے سجدے کیتے پنج
کیتا اللہ پاک تھیں جسم مور چیار
ہویا سر دے عرق تھیں روح فرشتیاں جان
سورج چند بنایا روشن وچ جہان
سینے دے عرق تھیں پیدا کرسی عرشا
ابرو دے عرق تھیں رہ حال سلامان
پشت مبارک عرق تھیں بنے بیت المعمور
دنیاوی مسجداں دی بیٹھے تے پیر زمین
قدم مبارک عرق تھیں ایہ زمین تمام
اللہ نے اس نور تھیں اک فانوس بنا
اوہ فانوس عقیق دا آہا بہت شفاف
کیتا اونہاں طواف سی برساں ستر ہزار
روحاں نوں فرمایا اس تھیں بعد خدا
سر ڈٹھا جس روح نے ہویا اوہ سلطان
پیشانی ابرو ویکھیاں ہویا اوہ نقاش
کن ڈٹھے جس روح نے ہو صاحب اقبال
ہوٹھ دنداں نوں ویکھ کے ہویا بہت شکیل
مونہہ مبارک ویکھ کے ہویا روزے دار
زاہد ویکھ زبان نوں ... [illegible]
گردن ویکھ تجار ... [illegible]
سجا بازو ویکھ کے ہو گئے ... [illegible] تمام

اوپر رکھ یقین دے دتا اوہ بہا
اندر یاد خدا ایہدے دائم سی خوشحال
ہوا تے وچ رب دے دسی ایہ فرق سنبھال
صورت اپنی ویکھ کے کیتا مور چیار
اوہو اللہ کیتیاں پنج نمازاں گنج
عرق مبارک بدن تھیں ٹریا اُسدے تاو
ہو ندھے سے عرق اوہناں۔ جنہاں توں لوح قلم بنان
تارے کے زینت واسطے ہور کیتے سبحان
روح نبیاں ولیاں دا فضل تے شہداں
کناں دے عرق تھیں روح کفار پچھان
بیت المقدس ہویا کعبہ جان ضرور
پیدا کیتے رب نے اس تھیں نال یقین
مشرق مغرب بنا کے کیتے رب علام
روح مبارک نبی دی اُس وچ دتی پاء
روحاں نوں فرمایا اس دی کرو طواف
کیتی روحاں رسول دے رہیاں بے تکرار
ویکھو صورت رسول دی سارے نظر ٹکا
جنہے متھا ویکھیا عادل وچ جہان
نینیں ویکھ سنگار دے ہویا نیک معاشر
حافظ اکھیں ویکھ کے ہویا کریں خیال
صاحب حسن جمال کی اگے ستے دلیل
واعظ امروں اون خلق اوں ویکھیا ہوا سن یار
غازی داڑھی ویکھ کے لڑی جو نال کفار
بیٹھ متوکل ہویا بازو ویکھ پچھان
کھبا بازو ویکھ کے ہو گئے جلاد تمام

تھالی سجی ہتھ دی ویکھ ہویا صراف
پٹھ ڈٹھی جس سجیاں انگلیاں دی جان
تھالی دی جس پٹھ سی سجی ڈٹھی جان
راج خرادی ہور ہی جو ہے اس دنیا ل
پٹھ ڈٹھی جس کھبیاں انگلیاں دی یار
دونویں تھالیاں ویکھ کے ہویا سخی کمال
انگلیاں ویکھے ہتھ تھیں کاتب ہے محبوب
جس نے سینہ ویکھیا عالم قدر جلیل
پشت مبارک ویکھ کے اہل شرع ہے جان
سجی ڈکھی کے ہویا ہے سنیار
سجا گوڈا ویکھ کے نالی ہویا ہے
سجا ڈٹھا پیر جس موچی ہویا ہے
کھبا ڈٹھا پیر جس پینجا ہے کھمیار
پشت پیراں دی ویکھ کے جو کرے شکار
جس نے سایہ ویکھیا اوہ کلاونت جان
یہود نصاریٰ اوس تھیں جو ہے قوم کفار
طرف نور رسولؐ دے ڈٹھا پیر خدا
گذریا برس ہزار جاں قدرت نال خدا
پہلے حصیوں رب نے کیتا عرش تیار
وتھ اندر ہر رکن دے جو کوئی شے سوا
چار فرشتے عرش تے ہور بنائے جان
شکل تیجا بگھیاڑ دے چوتھا بلد پچھان
پیر اونہاں دے ہیٹھ توں ستویں ہیٹھ زمین
اٹھاں اٹھایا عرش نوں جاں آیا فرمان
حصہ تیں رب دوسرے دی قلم بنا
جوڑا [illegible] دیہان

کھبی تھالی ویکھ کے وزن جو کردا صاف
اوہ لیلاری ہویا دھوبی وچ جہان
لمکے تیشہ ہتھ وچ ہویا اوہ ترکھان
پیدا کیتے رب نے قدرت نال سمبھال
صیقل گر تے قفل گر کوفت گر لوہار
پٹھ ہتھاں دی ویکھ کے ہویا بخیل سہال
کھبیاں تائیں ویکھ کے درزی ہے مرغوب
شکم ڈٹھا جس قانع ہویا کریں دلیل
عابد زانو ویکھ کے ہویا وچ جہان
گھٹنے تائیں ویکھ کے ہویا ہے ٹھٹھیار
وال مبارک ویکھ کے اوہ جولایا ہے
ہور کھٹیک سراج ہین رنگن چمرسیان
تلیاں پیراں ویکھ کے قوم یہود نصار
زیر پیران ویکھیا قاصد ہے رفتار
جس نے مول نہ ویکھیا کافر بے ایمان
گبر مجوسی اونہاں تھیں ہو گئے اظہار
تا اوہ نور رسول دا پانی ہو گیا
دس حصے اس نور نوں کیتا مجراں خدا
تھم بنائے عرش دے اللہ چار ہزار
چلے دن تے رات جے برسان چار ہزار
پہلا صورت شیر دی دوجا جیوں انسان
قد اونہاں دا طول ہے ایہہ ہی کراں بیان
سر ہے اوپر عرش دے جانی نال یقین
سر اوپر ہے اونہاں دے ہن تک امان
پہلے پنج سو سال دا رستہ سمجھ بھرا
اللہ نور رسول نے کیتے وڈے شان

حکم ہویا پھر قلم نوں اوپر لوح شتاب
لکھیا آنا قلم سُتے اندر برس ہزار
اسو ویلے پھر قلم نوں ہویا حکم خدا
کلمہ اندر قلم سُنے ڈٹھا تمام کتی
ساتھ تیرے جو مُنے نام محمد سے
اوسے ویلے قلم نوں کیتا حکم خدا
آدم دی اولاد وچہ ہوسی ایہ سردار
پیدا اس دے نور تھیں کیتا سب جہان
حسن کے نشان رسول دا کہنی تاروں قلم
ترتیب حصیوں رب نے سورج کیتا جان
جنت پنجویں حصیوں کیتے آپ خدا
دن ستویں تھیں ہویا روشن وچہ جہان
روح مبارک نبی دی دسویوں ہوئے جان
قدرت تھیں اک رب نے کیتا مروارید
طول درازی اوس دی پنجسو برساں راہ
پانی ہو کے مرپیا نال اوہ قدرت نال
مشرق مغرب ہوٹیا نالے ہوئے باد
اوپر پانی وگ نوں مارے ڈاڈھی سونج
وائو پانی تے وگ پئی ڈاڈی تیز ہی نال
واؤ وگی جاں زور تھیں ہویا ہند وکار
اس دھوئیں تو رب نے کر سے سب بنا
پہلے حصیوں رب نے پانی کیتا جان
چوتھیوں چاندی پنجویوں سونا کیتا رب
ستویں تھیں یاقوت لوں کیتا آپ خدا
پانی تھیں ایہ سمجھ توں پہلا ہے آسمان

لکھ بسم اللہ جلد توں کہیا رب وہاب
بات بسم اللہ لوح دے اوپر سنتوں یار
کلمہ لکھن لوح تے بسمل نال رلا
صل علے اس آکھیا کہیا پیش ربی
ایہہ محمد کون ہے مینوں دس ربّے
سب خلقت تھیں بزرگی انہوں کراں عطا
افضل سب پیدا انہوں کیہا رب غفار
کیتے اسدے واسطے زمیاں تے آسمان
رہندا قصہ نور دا اگے کراں رقم
چوتھے کولوں چند ہے روشن وچہ جہان
دوزخ دی ہے چھیویوں قدرت نال بنا
ہوئے فرشتے اٹھویوں ناویوں کرسی ملن
اوپر عرش خدا ایندے ذکر کرے سبحان
اوہ ہی نور رسول تھیں آنا قدر مزید
اوپر مروارید دے کیتی رب نگاہ
پیدا کیتے رب نے ندوں جنوب شمال
اللہ نے اوس داؤ نوں کیتا ایہ ارشاد
کف نکلے اس پانیوں آئے اوپر اونج
جس ویلے فرمایا اللہ جل جلال
پانی کرسی وچہ اوہ دھواں پھر سے قرار
ستے تھے اوس دے کیتے پہلا چھڑا
تانبا دوجے حصیوں تیجیوں لوہا پہچان
چھیویوں مروارید ہے آکھ سناواں سب
رنگ اوہناں تھیں آسمان بنائے جا
تانبے دا ہے دوسرا اک کے سنیں دھیان

اوہنے دا ہے تیسرا چوتھا چاندی دا
سونے دا ہے پنجواں چھیواں مروارید
کف پانی تھیں رب نے سب زمین بناء
پاک رسول کریم تھیں کیتا کسے سوال
کف پانی تھیں نبی نے کیتا ایہ فرمان
قریب چار ہزار ریکھو تماشا ل کسے دا یقین
ہے زمرد سبز تھیں ہے ساری کوہ قاف
سب کوہ قاف بلند ہے رستہ پنجسو سال
اگے ہین کوہ قاف دے ست زمیناں ہور
اُس تھیں اگے ہین زمیاں ست کافور
اُس تھیں اگے کھڑا ہے ستر ہزار نشان
ایہ سب کلمہ طیب ہوئے ہین بناء
لمان ہے اوہ اژدہا ستر ہزاراں سال
حلقہ اوس دا ایہا ہے گرد ہے کل زمین
اوپر ستویں زمین دے رہن فرشتے جان
جان تون اوپر چھیویں رہندے دے کثیر
مارن والے جانور تھیں اوپر جان
اوپر پہلی زمین دے آدم دی اولاد
سنگ اوپر اک [illegible]
ہے اک سنگ ولی دو سو برساں دا راہ
پتھر ہے جو دریا ہے دریا عمیق
تاریکی تھیں وانگ ہے دوزخ استون پر
پک عرش تے رکھیا پتھر سر تے جی
کہی حدیث رسول تھے راوی ابن عباس
سید المرسل تھیں اوپر ہر آسمان

ایہ سب نور محمد دی سب بنا تے چاء
ستون ہے یاقوت دا حکم قدرت پید
پانی اوپر او ستون تھا حکم کیتا چاء
ایہ زمین تکبر پنیر تھیں کیتی جل جلال
پانی مروارید تھیں پیدا ہویا جان
اوپر ہے کوہ قاف دے ساری ایہ زمین
آیا وچہ حدیث دے اسوچہ نہیں خلاف
دو ہزاراں برس دا اگر دا کہین خیال
اوہ بنیاں ہین مشک تھیں ستون کرکے غور
چاندی دیاں ست او تھیں اگے ہین ضرور
ستر ہزاراں ملک اوپر ہر ہر جان
اگے ہے اک اژدہا اوس دا قدر وڈا
ٹرے کوہی اسواریئے وڈی تیزی نال
ایہ قدرت ہے رب دی دلو چہ کرین یقین
اوپر چھیویں زمین دے رہندے ہین شیطان
چوتھی اوپر سب ہین ستون ایہ تقریر
پریاں دوجی زمین تے ویکھ کتاب بیان
انساناں تیجی زمین تے کیتی سب آباد
چار ہزاراں رنگ ہے اُسدا کریں یقین
پتھر اوپر بلند لون کیتا کھڑا اللہ
پانی ہے اوہ واڈ تے ستون مرورین
دوزخ ہے اس سنگ تے ستون مرو لپر
اوہ معلق کھڑا ہے قدرت نال ربی
ساتویں آسمان دی سان نال قیاس
بے شمار فرشتیاں کیتا ہے رحمان

دس لکھ سدی چشم ہے آئی وچہ شمار
آنسوں جاری اسدا ہر ہر روز پچھان
ہر قطرے تھیں ملک ہک پیدا کرے جلیل
اوہ فرشتے رات دن کرسے ذکر خدا
پھل اتے سب میویاں اتے رہن مدام
پھل درخت زمین تے ایسا ناہیں کو
پنج سو برساں عمر جہان ہوئی میکائیل
چھ لکھ بازو اوسنوں رب کیتے انعام
غوطے ہانے اوہ نار دا قطرے ہون روان
صورت جبرائیل دی ہوندے اوہ تمام
کرسے ذکر خدائے دا روز قیامت تیک
ہویا جبرائیل نوں جدوں پنجسو سال
وسدے ویلے موت نوں کیتا رب وہاب
قدرت آسمان تھیں آہا اوس وڈا
کوئی فرشتہ موت تھیں واقف ناسی حال
کوئی نہ آہا جاندا کی ہوندی ہے موت
حضرت آدم آئیا جان دنیا تے جان
عرض کیتی عزرائیل سنے اسدم نال تمیز
گرسے تھیں اس موت دے ہوئے دور حجاب
ویکھن اس موت نوں ہوکے کھڑی تمام
اسدے تائیں ویکھ کے ملک ہوئے بیہوش
حکم ہویا عزرائیل نوں تابع ہوئی جان
اللہ عزرائیل نوں کیتا زور عطا
عرض کیتی پھیر موت نے ربا کر فرمان
آکھیں جو تیں آکھنا ہویا ایہ فرمان

دائم خوف خدائے تھیں رہندا زار و زار
ہوندا ہر ہر چشم تھیں ستر ہزار روان
صورت ہوندی اوہناں دی جیونکر میکائیل
نام کروبی انہاندا ویکھ کتنا بیان جا
رزق پچاون بندیاں نالے اوہ مدام
جتنے میکائیل دا ناہ متوکل ہو
پیدا کیتا رب نے حضرت جبرائیل
وچ دریائے نور دے تری سو سٹھ مدام
ہر قطرے تھیں ہوندا پیدا ملک پچھان
تابع جبرائیل دے رہندے اوہ مدام
نام روحانی اوہناں دا لکھیا ہے کر ٹھیک
کیتا عزرائیل نوں پیدا جل جلال
آہا کرسے موت دے ستر ہزار حجاب
ساٹھ ہزار زنجیر دے قید کیتی ہر جا
کردی موت آواز سی سندے سب مقبول
جانے کوئی نہ حال ایہہ کیونکر ہوندی ہے ت
تابع عزرائیل دے موت کیتی سبحان
یارب ملیوں اس نوں ہے تاں ہوندی کی چیز
اوس دم سب فرشتیاں کیتا رب خطاب
اٹھے بازو کھولکے اوتھوں موت علام
پورا سال ہزار سی پئے رہے خاموش
کیتا ہیں اس موت نوں قیامت تیک عیان
پکڑ لیا جا موت نوں تابع ہوئے آ
کران آوازہ بک ہیں وچہ زمین آسمان
ندوں بلند آواز تھیں کیتا موت بیان

کہندا ملک الموت ہے کیتا حکم خدا — قبض کرن نوں آیا تاہیں میں اس جا
اگوں ملک الموت نوں روح سنائے بات — کوئی نشانی رب دی لیا اوپر اس بات
سکے عزرائیل ہے کردا عرض بیان — وچ درگاہ خداوند دی سارا حال عیان
اگوں ملک الموت نوں ہوندا حکم خدا — کردا سچ بیان ہے اوہ میرا انبیاء
توں اک سیب بہشت تھیں پا لے جا اگور — جا دکھاویں روح نوں میوہ اوہ ضرور
جاندا طرف بہشت دے ہو اوہ جلدی نال — سیب لیا کے پھر آوندا پاس نبی فی الحال
پہنچ کے دی روح نوں سیب دکھاوے جا — راضی ہو کے بدن تھیں باہر جاندی آ
جیسے مومن خاص دی قبض کرے جد جان — ہوندا ملک الموت نوں اللہ دا فرمان
تلی اوہدی آپنی لکھ توں میرا نام — جا دکھاویں روح نوں اللہ دا فرمان
حضرت عزرائیل ہے کردا ایہو کم — باہر ہوندی دیکھ کے جسموں اوسے دم
جیہڑا لوک پلید ہن پاپیں بھرے ہو خراب — قبض کرے لے روح اوس دی کر کے بہت عذاب

بیان تحت الثرا دے پیدائش شیطان و آبادے زمین

سنئوں تحت الثریٰ دا آکھ سناواں حال — نام ثری ہے سنگ دا دیکھ کتاب نکال
دوزخ دا سر پچھلا ہے پنجر دے پچھان — مالک اپر دوزخاں ہکا داروغہ جان
پیدا کئی فرشتیاں کیتا آپ خدا — مالک دی اوہ تابع کیتے سارے چا
ستر ہزاراں ہتھ ہے ہر ہر دا تک پچھان — خوف میرے دل آوندا کدیاں ایہ بیان
اندر ہر ہر ہتھ دے تھالی ستر ہزار — ہر تھالی تے انگلیاں خدا ہیگا بے شمار
اوہ ہر انگشت دے ہے اک سپ وڈا — ستر ہزاراں سال دا رستہ اوس طولا
جے اک وار ہی اوہناں نوں اٹھواں جاوے کٹ — ترے سو برساں اوس دا درد نہ ہوسی گھٹ
کیتا انہاں فرشتیاں نائب حکم خدا — حکم کرو جا دوزخاں جو مالک فرما
کیتا غار فرشتیاں دوزخ جاون تھیں — رکھدا اس آسمان تے پار رکھ وچ زمین
دکھ ہنا ناہیں جاوندا ساتھیں اوہ عذاب — اللہ جبرائیل نوں کیتا تدوں خطاب
وچ بہشتاں جائیکے نوں ہک شہر لیا — متھے اوپر اوہناں دے جلدی اوہ لگا
لکھیا سا الحمد شہر دے اوپر کیتی پاک — ہے ایہ شرف رسول دی ملکاں نوں چہ افلاک
شہر لگا فرشتیاں بھیجیا دوزخ دا — اثر اوہ دوزخ اگ تے کیتا مولیٰ خدا

صالح اس دا رکھیا ہندوں فرشتیاں نام
اس جا وچ تسبیح دے گذرے سال ہزار
پنج ہیں پھر آسمان تے ڈیرا کیتا جا
عزازیل پھر اوسدا اوتھے ہویا ملکاں نام
اوتھے ذکر خدا جیدا کیتا سال ہزار
جاں تسبیح قیام وچ گذرے سال ہزار
اوپر عرش گذاریا چھے ہزاراں سال
تاں پھر لوح محفوظ تے کردا جا مقام
اوہ لوح محفوظ دے خالی رہی نہ جا
ہکدن لوح محفوظ تے اوپر پاک مکان
ڈٹھے لکھے رہیاں ہکو کرسی یاد خدا
نام ہوسی پھر اوس دی دنیا وچ شیطان
شروع کیتی پھر اوس نے زاری پیش خدا
گذرے چھ لکھ برس جاں آیا حکم خدا
ایہ کلمہ نوں لکھ کے رکھیں اپنے کول
اس کلمہ نوں لکھ کے طرف بہشت گیا
وعظ نصیحت اوس نے کردا بیٹھ سدا
وعظ فرشتے اوس دا سنسن گروہ گروہ
ہکدن نظر فرشتیاں اس تے جا پئی
ویکھ فرشتے لکھیا ہندوں لگے گل
ویکھ کہیا ابلیس نے کیوں ہو حال تباہ
کہیا فرشتیاں لوح تے لکھیا رب وہاب
اللہ دی درگاہ وں تھیں ہوسی ایہ مردود
پیہاں اوہدے ہیں تے آسے جن انسان
حکم ہویا پھر اوہناں نوں عبادت زمین کرو

پھر چوتھے آسمان تے کیتا جا مقام
ہندوں فرشتے آکھدے اسنوں علی بکار
سال ہزاراں گذریا اندر یاد خدا
پھر چھیویں آسمان تے کردا جا مقام
تاں ستویں آسمان تے جاندا کر رفتار
کر پرواز ہی عرش تے پھڑیا جا قرار
یا ہجھ عبادت رب دی ہور نہ مول خیال
کرے عبادت رب دی ہور نہ کوئی کام
جس جگہ ابلیس نے سجدہ کیتا ناء
لکھیا ہویا اوس نے ڈٹھا ایہ بیان
بدلے ہک سجدے دے ضائع دے کرار
لکھیا ایہ سب ڈٹھے کے ہو گیا حیران
وچ لکھے رہیاں اوس جاندی اوس وا
جو منکر ہے حکم تھیں اسدی ایہ سزا
ویکھ لیا کر اوسنوں لعنت ہتھے کھول
وچ بہشتاں نور تھیں منبر لیا بناء
کئی ہزاراں سال اوس گذر گئے اسجا
منہ دے اوسدے کہن نوں عذر نہ کردا کو
لکھیا لوح محفوظ دا پاس جو اسدے سی
اندر غم افسوس دے دریا دل تل
ڈر رونہ دل وچ اپنے مار و تا پئیں آہ
کوئی وچوں اسادے لائق ہوگا عذاب
ڈٹھیا ناہ ابلیس سی کچھ ہویا جو سنو د -
پیدا کیتے رب نے شہر وچ مکان
لڈ ہویا اوپر زمیں دے ندیاں نالے چر -

کھبے طرفے اوس دے دل آہا پے ور
جینوں ناہ معلوم ہے اندر اس کی ہے
شاید اسدی ہر کتوں ایہہ خلیفہ ہو
چھیر کیہا شیطان نے کر کے بہت غرور
ہرگز اُسدا حکم ہیں مناں ناہیں کو
وچ حضور خدا ہندے ایبا مالاں جنگ
ہیں لائق ہاں کم دی وچ زمین زمان
قالب ہویا ل تھکیا ایہہ گل آکھ شیطان
جاں قالب دے پیٹ دے اوپر تھک پیا
جلدی جبرائیل نے تھک کیتا اوہ دور
تھک تھاں شیطان نہیں جاں ہویا پیدا
کھوٹ اہنوں ابلیس نے ڈٹھا جا سکھاں
ہوش ایہہ تسا ندے یا لگام سوار
ایہہ گل سُن شیطان نہیں کھسے چھ سی تمام
آکھوں کتنا ہو نکد اگھوڑے جاون نس
قالب گرد فرشتیاں چکی ہوئی منظر
آدم دے ارواح نوں کیتا رب خطاب
نہوڑے داخل ہو کے ڈٹھا وچ انھیر
اسوچ داخل ہون نہیں کیتا روح انکار
دوسے برساں اوسدے گرد دے روح رہے
دو وچواری روحوں کیتا رب خطاب
آخر سنے منہ دے داخل ہوئی جان
داخل ہوئے روح جاں سینہ تائیں جا
اوسے ویلے آیا اللہ دا فرمان
کمر تائیں وچ جسم دے روح جے پہنچی جاء

کہندا اسنوں ویکھ کے خوب اندیشہ کر
ایہہ پلیتہ حق دی شائد جا گہہ ہے
ہور تے اسوچ بزرگی نظر نہ آوے کو
مینوں اسدی تابع کرے جے رب غفور
جیکر خلقی حق دی ایہہ میرے ناہو
خود درگاہ خدا ئیدی اوپر ہووے تنگ
میرے جیہا قریب نہ ہور کسے نوں جان
اوہ آدم دے پیٹ دے اوپر پوندا جان
اٹھے سے ہم ابلیس توں لعنت کرے خدا
پیدا کیتا اوس نہیں کیتا رب غفور
آدم دے قلبوت دی راکھی بہندا جا
ایہہ خلیفہ تسا ندا کرسی مندا حال
چڑھن اوپر تسا ندے سارے بے نکرار
قالب فرماہیں واسطے خاص اتنے ہور عام
ڈھٹھن تیں قلبوت دے ہو گئے بیوس
تاکوئی ڈھائے مول ناہ تکن وچ نظر
توں اندر قلبوت دے داخل ہو شتاب
مڑے اندھیرا ویکھ کے گئے نہ وچ وبر
ہیں روح پاک لطیف ہاں ایہہ ہو خاک بیکار
اندر اس قلبوت دے ہرگز نہ وڑسکے
اس قالب دے وچ نوں داخل ہو شتاب
اندر قالب خاک دے چوتکرسی فرمان
چھینک آئی اس جسم نوں کیتا شکر خدا
رحمت ہووے رب دی نر سے اوپر جان
حضرت آدم اُٹھ کے لگا ہون کھڑا

حوا کہیا رب دا ہیگا لطف زیادہ
آدم کہیا اوسدے کیوں جاواں نزدیک
لیایا جام شراب دا بھرکے ہک شیطان
آدم نے شیطان تھیں پیتا جام شراب
میوہ اوس درخت دا اوہاں کھا لیا"
آدم دے ہتھ دیوندا سی ہل شیطان
اجے نہ ہرگز پیٹ وچ میوے گئیتی چار
ناخوناں دے رنگ دے آہاندوں لباس
وچ تفسیر مدارک لکھیا ایہہ بیان
جانوہاں تے اوسدی پوندی جا نظر
سر اوپر جو اوسدے تاج آہا ممتاز
کمربند جبرائیل تے کمروں آ لیا
جدھم ننگا ڈٹھیا آدم اپنا آپ
ستر لکاون واسطے پاس درختاں جا
کہن درخت نو اساندے آویں نہ نزدیک
یار نہ کوئی اوسدا نہ رہیا غمخوار
کوئی وات نہ پچھدا جاں وگے تقدیر
حضرت آدم رب تھیں کرن لگا فریاد
کھنے ہن نوں آدماں آیا ایہہ خطاب
حکم ہویا ہر کار دا ہوندا بد انجام
آدم نوں لے جنتوں ہویا اوہ روان
سپ اتے اوہ مور بھی کڈھے اوسد بناں
آدم حوا کھڑے سی ننگے اوس مکان
برگ ڈھونڈے اساں نوں لیاں ستر چھپا
جیں تھیں جا کے منگدا کردا اوہ انکار

بخشش ہوئی نہ گستاخ ہوا ایہہ گل کرنوں پاں
جس تھیں کیتا منع سی مینوں لاشریک
آدم دے ہتھ اوس نے جلدی دتا آن
حضرت آدم دے تھیں جاں ہویا بیتاب
پہلی ہوئی اوہناں دے پاسوں ایہہ خطاء
بہشتی وچ کھالیا میوہ آدم جان
سب لباس بہشت دا تن تھیں ہویا جدا
ایہہ نشانی رہ گئی اوسدم آدم پاس
خوش دل کدی جو ہوندا حضرت آدم جان
اوہ خوشحالی چھڈکے پوندا وچ فکر
سر تھیں انگوں منع دے کیتا اوس پرواز
فلک اتے وچ رنج دے آدم جا پیا
طرف درختاں جاوندا کرکے بہت شتاب
برگ اوہناں تھیں منگدا اوہ ہو نام خدا
نافرمانی بندہ تھیں ہوئی لاشریک
دشمن سارے ہو گئے جو آہے سب یار
آدم وچ بہشت دے ہویا بہت زہیر
مینوں دیہہ امان توں حضرت رب عباد
کہندا وچ بہشت ہاں حیران حال خراب
آیا جبرائیل بھی اوپر اوس مقام"
دروازہ تے جاں گیا پھیر ہویا فرمان
رہن نہ وچ بہشت دے ایہہ ہو گئے خوشحال
پاس درختاں جاسکے پھر جا کرن بیان
ہک نہ سکے درخت نے کیتا برگ عطار
جتنے کرم تدرب دا اوسدا کوئی نہ یار

شکرانہ دو اوس نے کیتے نفل دا
سنوں ایہی پہنچ گئے حال نماز عشا
موسیٰ جدوں پیغمبر علیہ السلام سی ٹریا ہو روان
ٹریا بیلے شام دے جانا اوہ مصر ول
پیدل آیا گنج اسے وگی اندھیری زور
بی بی آہی حاملہ شکم ہو گئی اس پیڑ
ڈھونڈن لگا اگ نوں حضرت موسیٰ حبیب
حضرت موسیٰ رب تھیں کیتی نال فریاد
دلدی وچہ حیران سی ڈٹھا دل کوہ طور
بدل رہیا برسنوں ہوئی اندھیری زور
حضرت موسیٰ علیہ السلام سنی آواز ندا
حضرت موسیٰ علیہ السلام جاں پہنچی آواز
اوپر امت مصطفیٰؐ ہویا فرض تمام
مسئلہ ایہ نماز دا ہویا حال تمام

تن رکعتاں شام دی ہویا فرض خدا
موسیٰ تھیں پیہہ ہویا پہلاں جان ادا
آیا مدین شہر تھیں منزل پنج پچھان
اچھر انسوں از غیب تھیں پئی انھیری جھل
برسن لگا مینہ بھی بجلی کیتا شور
ایہی زہ دے درد تھیں ہوئی بہت جبر
ہرگز اگ نہ نکلے پتھر بھنے سب
سن میری فریاد نوں حضرت رب عباد
نظری آیا اوسنوں اوتھے شعلہ نور
بی بی بیٹا جمیا کیتا فضل غفور
حافظ تیرا رب ہے موسیٰ نہ غم کھا
چار رکعتاں عشا دی پڑھیا نفل نماز
ہر مسلمان تے جو ہے وچہ اسلام
حضرت آدم رہ گیا اسنوں کراں رقم

بیان بیقراری آدمؑ

آدم اوپر زمین دے ہویا بے آرام
یکدم جبرائیل نے آدم اگے جاء
آدم کہیا ایس بھا بکھاں نال حیران
ٹر کے جبرائیل نے جو ڈٹھا سی حال
حکم ہویا جبرائیل نوں وچہ بہشتاں جاء
کھو آدم جو انہاں تھیں کجھ پیدا ہو
دتی آدم نوں ہتیاں دو بکریاں پھر آن
ذبح کیتا پھر اوہناں نوں گوشت کر کباب
ہویا پاس پیہہ دوبارہ اوہ پیدا ہو پشم اوتھا
کپڑا آدم اوس دا تیاں جلد سمہال

کھاون پیون چھڈیا مول نہ کرے کلام
پچھیا اگی کجھ خبر ہے میں نوں آکھ سنا
جو کجھ میرا حال ہے ہوندا پیا عیان
وچہ درگاہ خدا تعالیٰ کیتا عرض سوال
دو بکریاں توں اوسنوں جلدی دے لیاء
گوشت کھاوین لیسدا ہوسی اوہ نیکو
بچے دتے اوہناں نے ہوئے اوہ جوان
پشم اوہناں دی لے گیا جبرائیل شتاب
کیتا سوت تیار جاں مڑیا آدم دا
اس تھیں ستر چھپیا آدم جلدی نال

ہک روایت وچ لکھے ہے ایہہ حال سنت
آہرن ہتھنی جلنوں آندی ہور زنبور
لوہا ہی کجھ آن سکے دتا آدم نوں
آدم تائیں اگ اوہ وتی جسدا ہم جار
پکڑی جبرائیل سنے جا وچوں دریار
پھر اندر دریا دے جا پئی اوہ نار
جبرائیل لیایا آتش تائیں پھیر
جبرائیل لیایا ونداکردی اوہ انکار
پاوتی جبرئیل نے پتھر لوہے وچ
ہے اس دی اولادنوں آتش نفع کثیر
آدم اندوں بنایا لوہے دا اوزار
آخر آدم بھکھا ہویا بہت ڈھیر
ہل پنجالی جو چھکے نالے بلد پچھان
جوڑن جگڑن دسیا آدم تائیں سب
ہل کہنا جاں اوس نے اوپر زمین روان
کہیا اوس نوں بلد نے عاجز ہوئیگا یار
حضرت آدم آکہیا جو ہے نافرمان
کہیا سن کے بلد نے پچھی ایہہ کلام
آدم سن کے بلد تھیں کیتا شور فغان
اللہ جبرائیل نوں کیتا ایہہ فرمان
ہویا جبرائیل نوں جیہڑا حکم خدا
حضرت آدم زمین نوں کیتا واہ تیار
دانے ڈٹ کنک دے جبرائیل لیاوے
ہک ہاسے دا کنک دا آکھ سناواں تول
دانے جو جبرائیل نے دتے آہے آن

جبرائیل لیایا آدم پاس آلاسنا
ہک ہتھوڑا اوسدے آندا نال ضرور
آتش آندی دوزخوں حالت انگیٹھا ہون
آتش اٹھ کے ہتھ نہیں جا پئی دریا
آدم سنے ہتھ اوسنوں دتا آ پکڑا
پاس آدم دے رہن نہیں کردیسی انکار
پھیر سمندر جا پئی مول نہ لگی دیر
پاس آدم ہیں نار نال کردی ایہہ گفتار
پھیر نکل ہویا رہی آ نہا بس ہر رنج
لوہے تے وچ پتھراں آتش ہوئی اسیر
گھڑتا لوہی آہنی گیتی اوس تیار
جبرائیل زمین تے گیتی ایہہ تدبیر
آدم پاس لیایا اندر اوس میدان
لے آدم ہل واہے زمین جا اٹھن سب
سوٹا ماریا بلد نوں آدم اوس بکان
کیوں سوٹا تیں ماریا مینوں ایہہ خطا
بدلے اوسے آدم نے ہتھے حیران
تہیں پچھی ماہراں ہو کیتا سی ایہہ کلام
بار ہے مینوں دلیندا ختم ایہہ حیران
اج حیواناں ساریاں کرنوں تیز زبان
کیتا بند زبان نوں اندر جیہڑی بار
کہندا جبرائیل نوں رب نے کہیں کنار
گندمی اندر تیں سی کیا اولیں زمان سنار
تولے دو سیر گندمی دی تک کیتا یار کہل
مقصد ہووا آیا سی اندر آدم نوں بیان

اودوں ورتھ خلق نوں ہوندی ہے تقسیم
حضرت آدم وچی نوں کہندا ایہہ کلام
کیہا جبرائیل نے آدم سے بیان
بیج دتا جاں اوہنے پکی اوہ تمام
وڈی کنک زمین تھیں کیتی جگت تمام
چکی آندی وچی نے پیسی آدم چار
پاس تنور بنایا بالن جمع کرار
آیا جدوں طوفان سی نوح نبی دا جان
سن پکایا سیکھ ہویا جدوں طیار
آدم کیہا اتنی محنت کون کی اٹھا
کیہا جبرائیل نے آخر محنت کر کیہا
جو کوئی غافل ہو جیکے دنیں وقت نگہا
سیتو جو لائے وچ سے کھیت ایمان بنا
تا ہو ناداں اس کیہے توں انہوں لوح کثیر
سورج ہویا غروب جاں تاں کیہا محبوب
آدم کیہا روزے نوں علسی کیب جزا
وحی کیہا اس وچ سے فائدہ ہے بیشمار
دو جہان جنت ایس تھیں کرسی رب انعام
آدم کیہا ہو وسی تینوں ایہہ ثواب
تینوں سے اولاد نوں جو کوئی کرے ادا
آدم بعد غروب دے لگا کھان طعام
اوڑ جو واسطے روٹی دیہ شتاب
روٹی جبرائیل لے آیا وچہ ہتھ دا
آدم روٹی کھان تھیں لگی بہت پیاس
چشمہ نکلیا زمین تھیں تاں اوہ ہویا سیر

جیونکر وچہ قرآن دے کیہا رب علیم
کھاواں دانے کنک دے وچ جنت کہیں تمام
بیج دیویں اس کنک نوں تاں ایس پیدان
وحی کیہا کر صبر توں دیسی رب طعام
دھریا جبرائیل نے گندم اسدے انام
آئے تائیں گہنہ کے کرے خمیر اٹھا
گرم ہویا جاں اگ تھیں کیہا من پکا
پہلاں اوس تنور تھیں ہویا تجھ عیان
آدم ہو کیہا بہت سی کردا نہ قرار
ایچہ تہ کھاون واسطے لقمہ منہ وچ پار
جنت علسی اوس تھیں ہور نصیب لقام
نبیراں تائیں ویکھ کے بدن پیچوں تا
شرک کفر دا بہت تھیں لوڑا وے گواہ
غافل ہو گئے حوا بھی روو ے اہیں نیر
روزے نوں افطار کر روٹی کھاویں نجیب
لی روزے دا فائدہ مینوں آکھ شمار
پہلاں تینوں بخشسی حضرت رب غفار
پھیر اوتھوں نکلیں ہوسی خوشی مدام
پا پھیری اولاد نوں دتا ہی جواب
بہناں تائیں ویوسی اس دا اجر خدا
کیہا جبرائیل نے تھوڑا کر آرام
دیواں جا وچہ جا جگے کیتا ایہہ خطاب
حوا تائیں دیوندا جدوں اندر جا
چٹی کچھ زمین تاں اسدے نال قیاس
حوا دا خم اوسنوں مول نہ گذری خیر

ہاں زردی کھاٹے کے آدم کرے دعا ر — شکر تیرے احسان دا ہوندا نا ہ ادا

دعا قبول شدن آدم علیہ السلام

ہکدن جبرائیل نے کیتا ایہہ بیان — اول موتوں آپکے کرتوں حج عیان
اوس جا جا کے ویکھ توں جو ہے کوہ عرفات — ملسی حوا اوس جا تہنوں نیک صفات
آدم ہویا حج نوں کعبہ طرف روان — شیا بنیران منزلاں سرانہیوں جان
اگوں آ فرشتیاں کیتا استقبال — آدم تائیں آکھدے اوہ خوشی دینال
دو ہزاراں برس تہیں کردے ایہیں طوات — نام بیت المعمور ہے اس کعبہ دا صفات
آدم نوں جبریل نے دسے رب احکام — لازم جو وچہ حج ہے آہے کلم تمام
آدم تائیں آکھدے ہور فرشتے آر — جو خواہش دل وچہ ہے ایتھے کریں دعا
آدم لنندا مغفرت ہے بہنوں درکار — ربا کیتا ظلم میں اوپر جان خوار
جے تو بخشیں رحم تھیں ہوندا ان ہکار — ونوہیں اوپر اوس دے فضل کیتا غفار
جو کوئی اندر حج دے دمن کرے دعا — کردا اوہ قبول ہے اوسے وقت خدا
وچہ معارج لکھیا آدم ترسیو سال — رونا سرانہیپ دے اندر ہو بے حال
اوپر کوہ عرفات دے آدم جدوں گیا — اوتھے حوا آ ملی آدم تائیں جا
آئی جدہ یوں ڈھونڈدی آدم تائیں جا — ملے اچانک دونہوں وچہ عرفات مکان
نام ہویا اوس کوہ دا اسدن تہیں عرفات — آدم حوا مل بیٹھے اوتھے نیک صفات
کعبہ با ہجوں دوسرا اوپر روئے زمین — اندروں نہ ہور مکان سی جاتی نال یقین
ہک روایت وچہ ہے لکھیا ایہہ بیان — آدم کرکے حج سی ہوئے جدوں روان
اندر ہر ہر سال دے ادا کریندا حج — آئے سراندیپ تہیں کیتے بوجھ بیچ
چالی حج جو اوسے پورے ہوئے ادا — ملی اوپر عرفات دے نال حوا اوسی جا
آدم دے ہک قدم سی منزل تن جہان — اندر ہر ہر سال دے کردا حج بیان
وچہ مدارک لکھیا ناندے ہے عیان — پیچھے پنج سو سال دے حوا ملی جہان
جس کعبہ دا حج سی آدم کردا جا — سی بیت المعمور اوہ منقول حال بہرا
اوہ کعبہ پہر سئے گئے ملک اوپر آسمان — اوہ بیٹے حضرت نوح دے آیا جدوں طوفان
رکھ چوتھے آسمان تے اوہ بیت المعمور — لیا اوہ فرشتیاں کیتا رب غفور

دایم ستر ہزار رہے کردا ملک طواف
دوجی واری آدنیسے پھیر نہیں اوس جاء
کعبہ قبلہ اوسدا کیتا پھیر نیار
پہلاں سرندیپ تھیں دو ہزاراں سال
آیا تدوں بہشت تھیں سی احمر یاقوت
نال اپے دو آہنے اوس دے مشرق مغرب جان
وچ بحر الامواج دے ہے معارج جان
ہوندا آہا جہاں کھڑا اسیر نگ دا آسمان
قد ہویا پھر اوسدا سٹھ گز اندر طول
بی بی حوا جاں ملی آدم تائیں جاء
آدم پھیر نواز یا کرکے کرم خدار
باقی جو کچھ عمر سی گذر ہی نال آرام
وچ معالم التنزیل دے کیتا ہے تحریر
اسی بی بی دے شکم تھیں سب چالی فرزند
اندر قصص الانبیاء یک سو اسی بار
حضرت ابن عباس دی کرے روایت یاد
وچ بہشتاں ایس دا حمل ہویا سی جان
سو پہلاں جاں زمین تے آئے پھیر رہی
دختر ساتھ قابیل دے یکسے پیدا ہوئی جان
حوا تائیں حمل جاں ہویا دوجی وار
دختر اسدے نال سی نام لبیدہ جان
اندر بحر امواج دے لکھیا ہے احوال
ہر واری سی ہوندا دختر تے فرزند
دختر باجھوں ہویا حضرت شیث پچھان
آدم دا او ستو را ایہہ آہا وچ نکاح

ہکوارں جو آیکے ایتھے کرن طواف
ستر ہزار طواف نوں رہندا ملک کھڑا
ابراہیم خلیل نے سنتوں میرے یار
کیتا اوس زمین نوں آہا جل جلال
کعبہ دی جا کہیا آہا لاہوت
غرق آہا وچ نور دے اوہ یاقوت پچھان
قد آدم دا طول سی سن توں ایہہ بیان
سخن فرشتیاں قدسیاں سنا اوس مکان
تاں اوہ سخن فرشتیاں ہر گز سُنے نہ مُول
درد جدائی اوس نہیں کیتا دو زخدار
ساتھ ہزار دے حق نے ڈتا رستے پار
آدم حوا دونہاں دا او پر یک مقام
آدم نہیں اولاد جو ہوئی کرندبیر
ساتھ آہی ہر پت دے دختر بھی دلبند
پچھے وچ ہاں ہی بعضیاں لکھیا کر اظہار
پیدا ہون قابیل دا کردا ہے ارشاد
بی بی حوا حُجّہ نوں ہا سو برس پچھان
بی بی نوں قابیل تاں پیدا ہویا سی
نام آہا اقلیمیاں ویکھ کتاب بیان
پیدا ہویا ہابیل تاں آکھ سناواں یار
تاں آہی دو سال دی ہٹ حمل پچھان
حوا ہوئی حاملہ آہی پنج سو سال
پنج سو وچ شمار دے ہویا سی دلبند
بدلہ ایہہ ہابیل دا رب کیتا فرمان
لڑکے پہلے سال تیئیں کر دے آپ ویاہ

دختر پچھلے سال فی ای اوس لڑکے دے نال
وکا پہلے سال دا لڑکی پچھلے سال ئے
دونویں بالغ ہو گئے جدوں قابیل ہابیل
کیتا عقد قابیل دا ساتھ لیبدہ جان
آہی بھین قابیل دی صاحب حسن جمال
جو عورت سی سوہنی وتی اوہ ہابیل
آپس بہرا اقلیمیاں رہسی میرے کول
دتی اوہ ہابیل نوں جو سی بہت حسین
حق میرا ہے جنتوں اوپر زمین ہابیل
آدم نے سن آکھیا ایہہ تا حکم خدا
کیہا سن قابیل نے حضرت آدم نوں
عورت دتی اوسنوں جو سی بہت حسین
بکریاں جنگل چاروا اک دن سی ہابیل
عورت صاحب حسن کر ہویا توں مغرور
کیتا ہے تیں عقد جو اقلیمیاں دے نال
وچ معالم تنزیل دے ہو بحر الامواج
نیڑے آ قابیل دے تھوڑیں ہیں شیطان
ہے جناور مار تاں تینوں دیاں سکھا
سر دے اوپر اوس دے جلدی پتھر مار
اوہ جناور مر گیا فورنت ہویا بے دم
ہکدن جنگل وچ سا ستا ہویا ہابیل
سر دے ہیٹھ ہابیل دے پتھر رکھے چاء
پاٹا مغز ہابیل دا ہوئی جان ہوا
آہی عمر ہابیل دی اسو بیجے سال
مردہ ویکھ ہابیل نوں ہویا قابیل حیران

آدم دی ایہہ شرع سی ویکھ کتاب نکال
کردا ایسے طور نہیں ہکدوجے دے نال
آدم تدوں ویاہ دی گنتی بیٹھ وبیل
اقلیمیاں ہابیل نہیں ہوئی پیو تدعیان
ایہہ قابیل شریر نے کیتا تدوں خیال
ماراں کیوں نہ ہابیل نوں کیتا قصد قابیل
پھیر نہ مول لبید تئیں بات کراں کجھ مول
لائق میرے شان دے شان ہابیل نہیں
رتبہ میرا وڈا ہے کیہا ایہہ قابیل
اس وچ میرا اوس کی جو ہے بے رضا
کردا ساتھ ہابیل ہیں بہت محبت توں
کیوں لبید ہابیل نوں دتی مول نہیں
غصہ تئیں ہابیل نوں کہندا ایہہ قابیل
ہکدن تینوں مارساں ایہہ گل جان ضرور
ہکدن اسدے واسطے تینوں کراں حلال
لکھی روایت ویکھ توں جا کے تیہا منہاج
اک جناور پکڑیا اگے اسدے آن
سیں جناور رکھیا اوپر پتھر چاء
کہندا ایہہ تدبیر ہیں تینوں دسی یار
اندر عقل قابیل دے آگیا ایہہ کم
اسنوں ستا ویکھ کے مارن گیا قابیل
دوجا پتھر ماریا اوپر سیں اٹھا
لکھی سیرنا ... چورا کیتا جا
وچ بہشتاں ٹال گیا آہا نیک خصال
کہندا ... دی لاش ہیں رکھاں کس مکان

له فدیت قصہ قتل اخیہ پہر اصنی کیا اسکو اسکے نفس نے قتل کرنا بھائی اپنے کا ۱۲ سلہ فقتلہ پر قتل کیا اسکو

چاہ وچہ لپیٹ کے چاہی رونداں تاء
دوجھ روایت لکھیا گذریا پورا سال
ہکسا دن آئے کاں دو اوپر اوس مکان
زمین تے کچھ زمین نخیں مٹی دور ہٹا
کہندا ہیں نخیں ایہ ہی مول نہ ہے یا کم
اوہنوں ویکھ قابیل نے دبی اوہ لاش
لکھیا اندر زاہدی حضرت آدم جان
مدت ہائیں ہابیل ہیں ڈھامول نہیں
ڈھا بہت درخت دے ہیٹھ دیا یا ہے
لعنت کیتی بہت نوں توں چوراں دا یار
ہروں ایہ کم دیکھ کے کرے قابیل قیاس
اقلیمیاں توں نال لے ٹریا جلد شتاب
یا جاں قابیل سا آدم پاسوں جاء
بہن سکی لے ٹرپا جاں قابیل شیطان
جاں اوہ اندر غار دے ٹریا طرف پہاڑ
ملیا آء قابیل نوں راہ اندر شیطان
ملا ہیرسے اُس ساتھ نوں ہوویں ناملول
آدم دا اٹھ پیغمبر توں ہرگز لیں نہ نام
چوں ہی آدم سنے کیا توں آکھا تادان
آدم دے بیٹے جاندی بات نہیں نوں یاد
مُن نہ ہرگز اوسنوں دل وچہ یاد کریں
منیاں تیرا حکم میں کہیا سن قابیل
ہریا اندر راہ دے ایہہ جواب سوال
اقلیمیاں قابیل نوں لے ٹریا شیطان
جاں ابلیس لبھایا اندر ہک پہاڑ

لاش لوکا دن واسطے پھریا ہر ہر جا
کیونکر دیاں لاش نوں آوے ناہ خیال
اک اُنہاں تہیں مرگیا کرے قابیل بیان
مردہ اوتھے رکھ کے خاک دتی پھرپا
جیونکر کیتا کاں نے اندر اوسے دم
آخر آدم اوسنوں نوں لگا کرن تلاش
ہکدن سد قابیل نوں کیتا ایہ بیان
نہیں ہوسی اوہ ماریا ہنوں ہو یا یقین
آدم لگا رون تے ایہ کی ہو یا ہے
اچھل ایہ درخت ہے آدم دی پھٹکار
رہی امید نہ رہن دی مُن آدم دے پاس
جاواں پورب دیس نوں دل وچہ کرے جھاپ
ہاہیر نہ ہرگز روبرو اندر عمر گیا
حکم خدا نہ منیاں ہویا نا فرمان
جاں ایہہ کر کے منزلاں آیا وچہ اد جاڑ
کہندا تیرا بار ہاں میں وچہ ایس جہان
حکم میرا دل جان تہیں توں سب کریں قبول
شیبو جیو تیرا باپ ہے یار نبی ہے مال
سایو تیرا جہاں دے یود اندر اصل پچھان
پالیا جو سا اوس نے توں ہی آہا شاد
تینوں کرساں حکم جو سر تے اوہ دہرن
تابع تیرے میں رہاں دے لوچہ ایہہ دلیل
شیطاں ہو قابیل دا ساتھ پیا رکھاں
جنگل غار پہاڑ دے ویکھے ہے ویران
مدت دے ویران جو لبھے پچھے اُجاڑ

وچ بونتیاں دے بنے سی اوتھے وڈے مکان
نالے چھن راہم دے پکے محل مکان
نالے جو کی پاس سی اوہ وڈا سنکھ پیا
جلدی ہی کر شیطان پھر پاس قابیل گیا
دھوتی جلدی پا لیکے مورت جینوں پا
اندر پوجا ٹھاکراں کردا نا مشغول
راہم چھن وی اوس نال گرسی دے ملا
ہوئی اولاد قابیل تھیں خالی شہر آباد
اوہ شاگرد ابلیس دا ہو گیا گمراہ
منکر اسیں کلام نوں ہرگز نہ ودھا
وچ معالیج لکھیا آکھ سنا ماں حال

اندر اوس گچار دے آہے عالی شان
ہو جو کی سی ٹھاکراں اوتھے بنی پچھان
اوہ لے لئے ابلیس نے ڈتا مورت وچا
متھے اوپر اوسدے ٹکا دے لگا
جو کی نوں قابیل تھیں سجدہ دے کرا
جو کہندا شیطان سی کردا اوہ مجہول
آدم دی اولاد تھیں کینا چاہیدا
آدم دی سی وچ زندگی مسئلہ کرتوں یاد
شامت نال زناہ دے دور ہویا بدخواہ
قصہ روز میثاق دا جلدی آکھ سنا
آدم جو اک دن بیٹھے سی خوش حال

احوال روز میثاق و تابوت سکینہ

دکی اچانک عجیب نہیں اوتھے نیئر ہویا
ساتھ بہشتی میویاں بھر آندا اک خوان
میوہ سب بہشت دے گھتے رب عطا
میوہ آدم کھا لیکے دل وچ ہویا شاد
کھا سب فرشتیاں میوے کھاہ تمام
بی بی حوا حاملہ ہوئی اوس مکان
بالغ ہویا شیث جاں آیا ایہ فرمان
لیکے آدم شیث جاں باہر جاندوں گیا
تابوت سکینہ وحی نے آندا اوسے جا
سی وہ پاک صندوقچہ تختہ نہیں شمشاد
چوڑا دو گز اوہ سی اوچا دو گز جان
بعضیاں وچ مدا ایتاں لکھیا ایہ بیان
صورتاں نے فدا اوس دی بی دو انکوں جان

ساتھ فرشتے بہشت لے جبرائیل اوس جا
آدم خاطر اوہناں دی عرض کیتی سی جان
آیا خوان بہشت تھیں ہوئی قبول دعا
رخصت جبرائیل جاں ہویا کرتوں یاد
تینوں اللہ پاک نہیں ہویا ایہ انعام
ہے پیدائش شیث دی اوس جلدی جان
لے آدم توں شیث نوں جا ونجول میدان
لیکے فوج فرشتیاں وحی آیا اوس جا
آندا اوہ بہشت تھیں آدم نوں پکڑا
لمبا ہویا سے تن گز سنیوں نیک نہاد
وچ کشف الاسرار دے لکھیا ایہ بیان
آنا وچ تابوت دے رکھیا جناور جان
اوہ ہم یاد رکھے اوسدے سب باقی جہان

وانگوں شیر آواز سی نکلے اُس دا رنگ
لیجاندے تابوت نوں وچ میدان اُٹھا
جاں اوپر تابوت دے پوندی نظر کفار
بعضے راوی منے کرن سکینہ آئے
نکل کے تابوت تھیں وگدی ویلے جنگ
ہو لاچار کفار سب چھڈ جاندے میدان
ہک سکینہ روح سی ہوندا جدوں فساد
بعضے کہن ہک طشت سی آیا جنت تھیں
بعضیاں وچ روایتاں لکھیا ایہ بیان
سُن توں ورد میثاق دا ہن میں کرساں بیان
اُس ویلے میثاق دا ہویا عہد ضرور
بعضیاں دا اس قول دے اُپر ہویا اتفاق
ہویا ایہ بہشت دے دروازے تے جان
وچ مواہب لکھیا ہور معالم تنزیل
ہویا عہد میثاق دا اندر سی نعمان
آدم سراندیپ تھیں اندر ہر ہر سال
جاں اوہ کوہ عرفات تے آیا سی اک وار
پشت آدم تے رب نے قدرت دا ہتھ پھیر
روحاں نکل آئیاں جو سی اوہ اولاد
ہک پلک وچ نکلی اوس اولاد کثیر
ہو کے صفاں کھلو گئے ساہمنے [illegible]
پہلاں نبی کریم نوں آیا حکم خدا
کہیا پاک رسول نے توں ہیں میرا رب
سجدہ کیتا نبی نے اندر اوس میدان
سجدہ ایہ رسول نے کیتا سی منظور

مومن ساتھ کفار دے جاں کردے سی جنگ
اوہ سکینہ اوس تھیں باہر اوس دم آ
اکھیں کرن نہ ساہمنے جاندے ہو فرار
نام سکینہ جیہدا اوہ سی ہک ہوا
اُس تھیں فوج کفار دی لوچدے ہو تنگ
ہک جا کہیہ میں ویکھیا لکھیا ایہ بیان
وچ لڑائی فیصلہ کر کے دیندے داد
تقتنہ سی پیغمبراں اوس تے جان یقین
اوہ تابوت بنایا حضرت موسے جان
آیا جدوں بہشت تھیں حضرت آدم جان
وچ تفسیر مدارک کیتا ایہ مسطور
اول سب پیدائشوں ہویا عہد میثاق
باہر سی دروازیوں ہک وڈا میدان
ہے ایہ قول رسول دا اصدق ایہ دلیل
ہے اوہ کوہ عرفات دے نیڑے مکہ میدان
حج کرن نوں آوندا کعبہ ول خوشحال
نیندر آئی سوں گیا آدم وچ اوجاڑ
کیڑیاں وانگوں پشت تھیں ہوئی نہ لگی دیر
جیونکر وچ جہان دے ہوئی ایہ ایجاد
اُٹھ کے لڑکیاں عورتاں جوان آئی ہر پیر
اَلَسْتُ بِرَبِّکُمْ آیا اللہ دا فرمان
آکھ محمد کون ہے تیرا پاک خدا
حکم ہویا جے رب تاں سجدہ کر توں جھب
اول ہویا عہد سی پاک اللہ تھیں جان
کیتا حکم فرشتیاں تابع رب غفور

له واذ اخذ ربک من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم واشهدهم علی انفسهم الست بربکم جو وقت نکالے تیرے رب نے اولاد آدم کی پشت سے لے اقرار کروایا ان سے اوپر جان انکی کے کہ کیا نہیں ہوں رب تمہا

اسود سنگ بہشت تھیں لیا وچ چک شتاب
سنگ اسود احال ہے ایتھے تکھن ضرور
ساتھ گناہاں خلق دے ہویا اوہ سیاہ
ہوندا اوسدا دور سی فکر اتے ہور غم
اسود سنگ بہشت وں تھیں آندا اوس مکان
جیہیں تیرا رب ہاں رکھا سودتے ہاتھ
پہلاں ساری خلق تھیں پاک محمد تھیں"
پھیر ہویا اُس عہد دا آدم نوں فرمان
کیہڑا عالم وچ ہے تیرا اوس خدا
حکم ہویا جے رب ہاں سجدہ کریں شتاب
پچھوں ہر ہر نبی تھیں ہویا جُدا جُدا
نوح خلیل اسحاق تھیں نالے اسمٰعیل
آدم نوں پیغمبری ہوئی تدوں عطار
آدم وی اولاد نوں رب کیتا فرمان
روحاں نے تاں آکھیا قالوا بلیٰ پکار
توں ساڈا معبود ہیں لاشریک سبھ ہی
جیدم روحاں ساریاں کیتی ایہ صدا
ہوئے گواہ پہاڑ بھی زمیناں تے اسمان
روز قیامت تا نہیں پھیر کرو تسیں یاد
ہیں پیغمبر بھیج ساں یاد کراواں آ غ
تاں پھر حجت تساں وی اندر حشر نہ ہوئے
سجدہ دا فرمان بھی کیتا اللہ تاں
سجدہ روحاں بعضیاں کیتا شرت ادا
سجدہ کرکے ہس جاں کیہڑاں جیہاں پھیر
دو لوئیں کیتے جنہاں نے اوہ کامل ایمان

آندا چک فرشتیاں آہا جویں خطاب
تو دیا قدرت بہشت دا روشن تے پُر نور
جنت چوا سندوں لا آندا جا کے حال بنیا
ہوندی شتنا پہاڑ نوں آکھیا سے نہ کم
آکھیا پاک رسول نوں اللہ دا فرمان
پھیر [illegible] نے حکم الٰہی ساتھ
[illegible] عہد میثاق تاں دلوچ رکھ یقین"
اندر اوس میثاق دے سنتوں ایہ بیان
توہیں میرا رب ہیں آدم کیہا سنا
سجدہ کیتا اوس نے آیا جدوں خطاب
شیث اتے ادریس تھیں ہور جو سی انبیا
موسےٰ عیسےٰ نبی تھیں کیتا رب جلیل"
پنجاہ وقت نماز نوں کیتا فرض خدا
[illegible] عہد میثاق دا اندر اوس میدان
اللہ پاک لطیف ہے سب دا سرجنہار
نشر کیتا کریاں ساتھ تھیں فرد خفی جلی
شاہد کرکے فرشتیاں تاں ہیں پاک خدا
تاں پھر کیتا روحاں نوں اللہ نے فرمان
ایہو کیتا اقرار سی رہیا نہ سانوں یاد
ایہ تساں اقرار ہے کیتا پیش خدا
ہوئے گواہ موجود جاں وڈی ہے نکو
سجدہ انہوں سب کر سجے ہیں اللہ تاں
جنہاں کیتا سول نہ ہرگز سے تیں نوا
[illegible] سجدہ شکر دا کراں نہ لاواں دیر
جنہاں کیتا سول نہ ہوئے نافرمان

ل قالوا بلیٰ [illegible] ان تقولوا یوم القیٰمۃ انا کنا عن ہذا غافلین بولے البتہ ہم قائل ہیں کبھی مت کہو قیامت کے دن ہم کو اسکی خبر نہ تھی ۱۲ اللہم اغفر لکاتبہ ولمن سعے فیہ

پہلاں کیتا جنہاں نے جمے مسلمان
پچھوں کیتا جنہاں نے جمے وچ کفار
غسل جنابت اوس جا ہویا فرض پچھان
روزہ بھی وس فرض سی ماہ محرم جان
کئی صحیفے آدم نوں کیتے رب عطار
اوہ ہیں ور میثاق دا آکھ سنایا حال
بہاڑی خاطر رب دے اگے کریں دعاء
کر کے اسیں سوداگری رل کرساں گذران
سونے دی اک ڈھی نے آندی اٹا اُٹھا
فرزنداں نے ویکھ کے کیتا ایہہ بیان
تھوڑا ایکے کی کراں ہے ایہہ بہت قلیل
تاں اُس ویلے غیب تھیں آدم سُنی ندا
آدم نے اوہ سٹیا وچ پہاڑاں جان
جاں آدم دی عمر سی ہو گئی سال ہزار
کہندا حضرت شیث نوں میں ہاں بہت بیمار
میوے کجھ بہشت تھیں اللہ کرے عطاء
ایہہ سُن حضرت شیث جاں لگا کرن دُعا
میوے رنگا رنگ دے اندر طبقاں جان
لیموں ہور نرنجیاں آہی ہور کھجور
سی اک حور بہشت دی لیائی طبق اُٹھا
کہیا حضرت آدم ایہہ جو آئی حور
خاطر حضرت شیث دی گھلے جل جلال
شیث اکلا رہ گیا آہا باجھ ویاہ
حضرت آدم حور دا عقد کیتا اوس نال
حور سی اوہ بولدی عربی سبھا زبان

اوہ مرے سب کفر دے اندر ہو حیران
مرنے ویلے اوہناں نے کیتا قفل کزنار
لہو مردہ سور بھی ہوئے حرام عیان
حضرت ہو دے ویلے ایکا ایہہ ہیا حکم عیان
وس لکھے ہیں آکھدے ویکھ لنا ہیں جا
فرزنداں کیتا آہدن آدم پاس سوال
مال خزانہ اسانوں تاں کجھ کرے عطار
حضرت آدم ہویا دل اندر حیران
ہک رُپے دی ڈھیاں دونویں آدم چار
تھوڑی زر نہیں اساڈی ہووے نہ گذران
ساتوں بہتا چاہیے کوئی وس دلیل
ایہہ زر وچ پہاڑ دے سٹ دتی ہیں اک جا
اوہ ہو کیتا رب نے سونے رپے کان
آہا وچ تقدیر دے آدم ہویا بیمار
کہیا ہے کر عرض توں اگے رب غفار
جاں کھاواں میں او تناں نوں ویسی رب شفا
میوے لیوے طبق بھر جبرائیل لیا
سیب انار انجیر سی ہور انگور پچھان
خربوزے ہر قسم دے میوے جان ضرور
اگے حضرت آدم رکھے طبق لے جا
بھیجی رب بہشت تھیں نیڑے پچ حضور
اس تھیں حضرت شیث دا عقد کریں فی الحال
اسدا نوں اس حور تھیں جلدی کریں نکاح
گھر وچ حضرت شیث دے حور ہوئی خوشحال
میوے کھاندے طبق تھیں حضرت آدم ان

کجھ دتے اولاد نوں وچوں طبق اٹھا — حضرت آدم شیث نوں لیندا پاس بہا
کرے خلیفہ آپنا اوہ صاحب ایمان — جو سی حکم خدا دا کیتا سب عیان
حضرت آدم اوس جا پائی پھیر وفات — وچ بہشتاں جا پیا آہا عالی ذات
پتہ جنازہ اوس دا کر دے جلد تیار — دفن کیتا رل ساریاں رووَن زار و زار
عمر آدم دی وچ ہے اختلاف اقرار — نو سو تے سٹھ سال دے کہندا اک لکھار
اک روایت لکھیا آہے سال ہزار — دفن ہویا سراندیپ دے اندر بزرگوار
ساڈھے نو سو برس دے بعضے کرن بیان — ہویا حضرت شیث سا پھیر خلیفہ جہان

در بیان حضرت شیث علیہ السلام وغیرہ اولاد آدم علیہ السلام

تابع حضرت شیث دے بھائی ہوئے تمام — کردے اوہ تعظیم تہیں اس دے نال کلام
سو وچ فضیلت بزرگی ہویا شیث زیاد — کار زراعت جمع سی کردے سبھ دلشاد
ایہہ حضرت شیث نوں کدی لادن کم — تابع داری شیث دی کردے سن ہر دم
اندر اوسے سال دے ہویا شیث نبی — اندر ساریاں بھائیاں کیتا فضل ربی
نال حضرت شیث تے نازل ہوئی کتاب — پڑھدا جا کتاب نوں اندر خلق شتاب
بھائی سارے شیث تے لے آئے ایمان — ساتھ قرأت بھائیاں ہی جی راضی جان
ملا جو کجھ آدم دا اس تہیں کر گزران — اندر ساری خلق دے پڑھدا علم بیان
گھر وچ حضرت شیث دے ہویا اک فرزند — اوس دا نام انوش سی آہا قدر بلند
ہویا جوان انوش جاں حضرت شیث نبی — رب بلا لئے اوسنوں جو سی حکم ربی
چال سب حکم خدا دے دے اسنوں دس — دنیا چھڈ بہشت نوں ٹریا ہو بیوس
پچھوں حضرت شیث دے رہیا انوش جہان — اس دا پت کنعان سا ہویا [illegible]
وسیا سب کنعان نوں جو سی حکم خدا — آخر ایہہ بھی گزر گیا فانی جگ [illegible]
وچ خلیفہ خلق دے سی حضرت قینان — ملی نبوت اوسنوں اللہ دا فرمان
ہویا گھر قینان دے پیدا مہلائیل — کامل اہل ایمان جہاں کنہاں رب جلیل
تاں پھر مہلائیل نوں کرے خلیفہ باپ — دنیا فانی چھڈ کے ہویا روانہ آپ
پچھوں مہلائیل بھی اندر خلق تمام — ہر ہر جاگہ جا پکے کردا وعظ کلام

اوس زمانے اوسناں لائق ناسی ہور — نذراں خلق لیاوندی ہو یا نبوت زور

حضرت مہلائیل دی ہوئی اولاد کثیر — یا مرد مہلائیل دا سی فرزند کبیر

پچھے مہلائیل دے یار واسدی جا — خلقت اندر آکھدا جو سی حکم خدا

نذراں مہلائیل نوں خلق جو آندے لے — سندے مہلائیل ہن ہوں نہ زندہ ہیں

زیارت مہلائیل تھیں ہٹرے ہو محروم — موت جو مہلائیل دی کردے سی معلوم

نذراں تحفے خلق دے ہوئے بند تمام — مہلائیل دے کول ہے آکھن خاص تمام

ہکدن آ ابلیس نے صورت ہو انسان — یار واگے آ کیتا ایہ بیان

زیارت مہلائیل دی خلقت پائے شمار — ہو کے نا امید ہن آون تھیں بیزار

سیاں اوہناں نوں ہو یا مہلائیل — ترک کیتا ہے آونا کر کے ایہ دلیل

تحفہ نذر نیاز تھیں کر بیٹھے انکار — دیندا ساتوں جنہانوں او دیو قسم دنیا

جاں سب اپنے حق تھیں ہو گئے محروم — اوہ نہ راضی ہوں ہن جانن گر معلوم

حیلہ کر کجھ اوہناں راضی ہون بہرا — اسدی اک تدبیر ہے تینوں دیاں دسّ

صورت مہلائیل دی توں اک خوب بنا — کر سی زیارت اسدی آپے خلقت آ

اس تھیں عزت ہووسی تیری بہت زیاد — خلق جو آہی آوندی اوہ بھی ہوسی شاد

دو جا نذر نیاز تھیں ہو سیں نا محروم — لے لے خلقت آوسی ایہ گل کر معلوم

کریں نہ ایہ تدبیر جے مدت وچہ قلیل — عزت حرمت جاوسی ہو سیں پھیر ذلیل

یار و سن شیطان تھیں بہایاں پاس گیا — جو کجھ کیہا شیطان نے آکھ سنایا جا

سنکے اوتہاں ساریاں دی ایہ رضا — یار و مہلائیل دی صورت لئی بنا

برقعہ اوپر پا کے رکھے ہک مکان — سن سن خلقت آوندی کرن زیارت آن

صورت مہلائیل دی پوجن لگے گل — کافر مشرک ہو گئے رستے بیٹھے بھل

اس شیطان لعین نے خلق کیتی گمراہ — سیدھا راہ چھڈ کے پا یا الٹے راہ

اندر جاہر قوم دے خبر کیتی شیطان — صورت مہلائیل دی کر و زیارت جان

در بیان حضرت ادریس علیہ السلام

یار و دسے گھر ہو یا پیدا پیغمبر نبی — ایہ حضرت ادریسؑ سی بھیجیا آپ ربی

جاں حضرت ادریس نوں کیتا رب جوان — دتی تدوں پیغمبری اس نوں وچ جہان

جو سی حکم خدائے دا اندر خلقت جار
اوس مورت دے پوجنوں کردا منع مدام
خلقت مورت پوجنوں کیتا نا انکار
ہابیپ ہیرا ہن بیو نارا سی ادریس سلام
روز طعام بہشت ہتھیں کردا رب عطار
کرن زیارت آیا اک دن عزرائیل
جاتا ایہ ادریس نے ہے کوئی انسان
دہریا عزرائیل دے اگے اس نے آر
دونویں یاد خدائیدی کردے وچہ مکان
کھادا ہرگز تین نہیں راتیں کجھ طعام
جنگل اندر سیر نوں چل توں میرے نال
جنگل وچ ہول ٹرگئے جتھاں اوہ اواتھہ وڈا
کہیا عزرائیل نے چل اس طرف بھراء
سن کہیا ادریس نے کل حلال طعام
قصد کریں ہن اوسدا جو ہے رزق حرام
تھوڑا اگے جاں گئے باغ آیا اک جار
آویں ہتھے وچہ باغ دے کھاواں کجھ کھجور
کہیا باجھوں اذن دے ناہیں کھان روا
اوہ دن پہر دیاں گذریا آیا دوجا روز
تیجے دن ادریس نے کیتا ایہ دھیان
کہیا ملک الموت توں سچی بات سنا
اوس اگے ادریس دے کیتا ایہ بیان
اگوں سن ادریس نے کیتا ایہ خطاب
تیری زیارت واسطے دتا اوس جواب
روح میری کر قبض توں مسلم حالت وچ

ہر ہر جاگہ جائیکے رب دا حکم سنا
آکھہ سنائے خلق نوں ایہ گل صبح و شام
آکھہ رہیا خلق دے اندر کر اظہار
وینداں نام خدائیدا اسے بول نہ لیندا دام
کھاندا روزہ کھول کے اوہ ہور رزق وسدا
پاس گیا ادریس دے لیکے حکم جلیل
طعام جو آیا شام نوں آسماناں تہیں جان
سول نہ کھادا اوسنے رکھیہ تا اوس جا
فجر ہوئی ادریس نے کیتا ایہ فرمان
بیٹھوں تہیں سکر فکر تہیں آیا نا آرام
دل تیرا خوش ہووسی آسجا گہہ فی الحال
کھیت پچھاک کنک دا نظری آیا دور
سٹے کہتیوں توڑ کے تھوڑے لبساں کھا
کھادا سول نہ اوس تہیں جاتا اوہ حرام
جیہڑا پاک حلال سی کھادا تاں طعام
دیکھہ کھجوراں پکیاں عزرائیل کہیا
ایہ بھی بات ادریس نے کیتی نامنظور
ایہ نہیں منظور ہیں ہرگز کسے دا
دوجے دن بھی اوس نے کھادا نا ہنوز
ایہنیں سمجھے آدمی بنیوں ہو یا جہان
کیوں آیا توں کون ہیں دسنا کہیڑی جا
ہیں تاں ملک الموت تاں قابض روح جہاں
آیا ہیں کس واسطے بینوں دیہ جواب
سن حضرت ادریس نے کہیا سو رشتاب
تا دل یاد خدا ہتھیں تغافل کدی نہ ہو

کیہا ملک الموت نے یا جہوں حکم خدا
تلخی کندن جان دی جاں ہیں ویکھاں سب
اونویں ملک الموت نوں آیا ایہہ فرمان
قبض کیتا اس روح نوں آئی اسنوں مت
اونویں ملک الموت نے کیتی پھیر دعا
بھائی سن کر ایسدے آکھن ہر ہر جا
کیتا رب ادریس نوں زندہ قدرت نال
دوزخ چل وکھاؤں ایہے میں نوں شوق
اوہ حضرت ادریس نوں لیندا چلدا اوٹھا
کیہا دوزخ ویکھ کے دہشت پئی زیاد
کیہا ملک الموت نے اول کر تکرار
قول کیتا ادریس نے اندر اوسے حال
طرف بہشتاں لے گیا عزرائیل اوتھاں
ڈٹھا سب بہشت دا باغ اتے گلزار
کیہا ملک الموت نے ڈٹھے سب مکان
آون باہر ادریس نے کیتا جاں انکار
سیا باہر بہشت تے اندر اوہ نعلین
چھڈ بہشتاں رہ گئی جتی ہک مکان
جتی لین بہشت وچہ جاندا دوجی وار
کیہا ملک الموت نے باہر آو شتاب
ہن تاہیں کدی آوساں سول نہ کر تکرار
میں دوزخ دی طرف تہیں ٹریا طرف بہشت
کہیا عزرائیل نوں اللہ دا فرمان
ایہو وچہ تقدیر سیا دسی اسدی تقدیر
جو سی قسمت دی ہویا اوہ عیان

سول نکر دا قبض ہاں روح کدی جا
ہر دم ذکر خدائیدے کرساں ایت سبب
توں حضرت ادریس دی قبض کریں ہن جان
ہو گیا ادریس جاں اندر جنگل فوت
کر زندہ ادریس نوں قدرت نال خدا
کوئی مسافر مار کے کدہرے سٹ گیا
کہندا ملک الموت نوں حضرت اوسے حال
زائد ذکر خدائیدا ہووے دل وچہ ذوق
سارے دوزخ اوسنوں دتے جا ویکھا
چل بہشت وکھاؤں جے ہووے دلشاد
مڑ جنت تہیں آونوں کریں نہیں انکار
پھیر آواں گا ویکھ کے اوتھوں تیرے نال
کیتا سیر بہشت دا اوس نے اندر جا
باہر آون جلتوں کیتا اوس انکار
باہر جلدی آتوں ہن اے عالی شان
کیہا عزرائیل نے یاد کریں تکرار
تھوڑا باہر آئیکے کہندا نور العین
لے آواں میں اوسنوں ہوساں پھیر ان
اندر جاکے آونوں پھیر کیتا انکار
سن حضرت ادریس نے دتا صاف جواب
مڑا چکھیا موت نے میں نوں ہے یکوار
باہر سول تم آوساں ہن اے نیک نشست
رہن دیویں ادریس نوں اندر الیس مکان
ایہہ نا باہر آوسی نال کسے تدبیر
سن فرمان خدائیدا ہویا ملک روان

بیٹا یک ادریس دا شیخ آہا اس نام — ہور جو اسدی قوم سی اوپر زمین تمام
اوہ حضرت ادریس نوں ڈھونڈن لگے کل — ملے نشان نہ اوسدا رو رو پاون غل
اوہ باجھوں ادریس دے ہوئے بے آرام — آکھن ہر جے ہو گیا اوہ سا تہیں گمنام
ہکدن آ ابلیس نے کیہا اونہاں پاس — باجھ نبی ادریس دے ہو نہ آداس
ہک صورت ادریس دی دیواں تساں بنار — اُس صورت نوں ویکھ کے کرو تسلی چار
پوجو سارے اوسنوں لدی خواہش نال — دو چار وچ ادریس دی ہو جاسی خوشحال
دتا بُت بنا کے اونہاں نوں شیطان — پوجن لگے اوسنوں جو سی بے فرمان
لوک جو اہل ایمان سی ہو گئے گمراہ — مشرق مغرب وچہ سی ہوئی خلق تباہ
پیغمبر کوئی سول نہ کیہڑا منع کرے — ہرگز خوف خدائے کوئی نہ ڈرے
گھنتی مدت اونہاں دا رہیا ایہو حال — پورا برس ہزار سوا اندر رہے وبال

شروع باب سوم در بیان حضرت نوح علیہ السلام وغیرہ

اللہ باب اسان کر قصہ نوح نبی — قوم جو سی ادریس دی ہوئی سب لُشی
وچہ انہاں دے نوح نوں پیدا کرے خدا — بیٹا جو ادریس دا شیخ انہاں وچہ سا
بیٹا سی ہک وڈا لامک اُسدا نام — گھر اُسدے وچہ جمیاں نوح علیہ السلام
پہلاں حضرت نوح دا آہا نام شکر — نوح ہویا اسواسطے غور دلیوچ کر
نوح نبی وچہ قوم دے ساڈھے نو سو سال — وعظ نصیحت خلق وچہ کردا رہیا کمال
باجھوں چالی مرد دے چالی عورت جان — ہرگز مول نہ کسے نے آندا سی ایمان
ہو کے کھڑا پہاڑ دے اوپر نوح مدام — ساتھ بلند آواز دے کردا وعظ کلام
مشرق مغرب تیک سی جاندی اوس آواز — کناں اندر انگلیاں دیندے سی ناساز
بعضے سن آواز نوں جاندے نس لعین — منہوں مول نہ بولدے ہر گمراہ بیدین
بعضے بعضے ہو گئے آون اندر جوش — اتاں پتھر مار کے کردے سی بیہوش
ہوش آئی جد آوندی کہندا پھیر پکار — منوں واحد رب نوں جس کیتا سنسار
بھیجیا مینوں اوسنے کر کے آپ رسول — منوں حکم خدا دے ہوئے نال مجہول
اک دن حضرت نوح سی کردا وعظ کلام — اوس دے یاراں واسطے آ گئے دوڑ حرام
ایہا اوسانوں ہا پا دگ گڈریا سی خون — تر ہو ڈے سب پڑے ڈگیا جال زبون

سورت حضرت نوح دی کافر آہی جان
مول نہ مارو تیہنوں ایہ دلیا نہ ہی
نبی دی تھیں جاں نوح نے سنیاں ایہ بیان
روڑ واگے رب دے لگا کران دعا
کر کے نوح نصیحتاں ساڈھے نو سو سال
آ سنایا وحی سے اللہ دا فرمان
مول ایمان نہ لیایا اوہ پھیرے کو
شاخ وتی بابت آن سے حضرت جبرائیل
حضرت نے اس شاخ نوں وچہ زمین لگا
ہو یاوڈا درخت جاں چھ سو گز اس طول
فرزنداں نوں سد کے کہندے سب کفار
ٹھٹھا کر کے ہیں اساں ڈٹھے سب سنسار
اوہ سد کہن وسے کرنا نہیں یقین
کیتی حضرت نوح نے ایہ دعا پکار
اوس ویلے نوح نوں آیا حکم خدا
اوس لکڑی توں وڈھ کے تختے خوب بنا
تختے کیتے وڈھ کے اوس نے بہت تیار
ہر تختے تے لکھیا ہر پیغمبر نام
اوس تختے آخری نام محمد جان
اک لکھ چوی ہزار جو ہوئے کل نبی
کشتی تائیں نوح نے تختے وتے لا
نوح نبی نوں ویکھ کے کہندے سب کفار
کہندا حضرت نوح سا ہسدا کہلو
تختے سارے نوح نے تے جدوں لگا
کہیا تد جبرئیل نے نیل ہو سے دریا

اندر جا کفار دے لگی کرن بیان
وچہ بیہوشی آکھدا بات کلام سبھی
منہ مبارک اپنا کیتا ول آسمان
ہن توں قوم کفار نوں بدلہ دیہ خدا
آخر کیتی عرض سی اگے جل جلال
تیری ساری قوم ہے ہوئی بے ایمان
ہک درخت لگا توں جو رب کریں سو ہو
آندی اوہ بہشت تھیں بھیجی رب جلیل
چالی برساں پرورش کردا رہیا سدا
موٹا سی گز چار سو اس وچہ فرق نہ مول
بیٹے مکر فریب تھیں ہو ہو ہوشیار
تسیں اونہاں دے پوچھنوں کرنا ناہیں غار
سانوں نوسے برس تھیں کردا ہے بیدین
رکھ نہ اوپر زمین دے رہا قوم کفار
وڈھ میں ایس درخت نوں کشتی خوب بنا
کرساں غرق کفار نوں آیا حکم خدا
ہک لکھ پورا ہو یا نے چووی ہزار
شروع کیتے سب آدموں احمد ہویا تما
سی اوہ ختم الانبیاء ہویا وچہ جہان
ہک تختے تے ہک دا لکھیا نام اوہی
عرض آہا گز چار سو طول ہزار سنا
کی ہے اس تھیں فائدہ جو ایہ کردا کار
اس بدلے اک دن گھر ہسے رد
اس کشتی دی مول نہ پوری ہوئی بنا
جا کنارے اوس دے پٹ درخت لیا ر

آون سُجھ طوفان دا آنا ایہہ نشان ۔ پہلاں وچ تنور دے پانی ہوگ روان

سی اک روز پکاوندی روٹی وچ تنور ۔ پانی نظری آئیا وچ تنور ضرور

جا کے حضرت نوح نوں کر دے خبر شتاب ۔ اللہ حضرت نوح نوں کیتا تد ول خطاب

جوڑا ہر ہر قسم دا کشتی وچ بہا ۔ سب بہائے اوس نے جیونکر حکم خدا

بیٹے حضرت نوح دے آہے چار پچھان ۔ سام اتے یک حام سی یافث نالے کنعان

عورت حضرت نوح دی آہی نافرمان ۔ باغی آہا نوح تھیں بیٹا یک کنعان

سام اتے یک حام جو یافث سی فرزند ۔ اندر کشتی ہو گئے داخل قدر بلند

اوس کہیا چڑھ جاوساں اوپر کسے پہاڑ ۔ نوح نبی نے سدیا بہت پکار پکار

تینوں کوئی بچاونے والا ناہیں اج ۔ تا نا ہوسیں غرق توں کشتی نیو چہ بہہ

آسماناں تھیں برسال ہویا شروع پچھان ۔ چشمے زمین دے وچوں ہوئے روان

کجھ پانی اسمان تھیں زمیوں سر و پچھان ۔ اوپر سب زمین دے پانی ہویا روان

ہردم پانی ہووندا اوپر زمین بلندار ۔ اوپر پانی تر پئی کشتی ہو چوند

بیٹیا حضرت نوح دا آہا جو کنعان ۔ بیٹھا اک پہاڑ دی چوٹی ایہہ جان

اوپر اوس پہاڑ دے پانی چڑھ گیا ۔ ڈٹھا حضرت نوح نے دلنوں شفقت آ

منہ کر کے آسمان ول لگا کرن دعا ۔ آہا تیرا وعدہ ہیں تھیں پاک خدا

اہل تیرے طوفان وچ غرق نہ کرساں سول ۔ پت میرا روہڑ چلیا ہے ہن سند سول

عورت کدھر گئی مینوں نہیں معلوم ۔ غرق ہوسی کنعان ہی ہو گیا مغموم

حکم ہویا توں اہل تھیں جانی نہ کنعان ۔ جیہڑا تیرے حکم تھیں ہویا نافرمان

پھر توں ایسی بات دا مول نہ کریں خیال ۔ جسدا تینوں ہے نہیں ہرگز معلم حال

اندر موج طوفان دے غرق ہوسی کنعان ۔ جیہڑا تیرے علم تھیں ہویا نافرمان

پانی اوپر موج دے کشتی ہوئی روان ۔ کعبہ گرد طواف سی کردی اوہ پچھان

کشتی نا انطبول تھیں ہوئی بہت پلید ۔ جیوں یک آواز نوں سندا قدر مزید

ہاتھی دی توں سنڈ تے پھیریں ہتھ شتاب ۔ اوویں کیتا نوح نے آہا جویں خطاب

سنڈ ول قدرت رب تھیں پیدا ہویا سور ۔ کھائی پلیدی سور نے کیتی ساری دور

ہتھی اوپر سور دے پھیریا ہتھ شیطان ۔ چوہے دو اس سور تھیں پیدا ہوئے آن

وحال بینہما الموج فکان من المغرقین یعنی حائل ہو گئی درمیان ان دونوں کے موج ... و نادی نوح ربہ فقال رب ان ابنی من اہلی

کران لگے سوراخ اوہ اندر کشتی چاڑ
کیتی حضرت نوح نے اللہ تئیں فریاد
حکم ہویا توں شیر دے سینے تے ہتھ پھیر
بلی پیدا ہو گئی قدرت نال خدا
چالی دن تے رات سی بارش ہوئی کثیر
جاں اوپر اوس زمین دے زندہ رہیا نکو
چھ مہینے اٹھ دن کشتی ہوئی روان
کوئی نہ رہیا جیوندا اوپر اوس زمین
اس تھیں بعد زمین نوں کیتا حکم خدا
سکے حکم زمین نے خشک کیتا کل آب
جودی نام پہاڑ نوں کشتی لگی جا
اس تھیں پچھے نوح نوں کیتا حکم خدا
تخم جیہڑے سب بوٹیاں پاس جو اندر سی
حکم ہویا پھر نوح نوں مسجد پاک بنا
جلدی حضرت نوح نے جودی پر پہاڑ
بیٹے تن جو نوح دے ساتھ آہے خوشحال
حکم چھم سب سام دی نسلوں ہویا آباد
اندر ترکستان دے یافث دے فرزند
سب پیغمبر زمین دے اوپر جو آباد
عمر ہوئی جاں نوح دی سب چوداں سال
ہائے ہائے ایتھا وچ ہے آہی ڈیڑھ ہزار
نوح نبی دی نسل تھیں ہویا اک آباد
ہویا کوئی جیوندا تے ستر سو سال نبی
آدم دی اولاد دا دشمن ہے شیطان
اوپر پاسا مکان دے آکھے رہیا شیطان

ڈٹھا حضرت نوح نے جنبش دلنوں آ
کرن ایہ سوراخ جاں اسیں ہو وان برباد
پھیریا حضرت نوح نے ہول تھ لگی دیہہ
وچ سے دونویں پکڑ کے بلی کرے فنا
ہوئی زمینوں نکلے جہے اندازہ نیر
بجھ کشتی وچ سی زندہ رہیا سو
نظر نہ کسے پہاڑ دا آیا نام نشان
وچ جہنم جا پئے مر سب بے دین
پانی نکل زمین توں ہرگز وہندا
لگے نظری آونے سب پہاڑ شتاب
کشتیوں ساری خلق نوں نوح اتار لیا
تخم جو تیرے پاس ہے اوپر زمین لگا
اوپر زمین لگاوندا حضرت نوح نبی
کشتی نوں توں توڑ کے اسدی در لگا
مسجد نے اک پنڈ بھی کیتا جلد تیار
کثرت ہوئی خلق دی اونہاں تھیں فی الحال
ہند چین وچ حام دی ہوئی جاں اولاد
آہے حضرت نوح دے تنے ایہ دلبند
سام اتے ہو حام دوجے یافث اولاد
اس دنیا تھیں اٹھ گیا امر الہی نال
ٹریا جد بہشت نوں چھوڑ کے سب سنسار
خلقت ہوئی بہت جاں قصہ کر توں یاد
چھڈ دتا پھر خلق نے جو سی حکم ربی
دا فو جو لگے اوسدا کرداں تے زبان
صورت ہو کے صوفیاں مکر جگایا آن

گذرے دو تن روز جاں اوہ اوس مکان
بزرگ اُسنوں جاندے ہو دن لوک رجوع
لکھیا لوح محفوظ دا اُسنوں سبھ معلوم
لکھ دتی اک پتری شیطان پہلے شان
لکھیا اسدا ویکھ کے خلق لیا ازما
پہنچے لگے اوسدے جو سی لوک تمام
پھر شیطان فریب تھیں لیکے قلم دوات
چالے بید بناوندا جو ورتن کفار
تہا بھارت نے کتھا بھی جھوٹھ بنایا کل
ہو تمامی پوتھیاں کوئی نہ جانے جھوٹھ
ہو تمامی پوتھیاں پھر اوہناں نوں تیار
کروا پنج ست آدمی اپنا گرو بنیں
پتریاں لکھیاں شہاں سبھیاں جیوں
پتری اکا دھیاں دی کردی ہو توقیت
ڈھولوں ورقوں پتری لکھی پہلے سال
چالا پہلے سال دا اسوچ دے جان
پکڑ و پہلے سال نوں جاں گذرے سال
عربی وچ شیطان سے ہندی نارد نام
لوکاں کیتا ہکدے نارد پاس سوال
نارد کہیا چاہاں پوچھنی اول تہاڈا
لوکاں کہیا کہن تہیں کیونکر ہے معلوم
آسماناں دی خبر نہ آدمیاں نوں ہو دل
نارد سنکے آکھیا تہاں تہیں خبر تمام
لوکاں کہیا گر ہن سچے سوچ پرسوں ہو
ہیر نہ نیڑے [illegible] تہیں تا ہر قدم دہراں

چرچا ہر دی خلق وچ ہویا رجوع جہان
تاں کیتا شیطان نے مکر فریب شروع
جو سا حکم خدا دیہا ہور تمام علوم
سعد نحس تے تاریاں سنگ اوندا حال
دل تہیں اُسدے معتقد سارے ہو گئے آ
پچھن آئے شیطان نوں جالا خاص و عام
لگا اوہ دوکان تے خلقت دن تے رات
خلقت تائیں اوسدی ذرہ نہ آئی سار
تاں پھر خلقت اوسدے اتے کرے عمل
جیہا آنا اوہ پتری اوس بنایا اوتھ
رات دہیں پھر چاوندا کرکے مکر و غدار
کیتا اسنے جھوٹیاں ات ہتھ بیدیں
شاگرداں نوں دسیا سارا پنتھ نشان
شاگرداں نوں آکھیا تاں پھر نال توقیت
[illegible] ہوئی پتری لکھے سب حال
سنتھیں فریبی آوندا اوہ ہو رہا پچھان
ایہہ اسدا ہیبت ہے ہور نہ کوئی چال
ہو گیا مشہور جاں کرن تعظیم تمام
اج اسدے شہر وچ چلا اسدا بنال
سورج تائیں لگسی پرسوں گرہن جو آ
خبر نہیں ایہہ کسے نوں نہ ایہہ کسے علوم
ہن تائیں ایہہ کسے نے دسے نہ کسے مول
لگی پچھلی شب کہاں حالت خاص و عوام
مرشد ہویا اسدا شک نہ کرساں کوہ
کجھ کہیں بیان تہیں نا عدول کرال

دو گھڑیاں اوہ تیسرا جاں دن گیا وہا
اس تھیں نارد خلق وچ بہت ہویا مشہور
نارد دلوں وچ اپنے کردا خوشی تمام
ہک سوداگر آدمی اوس پر آسرا نام
اُسدے وڈے پُت دا آہا نام بیاس
اوہ نالے دلوں تو کہندا ایہوں گرنتھ واس
نارد نے ایہہ بنیاں کرے تعلیف چاء
ناں برہمن قوم سی اس تھیں اگے بول
نارد کہندا اوسنوں سنتوں میری بات
سب تیری اولاد دے پیر ہوون لوگ
لگا پھیر بیاس نوں علم دسن ابلیس
بولی نویں بنائی پھر سنسکرت دھریا نام
دہا بھارت نے بہا گوت اوس بنایا بان
مگر سکھائے خلق نوں ہر قسم جھوٹھے بنا
نا کوئی اسدے [illegible] آ کھول
باپ پراسر بیاس دا وطنی ہندوستان
بھائی اک بیاس دا چھوٹا آہا جان
اس تھیں اوہ چھوٹا [illegible] کسب سوداگر جان
ہو اپنے کسب وچ آہے چالے شاد
برہمن ہیں بیاس دے وڈا کہہ پہچان
نارد ایہہ بنایاں چالے ذاتاں کل
بیا سکھائے بیاس نوں سبھے دا شیطان
نارد نال ہیں جو کیتا قول اقرار
نارد نے اوہ پایا وڈا جاں فتور
ایہو قوم کفار دا اول ہے استاد

گرہن جو لگا سورج لوکاں ویکھ لیا
سجدہ کردے لوک سی اُسدے آ حضور
خلقت ہوندی رجوع سی خاص اتے ہور عام
اوہ وڈا مشہور سا اندر خلق تمام
پھیر ایہہ شاگرد سا آیا نارد پاس
علم جو تینوں یاد ہے سبھ سانھ قیاس
علم جو اُسنوں یاد سیا تاسب پڑھا
نویں بنائی قوم سی نارد نے ہر سول
ہندی بیچھان تے اُچی تیری ذات
رجوع تیری اولاد تے ساری خلقت ہوگ
حرف بنائے ناگری بیاس نوں [illegible]
اگے ایہہ ہوں سی وچ جہان تمام
کتھا انبا تی چھوٹیاں کتیباں اوس بیان
[illegible] بنایا چار
[illegible] بیاس نے جوڑ کے سول
[illegible] سوداگر جان
[illegible] نسان
چھوٹا ہو بیل ساوچ کر سائی بان
چالے تو ماں ہاندی جدی جدی اولاد
شور ہو گئے تد تھیں وچ ہندوستان
خوشی ہویا گمراہ کر جا پایا [illegible]
رشتہ سارا کفر دا جو ہے وچ جہان
ہوگ تیری اولاد سب جگ وچ [illegible]
آدمی دی اولاد نوں راہ نہیں کیتا دو
گمراہ کر کے خلق نوں ہو گیا دل شاد

سیاچڑوں جہان نہیں عاد آہا پلید
بیٹھا اوپر تخت دے جاں شدید مکار
مشرق مغرب ملک دا قابض ہویا جاں
کوئی برابر اوس دی ناسا صاحب تاج
ہویا شدید جہان نہیں بیٹھا تخت شداد
دولت گھر شداد دے آہی بے شمار
عورت گھر شداد دے آہی ہک ہزار
نہوندے عرصہ ہو گیا جاں اوہ عالی شان
ناہیں وچ جہان دے میرے جیہا کو
قبضہ میرے وچ ہے ایہ تمام جہان
حضرت ہود شداد نوں ایہ گل آکھی چار
نال ہی ایہ گل کہن نہیں اوہ نہ آیا باز
خلقت نائیں آکھدا ملک میرا ہے راج
جاں کراں کس واسطے سجدہ پیش خدا
میرے اگے خلق ہے کردی آ نیاز
سب کجھ میرے پاس ہے باقی رہیا کی
کیہا حضرت ہود نے تخت تیرا تے راج
جد تک ہیں توں جیوندا ہے ایہ تیرے ساتھ
پچھے توں اوپر رب دے لے آویں ایمان
ایہ جنت دی نعمتوں پا سنگ ناہیں زوال
ایہ فانی اوہ ہووسی قائم باجھ حساب
سن کے کیہا شداد نے جنت جیہا انعام
جو سی حال بہشت کیتا ہود بیان
سن کے حال بہشت دا کہن لگا شداد
میں نوں ایہ بناؤ نال ہرگز نہیں محال

اوپر جگہ اوس دی بیٹھا اندروں شدید
آہا وچ تقدیر دے ہو گیا سردار
اندر سارے ملک دے اوسدا حکم روان
آہے مشرق مغرب اوسنوں بھائی باج
مالک اوسے ملک دا ہویا بے بنیاد
گنج خزانے اوسدے آہے کئی ہزار
گھر اندر موجود سا جو ہووے درکار
نال اوہ اگے خلق دے لگا کرن بیان
میں مالک ہاں ملک دا میں کراں جو ہو
میرے باجھوں نہیں دوجی ایہ ہو سی شان
مالک سارے ملک دا حکم حق نیاز
کدی نہ اگے رب دے شکر کردا اوہ نیاز
تخت نعمت گنج سب انگ دولت تاج
اوہ نہ ملیوں [illegible] جو ہیں پاس نہ آر
کسے دے اگے میں کراں نہ دولوں ہتھ دراز
منگاں [illegible] لی [illegible] بی
[illegible] اکھاں [illegible] کریں [illegible] راج
مرنے پچھے [illegible] آوگ ہاتھ
روز قیامت دیو سی انہوں باغ جنان
سمجھ جنہاں نوں غور نہیں [illegible]
[illegible]
میرے اگے اسدی خوبی کیہیں تمام
جیونکر وچ جہان سی ربدا فرمان
اس تے نازاں ہو چکے تے ہو شداد
ہک مکان بناؤ سان [illegible] اوس مثال

ہنسو اوس نے اپنا جلدی سفیر
ویکھ اوہناں بھیجیا بہت دینار درم
پروانے لکھ کے بھیجیا بہت سے انگے بعید
بھیجو سبھا سباب نوں صرفہ کرو نہ مال
ہر ہر قسم جواہراں جتنے ہون وصول
لکھیا ہے بادشاہ دا جاندا ہے ہر جاء
تحفہ ہر ہر قسم دے عنبر مشک کافور
ہر ہر طرفوں بھیجدے ملکاں انہیں سردار
پاس جو سی شداد دے بہت خزانے مال
بہتے صدن پہاڑ دے جنگل سی اک خوب
موجب حکم شداد دے معماراں نے جا
چالی کوہ چوفیر لوں کیتا اوس دا طول
کھوہ پٹ کے اوس دی ڈونگی کر بنیاد
پتھر گراں دیواروں کیتا اوہناں بلند
چال اوہ چوطرف تعمیر ہے ہویا بہت وسیع
وس سو ہزار اوس دے قصر بنے تعمیر
اندر ہر ہر قصر دے خوب سنہری اسبار
ہوئے قصر تیار جاں کھڑے تھیں خوب
اندر ہر ہر محل زینت وار سرشت
نہراں گرد سہاوندے چار و طرف درخت
رکھیں شاخاں ڈالیاں وس عالی شان
سنہ شگوفے چمکدے در یاقوت لگا
بھی لعل زبرجد شاخاں اوپر عجیب
شاخیں بہت سوہاونے بیٹھے مور چکور
پنچھی کنکراں اندر نہراں جو سے

کہند اک اک کان دی کرساں میں تدبیر
لے آوے اسباب جا سب تعمیر ارم
نالے ہر ہر ملک نوں بھیجے مال مزید
اتاں سونے چاندیوں قالب اندر ڈھال
دریاواں دی کان نہیں جاکے کر حصول
پڑھ کے لگے کہلنے ہر ہر طرف امرا
خوشبوئی ہر قسم دی جو سی بہت ضرور
موتی لعل یاقوت بھی جو سی قیمت دار
اوس خرچ دیواسطے کڈھ دتی فی الحال
زمیں برابر منزلاں بہت آہا مرغوب
خط مربع شہر دے او کھوں دہری بنار
وس وس کوہ اک طرف نقش ہی کیتا منقول
زمیں تمامیں سنگ مرمروں ہسی جدول ایجاد
سونے چاندی لا وندے اتاں بہت پسند
خاطر خواہ تیار اوہ ہویا جدول بدیع
وضع قطع سب ویکھ کے کر کے سو تدبیر
جڑے زمرد لعل سن تے الماس ہزار
عالی شان بنایا بہتا ہویا مرغوب
نہراں جاری کیتیاں سب نال بہشت
منڈھ سنہری اوہناں سنتیں نیک سرشت
چھوٹی شاخ زمرد دی نالے برگ پچھان
میوے ہر ہر قسم دے لائے جا بجا
سونے اتے زمرداں بیٹھے ورق بیب
کوئل نالے بلبلاں ہر جا کر دیاں شور
لعل جواہر چمکدے جیں دا انت نہ ہوئے

کیہا ملک الموت نے دو جا گہہ کر یاد
پہلاں اک جہاز سی پاٹا وچ دریا
گودی سا اک اوسدے لڑکا بہت ناداں
قبض کیتی روح وسدی اُس تختے تے جان
اُس لڑکے تائیں ترس ہیں آیا رب تقدیر
دوجا اک شداد نے کر تعمیر ارم
تاہو یا جدوں تیار ساریا اوہ مکان
رحم بہتیرے دل آیا قبض کرندیا جان
ربا تیرے حکم تائیں ہیں آہا معذور
حکم ہویا درگاہ تائیں ایہو سا اوہ شاہ
تختے تے اوہ طفل جو وچ دریا دے سا
پیدا کرایا پرورش اینوں شفقت نال
نکھا لے ہو وال کجھ کیتا اوس عطا
اوہ احسان بھلا بیٹھے منکر ہویا ذات
ہک پل اندر اوسدی جو سی فوج سپاہ
سنیوں حال شداد دا ایہو تک ہویا جان
قبض کیتی روح وسدی جیہڑی فرشتے جا
رستہ شہر تختے اوہ جال لگیا کتے بیان
ڈٹھا جد اوسدے عورت مردہ سی
دھوبی ہوت چک کے دفن کرن ہک جا
دھوبیاں دے سرداری مول نہ سی اولاد
ست برساں دا اوس لے چال تیا ہشیار
اوس شہر دا امیراں نوں ہو دن گیا جو شاہ
لشکر اوس دل شاہ دی کردا آیا شور
آیا وچ شداد ہی لہیا ایہ کھٹا

قبض کریندیاں روح نوں آیا ترس زیاد
اک تختے تے رہ گئی اک عورت اس جا
عورت دی روح کڈھنا قبض کیتا فرمان
بیکس لڑکا رہ گیا اوہ اوکا نادان
کس نے ڈٹا ہوسی اوس لڑکے نوں شیر
لائے او نے اوس دے بہت دینار درم
جان اوہ کھچن آیا قبض کیتی ہیں جان
ہکوار ہی نہ ویکھیا اوس نے اوہ مکان
دل تائیں پہنچوں اوہ تا ہر گز سیاں منظور
وچ دروازے عدن دے کیتا مار تباہ
اوہو اوہ شداد سی جنہاں ہو یا خدا
تا جہوں مائی باپ دے کیتا ساڈہ کمال
تاں میرے احسان دا ہر دم شکر بجا
اوس نے شامت نفس نہیں ساری لات متی
دروازہ وچ عدن دے کیتے مار تباہ
عورت سی جو رڑھ گئی ہک تختے تے جان
لڑکا زندہ رہ گیا جو سا وچ دریا
دھوبیاں اسنوں پکڑ یا آ اوس مکان
شیر عورت دے تنہاں تائیں لڑکا پیندا سی
لڑکے تائیں لے گئے گھر نوں اوہ اٹھا
دھوبیاں دتا اوس نوں تاں ہو ونشاد
لڑکیاں اندر کھیڈدا جا کے باہر وار
لڑکے سی ہی کھیڈ دے اندر اوسے راہ
لڑکے فنے ویکھ کے سب تاہوں فی الفور
جس رستے تائیں شاہ دا لشکر جاندا سا

ڈریا ایہ نہ کسے تھیں بہت آہا ہوشیار
سر سر وچوں راہ دسے لیا اک سوار
یاراں تائیں آکھدا سنیوں بات عزیز
دکھیں تینیں ہر سیریاں تھوڑی ہوئی نگاہ
کھندی ایسے ساتھ دی توں تے ہیں نادان
لازم ایہ نہ سول ہے مت کیہ پوے فساد
اوہ سن ایس کلام نوں لگا کرن دھیان
آویں میاں لے گیا کہندا اوہ اسوار
کیہا آ شداد نے ہتھ ویہنکر پکڑا
سر پایا اوس نے جاں ڈٹھا اسوار
زیر خزانے زمین دے جو سی جا بجار
ویکھ شداد فریب تھیں حیرت میچیا شور
اوہ آکھیں کے درد تھیں کرن لگا فریاد
جاں ڈٹھا اسوار نے ہویا شور فسار
ڈٹھا جدوں شداد نے کوئی ناہیں سول
دھیاں دے سر دا تیں کیہا حال تمام
سر باب ہیں پایا اندر اکھیں چار
دھیری اگے اوس جاں حالت کہی تمام
گدبے تجھ اساندے گھر وچ ہیں تیار
راتیں ہو کر ساتھ لے جا کہہ ہک گنے
سنگے ایہ شداد نے کیتی ایہو بات
نظری پوندا جے کتے پھیر خزانہ گنج
جمع خزانے اوس دے کیتے یا جہ حساب
لالچ دے کے خلق نوں کیتا اپنے ساتھ
حاکم ہویا شہر دا جو کوئی آیا ہور

لگ گیا جاں بادشاہ آئے کجھ اسوار
چک پڑی اسوار نے کیہا تدوں پکار
چندری قسمت نیک ہے تینوں لبھدی چیز
سر سبھا راہ تھیں کیتا فضل خدا
جن ازمائے پاؤناں سر سبھا اکھیں جان
جیہڑی باقی نظر ہے ہو دسے نا پر یاد
ڈٹھا کہہ را شداد نوں اسنے اس مکان
اکھیں تیری پا بیٹھے سر سرا ایہ ہک واہ
آپے اندر اکھیاں سر لیساں پار
نظری آئے اوسنوں خفیہ سب اسرار
نظری آئے اوسنوں اوپر اوسے جار
سر پایا اس نے پھیر ہی زور وزور
حاکم تھیں ہیں آپ نے جا کے لیساں داد
گھوڑا اہیں دوڑایا ہو تھوں وانگر باد
لے کے سر گھر اپنے جاندا اوسے سول
ہیں دیکھے وچ زمین دے گنج خزانے عام
اس تھیں حال زمین دا معلوم ہو گیا
دھیری کیہا کسے نے ایہ نہ کریں کلام
نوکر ساتھ اساندے ہیں اذنت دار
کڈھ ہوئیں جا ویکھیا آ خزانہ
ہک خزانہ کڈھ ہیہا یا کے ادھی راتا
راتیں کڈھ لیاوندا کردا سنت نہ رنج
تابع کیتے شاہ دے جو آہے اجاب
حاکم اوپر شہر دے پھیر پایا اس ناتھ
وچہ لڑائی مار یا کر کے وڈا زور

کر کے جنگ شداد نے مار بہت مکان
لشکر نوکر کیتا اس نے باہجھ بیان

جنگاں دا اسباب بھی کیتا بہت تیار
چڑھیا اسی چین دا ملک کردا مار خوار

ہر جا ہوندی فتح سی جتھے کردا جنگ
قسمت اسدے اقبال سا آیا چہ تنگ

جنہوں چڑھ جاندا سی ہوندی فتح سی سبب
طالع قسمت اوسدی جاری کیتے رب

گذرے تھوڑے روز جاں جمع سا شاہ جہان
کیتا اس نے جنگ دا ساتھ شداد سامان

وچہ تیاری جنگ دی آئی شاہ نوں موت
سنیاں جدوں شداد نے ہوگیا اوہ فوت

ملک خزانہ اوسدا جا کے روک لیا
لٹن والا اوس نہیں کوئی رہیا سا

عرصہ تھوڑے وچہ اوہ ہویا وڈا شاہ
ہوئی باہجھ شمار دی اسدی فوج سپاہ

جنہوں چاہے دیوندا عزت تے ہور جاہ
جنہوں چاہے پکڑ کے کردا مار تباہ

باغی سب ہین تے مول نہ رہیا کو
جو کہندا شداد سی اوہو جاندا ہو

مقولہ مصنف

سن مالک تقدیر دے قدرت دا احوال
ایڈا سا اوہ شاہ دا مار کیتا بیحال

رہیا بہشت خدا وسدا نہ خود رہیا شداد
اتنا اوس بہشت دی دور رکھی بنیاد

ظاہر اوس لعین دا زور آیا ہر طور
بالک سارے ملک دا کر دل اندر غرور

جان اس نال زبان تے ساری لاف تنی
بیٹھے جیہا دوسرا ہرگز ناہ غنی

مفلس بہت غریب نوں عاجز لے ناتان
رات دیہیں شداد دی عقل کریں سامان

کیہا اس بال ہتھیں ہیں تاں آپ خدا
تیں دل اندر اپنے لیا یقین لگا

چھپیاں نال ہی زندگی اوپر کریں غرور
جاتا ایہ یقین تیں ہو توں ہسیاں دور

کہو مکان حویلیاں جو ہیں حور قصور
دشمن سارے ہو گئے بکدن ہون نفور

ملک تیرے باپ دا جو ہے ایہ جہان
تیری وانگوں ہو گئے لکھاں ایس مکان

دل وچہ باطل ہم نے بدھا آن یقین
گویا ایس جہان تھیں مرنا مول نہیں

ہوسی جتنی عمر ہے سٹھ استی سال
ہک سو ہوون عمر دا ہیگا بہت محال

احمق ہوا اس زندگی اوپر کریں غرور
آخر مرکے رہنا ہیں جاندا ہو کے ضرور

ہن تیرے موجود ہین یار برادر جو
سو برساں وچہ انہاں تھیں نظر پوسی کو

تیری جاگہ دوسرے رکھن آ قدم
اوہ بھی تھوڑے روز وچہ لین راہ عدم

جاں ایہ سرّ خدا شیدے آکھ سنائی بات
کہیا ابراہیم نے غفلت سبھی مہمات

جیکر اوپر تخت دے تینوں ملے خدا
اونٹ محل تے بہناں مشکل ناہیں کا

تخت حکومت چھڈ کے ہو جا تُرت فقیر
توں بھی دنیا چھڈ کے ہوویں ناہ دلگیر

دنیا جان پلید ہے اسو چہ ملے نہ رب
اسنوں دیں طلاق جو ملسی ایہہ سبب

فانی ملے پلید ہے اسو چہ نہیں بقا
ہرگز اسدی طرف توں دلنوں ناہ لگا

جے توں مسلم آپ نوں جانیں سوہن خاص
تاں اس دنیاں نال توں کریں نہیں اخلاص

صورت اسدی ویکھ سکے ہوویں ناہ بھول
توشہ لے کجھ قبر دا منزل ہے اوہ طول

رجوع بقصہ قوم شداد

مرگئے بعد شداد دے جو سی قوم رہی
نکب گمراہ کفر پرستی تھیں اوہ لئی

حضرت ہود نصیحتاں کردا رہے مدام
سول نہ اوہناں منیاں جو سارا اسلام

دشمن حضرت ہود دی ہوئی قوم پلید
قتل کراں آل ہود نوں کرن صلاح پلید

ستر شخص اس قوم تھیں ہوئے مسلمان
باہجوں اوہناں شراں آہے نہ فرمان

سیتی حضرت ہود نے زاری پیش الہ
میکر یاراں واسطے قصد کراں گمراہ

طاقت سلع نہ رہی ہی تھیں اوہناں نال
نازل کر توں اوہناں تے اوپر کوئی وبال

حکم ہویا اے ہود نوں پیکے سوہن نال
جاگے پہاڑ نہ تھکے اوپر سب خوشحال

واؤ قہر دی منکراں اوپر کراں نزول
مرجاسن اوہ واؤ تھیں لوک جو ہیں بھول

حضرت ہود پہاڑ تے مُن کے حکم تیار
کہندا قوم شداد نوں حضرت ہود پکار

ہکدن وچہ عذاب دے ہوسن تسیں ہلاک
مرسو سب حیران ہو خوراں اتے وچہ خاک

ہکدن آیا قہر دی اوہ تساں ہوا
اس تھیں سارے مرو گے ہے ایہہ حکم خدا

سٹے کہندی اسدیاں صاحب نوں زیاد
ساڈا اوہ کی کھوسی جو توں دسدا یاد

نظر نہ کوئی آوندا کرے جو اساں ہلاک
خاطر ملے نہ لیا نیندے تکی اوہ ناپاک

کراں جو دل وچہ آوسی کیہڑا سکے روک
ڈٹھیاں حضرت ہود نوں بند تلو خم کرک

کہیا حضرت ہود نے سینوں آ بدکیش
معلم سارا ہووسی جو کجھ آوے پیش

ایہ گل کہکے چار ہیا وچہ پہاڑ دے ہود
پیتاں اوپر اوہناں کے بھیجیا قحط دود

بارش بہا سے ملک تھیں بند ہوئی یک سخت
ہٹی واری پے گیا قحط زمیں تے سخت

چھ برساں وچہ ہو گئی خلقت سب ویران
کر کے اونہاں مشورہ ایہہ بنایا طور
تا بارش آسمان نہیں کر سی جلد خدا
رل کے ستر آدمی ٹر دے کعبہ ول
مرثد نام ہک شخص اکھندے اوسے حال
مرشد نے حسن انہاں تیئیں دتا ایہہ جواب
قحط نہیں ہے مول یہ ہے ایہہ قہر خدا
باجھ دعائے ہود دے جاسی ایہہ نہ مول
جا کے حضرت ہود تھیں اس لئو فرمان
ایتھے کرن دعا تہیں مول نہ ہوسی سود
تسیں باغی ہو الیس تسیں ہے ایہہ سب وبال
انہاں کہیا سچ ہے جو تیں کہی کلام
قوم کہے تب اساں نوں بہت گئے سن لین
مرثد نوں سب کھدی توں کجھ کر کے یاد
کہیا اسنے جا ٹکے اوپر کوہ صفا
اوتھوں نظری آندا کعبہ سب موجود
جتھے اوہ تیر انبی ہے اوپر سیکھ راہ
سنکے اوہ رل ٹر پئے آئے کوہ صفا
بدل آئے تن ہٹی ڈٹھا انہاں نشنگ
سیکھیاں اوہناں تینیں اوپر جیٹا پہاڑ
جد دل پہاڑ ہے اوہناں ہک کرو منظور
اونہاں رل آکھیا جو ہے ابر سیاہ
اپگل کہہ کے ٹر پئے دل اندر ہو شاد
جتھے جاں اوہ دعا کرن آئے تیری گام
آہو دل آئیا ہور ہو سب چپ ست

کرن صلاحاں بیٹھ کے رل مل نافرمان
کعبہ اندر جا ٹکے عرض کراں تی الغفور
کعبہ جا کے رب تھیں منگاں ایہہ دعا
اندر ملک عرب دے جاں او پہنچے چل
دس کوئی تدبیر نوں ہوٹے دور جنجال
میں کیتا معلوم ہے ہوئے تسیں خراب
حق تساڈے ہود نے کیتی ہو گ دعا
حکم کرو جا ہود دا ساڈے تسیں قبول
اوپر اوسدے حکم دے لے آؤ ایمان
آکھو ساڈے حال ایہہ اگے حضرت ہود
باجھ رضائے ہود دی رہسی ایہو حال
خالی ٹر کے جاؤ ناں ایہہ بھی خوب نہ کام
خالی ساتوں ویکھ کے ہو جاسی بے چین
دس کوئی تدبیر نوں حاصل ہوئی مراد
سر تہیں تنگے ہو ٹکے رب تھیں کرو دعا
کٹھڑے ہو کے سب آکھیو جی توں ہے رب ہود
جلدی باراں گھیج توں اوپر اساں اللہ
تنگے سر ہو بیٹھکے لگے کرن دعا
ہک سفید سیاہ ہک تیجا سرخی رنگ
اوپر اونہاں بدلاں تسیں ہوئے منتظر
ساتھ تساڈے جاوسی بدل باہوں ضرور
ایہہ اساں منظور ہے کیتا شوق بخواہ
بدل اس رستے چلیا لگے ٹھہرنا زیاد
گھر ول آ گئے کہہ بتود ساں کہ آدم دے سکیہ بیا نام
ہل پنجابی اپنے کر ساں ان درست

سُن خوشخبری ہُودی شاد ہوئے مجہول
تاں حضرت ہود نوں طعنہ دیون جا
بدل آیا ویکھ نوں سُن ہو سی گلزار
کہیا حضرت ہود نے ایہہ قوم ضلال
اجے تساڈا وقت ہے توبہ کرو شتاب
انہاں کہیا میں نوں ہے بدل چھ کی
قوم تساڈی اوتہیں ہوسی سب ہلاک
محل حویلی رکھے سب ویسی ایہہ اکھیڑ
کہے ایسے سخن وچ بدل آ گیا
شروع انہیری بدلاں ہوئی وڈی تندی
اوسے وچ عجیب تہیں عدن باد عقیم
اس وچ اُس وائو نوں کیتا حکم خدا
اسارے دشمن واسطے ملک ہو اوس جا
پاسوں انہاں فرشتیاں کدی اوہ گھول
گئے اوڈن زمین تہیں جیونکر اوسے سر لگ
لگے جان لگا دے چیکر بے پناہ
کردے کردے جا لگے رہی نہ ہوش حواس
اندر گلاں زنجیر نوں لینے کوئی پاء
اوہناں اوپر گھوڑیاں کرو لین اسوار
چکے انہاں زمین تہیں کر کے دور ہوا
پکھدی جیں مکان تہیں اوتھوں سٹے دور
وانگ پتنگا اڈ کے لیجا دے افلاک
پراست لکھ آدمی دوزخ گیا رہیا
ترچوں قوم شداد دے باقی رہیا نہ کو
نشان اوپر زمین دے پیالی ہر ہر جا ر

اکہندے مطلب اساں نہ کیہہ ہویا حصول
آفت آوے گی تساں تے توں ایہہ کہندا سا
بارش ہوسی ملک تے بیحد حساب شمار
اپر تساں عذاب تے بھیجیا جل جلال
آخر کیہوں تاں ہوسی آوے گا جدوں عذاب
حضرت کہیا قہر دی اگ انہیری ہی
صورت کر کے تساں نے مرن اندر ناک
جاں اوہ سر تے جاسی تاں کی کرسو پھیر
پیا اچانک شہر نعلیں کو لا قہر خدا
دل ڈٹے اندر ڈر گئے ساری اوہ خلقت
چوتھی ہفتے دن سے آئی قید مقیم
مثل تو زمین نوں مار کفاراں جاء
حضرت ویکھے انہاں جیہڑی ایہا بیحد خطاء
چک چک ماسے زمین دے اوپر سب مجہول
اس حالت نوں ویکھ کے ہو گئے سب تنگ سا
توں بچا اسانوں جاں پئے قہر اللہ
کوئی برجاں محل جو سی وڈی اساس
یک دم نوں پٹ سے ہوئی صفاں گیا
لوہے دے زنجیر بہیں انہیں خوب سنوار
نہ جاوے اسمان نوں اسے زمین اُٹھا
سر تے پھیراں تیک سا سی ہوندا اک پچر
مارے سب زمین تے ہوند سب ہلاک
قوت زور تہا انہاں دا بہر کے بیٹھ گیا
جیوں ہیا اودرخت دا تخم نہ بہر کر ہو
جیونکر کہہ کھجور دا پئے زمین تے آ

اکھیں ہیں وِن بند جاں تینوں پئی سی ہون رنج
طامع تے بوالہوس دا جیکر ڈٹھیں رنگ
گنج جویں قارون دا بھر سے تے پیٹ پلید
عبرت دیجا ویکھ توں اندر قبرستان
جنہاں مغز غرور ہیں اوپر سا افلاک
حکم نعمت تے حشمتاں کیتے عیش سرور
تخت کتھے اوہ اٹھ گیا جان دلیو چہ تول
محل حویلی تعمیر ے جو ہن وڈے بلند
سبھناں اس موت دی کھادی سر تے چوٹ
آخر ایہی جو بنے ہون دنیا نو چپر
ہسکدے ہون بیٹھ کے دلداراں دے ساتھ
ہن کتھے اوہ یاریاں محرم تے ہمراز
ہن عاجز ہو پئے ہیں وچ انھیری گور
ہن کتھے اوہ سیس ہی جتنے رکھدے تاج
تنہ کن لگی اکھیاں نالے گوشت پوست
جڈیاں مجدیاں ہڈیاں پیاں جا بجا۔
نالے سر دی کھوپری پئی ہے کس جا
ہوندی گئے خراب ہے مٹی اندر پشت
دند جو لڑیاں موتیاں آہے وچ دہان
تن سارے یاں ہڈیاں ٹکڑے ہو یاں چور
ہکٹن توں ہی خاک وچ انہویں ملیں جا
دنیا اوپر شاہ توں یا ہویوں درویش
غیراں تے غم اج کیوں کردا ہیں اے دوست
ایہ تیری بنیاد ہے غافل ایہہ بساط
کر صاحب دی بندگی حرص دلیری چھوڑ
[illegible]

اکھیں جو ہیں کھیلیاں سول نہ آوے سوج
وچ نظر سے او سندی زمین تمامی تنگ
دوزخ وانگوں رات دن بلی ہن کہے مزید
نازک بدن گلاب جیہیں سٹے وچ میدان
عاجز ہوئے لاچار اوہ بیٹھ پئے وچ خاک
شوکت شان حکومتاں کتھے گیا غرور
وچ انھیری قبر دے ہیں حیران زبون
رہندے سی وچ جنہاں دے وڈے قد بلند
فانی ایس سرائے تھیں ہوئے لوٹ پلوٹ
قبضہ کیتا موت نے کر کے سبھناں زچ
ہوئن ہلدی بیٹھدی پکڑ آ نہاں دا ہاتھ
کتھے نازک بدن ہن کیا کیتے ول ناز
شہر گل کے سب ہو گئے لقمہ مار و مور
اوہ حسرے قد ناز نین سول نہ رہیا راج
ہن کجھ باقی پئی نہیں جن ایہ سکے دوست
جوڑن ہون درست ہن ہن جدا جدا
پیراں ہتھاں ہڈیاں دا ہیں کجھ پتا۔
ہوئے خراب ویران ہیں بند و بند انگشت
غیرت دین معشوق نوں ہن سب بچے ویران
کجھ ملیاں ہیں وچ خاک دے کجھ پیاں ہن دور
حیرت سے افسوس ہے مجھ ذرہ کم نہ آئی
کل ایہو جیہا کدن ہیسوں ہے درپیش
شکل اوہناں دی ہو وسی ہکدن گوشت پوست
جتنے تازاں ہو بیکے کردا عیش نشاط
اس دنیا بے وفا تھیں واگ دلیدی موڑ
قصہ حضرت صالح دا ہن توں آکھ سنا

سارا اوس لئے پی لیا مول نہ رہیا آب
اگے حضرت صالح کرسے جا بیان
کہیا حضرت صالح پیوسی شیر تمام
پانی جتنا پیوسی اوتنا دیسی شیر
اسدن پیو دودھ سب کوئی نہ پیو آب
اکدن پیوے اوٹھنی ہکدن قوم تمام
پھر اس ساری قوم دا ہویا ایہ دستور
خلقت نوں بھی اوس تھیں ہویا نفع کثیر
جس جنگل وچ اوٹھنی چردی سی اوہ جا
نہ بگھیاڑ نہ شیر کو رہندا کوئی حیوان
خلقت سارے شہر دی سی فرمانبردار
وچ اونہاں دے اوٹھنی مدت رہی طویل
پر وہ دوجی ناں سکی چرن حیوان
کہندے یار دو اوٹھنی [illegible] ہار
سنکے حضرت صالح کہندا ایہ بیان
ہے اوہ چیز خدا دی ہوئی تساں عطا
دل تھیں قوم ثمود دی ہو گئی گمراہ
پانی پیون اوٹھنی ہکدن جدوں گئی
قیدار تام ہک دا اونہاں وچ شریر
وچ اونہاں ہک ہوسا مصدع ملعون
پچھلے دو نہیں اوسے کردا پھر جیدا
نہیں اندر آکھدے گوشت ایہ لے جا
بچے جہاں ہاں دا دسیا حال تمام
نس گیا اوس شہر نوں بچہ دل حیران
پکڑن دا سیلے نسی قوم جنا

تنگ ہوئے سب تنہیں آ لے دوڑ شتاب
پانی پیتا اوس لئے اسیں ہوئے حیران
جا کہے چوداں اوسنوں لگے خاص و عوام
ویہہ ہکدن کہوہ دا اوسنوں سارا نیرہ
اگلے دن جا کہوہ تنہیں پانی بھر و شتاب
عمل کرو سب ایں تے خلقت خاص و عوام
ہکدن پیوے اوٹھنی ہکدن قوم ضرور
روغن کڑھ کڈھ وچدے نال پیون شیر
کوئی حیوان نہ قوم دا جاندا سا اوسدا
جوہ نہ آ سکی ہو کو پانی جوں اوس میدان
جد فرماوے صالح ملن ہے تکرار
برساں گذرے چار سو ویکھ کتاب دلیل
اس تھیں ساری قوم دے لوگ ہوئے حیران
جد نوں سارے جانور ہو گئے لاچار
مارو تسیں جو اوٹھنی پھیر ہوسو حیران
قتل کرو جے اوسنوں ملسی بہت سزا
پھر دم ایہو فکر سی رل کرسے بدخواہ
پانی لگی پین اوہ گھاتوں اٹھ شقی
گردن اوسدی ماریا کھچ کماناں تیر
ہتھ اندر تلوار لے آیا دوڑ زبون
سارے اوتھے ہو گئے اکٹھی قوم جفا
ورت لئو گھر اپنے اندر جا بچار
نس گیا دل چھلکے کیتا ناہ آرام
نکلی جتھوں اوٹھنی آیا اوس مکان
اندر اوس پہاڑ دے بچہ وڑیا جا

[illegible] سورۃ شعرا ۔۔۔ کیہا صالح نے فائدہ ۔۔۔ بچہ گھر اپنے کے تین دن

کوئی جا حکیم نوں لیایا میرے پاس
کوئی صدقہ دیوندا دیوے کوئی خیرات
جاں بلبل نے باغ نہیں ڈیرا لیا اُٹھا
کر دِتے آپو آپنی آپنے سب تدبیر
کی کجھ آکھاں ماں دا آہا میری حال
گھر وچ بیگم روندی مول نہ کردی چین
آیا عزرائیل جاں میں نوں پیا تنگاہ
رہیا نظری آوندوں سنتوں کن لہے
اک آواز دراڈی پچھوں سُنی بلا
قد درازی اوہناں دا سر ستویں آسمان
وچہ اُنہاں میں دیکھیا اک فرشتہ ہور
کوئی آکھے اس دے سر نوں لہو اُتار
غصہ ہو وکھاوندے برچھیاں نیزے آر
کوئی دیندا جھڑکیاں کوئی کرے بے حال
میں بیزں ہتھ لاوندا نالے کہاں غریب
آخر میرے بدن نہیں کڈھی اوہناں جان
آخر گھر نہیں سکے ٹرے لاش میری کفنا
وچ لحد دے رکھ گئے جاں اوہ کیتی بند
منکر اتے نکیر جاں آئے میرے پاس
میں ڈر گیا اوہناں توں میرے تئیں خدا
ماری سر تے گرز اک کہندے غصہ ہو
کہندے مدد واسطے ہن توں کوئی بلا
میں رو رو کے آکھیا میرا کوئی نہ یار
تنگ کیتا پھر لحد نوں اوہناں لایا حساب
دنیا اندر کم جو کیتے نیک خراب

آخر میرے بخت دی نظر نہ آئی آس
ہرگز مول نہ سود دی جاں کوئی بگڑے بات
ضرر نہیں کجھ کاوں تہیں نفع نہ کرے ہما
ہرگز راس نہ آوندی جاں اُلٹی تقدیر
ساتھ تماچیاں مُنہ نوں کیتا اوس نے لال
خاک سر تے پاوندی جاہی دونویں نین
رہی زبان کلام نہیں کیتی بند الٰہ
طاقت بات کلام نال کوئی ہزار کہے
آہے ملک عذاب دے رحمت نظر نہ آ
ستویں ہیٹھ زمین دے آہے پیر جہان
قد ہکو سر چاڑسی جاں ڈٹھا کر غور
کوئی آکھے اوس نوں دیہو گرز ہیں مار
کوئی مارن واسطے سر لے ہو یا کھڑا
کوئی ساتھ تماچیاں کردا سا موتہ لال
ساتھ ہزاراں خواریاں میرے آئے قریب
بیہوش ہویا ویکھ کے سونٹے پیر جوان
بند قبر آہیاں اوہناں قدرت نے تیار
ہو گیا بے حال میں پہلاں تہیں وچہ
کیہڑا اینہاں رب ہے کہندے ہو دتا دس
باہجھ تساڈے دوسرا ہن کوئی نظر نہ آ
باہر آیا مغز جاں ہوش نہ رہیا کوء
جیہا تسوں میں پوچھیا عمر تمامی سا
دونویں میرے رب ہو رحم کرو ہک وار
غصہ ہو پھر آکھدے ہن توں لکھیں شتاب
لکھ وکھاویں جلد توں سارے عیب ثواب

غرض کتنی میں اوہنا نوں لگے ہو بیدم
کہندے کاغذ کفن دا منہ دی کریں دوات
جتے فکر اوہناں آکھیا لکھیا ہو لاچار
مہر کراکے اوس نے گل وچ دتا پاء
اسدے اوپر فیصلہ ہوسی روز نشور
جاں اوہ غائب ہو گئے لحد ہوئی پھر تنگ
پھر آئے کوئی شخص دو وڈے غصہ دار
کہندے نہیں کجھ رب تھیں کیتا نہ حیار
جس دولت نوں ویکھ کے ہوندا سا مغرور
گل وچ زنجیر جاں پایا بہتے سخت
پکڑ جنہوں پھر لے گئے پاس رسول خدا
دشمن سی سب جان دے شفقت کرے نہ کو
اوسے ویلے غیب تھیں آئی ہک ندار
سنکے جنہوں لے گئے دوزخ دے نزدیک
ڈٹھے ملک عذاب دے سر تے اوہناں ہول
گرز کسے دے ہتھ سی پاس کسے تلوار
کسے تائیں اوہ پکڑ کے سولی دین چڑھا
سب اٹھو پہر کسے تے دیون سٹ شتاب
رلکے سارے دوزخی پاون شور کہار
مہرے مارن واسطے جاں اوہ ہویا تیار
جاں میں ویکھیا ہتھ ندا دیندے رکھے زقوم
ایسا شجر زقوم ہے کھادا مول نہ جاء
جنہوں یاد کراوندے دنیا دے سامان
یاد کراون شہر تے ہور بہ بچ بلاء
حالت گذری حال دی سچ کراون یاد

مول سیاہی ہے نہیں کاغذ اتے قلم
انگل دی کر قلم نوں جلدی ہو پیدا ذات
جو لکھوایا لکھیا تاں دم سکاں مار
کہندے ایہہ اعمال ہے جو تیں کیتا سا
حق نہ جاتا رب دا آہا ماہ شعور
اوس صدے نے کھویا اگلا پچھلا رنگ
طوق گلے زنجیر پا کیتا بہت خوار
احمق مطلق ہو بیٹھے جاتا نہ خداء
حشمت ہنسی ہو گئی آہا وہ ساری دور
بھل گیا اکبارگی دولت حشمت تخت
آیا وچ عذاب میں نہ کوئی یار ہمراہ
پاس ہتھیر جا بیٹھے کہندے ذرا کھلور
دوزخ اندر اسنوں جا کے دیو سزا
حال کہاں کی اوسدا آہا بہت تاریک
مہرے تائیں آکھدے کیوں ایں نامقبول
ہتھ پیالے خون دے غصے تھیں انگیار
آرام نہ کیندے دیون پکڑ چلاء
کسے اوپر سی پاؤندے لوہو اندر پیتاب
منت مول نہ من دے رحم نہ اوہناں آر
منت ہنجی کر رہیا سُنسن نہ کوئی پکار
آہندے اسنوں کھاندا دی دوزخیاں تھوہم
جے کہا سی تاں تم تہیں سب کجھ باہر آء
ہور کھاندی لذتاں نالے کرن بیان
یاد کراون عیش جو اندر دنیا سا
نالے یاد کراوندے جیوں آہا دل شاد

لالچ دنیا وچ ہیں کھوئے سب اوقات — رہندی ناہ گواتوں باقی دن تے رات
ایہ بوڈھاپا آگیا گئی جوانی سب — جان غنیمت زندگی جو دتی ہے رب
وچ جوانی سوں رہیا توں وچ غفلت آر — وچ بوڈھاپے رب دی یاد اتے دل لا
اوہ ویلا ہن گذریا باقی ہے کوئی روز — فکر دلیو چہ آگیا مینوں نہیں ہنوز
پنج دہاڑے عمر ہے رہندی گنتی وار — ڈر کے تینوں نال قبول آیا نہیں حیا
وچ پیدائش فعل دے توں ناہیں مختار — سب ہے اوسدی طرف تھیں جو ہے رب غفار
سخن میرا ایہ سنیا ہے توں دل اندر جان — ایہ نصیحت نفس دی خاطر ہوئی بیان
دل تھیں اللہ پاک دا ہوویں شکر گذار — جو مینوں سا آکھیا آکھ سنایا یار
باجھوں مرضی رب دی جو دل بیٹھا لاو — آخر وانگوں جیہہ تواں ہی پچھوں تاد

منقول مصنف

حضرت عیسیٰ اوس تھیں سن کر ایہ بیان — روندا بھر بھر اکھیاں ہتھ بستہ ہویا حیران
حضرت عیسیٰ اوس نال کیتی ایہ کلام — جو کجھ تیری غرض ہے مینوں آکھ تمام
تیری کارن رب تھیں کرساں جلد دعا — کرسے اجابت اوسدی اوسے وقت خدا
عرض سنائی پھر جیہہ حضرت عیسیٰ پاس — جو میرے سر گذریا آکھ سنایا راس
ماں نہ جندی مول جے ہوندا بہت بھلا — بیٹے خیال نہ میں پاوندی مینوں راہ خدا
مول حیران نہ ہوندا تاں میں وچ عذاب — تاں ایہ ہوندا مول نہ میرا حال خراب
عیسیٰ اگے جیہہ عرض کرے ایہ حبیب — راضی ہووے جے کویں میری پاسوں رب
میری بخشش واسطے حضرت کریں دعا — مینوں زندہ جے کرے قدرت نال خدا
تاں میں زندہ ہو کے ہوواں مسلمان — کلمہ کہاں زبان تھیں لے آواں ایمان
حضرت عیسیٰ اوسدی سن کے ایہ گفتار — دونویں ہتھ اٹھاوندا لگے رب غفار
کریں عطا قبول جیہہ تاں تھیں رہیا جان — تاں ایہ راضی ہو کے لے آسی ایمان
حضرت عیسیٰ رب تھیں منگی جد ول دعا — کر ہاں اجابت اوسدی جلدی پاک خدا
جوڑ تمامی ہاں دے ملے اچانک آ — چھک آئی اٹھ بیٹھدا کر کے شکر خدا
کلمہ آکھ زبان تھیں ہویا مسلمان — اللہ لا شریک ہے سچے لے آیا ایمان
کلمہ پڑھ کے ٹر پیا اوہ جنگل دی راہ — دنیا دی کج اوسنے مول نہ کیتی چاہ

تو شک یکبرہ پیا ناہ کوئی تھاں ساتھ ستر برساں جیوندا رہیا خالی ہاتھ
ترک کیتی سب اوس نے دنیا والی کار بندہ ہویا رب دا جو ہے سرجنہار
گذرے ستر برس جاں پائی پھیر وفات شافعی جنہاں ہویا دتی رب نجات
یارب جیہا جنہاں دا کیتا قدرہ انجام سبھ کسے بھی آسان کریں توں بندی کار
شافعی ہویا جنہاں دا جو عیسے سی پاک محمد مصطفٰے میرا شافعی ہی
برکت جنہاں کریم دی کر توں سب آسان آکھ سنایا جنہاں دا ایہہ سب حال بیان
قصہ ابراہیم دا آکھیں ہن میں دیاں سنا لیتوں وچہ کتاب دے جو تک نظر پیا

در بیان حضرت ابراہیم علیہ السلام ہونے دے

اللہ بابت آسان کر ابراہیم خلیل سارا ایہہ جد پیغمبراں کیتا رب جلیل
لکھیا ظاہر قصص دے اندر ایہہ بیان ہتو معارج لکھیا پڑھ کے ویکھ عیان
آہا حضرت ہود دی ابراہیم اولاد جے تینوں ہاسدا شوق ہے کر سی رکھیں یاد
حضرت ابراہیم ہی آزر دا پت جان اوہ ساپت ناحور دا اوہ ساشغ پچھان
اوہ راعو دا پت سا اوہ فالغ دا ہن اوہ عامر دا پت سا کھول دیندے سخن
عامر حضرت ہود دا بیٹا کریں دھیان بابل ابراہیم دا آہا وطن پچھان
بیٹا حضرت نوح دا نام آہا جس سام آہا اسدی نسل تھیں ایہہ نمرود حرام
چونہ شخصاں نے زمیں دا کیتا راج تمام دو آہے اسلام وچہ دو کافر بدنام
ہک سکندر دوسرا حضرت سلیمان ایہہ زمیں دے بادشاہ ہوئے مسلمان
بخت نصر ہک بادشاہ دوجا سا نمرود دونوں روئے زمیں دا شاہ ہوئے مردود
لیتے آکھن انہاں وچہ آہا شداد حال لکھاں نمرود دا جو آہا بے داد
اندر مصر ہواج دے کہندا ہے ارقام بھلا وچہ جہان دے ظالم تے بدنام
مشہور اونہے شہر ہی ہویا سا نمرود ناں تے ابراہیم تھیں باغی اوہ مردود
مدت ساری تاریخ اوسدی آہی جان اوپر سب زمیں دے کردا حکم روان
تورت لشکر جتیاں لشکر آہا جو شمار فرزند کسے چیز دا آہا اوس مکار
مشرق مغرب تیک سا اسدا علم روان ملک علاقہ شام دا نالے ترکستان
قبضہ ہندوستان ہی نالے ساری روم اندر بابل شہر دے تخت آہا اس شوم

خلقت ونجا آوندی جو سی خاص و عوام
باوے کوئی شراب جاں کوئی عرق انگور
پچھوں ساقی آ پہکے بھر بھر دیندا جام
جو جس نے سا پایا اندر اُسدے جام
پائی جس شراب سی ول دی آس شراب
باجھوں پائے اوسدے ملے نہ دوجی چیز
پنجویں طلسم اوسدی سا ہک جاں تلاب
جھگڑا ہوندا کسے دا جیکو باہجھ گواہ
دونویں اوس تلاب نوں حاضر ہوندے جا
جھوٹھا غوطے کھاوندا سچے ملے امان
جاں اوہ اپنے جھوٹھ دا کردا سا اقرار
چھیواں طلسم اوسدی وسال کرا اظہار
اگے اس دربار دے سا اک رُکھ پچھان
جیوں جیوں خلقت آوندی سا پہندی آ
لوگ تھوڑے جی ہوندے سا یہ تھوڑا ہو
لکھ تائیں اس رکھ دا رہندا ایہہ دستور
ایہہ طلسماں ویکھکے کرنے لوک یقین
اندر بابل شہر سا اوس دا تخت پچھان
کہندا اوہ سا خلق نوں ایہہ ہاں تساں خدا
ہکدن راتیں جا کے سُتا دیکھ خواب
فجری سد نجومیاں کہندا ایہہ فرمان
سورج تی ہے چند دا زائل ہویا نور
ہک ستارہ سغر بول پیر ہویا اظہار
ایہہ سفنہ میں ویکھ کے ہویا آل بیدار
ویکھ کتاب نجوم نوں ہوسے ہے دلگیر

حوض اندر سی پاوندی شربت آ تمام
جا اس اندر حوض دے جو ہوندا سقد ور
آ پلاوے خلق نوں عرق شراب تمام
شربت اوہ ہو آوندا عرق انگور تمام
جسدا شربت ہووندا شربت ملے شتاب
سی ایہہ طلسم اوسدی تیجی کلام عزیز
شیریں صاف زلال سی اندر اُسدے آب
ثابت ہو ضرور تیں فیصل ہوندا ناہ
داخل پانی وچہ جاں ہوندی آ ہی آ
جھوٹا وچہ تلاب دے جاں ہوندا حیران
ماہندی اوس امان تاں ہی ایہہ طلسم یار
ہک نمرود لعین دا حاضر سا دربار
خلقت سی اُس رکھ دی چھاویں بہندی آن
جیوں تیوں سا ایہہ اوہ سا کردا جان وڈا
آون جیہنے لوک جاں وہو پے پچھے نہ کو
ہو جاندے لکھوں بہت جاں ایہہ ہوندا دور
جہڑ جہنڈ راہ پیغمبراں ہو گئے بیدین
رنگ برنگے اوس دے آہی بہت مکان
خلقت نے سی نیاں اندر ہر ہر جا
سُتے ہوئے لعین نوں راتیں آیا خواب
خواب ڈٹھا ہک رات میں کرو تعبیر بیان
چاروں طرف تاریک سی کی ٹھیرے کی دور
اُسدی ہر چارو تسنی ہوئی وچ سنسار
کہو تعبیر اس خواب دی دلنوں ہووے قرار
کہیا پھر نمرود نے کیوں کیتی تاخیر

کہو حقیقت کہو لکھے جو ہے نظر پیا — سُن کے اونہاں نجومیاں آکھ سنایا
وچ کتاب نجوم دے ایہ ڈٹھا ہے حال — لڑکا پیدا ہوسی ہک اندر اس سال
ہوسی صاحب زور اوہ عالی قدر بلند — اوہ تیرے اس حکم نوں چا کریسی بند
بادشاہت تیرے ملک بھی جو ہے تیرا راہ — تینوں تیری ہکو نوں کریسی مار تباہ
دلدے اندر تپیا سُن کے ایہ مردود — سب امیراں سد کے کہن لگا نمرود
قتل کرو سب لڑکیاں جو کوئی پیدا ہو — چھڈو ہک نہ جیوندا سب قتلام کرو
جس ویلے نمرود نے کیتا ایہ فرمان — سن لیا فرمان نوں سول نہ آیا تمان
اندر سارے سال دے لڑکا مگر بیزار — اوس ظالم دے ظلم تھیں قتل ہویا لاچار

بیان پیدائش حضرت ابراہیم علیہ السلام

سنتوں ابراہیم دا ہویا جدوں ظہور — اندر آیا شکم دے جاں ایہ پیدا نور
حضرت ابراہیم دی مائی ہوئی دلگیر — جس دم پیدا ہووسی کرسن قتل شریر
اندر ایسے فکر دے رہندی سی غمگین — خاوند پاس نہ آکھدی آہا اوہ بیدین
گذری مدت حمل جاں بی بی آذر پاس — آکھن لگی ہک دن اسنوں نیت راس
ملیں ہتھیاں ہے عورتاں پاسوں ایہ مذکور — اندر ساریاں عورتاں ایہ گل ہے مشہور
دینہ لڑکا جنن دے خوف ہوندا ہے موت — اندر زہ دے درد دے اکثر ہوون فوت
توں بت خانہ جا چلہ بیٹھ گذار — اگے وڈے بت دے آکھیں کر اظہار
تیری اس دعا نوں حق بت کرے قبول — مشکل کرے آسان جی میری کسے سول
آذر سن اس بات نوں بت خانہ وچ جا — اگے وڈے بت دے لگا کرن دعا
وچ چلہ دے بیٹھدا آذر جاں مردار — بی بی دا احوال ہن دساں کر اظہار
آذر نوں وچ چلہ دے جاں گذرے کجھ روز — بی بی دے وچ شکم دے درد ہویا کر زور
جلدی گھر نہیں آ پہنچے بی بی ہو روان — اندر غار پہاڑ دے ڈٹھا ہک مکان
بستی بابل شہر دے باہر اوہ نزدیک — جاں ڈٹھا اس غار نوں آہی بہت تاریک
وچ بستی راہ تھیں اوہ وڈی سی غار — بی بی ڈھارس تھیں گئے وڑ دی اندر غار
پیدا ہویا اوس جا حضرت ابراہیم — اندر غار ہزار ہک قدرت رب علیم
صورت ابراہیم دی ویکھ ہوئی دلشاد — قتل کرن نمرود دا ناہ کردی یاد

نالے دلوچہ آپنے سنگدی ایہ دعار
خوف آنا اُس آپنا دلوچہ بہت وڈی
کپڑا ایک چھانؤندی کرکے صاف زمین
وچہ انھیرے پائیکے اندر غار تاریک
مڑ آئی پھر شہر نوں دلوچہ ہی حیران
ہک تاریک غار دی کہوہ اسلئے صحرا ار
حافظ نا کوئی اوس دا نا کوئی غمخوار
حضرت جبرائیل نوں کیتا حکم خدا
شہد ہم جبرائیل نے ایہ کیتی تدبیر
ہک انگل وچہ شیر سا دوجی شہد پیا
بیٹے تائیں دیکھ کے بہتا ہوئی خورسند
مڑ آئے پھر دیکھ کے بیٹیا قد بلند
جسو یلے سی آوندی اوہ بی بی خوشحال
چلہ چیدل گذار کے آذر گھر ہیں گیا
بی بی کیہا مر گیا لڑکا پیدا ہو
بُت دوڑ سے لئے میاں تیرا سبھال
آذر راضی ہو گیا سُن کے ایہ کلام
گھر تھیں آذر چھپ کے باہر جاوے کم
بی بی جھول خبر نوں خبر نہ اسدی حال
ست برس دی عمر جاں ہویا اندر غار
وچہ روایت تیسری لکھے ستاراں سال
غار قلاقی وچہ ہے تیرا تیتا جوان
کیتا آ جو ڈھیل تیرے پاس پہان
سانہ بھیر کے ہن چل کے ہیا ولیا فرزند
بی بی آذر آونے دونویں چیلے شام

ایہ کوئی نمرود نوں حالت کہے نہ جا
انبرادے غار دے ایہ تدبیر کری
اوکھے ابراہیم نوں پاوے نال یقین
اوپر دیندی کپڑا اوسدا چا باریک
اس پیر کے فرزند نوں رب رکھے امان
ہوو ڈر ندسے جنگلی پھر ڈھٹے سی باہر جا
الحمد افضل حمد اس وا صاحب ستار
منہ اندر اس طفل دی انگل اسدی پا
رہی نہ اسنوں پھیر ہی خواہش ور تصیر
ہفتہ پچھوں غار سے آئے نال سدا
ہوون لگا پرورش چالاں اوسدا فرزند
پچھوں اسدی غار نوں کرن خرقہ عید
کھل جاندا منہ غار دا امر الٰہی نال
بی بی پاسوں پچھیا حالت آکھ شمار
جان سلامت رہ گئی ہور کلام نہ کر
کرم تیرے قادر نے کیتا اوس حال
سنتوں ابراہیم دی حالت کہاں تمام
بی بی گھر تھیں غار نوں جاندی اوس دم
ہوون لگا پرورش ابراہیم رسولؑ
وچہ سواب لکھیا تیراں برساں یار
آذر اگے آکھیا اک دن بی بی حال
ہوئی تیراں برس دی اسدی عمر پچھان
پیدا ہوندا مر گیا لڑکا اوہ نادان
صورت بہت لطیف ہے روشن ہاگوں چند
جانئے اوپر غار دے دلوچہ خوشی تمام

جے توں میرا رب ہیں کہندا صاحب دین
کیہا پیر خلیل نے تینوں سچیاں لیں
اس کیوں تینوں آپ تھیں کیتا بہت شکیل
میرا باپ حسین ہے بابے شاہ نمرود
صورت ہے نمرود دی کالی سنے پدرو
کیہا ابراہیم نے جان ہے اوہ خدا
کیتا اپنیاں بندیاں بہتا حسن عطا
جیکر میرا رب نہ مینوں پاوے راہ
مول جواب آیا ماں ہوئی حیران
معلم مینوں ہوندا تیرا ایہہ فرزند
آذر سن احوال نوں ہویا پراندوہ
رستہ ہی ابراہیم دی ایہہ سد گفتار
ہکدن کیہا خلیل نے آذر اگے جا
آپے ہو پھر آکھدے ساڈا ایہہ خدا
ماپے اسنوں آکھدے سن بیٹیا خوشذات
جس یوچہ نمرود دا ہووے کجھ نقصان
ہائی ابراہیم نوں لیکے ہک دن نال
ڈٹھا ابراہیم نے تخت اوپر نمرود
گرد صاحب حسن ہی اسدے خدمتگار
تھیلی بیٹھے سامنے اوسدے رہن کھڑی
حضرت کیہا ماں نوں تینوں سچیاں ہیں
کہندی ہاں اسواسطے تینوں لیا ہی نال
کہند آگے شئا ایس دا کون کہر سے پاس ایہہ
آکھ سنایا ماں نے اسدے سب علام
حضرت کیہا اس کے ہے ایہہ عجب خدا

کیوں توں مینوں آپ تھیں کیتا بہت حسین
باپ میرے دے منہ تھیں ہے منہ فضل تہیا
کہندا اپنی ماں نوں ابراہیم خلیل
اگے ابراہیم دے ماں سنائے زود
باپ تیرے تھیں اوسدی مول نسبت ہو
تاں کیوں اوہ بدشکل ہے مینوں آکھ سنا
خود بدصورت آپ ہو کیونکر ہوگ خدا
تاں ہیں سنئے مبل کے ہو جاواں گمراہ
اگے آذر بیٹھ کے کیتا ایہہ بیان
رستہ سب نمرود دا چاکریسی بند
کہندا ناحق پالیا چوری اندر کھوہ
بتاں نوں رب کہن تھیں کرو اسہا انکار
صورت اپنے ہتھ تھیں پہلاں آپ بنار
توں تے تیری قوم ہے اوپر راہ خطار
رب نہ تینوں مول ہے کرنی ایسی بات
ہرگز مول نہ آکھنا ایسا کوئی بیان
نمرودی دربار وچہ لے آئی خوشحال
رنگ سیاہ بدشکل بھی آہی اوس مردود
صاحب حسن کنیزکاں جیوں گل وچہ ہار
ہور امیر وزیر بھی صاحب حسن بڑے
مینوں ہے کس واسطے ایتھے آندا ایں
ویکھ دیدار خدا دا شیدا ہی ہو ویں تاں
گی دا وچہ ایہہ رکھدے سب حقیقت دیہ
رازق ہے ایہہ انسان اوہوی رزق مدام
کیتا اپنیاں بندیاں ایسا حسن عطار

سورتوں کو خدا ... اور قوم تیری ظاہر گمراہی میں ہے ۱۲ سورہ انعام

عزرائیل دو تن جان گیا کیتا حکم خدا — توں دختر نمرود نوں وچہ نکاح لیا
اس دے نال خلیل نے کیتا ترت نکاح — جیوں انہاں فرمان سا ہویا ترت دیاہ
بعضے آکھن سائرہ آہا اسدا نام — جس دختر نمرود نے آندا سی اسلام

در بیان بی بی سائرہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا

بعضیاں وچہ رواتیاں ہے سائرہ دا حال — حسن عجائب اوسدا آہا بہجہ مثال
حسن یوسف دا ایس نہیں وسواں حصہ سی — صورت حور بہشت دی آہی شک نہیں
ابراہیم خلیل نے گھوڑا ہک خرید — آیا حران شہر نوں جاں اوہ قدر مزید
اندر قصص الانبیا لکھیا ایہہ مذکور — حران اندر بادشاہ آہا ہک مسرور
آیا حراں شہر اوہ اندر ہک شام — دختر اسدی سائرہ آہی نیک مقام
حراں شہر نزدیک جاں ابراہیم گیا — خلقت باہر دل شہر تے جمع آہی ہکجا
انہاں طرف خلیل نے کیتا نظر قیاس — رنگا رنگے انہاں دے آہے گرد لباس
حضرت پچھیا کس لئی اندر ایس میدان — جمع ہوئی کیوں خلق ہے کرائوں حال بیان
کہیا اوس خلیل نوں جیہڑے ایتھے شاہ — دختر اسدے گھر اوسدے صورت غیرت ماہ
ہوئی سیانی بس دختر اوہ جدان — اوس دختر نے شہر دے کیتا ہے فرمان
شاہ نوں آکھیں دیکھ کے کریاں شکل دیاہ — میری ہو پسند جو اس تہیں کراں نکاح
ایہہ خلقت اس واسطے آئی ایس مکان — اجے پسند اوسدے آیا کوئی جوان
جیہڑے دل نوں تہیں آوندی ہے خلقت آہجا — شہزادی وچہ انہاں دے پھر جاندی ہے آر
حسن تمامی کوئی اوسدے آیا نہیں پسند — ہر جاندی ہے ویکھ کے گھر نوں قدر بلند
ایہہ پسند اوسدے آیا کوئی سول — جیوں دل بھاوے اوسدا کر سی اوہ قبول
سن کے ابراہیم بھی آیا اوس مکان — جاں اوہ دختر شاہ نوں آئی وچہ میدان
منہ تے برقعہ اوسدے لونڈیاں سی ہمراہ — ہر ہر طرفے ویکھدی کر کے خوب نگاہ
طرف ابراہیم دے کیتا جدوں دھیان — آیا نور محمدی اوپر مستر عیان
جاں تکیا بیبی دیکھ کے اوپر ابراہیم — اوسنوں بھلے اوس دا دل ہویا دو نیم
جلدی نال اٹھ کے چوکی تے پیا — پھر ڈٹھا اوس نے گھر نوں گئی اسدا
کیتوں ابراہیم نال کر کے بہت آداب — اگے اسدے باپ کو لے کے گئی شتاب

ایسی بہانے قتل نہیں ہسان وچہ امان
سائرہ اتے خلیل بھی وڑے شہر وچہ آ
اگے اُسدے جا چھپکے نوکراں بیان
اُسدی جیہی نہیں تے صورت ہر تھول
عورت پکڑ لیاوندے چھے اُس خاوند ہو
بی بی تائیں پچھدے نوکر اُستے جیا
کہیا بی بی سائرہ دینی بہائی ہی
بی بی نوں لے جاؤ تے اگے اوس لعین
اندر پاک مکان دے خلوت وچہ لے جاء
اُسنوں اگوں آکھدی بی بی نال نیاز
سُن کے اوس لعین تے رخصت دتی جان
بی بی وچہ نماز دے جان ہوئی مشغول
جا کر اوپر سائرہ کردا ہتھ دراز
خشک ہویا ہتھ اُسدا جو کیتا اوسی ول
کہیا اندوں لعین نے ہون ایہ خطا
بی بی وچہ نماز دے کیتی ایہ دعا
اندر ایہہ نماز دے بی بی سی مشغول
دوجی واری سائرہ کیتی ایہ دعا
کہیا پھر شرمندے ہویا ایہ گناہ
دوجی تائیں رب تے بی بی کرے دعا
بی بی دیول آیا تیجی وار لعین
سنگی ہوئی اُسنوں ڈنگا ہو بیمار
بی بی دے دل وچہ ایہ آیا تدوں خیال
اس عورت نے ماریا آکھن اوہ تمام
غرض نہ بیٹھیں آئی اُسنوں ہوش

ایہہ گل کہہ کے قہر دی ہوئے طرف زبان
نوکر اُس شریر دے ویکھن جا بجا
وچہ شہر دے اج اک عورت آئی جان
سن کے پاسوں نوکراں کہن لگا جھول
بار و اُس نوں جان نہیں ڈھل نہ کریو کو
نال شہر دے ایہہ کون ہے سانوں آکھ سنا
سن سکھائیں کام نوں جو سی لوک فسقی
راضی ہویا ویکھ اوہ کافر بے دین
بی بی دیول آیا اوہ کافر بیچار
ذرہ تحمل جے کریں تا پڑھ لواں نماز
نیت کرے نماز دی بی بی اوس جہان
دیہہ چہ لگی بہت سی تھک گیا جھول
بی بی وچہ نماز دے رب نہیں کرے نیاز
نالے دوویں پیر بھی آیا جس نہیں جیل
پھر بیٹے اوہ بی تاکراں ہر گز مول ورا
پہلاں تا نگوں اوسدا کیتا جسم خدا
دوجی واری آیا پھر اوناہ معقول
خشک ہوئے پھر اسدے ہتھ اتے ہو پا
پھیر نہ کر سکاں مول میں بیر طرف نگاہ
نہ ہو جیہا ہو گیا خشک جو ہویا سا
آھی وچہ نماز دے بی بی صاحب ہین
ہر شے واگوں زمین تے جا پیا مردار
لوک جو ویکھن اُسنوں سب اندر احوال
پاپ گناہ جہان وچہ ہیں ہو واقِ بد نام
نہرت زمین تے اُٹھ کے ہویا کھڑا خاص

نساوند شہر مدینیوں آنا بنتی دوُ نہ
اوہ بصیرت رب سچے فضل کرے عطا
کھولیں لی توں اکھیاں اکھیں اوہ تیس "
جنہاں نوں توں اکھیاں آکھیں عاشقین
مسلم لگا کہن توں لیئں حالت عرفان

دلیاں اکھیں ساتھ ساجاتا انہاں ضرور
ساتھ کرم دے اکھیاں دلیاں کردے وا
جو اوہ جاہل ہویاں مول نہیں ورہین
وچ حقیقت اوہناں فرد اصل نہیں
لگر توں ایں کلام تہیں جلدی بند زبان

رجوع بقصہ سائرہ

جیسدم آئی سائرہ اگے ابراہیم
بیت المقدس شہر دی ہوئی طرف روان
سا اوہ بیت المقدس ہیرو کوہ پچھان
بعضے کہن مقدس وسترل ایہہ ہی
ایہہ پنڈ پہاڑاں ایس تئیں خوب نساعمود
ساکن سب پنڈ دے حاضر ہوئے آن
دلی کچھ نیتیں نیں لگا رہن رسول
حضرت نوں اس کیتوں ہویا نفع کبیر
ہویاں بہت کنیزکاں نالے خدمت گار
سنکم ضیافت اوس جا جاری کیتے خلیل
اوسے ویلے حضرت لوط نوں ملی نبوت جان
اندر شہر سدوم وسے جو ہے خلق اللہ
تحقیقی شہر سدوم دی حالت کر معلوم
لوط وطن نوں چھڈکے کارن حکم خدا
ایہہ قصہ وچہ لوط دے کرساں پیش کور
اوسے ویلے ابراہیم نے جاری کیتا دین
جبرائیل لے آیا پتھر ہک اٹھ
کیتا ابراہیم نوں کعبہ تیار اہی
جو حضرت ابراہیم دی تھیون نسل پچھان

حضرت بی بی ہاجرہ نالے با تکریم
شہر فلسطین آگیا - اندر راہ پچھان
اسدلوچہ بنایا ابراہیم مکان
ڈیرہ ابراہیم نے جتھے کیتا سی
ہویا ابراہیم دے رہنے تہیں مشہور
اوس جگہ وچ رہن نوں وسیے ہک مکان
اندر کاشت کار دو رہندا سا مشغول -
تھوڑے عرصہ ہو گیا ابراہیم امیر
تھیئے گابیں بکرے ہوہی باجھ قطار
لنگر ہک بناوندا اوپر رب سبیل
اسنوں ابراہیم نے کیتا ایہہ فرمان
کرین نصیحت انسانوں ہن ہنگے گمراہ
کران ہدایت مردیقین اہی انہاں سوم
اندر شہر سدوم دے لگا رہن سدا
حالت شہر سدوم دی کچھ ہو گئی ضرور
نہیں رلے خلیل دا خلقت نال یقین
آہندا اوہ بہشت کئیں رکھدا تا اس چار
اندر تیری اولاد دا ہے ایہہ حکم سبیل
حاصل ہویا چہل ہزار سیان

ند شہر توں کیے ... قالوا اخرجوا آل لوط من قریتکم کہا انہوں نے نکالو اس کو شہر سے ۱۲

جلدی اُٹھ صندوق تھیں گوشت نے اُٹھا
نظر اندر چان گرگسان گوشت ہیا گھول
ڈٹھا اوہ نہیں دے اُپر جان پیدا ہن
ہیں تاں تیرے رب نوں کیتا مار فناہ
ہیں تیرے اج رب تھیں کھوہ لیا آسمان
کہیا ابراہیم نے سن مندے مردار
مرنیوالا اوہ نہ ہے قادر کرتار
کہندا ابراہیم نوں دس کہڑی فوج
کیتا تیرا رب ہیں وچ آسمان فناہ
کہیا ابراہیم نے انت نہ فوج خدا
خلقی اسدی فوج ہے کوئی نہ جانے ہو
سن کے ابراہیم نوں کہندا فرمان
لشکر سارا اپنا جلدی کرے تیار
سب سامان تیار کر پہنچ ول خبر کرے
دیکھاں اُسدا زور ہیں سب خدا اُٹھا
لشکر اُس لعین نے کیتا سب تیار
آہا باہر شہر تھیں اک وڈا میدان
تکے ابراہیم نے دونویں ہتھ اُٹھا
رب ایہ لعون ہے کردا بہت گمان
پیا ان اس لعین نوں اپنی فوج دکھا
اللہ ابراہیم دی کرے قبول دعا
بابل دے نزدیک سی ہک پہاڑ وڈا
جتنا لشکر اسدا گنتی اندر سی
کیتا اوہ فرشتیاں جدوں آ فرمان
حضرت کہیا لعین نوں پھر آ کے دیکھ

کہندا ابراہیم دا رب لیا اج مار
مڑدی طرف زمین دی تاں اوہ ہو طول
کہندا اسدا خلیل نوں اسے وقت لعین
خون آلودہ تیر ایہ دیکھیں نظر اُٹھا
تیراں تائیں زیاں دستوں ماریا کر حیران
اللہ قادر پاک نوں کوئی نہ سکے مار
خالق رازق خلق دا اسدا ہے پینسار
گنتی وچ آسمان دے جتنے کردا موج
جن ہیں لشکر اوسدا کرسان مار فناہ
گنتی کوئی نہ جاندا پاچھول رب غفار
پاچھول اللہ پاک دے سن ای فاسق چوڑ
کرنوں اپنے رب نوں جھگڑا کرے سامان
کھلے تیرے سامنے دے نیزہ تلوار
اندر آ میدان دے پھیر نال لڑے
پھیر نوں اسنوں چاہیے دیر نہ کرے ذرا
ست لکھ اسدی فوج سی ہتھ زرہ ہتھیار
تیار کرکے سب فوج نوں وچ اُس مکان
اگے پاک لطیف دے کیتی ایہ دعا
سائیں تیرے ایہ جنگ دا کردا ہے سامان
پیچھوں اسنوں موت دے کر تیں ادا
کیتا حکم فرشتیاں ڈھل نہ کرو ذرا
پھر اس تھیں کڈھ کے کرد مقابل چار
اٹھا پچھر کنڈھیوں وومن نہ کرد کسی
آتنا بدل ٹوا گیہاں مچھر ول میدان
ہاتھی تیرے باپ نہ جیونکر کہیا لیکھ

سن کے جلد لعین نے کیتی فوج تیار — کھڑے ہوئے میدان وچ کر کے صفاں قطار
اچرا تنوں آ جاوندا مچھر وچ میدان — ڈٹھا جدوں نمرود نے ہو گیا حیران
ڈھول بجاؤ زور نہیں ہوندی ہے پکار — سن آوازہ ڈھول دا مچھر ہوک فرار
لشکر دے ول آ گیا مچھر تتے تار — سر اوپر ہر شخص دے ہک ہک بیٹھا آ
مغز سراں نہیں کھا گئے کیتی فوج فناہ — کوئی نہ رہیا جیوندا ہوندی فوج تباہ
لشکر ول ویکھ کے نسے ترت شہر پیر — گھر اندر جا آکھدا عورت نوں لے پیر
لشکر مچھر کھا گئے کیتا سب فنا — کھڑی کھڑی کھا گئی میری سب سپاہ
مچھر سا جو اوسدا آگیا ہویا اس نال — نس جدوں میدان نہیں گھر آیا بدچال
جان عورت دے پاس اوہ بیٹھا جا شریر — مچھر اسدی ران تے بیٹھا کر تدبیر
عورت نوں دکھلاوندا مچھر اوہ شیطان — ایس جناور کھا لیا لشکر وچ میدان
اندر نک شیطان دے مچھر وڑیا جار — کھاون لگا مغز جاں ہوں آرام نہ آر
اندر اوسدے مغز دے ہوون لگا سول — ہر ساعت بے ہوش سا ہو جاندا مجہول
کھڑا ہووے پھر بیٹھدا سوندا اگدی پلید — نسے نوں کٹدا ہوندا درد شدید
کیہا امیراں اوسنوں سنتوں طبیب تاج — اندر عقل نہ آوندا اس دا کچھ علاج
گذرے چالی روز جاں آیا حکم خدا — حضرت ابراہیم نوں وحی سنایا آ
جا کے کہو نمرود نوں اجے نہ ہویا زیان — وحدانیت رب دی اوپر لیا ایمان
جا کے ابراہیم نے کیتا سب اظہار — کہہ کلمہ توحید دا کر بخشی فضل غفار
کہندا تیرے رب دا ہیگا کون گواہ — مینوں نظر نہ آوندا جو چلے اس راہ
گھر اندر نمرود دے جو آہے ہتھیار — مسند فرش لباس بھی نیناں تے تلوار
کیہا سبھناں حق ہے قادر رب جلیل — ایہہ برحق رسول ہے ابراہیم خلیل
سب گھر دے اسباب نے ظاہر کیتا ہیب — ابراہیم رسول ہے بھیجیا برحق رب
سن کہیا نمرود نے سب اسباب لے جا — سٹ دیو ایہہ چک کے سارا وچ دریا
کہندا کیہڑا اوہ دسی شاہد مینوں دس — پچھلے شاہد جا پئے وچ دریا دے نس
حضرت کہیا اوسنوں سن نمرود مکار — دین گواہی بادی ایہہ سب محل دیوار
بولے حکم خدا نہیں سارے محل مکان — اللہ واحد رب ہے تے قادر سبحان

مالک ہے اوہ ملک دے اجیلوں نہیں زوال
ملک مصر تے شام ہے شاہاندی جا
ایہ گل کہہ کے عجم نوں ہویا خلیل روان
مدت پچھوں حلب نوں ہی جاندا شریف
پھیر گیا اس شہر نوں جس جا سی اک شاہ
جس نے بی بی ہاجرہ دتی آہی جان
جان آیا اس شہر وچہ ابراہیم خلیل
واحد امت اوس جا کرے خلیل بیان
منے رعیت آہی آندا اس اسلام
بی بی تائیں چھڈ کے آیا سی جس جا
سن کے بی بی سائرہ بہت ہوئی خوشحال
حضرت بی بی سائرہ بہت [illegible] بلاد
اوس جاگہ وی خلق بھی ہوئی بہت خوشی
ہویا ابراہیم بھی بہت آسودہ حال
جاں بیٹھے دل اپنے رب لیا [illegible]
وچہ خزانے اودے ہے سب ہر چیز
حضرت ابراہیم جاں ہویا صاحب مال
کہندا گھر وچہ مول نہ میرے ہے اولاد
حضرت ابراہیم نے منگی ایہ دعا
کر بخشیں مینوں میرا وارث ہو
نالے بی بی ہاجرہ کیتی ایہ دعا
حضرت بی بی ہاجرہ آہی تدوں جوان
اوس بی بی ہاجرہ ہویا فضل خدا
گذری مدت حمل دی پیدا اسماعیل
حضرت ابراہیم بھی بہت ہویا خوشحال

میں بندہ ہاں اوسدا جو ہے جل جلال
بنیاں دی بھی رہندا ہے اوہ ملک صدا
رقیہ ناہم گراں دے اندر رہیا آن
اوتھوں بھی پھر مین نوں آیا مرد لطیف
کھوہ لیندا سا عورتاں آنا اوہ گمراہ
نیکے اسدا حال ہے ہویا سب عیان
ظالم سی اوہ بادشاہ نالے بہت بخیل
من لیا اوس شاہ نے لے آندا ایمان
تاں پچھوں ابراہیم نے کیتا کوچ مقام
اوس طرف نوں آ گیا اوتھوں مرد خدا
ہوندا وچہ مکان دی داخل خوشیاں نال
دتا نام خدا ایہدے دو سو برس اٹھا
لگ گئیاں نصیحتاں ابراہیم نبی
اللہ اوسنوں بخشیا سب دنیا دا مال
کرے عبادت اوس تے تاں پھر پاک خدا
پھر گئیاں اولاں اوسدی دیو سے رب [illegible]
دل دے وچہ خلیل نے آیا تدوں خیال
فضل ہووے جے رب دا ہمیں تاں گھر ہوئے آباد
اگے رب علیم دے دونویں ہتھ اٹھا
تیری وچہ درگاہ دے کمی نہیں ہے کو
اگے رب علیم دے دونویں ہتھ اٹھا
ملے بہت حسین سی بی بی عالی شان
بی بی ہوئی حمل نال تہیں اللہ سنی دعا
گھر وچہ ابراہیم دے کیتا رب خلیل
حضرت اسماعیل تہیں کرے پیار کمال

ڈٹھا بی بی سائرہ حضرت ابراہیمؑ
جسدم بی بی سائرہ ڈٹھا بہت پیار
رشک آیا دل اوسدی جان ڈٹھا ایہ حال
گھر میری بھی ہوندا جے اللہ فرزند
حضرت بی بی ہاجرہ جان ایہ جاتا حال
اسجا گئیں چھپ کے اندر ہو رہ مکان
ساتھ محبت چپ دے حضرت ابراہیم

جا کے اسمٰعیل نوں کرے پیار قدیم
ہاجرہ تے فرزند تھیں رہندا شکر گذار
بی بی تے فرزند تھیں رہندا ایہ خوشحال
تاں بھی وانگوں ہاجرہ بہت ہوندی خورسند
ساتھ ہیکے ہی سائرہ کردی رشک کمال
جاہی پہر ہاجرہ لے بیٹا نادان
گھر وچہ بی بی ہاجرہ جاندا اوہ قدیم

احوال بنیاد مکہ آب زمزم

معلم ہویا سائرہ نوں ایہ جسدم حال
نال اسدے پت نوں اندر کسے اجاڑ
پانی دانہ سول نہ ہووے جس مکان
سن شکر ہویا حضرت ابراہیمؑ
جو کہندی ہے سائرہ کرتوں اوہو کار
لے انہاں نوں ٹرپیا حضرت جبرائیل
آئی اوہ اس طرف نوں کعبہ ہے جیجا او
تدوں سے شہر وانا سا نام نشان
اندر اس میدان دے جان آیا ابراہیم
جس جگہ دا پوچھے ہن زمزم دی آب
سایہ کسے درخت دا اوتھی نا سا سول
گرمی آہی نہ آپ دی سول نہ اوتے آب
خشک تمامی زمیں سی گرم آہی سہ ریت
اسجا اک درخت دا تا سا نام نشان
کیتا اوتھوں مڑ خدا ابراہیم سامان
حضرت ابراہیم نوں آنا بہت پیار

کہندی ابراہیم نوں ہاجرہ لے نوں نال
چھڈ آویں نوں جائیکے جس جا اللہ وسار
ہووے نہ انسان دا جس جا نام نشان
کیتا حکم خلیل نوں حضرت رب کریم
بی بی نوں پہنچاہ توں اندر کسے اجاڑ
ہاجرہ تے فرزند نوں بھیجا ساتھ خلیل
بیت المقدس شہر تھیں مڑدی مکہ دا
سول نہ اوہ آیا سا آنا صاف میدان
چھڈیں اس جا ہاجرہ کیہا رب علیم
اوسے جگہ ہاجرہ بیٹھی جا شتاب
اوس جگہ وچہ ہن نوں کوئی قدر قبول
جو کوئی اوتھے جاوندا ہوندا بخش ثواب
پھر ہاں اپنی درخت نہ جا آ ریت
جگہ سانی اوس جا مڑ تے سا آسمان
ہاجرہ تے فرزند بھی چھپ دے وچہ میدان
اوتھوں اسمٰعیل دے کرنا نہ قرار

حضرت ابراہیم سارو ندا ہو بیٹیا ب
رخصت ہو کے شہر پاک مقدس ول
ٹریا تاہیں پہنچیا اندر اس میدان
طرف اٹھاندی ہتھ سکے کیتی ایہ دعا
روندا او تھوں ٹریا ولوں سا دلگیر
اکلی بی بی ہاجرہ آہی جنگل وچ
پانی دا اک اوس جا قطرہ سول نہ سا
بی بی دا جاں تھمیں مُک گیا جاں شیر
جاں لباں تے آکھنی بچہ سا معصوم
آخر ولوں ہاجرہ کیتی اے تدبیر
لڑکا پاسے زمین تے ہتھی آپ طیار
ٹر پھر تا لے ویکھدی اس پاسے دیول
پیر سے اس معصوم نوں اوہ بچاوے کھا
مروہ پھیر صفا تے جاندی چلدی چل
پچھے پھر ویکھدی نالے دل فرزند
دوہاں پہاڑاں وچ اوہ دوڑ پھری سو وار
دوڑ صفا تے ویکھدی پانی ہتھ نہ آر
ہر کوہ تے ہاجرہ آئی ست وار
ستواری جاں ہاجرہ پھری ہو کے مجبور
تھک گئی جاں ہاجرہ پانی ہتھ نہ آر
اگے پچھے ویکھدی کوئی نظر نہ آر
جلدی آئی دوڑ کے پتے اسمعیل
پیر جا اسمعیل نے رگڑی تال زمین
مروہ دیول جاوندی پھیر شتابی نال
راضی ہو کے ہاجرہ پانی پیندی جا

وچہ وچھوڑے پت دے ہوندا جگر کباب
بیدل تھیون پر ساعت داور لوں لوں تہ تھل
وو جا ٹکڑا جگر دا سا فرزند پچھان
ایہہ جاگ آیا دکھ بہت پاک خدا
وچہ وچھوڑے پت دے اکھیں چلے نیر
دن چڑھیا تا دھپ نے کیتی بہتی زچہ
تنگ کیتا جاں تسہ نے عقل نہ رہی بجا
حضرت اسمعیل تاں بھکھا ہویا زچیر
روندی بی بی ہاجرہ دل اندر غموم
ایہہ لڑکا مر جاوسی بچہ نہ ملسی شیر
جاندی صفا پہاڑ تے اوپر ہوئی لاچار
کوئی نہ آوے جانور جنگل وچ نہ چل
پانی ہتھ نہ آیا ڈٹھا ہر ہر دا
پھیر صفا تھیں جاوندی مڑ کے مروہ ول
کہندی آئے سوالی اس نوں کوئی گزند
نالے غم فرزند دا تاں کو جاوسے مار
چار ونظر ستے ویکھ کے مڑدی مروہ دا
پانی نظر نہ آیا مڑدی ہو لاچار
اوہ ہوئے ہن جا جیاں حج اندر دستور
کوہ صفا تے اوس لئے پھر کے سنی و ہمار
دلوں چا اسماعیل دا استوں فکر پیار
ڈٹھی بی بی ہاجرہ قدرت رب جلیل
چشمہ جاری اوس جا کیتا رب بریں
پانی نظر نہ آیا رہی بھتیرا بھال
کر کے وضو نماز بھی کردی شکر ادا

شک پیران بابا ہیں ہنس پانی بنا کر خیال
فکر پانی دانہ کرین رہسی ایہ تدبیر غم
حضرت بی بی ہاجرہ سن ہوئی خوشحال
دوجے دن اک قافلہ آیا آس آ جاٹر
کوہ صفا تے جا بیٹھے کیتا اوس دھیان
جا کے اوس مکان تے اپڑ پیوان آپ
اوپر جا پہاڑ تے نظر کرن چوپھیر
عورت اوپر اوسدے بیٹھی ہے خورسند
جلدی حضرت ہاجرہ دے ول آ گئے
کہیا بی بی ہاجرہ منگیا ایہ خدا
سانوں ایتھے رہن دا کیتا حکم سبحان
بنیا جاں اس قافلے پانی اوہ مرغوب
رل سوداگر ہاجرہ اگے کرن سوال
حکم کریں جے اسانوں ایتھے رہیے آ
عشرہ ایتھوں دیو سانوں اندر ہر سال
کہیا بی بی ہاجرہ جیہدی خواہش ہو
تاجر سنیے ہاجرہ پاسوں گیا ہن
اندر اوس میدان دے انہاں بنائی جا
رہندی بی بی ہاجرہ دے سب تابعدار
تھوڑے عرصہ ہو گیا اوہ مکان آباد
حضرت بی بی ہاجرہ بھی رہندی خوشحال
آیا ابراہیم تے اک دن جبرائیل
ہن ہے بی بی ہاجرہ اسجا اتھے خوشحال
ہیگا اسمٰعیل بھی اندر بہت آرام
سن کے ابراہیم نوں ہویا شوق کمال

کیہا جبرائیل سنیں بی بی احوال تے الحال
ایہ شہر کل خلق وچ پکڑ سی ریسہ علیہ
آتے زمزم مشہور ہے کیتی جل جلال
رہنے والے ہین دے آہے ڈوہ تجار
پانی پیندے اساں نوں اندر اوس اجاڑ
ہاتھوں پانی ہو گئے ساڈے جگر کباب
نظری چشمہ انہانوں پیا پہاڑوں زیر
گودی اندر اوسدے ہیگا اک فرزند
کہندی جا کے کون ہوا ایتھے آ رہے
ساڈے رہنے واسطے کیتا اوس عطا
ہور نہیں کچھ جنس ہیں آدم نال انسان
کیہا ویکھ سوداگراں ایہ جاگہ ہے خوب
سانوں نظری آوندی ایہ جاگہ خوشحال
اندر اس مکان دے رہیے جہاں مشکل سی بنا
تاں ایہ پانی ہندی او پیا سان حلال
کرسکو تاں اوسجا عشرہ لیہاں نہ کو
اوتھوں لیکے قوم نوں آپا چھوڑ وطن
مکہ نام پکا دتا اوہ سوداگر چار
نال اسمٰعیل نہیں کردی بہت پیار
اوسجاگہ دے چہرے تے دے آہنے [illegible]
رہندا ابراہیم دا آکھیا [illegible] حال
بالتفصیل بی بی ہاجرہ کہے کبھی خلیل
جا کے [illegible] آیا رب کیتی جل جلال
کردی ویرانہ ہوندی ہرگز اوہ مقام
بی بی اسنے فرزند جا کے ویکھاں حال

اگے بی بی ہاجرہ کیتی ایہ کلام
ویکھ آوان میں جا لیکے جے تویں رضا
جاویں توں جس اونٹ تے اوپر ہوا سوا
اوپر بیٹھا اونٹ دے ویکھ آویں فرزند
حضرت ابراہیم نے کیتا ایہ منظور
ڈٹھا اوس میدان نوں ہویا اوہ آباد
اگوں بی بی ہاجرہ ویکھ پچھان لیا
بعد سلام دعا دے بی بی کرے کلام
کیہا ابراہیم آکھے بی بی سائرہ نال
اتران زیر نہ اونٹ ہیٹھ پچہ کران کلام
حضرت اسمٰعیل دا اٹھ ٹھا جدوں دیدار
کیہا ای بی ہاجرہ ذرہ اونٹ پہار
دھوواں سر دیوال میں سر تیرا ذرا جھکا
حضرت ابراہیم نے دتا اونٹ پہار
سیس مبارک اپنا نیواں کر خلیل
دھو نے ابراہیم دے اوسے سر دیوال
دو بیول پھر رکھیا پتھر ہور اوٹھا
رہندے اوہ سیس دے دھوتی بال
پچھوں ابراہیم نے کرکے اونٹ کھڑا
دائم ایہ خلیل دا پھیرا ہیا دستور
اندر ہر سال دے آئے اوس مکان
اتوں ہرگز اونٹ دے گدے نہ گیا زیر
جدوں اسمٰعیل دی عمر ہوئی نو سال

بیٹوں اس فرزند دے یا جیوں نہیں آرام
اس شرط تھیں سائرہ رخصت دتی چا
اس تھیں زمین نہ اترین کر توں ایہ اقرار
اوپر زمین نہ اترین کر توں ایہ سوگند
ٹریا رخصت ہو دیکھے دلوچہ ہو مسرور
جاندا طرف ہاجرہ دل اندر ہو شاد
کھڑی ہوئی تعظیم نوں بی بی اوسے جا
اتر توں اس اونٹ تھیں بہکے کھاہ طعام
کر آیا ایہ شرط ہاں آکھ سنایا حال
ویکھن اسمٰعیل نوں آیا ایس مقام
وچ جناب خدا ئیدی ہویا شکر گذار
تیرے اوپر راہ دی گرد پئی ہر بار
دور کران سب گرد نوں ہوون حال صفا
حضرت بی بی ہاجرہ پانی جلد لیا
[illegible]
نالے کنگھی پھیر دی دلوچہ ہو خوشحال
اتے دھر کے پیر نوں جھکیا دوجی وار
واہی کنگھی نال بھی رغبت نال کمال
ٹریا گھر نوں اپنے بیت المقدس دا
رخصت لیکے سائرہ پاسوں اوہ ضرور
بیٹے تائیں ویکھ کے ہوندا پھیر دان
کرکے بیت لتلیان ٹر جاندا سی پھیر
اس قربانی کرن نوں کیتا حکم جلال

در بیان قربانی حضرت اسمٰعیل علیہ الصلوٰۃ والسلام

وچہ مدارک دے ایکھ توں کیتا ہے تحریر
جس جاو الصافات دی لکھی ہے تفسیر

عمر آہی تداوسدی تیراں برساں جان
ہکدن اندر خواب سی ابراہیم خلیل
چھری ابراہیم پکڑ سواونٹ منگا
دوجے دن پھر اوساں نوں آیا ایہو خواب
ہکسو اونٹ منگا کے چھری ابراہیم
تیجے روز خلیل نے پھر ڈٹھا ایہ خواب
میں قربانی کراں ناہیں ہیں معلوم
کرکے میں قربان کی دیواں نام خدا
ہویا حکم خدا پیدا اس نوں نال تمیز
اوہ شے میرے واسطے کر قربانی توں
حضرت ابراہیم نے اکھ سنائی نال
بیٹھے اندر خواب دے وچ کیتا سے قربان
کیہا اسمٰعیل نے بہت مبارک سے
حضرت اسمٰعیل تہیں جاں ایہ سنیا حال
تیز کرد یک لے لئی رسہ یک لیا
کیہا اسمٰعیل نے لے کے نام خدا
صابر ہیسوں پاویں وچہ درگاہ خدا
تیز نہ ہوسی سولی جے ہاتھ نہ کٹے لون
حضرت ابراہیم بھی ہویا جلد تیار
جاں دوہاں نے منیاں اللہ دا فرمان
اسیوقت پکاریا اللہ وچہ آسمان
اندر حق انسان دی کہنی لیسی کچھ ہور
دیکھو میں کر حکم تہیں ذبح کرے فرزند
کیہا ابراہیم نے یا جیوں اسمٰعیل
حکم ہویا پھر اسنوں جلدی کر قربان

وچہ عالم ست سال کیہا نکھو عیاں
دے قربانی اٹھو کیے کیہا رب جلیل
کر قربانی دنبہ یا گوشت نام خدا
کر قربانی اٹھ کے ابراہیم شتاب
کر قربانی انہاں نوں کیتا چا تقسیم
کیتی عرض خلیل نے ساتھوں عرض جناب
میں دل اندر پئے اس تہیں ہاں مغموم
کر بیٹوں قربان توں کیتی ایہ دعا
تینوں میں کر باجھ جو ہوسگی چیز عزیز
اندر پیش کراں دے تینوں کہندا ہواں
اگے اسمٰعیل دے کیہا سارا حال
کر دل اسمٰعیل نوں راہ پیش کر قربان
[illegible] قربان [illegible] اندر [illegible]
سنکے دل چلیا بیٹے نوں لے نال
آیا اسمٰعیل نوں لے کے دتی دھار
اوپر میری گردن دے جلدی کرو چلا
تیز کریں توں کردنوں پھیرا اوپر بار
ہتھ چھری دے نہ رنیا چھڈ بیٹھیاں
قربانی نوں پتا دی ہوگئے شکر گزار
اٹھا اسمٰعیل نوں پایا اوس مکان
ویکھ وزیر فرشتیو کر کے خوب دھیان
منسی تا قربان بھی نا لے ہوسی چھور
ذبح کرن تہیں ہٹ دتی ہوندا ناہیں بند
ہور نہ سول عزیز ہے سن ای رب جلیل
اندر پیش کراں دے تینوں کنا مان

جان قربانی واسطے ہو یا اوہ تیار
پچھوں ابراہیم لئے کرکے تیز چھری
جسدھم ابراہیم لئی کیتی گرد روان
حال چھری دا ویکھ کے حیرت ہوئی کمال
جو کجھ تیرا حکم ہے اوہ نوں کردے ناں
مناں تیرا حکم ہیں یا رب دا فرمان
تیر سے اوپر جس نے اگ کیتی گلزار
چھری ہتھری اوس نے کیتی ساری بند
اسی وقت خلیل نوں آئی ایہ آواز
حکم میرا ایہ سچ ہے آندا تدھ سجا
اسے ویلے آیا حضرت جبرائیل
بدلے اسمٰعیل دے کیتا اوہ قربان
سنت ایہ خلیل دی ہن تک جاری ہی
واجب ہے دن عید دے اوپر مسلمان

زمین اُپر فرزند نوں پایا خوب سوار
حضرت اسمٰعیل دے اوپر حلق دھری
لوں نہ اُس دے حلق دا ہک ہویا نقصان
تھکے ہو گئے چھری نوں کہندا اوہ حال
حکم خدا نہیں چھری نے آکھ سنایا ناں ان
میں اوس دی ہاں تابع جو ہیگا سبحان
جس دی اندر حکم دے ہے سارا اسرار
حلق نہ ہرگز کٹناں جے پھیرن وہ چند
سنی خلیلا میریا آویں اس تھیں باز
ایہ آزمائش واسطے کیتا حکم خدا
دُنبہ ہک بہشت دا آندا پاس خلیل
رکھیا اسمٰعیل نوں اللہ امن امان
امت اندر آپ نے کیتا حکم نبی صلعم
بھیڈ دنبہ یا بکری اونٹ کرن قربان

بیان وفات بی بی ہاجرہ واحوال اسمٰعیلؑ

فارغ ہو فرمایوں حضرت ابراہیمؑ
آؤندے ہر ہر سال وچ ناغہ کدی نہ ہو
قربانی دے مال نوں جان گذرے دوول
حضرت اسمٰعیل تاں لگا رہن اوداس
دل نوں کون تسلیاں جان ہوندے دلگیر
اندر غم افسوس دے کدے نہ لیندے آرام
اس جا اسمٰعیل دے یار جو سی احباب
رل مل اوہناں ساریاں کیتی ایہ تدبیر
دختر کوئی ڈھونڈ کے اس دا عقد کرو
دختر سی ہک کسی دی وچ انہاں اسلوب

وچ وچھوڑے سکے چھٹنا زاری کری قدیم
ویکھن اسمٰعیل نوں ہو کے مطلب کو
حضرت بی بی ہاجرہ دا ہویا وصال
ہک پیاری ماں بھی سو بھی رہی نہ پاس
حاضر ماں نہ باپ سی اکھیں چلے نیر
دل دے اندر اوہ نہ دے دیندا نا آرام
غم اسدے تھیں ویکھ کے ہوندے بن بیتاب
اوہ اکلا ایں جار ہندا ہے دلگیر
جس دل لگے اوس دا اوہ اداس نہ ہو
حسب ان دے وچ سب دے صورت آہی خوب

اس دختر تھیں وسدا ویندے عقد کرا
آیا اسمٰعیل نوں کار شکار پسند
وچ معالم لکھیا تے بحر الامواج
رخصت پاسوں سارہ لیکے ہر ہر سال
رخصت پاسوں سارہ ہو کے ابراہیم
رخصت ہوئی اجرہ سنیاں اوس مکان
عمر قلیل نادان ہے مائی دا غم چیت
نال سنیاں ایہہ بھی ابراہیم خلیل
جنگل جا شکار ہی کردا ہے اوہ کار
ورتے ابراہیم نے کیتی جا آواز
کہندا اسمٰعیل نوں ملنا اساں ضرور
بی بی کہیا شکار نوں جنگل وچ گیا
جنگل وچ ہمیش ہی رہندا تائیں شام
ہن کیہو نکر گذران ہے کردا اسماعیل
گوشت اوہ شکار دا زمزم وچ پکا
اس تنگی گذران دی کیتی بہت بیان
سن کے حال خلیل نے کیتا تدوں بیان
شام نبیر چلے ہیں اوپر اپس مکان
شرط جو کیتی سارہ ہو گ شکستہ دور
سو بی بی تھیں پچھیا اسدا سارا حال
بی بی تائیں آکھدا جے گھر آوندا آ
سسر دل نوں گزرن دروازہ دی جا
آکھیں تیرا آکھیا جہیڑا اشتیاق صلہ اسی
ہک سہیا ہو جی پیسرا ایہہ کہیں

گھر وچ اسمٰعیل دے داخل کیتے جا
اندر اپنے فضل دے رہندا قدر بلند
حضرت ابراہیم دا آنا سدا رواج
ویکھن اسمٰعیل نوں جاندا سی ہر حال
آیا جیوں دستور سی اوتھے با تکریم
تنہائی فرزند دی سن ہویا حیران
دل ہے تقدیر دے رنج الم ہر کیت
ہک دختر تھیں عقد ہے کیتا اسماعیل
ہو رہندا کم ہے ماہچوں کار شکار
بی بی آئی اندروں پچھدا نال نیاز
آیا ویکھن واسطے گھر میرا ہے دوس
شام وقت اوہ آوندا گھر دے وچ سدا
اگوں موڑ خلیل نے کیتی ایہہ کلام
بی بی آکھ سنا پاس اکھرا خلیل
اس اوپر گذران ہے کردے ہیں سدا
ایہن زمانے وچ ہاں تنگ اتے حیران
شام وقت ہر آوسی اسماعیل مکان
تینوں اسمٰعیل ناں ہول نہیں جان
ویکھن حالت اوسدی تینوں منظور
مڑ جاواں ہیں شام نوں کیتا ایہہ خیال
میرا اسماعیل نوں کہنا سلام دعا
اسنوں بدل ہنر دا توں ہرگز دیر نہ لا
لائق تیرے ہک نہیں سر دل ایہہ صحی
تیرا اشتیاق کر لیا تینوں اپ ایہہ تلقین !

بیان آمدن اسمٰعیل از شکار و پرسیدن از حال پدر خود ابراہیم

ایہہ گل اس نوں آکھ کے جاندا طرف شام
حضرت اسمٰعیل جاں آیا طرف مقام

ڈھٹھے گھر وچہ اوس نے نبیاں دے آثار
پچھے لیکے آیا سی کوئی انسان
گھر وچہ ساڈے آیا سی ہک فقیر سوار
دروازہ تے اوسنے مینوں لیا بلاء
جاتا اسمعیل نے سی اوہ باپ خلیل
کہندی اوسنے پچھیا کیونکر ہے گذران
سن کے کہیا اوس نے آکھیں بعد سلام
اسنوں ضروری بدل نوں لایق نیرے تا
کیہا اسماعیل نے باپ میرا اوہ سا
کیتا اسماعیل نے اس نوں تدوں جداء
آیا اگلے سال جان ابراہیم خلیل
درتے ابراہیم نے کر کے اونٹ کھڑا
کتھے اسماعیل ہے حاضر کر اظہار
توں ایہ اونٹ بہا بیٹھے وتر کھاہ طعام
دوجا سر دیوال میں جلدی دیوان دھوء
روشن اپنے قدم نہیں ساڈا کر و مکان
ویکھ رفاقت اوسدی کری خلیل بیان
جاہدی بی بی دوڑ کے پتھر ہک لیاء
کہندی اونٹ بہا بیٹھے اتے قدم دھرین
دھو وال سر داوال میں خاک کراں ہٹ ور
اونٹ خلیل بہا بیٹھے دیندا سیس نواء
نالے دھوتا پیر ہک پتھر پھیر اٹھاء
قدم مبارک رکھیا اس تے ابراہیم
کنگھی نالے پھیر دی بی بی طرفے دوء
پچھوں حضرت پوچھیا کیونکر ہے گذران

بی بی کولوں پچھدا جلدی بزرگوار
گھر وچہ ساڈے دس توں بی بی کیہا نار
صورت تیری پیارا لگ سی اسدی کر اعتبار
جو کچھ اوسنے پچھیا دتا حال سناء
کہندا ہی کجھ ہور بھی کیہا اسمعیل
میں تنگی تکلیف دا کیتا سب بیان
سر دل تینوں رکھنی مول نہیں ایہ کام
ایہ گل کہہ کے اوہ ناں ہویا پھیر کھڑا
تینوں کڈھن واسطے اوہ گیا فرما
دوجی جا گہ آپنان عقد کرایا جاء
گھر دی پچھ نہ مول سی تاں بھی اسمعیل
بی بی جو گھر وچہ سی پچھدا اوس بلاء
بی بی آکھ سنایا اوہ ہے گیا شکار
حضرت اسمعیل بھی آو گے ویلے شام
خاک پئی ہے سفر دی ذرا آسودہ ہو
ملسی اسمعیل بھی تینوں ایتھے آن،
مینوں اترن اونٹ تھیں نہیں اجازت جان
پاس لیائی اونٹ دے رکھدی تا ہک جار
جھک توں میری طرف نوں حیلہ ناہ کریں
نالے ہو وال پیر بھی ایہ گل کر منظور
بی بی اوہ ہے سیس دے ہوتے وال اٹھا
دوجی طرفے اونٹ دے دتا آن ٹکاء
رہندے ہو تے وال بھی بی بی با تکریم
اندر خدمت اوسدی ڈاہل نہ کیتی کو
بی بی شکر خدا ایہدا کیتا تدوں بیان

اوپر ساڈے رب دا اہے ہر حال کرم
حضرت اسماعیل بھی ہندا ہے دل شاد
جنگل وچوں آوندا جاکے روز شکار
سنکے حضرت پس تہیں کیتی ایہہ دعا
رخصت ہوئے آکھیا حضرت ابراہیم
آکھیں بعد سلام تے رکھیں کر محبوب
ایہہ گل کہہ کے مڑ گیا ابراہیم خلیل
نور آثار پیغمبری نظری پئے عیان
ساڈے گھر اج کوئی آیا آکھیں حال
روشن رنگ سلیم دل آہا سینہ صاف
سر تے ناہیں اوس دا گرد پیراں تے نور
غرض بہتیرا کر رہی پر اوہ رہیا نہ مول
آخر رخصت ہو گیا کر کے بہت دعا
آکھی اوس کلام سی مینوں کوئی ہور
کیہا اسماعیل جاں آ وڑے وچ مکان
دروازے دی ایہہ ہے سردل تیری خوب
سنکے اسماعیل نے کیتی ایہہ تفسیر
سردل دا اوس ذکر جو کیتا آپ بیان
ہکدن ابراہیم نے بی بی سارہ پاس
دل میرا ہے چاہوندا سکے جاواں چل
کہیا اسکے دو مرتبہ آکھیا خالی بین!
رہ گئے کتنے روز ہیں ویکھے آواں اُس جا
ہک اکلا ہو گیا ہے اوہ ماؤں بغیر
راضی ہو کے سارہ رخصت دتی چا
منزل منزل آیا جلدی سکے چل

سب کجھ گھر موجود ہے مول نہیں کجھ غم
دینہ تے رات گذاردا وچ خدا دی یاد
زمزم وچ پکا پکے کھانوں رزق غفار
ہوگئے ہمیشہ تساں تے رحمت پاک ستار
ایہہ گل اسمٰعیل نوں آکھیں باکرم
سردل تیری ایہہ ہے دروازے دی خوب
آیا ویلے شام دے گھروں اسماعیل
بی بی کولوں پچھدا مینوں دیہہ بیان
بی بی اگوں آکھیا سی ہک شخص کمال
سر تے پیراں نیک سا کہاں خزینہ صاف
خدمت کیتی اوس دی جو آہا مقدور
رکھن قدم زمین تے کیتا نا قبول
کیہا اسمٰعیل نے مینوں آکھ سنا
بی بی آکھ سنایا سخن کیتا ہک زور
شابا تیرا کہہ گیا آکھیں ایہہ بیان
لائق تیرے ایہہ ہے رکھیں کر محبوب
اوہ تاں میرا باپ سی بزرگ نیک ضمیر
اندر تیرے حق دے ایہہ ستار [illegible] جان
آکھ سنایا بیٹھ کے اگے جنت راس
ویکھن اسمٰعیل نوں چاواں سدیے دل
ڈٹھا تاں فرزند نوں آکھ سنایا بین
چاراں دینہ جیندیاں جیتوں دین رضا
مڑ آوانگا پھیر میں جے رب رکھی خیر
رخصت لیکے ٹر پیا آیا سکے دوار
آ گیا نزدیک جاں ڈٹھا زمزم دل

گردا گھڑا اور شت سسا اسماعیل کمان
جا کے اس فرزند نوں لائیا سینہ نال
گھروں اسماعیل دے جاندا ابراہیم
کجھ دن ابراہیم نوں جاں گذرے اسجا
اینھے زیارت واسطے ہک مکان بنا
کیہا ابراہیم نے کس جاگہ فرمان
کیہا ابراہیم نوں اوپر اوس مکان
وساں اوہ مکان ہیں چل توں مہر سیال
پیر پیادہ ہو گیا جبرائیل تیار
کعبہ گردے جا بیٹھے بدل ہو گیا کھڑا
سایہ گردے وحی نے کیتا ایہ نشان
اگے پہلا بیت دا آہا اوس مکان
جاں رکھن بنیاد نوں کیتی صاف زمین
سی آدم دے وقت دی اوہ جاتی بنیاد
اوپر اس بنیاد دے کجھ ہو گیا تیار
سن توں اس بنیاد دا کیہڑے پاسوں حال
تدوں جبرائیل نے بازو اپنا مار
اوتھوں تدوں فرشتیاں رکھی جا بنیاد
بھریا اس بنیاد نوں پتھر سنگ لیا
ستویں زمین تھیں شروع ہوئی بنیاد
اوپر اس بنیاد دے پیمبر ابراہیم
ہویا پیراہو اچ کنیں مسئلہ ظاہر آء
کتھوں پتھر آن کے کعبہ کراں بنا
وہ لیہاں قیس تھیں ہتھ حراتھیں جا
اسماعیل خلیل دو کردے سی تعمیر

زمزم اوپر اوستوں پیا خلیل پچھان
درد جدائی دوہاں نوں آیا بہت کمال
بی بی اسمٰعیل دی بہت کرے تعظیم
جبرائیل سنایا اس نوں حکم خدا
جس وچ زیارت کرسن آن کے خلق خدا
جبرائیلا دس کہاں کراں بنا مکان
جس جا اسمٰعیل نوں کیتا سی قربان
سنگے اوپر اونٹ دے چڑھیا اوہ فی الحال
ہک بدل نوں بھیجیا اس دم رب غفار
سایہ جو اوس ابر دا پیا زمین تے آ
اس سایہ دی گرد توں جلد بنا مکان
کیتا گردے اوسدے جبرائیل نشان
ہتھیا دہرا ای لگی اوتھوں کرین یقین
ہن ایہ وقت خلیل دے مولا نے سی بنیاد
دوجا عزیزی سی معالم لکھیا ہے اظہار
آدم جدوں بہشت تھیں ڈٹا رب نکال
ستواں طبق زمین دا کیتا سی اظہار
اوہ بنیاد آسمان کے کیتی جا ایجاد
آندی سی ترت اسمان کے آہا حکم خدا
ہن اوہ وقت خلیل دے ہوئی ایجاد
ہتھیں آپ بنایا آہا یا کر تعظیم
کیتی عرض خلیل نے آہی پیش خدا
لے توں پنج پہاڑ تھیں ہویا حکم خدا
مروہ تے ہو صفا تھیں پتھر جاسک لیا
دیندا جبرائیل سی پتھر آن کشیر

گنتی اوس دیوار دی کراں بلندی جان
کعب برابر ایہ توں میرے کریں بناء
جاں اوہ ڈٹھا ناپ کے ہویا نو گز جان
جو ہے گنا پیر دا دلوچ کریں دھیان
ہک خزانے واسطے سیجے طرف خلیل"
پریہہ تے سپ نذر چو لے آون انسان
سنگ اسود جو رکھیا کیہے طرف لے جا رہ
جس جا تائیں روشنی اسدی گئی پچھان
اندر پنجیں روز دے کعبہ ہویا تیار
پہلے ماہ ذیقعدہ دی آیا جبرائیل
کہہ توں ساری خلق نوں کر آواز پکار
عرض کرو سب آئیکے جو کجھ حاجت ہو
کیتی ابراہیم نے اگے رب نیاز
رہندی خلقت دور ہے کیونکر سنے ندا
جدم کریں آواز توں سن سی خلق تمام
اوپر کوہ قبیس دے ابراہیم گیا
العدوا ہک ایس جانبیاں ہک مکان
ایتھے آ خدلئے نہیں منگو سب مراد
تا لے سارے تساندے بخشے رب خطا
جدم ابراہیم نے کیتی ایہ آواز
جو کجھ آہے زمین دے اوپر سلمان"
سنکے ساریاں مومناں کہیا لبیک پکار
حاجی کوئی لبیک نہیں غفلت کرے ممول
ترک کرے لبیک نہیں جو کوئی حاجی جا
جن پرندے آدمی جو ہے وچ جہان"

سن حضرت جبرائیل نے کیتا ایہ بیان
اس تھیں کریں بلند تاں ہیگا حکم خدا
سنتوں جتنے کعب دے ایہ بھی کراں بیان
کہندے اسنوں کعب ہیں عربی وچ زبان
ہک مکان بنایا کر گئے ایہ دلیل"
اوہ ہیں ساری رکھساں اندر ایس مکان
کعبے گرد دے روشنی ہوئی ہر ہر جاء
اوہنوں تائیں حرم دی ہوئی حد میان
چھبیویں ماہ شوال دی شروع ہوئی ایہ کار
کہندا آ خلیل نوں گھلیا رب جلیل
حج کرو سب آئیکے کعبہ ہویا تیار
آ اس جاگہ زیارتوں غافل رہے نہ کو
ساری خلقت سنگی کیونکر اوہ آواز
حضرت ابراہیم نوں کیتا حکم خدا
ساتھ بلند آواز دے کر توں ایہ کلام
اوپر اوسدے جائیکے کیتی ایہ ندا
کرو زیارت ایس دی جو ہے وچ جہان
عرض جو کرسی ایس جا اللہ دیسی داد
ہوسن کیھی ہو رنعمتاں اوپر لساں عطا
مشرق مغرب تیک سی اسدی گئی آواز
مشرق مغرب تیک سی جو صاحب ایمان
ایہ بھی اوپر حاجیاں سنت ہویا قرار
تیک قیامت ہویا ایہ لبیک قبول
اوہ سنت دی ترک ہے اسد یوچ خطا ر
کعبہ دی تعظیم ہیں کردے کل عیان

کعبہ دی تعظیم نہیں منکر ناہیں کوہ — بھاویں کسے طریق دے اندر داخل ہو
جدم ابراہیم نہیں کعبہ ہویا پنار — راضی دل وچ ہو کے کردا شکر خدا
میرے پاسوں ایہ جو قبلہ ہے بنیا — کیتا بہت احسان ہے نالے فضل خدا
اللہ دے ایہ فضل دی ہوئی سبھ تاثیر — جو اپنا میرے ہتھ نہیں ہو گیا تعمیر
آندا جبرئیل نے اللہ دا فرمان — میرے آکھیا وسدی سبھ نہیں وڈی شان
بہت زیادہ اس تھیں ہے ہک کار ثواب — جو حاجت محتاج دی پوری کرے شتاب
روٹی کپڑا جو کوئی دیوے ہتھ محتاج — خدمت ہور غریب دی کرتی ہا محتاج
اسدا اجر عظیم ہے اللہ دے نزدیک — کعبہ دی تعظیم تھیں کیہا لاشریک
اوسے وقت خلیل نے منی نذر پہچان — روٹی مول نہ کھاوساں بن آیوں مہمان
لنگر خانہ اوس جا کردا ہور تیار — خلقت وچ خلیل نے کیتا ایہ اظہار
جو کوئی آوے حج نوں کعبہ دیول بیان — اوہ لنگر نہیں کھاوسی میرا ہے مہمان
حج کر ان جو آوندی خلقت بے شمار — لنگر ابراہیم تھیں کھاندے بے تکرار
ہور سخاوت ہور تاں جو سی وچ خلیل — لکھاں جے قصہ کتاب دے ہوسی ایہ طویل

در بیان حضرت لوط علیہ السلام

لکھیا ظاہر قصص دے اندر ایہ بیان — آیا ابراہیم دا اندر شام مکان
حضرت بی بی سائرہ جدم خلیل سوال — اسدے گھر اولاد ناں ہرگز ہے بی مول
اس کارن غمگین سی رہندی بہت نہاد — گھر ہیر وچ رب نے دتی ناہ اولاد
ہر دم اگے رب دے کردی ایہ دعا — آخر ہوئی قبول اوہ وچ درگاہ خدا
ہک دن ابراہیم دے گھر آئے مہمان — کیہا سلام سلام ہے آہے خوب جوان
حضرت ابراہیم دا جو آہا دستور — روٹی پاسوں کسے نوں کردی رکھیں دور
سن کے بچہ گاؤ دا ذبح خلیل کرے — اگے بی بی سائرہ گوشت آن دھرے
گوشت نال پکا کے سد لیا جاوے — کہندے اسیں کہا وساں اس تھیں چاہ فرا
رسم آہی اس وقت وچ جو کوئی دشمن ہو — روٹی گھر جس اوسدے کھاندا ناہاں کو
حضرت کرسی معلوم ایہ وچ اندیشے آہو — گھر دے وچ انہاں کیوں روٹی کھادی نا
کرے اندیشہ کھاندا ہے نہ یا انہاں معلوم — کہندے ابراہیم لوں ناں ہوویں مغموم

اسیں فرشتے لوط ول گھلے پاک خدا
گھر تیرے پچھے دیوسی اللہ ہک فرزند
ہوسی اُس دی نسل تھیں مرسل ہزار
نالے دل وچ آکھدی بہت تعجب ہوئی
ہوئی نت پرسدی میری عمر شریف
کیہا فرشتیاں سانوں کیتا حکم خدا
جھیڑے حضرت لوط دے ہیگے شہرستان
غارت کرساں خلق نوں شہراں پچھے جو ہی
اونہاں حکم خدا ایہہ آکھیا ناہ قبول
جو کجھ حضرت لوط نوں آیا حکم خدا
کرو لواطت رات دن شرم نہ آوے مول
شرم کرو کجھ رب تھیں اندر ایس جہان
سن کے حضرت لوط تھیں کہندی خلق مردم
جے رلنا منظور ہے تاں ایہہ کریں نہ بات
جاں اوہ منکر رہن تھیں ہوئے دین خراب
اوہ فرشتے ٹرپئے کرکے ایہہ گفتار
کیہا ابراہیم نے تسیں وی بہو فرمان
کیہا فرشتیاں اساں نے جانا بہت شتاب
نالے ویکھ عذاب نوں ہو جاسیں بیتاب
تینوں ساتھ لیجائیے تاں اساں نہیں فرمان
جو سی حضرت لوط دے اندر شہرستان
کرن لواطت مرد تھیں نالے ساتھ زنان
حضرت ابراہیم نے کیتی تد ول دعا
فضل کریں توں مومناں اتے رب غفار
کیتی ابراہیم دی رب دعا قبول

آئے تیرے پاس ہاں سن خوشخبری آ
نام رکھیں اسحاق نوں اُس دا ہو خورسند
سن کے حضرت سارہ ہوئی شکر گذار
ہن ہووے فرزند دا وچ بالا رہیا نہ کو
حضرت ابراہیم بھی نالے ہویا ضعیف
سن خوشخبری ہور بھی تینوں دیا سنا
خلق انہاں دی لوط تھیں ہوئی نافرمان
کڈھاں باہر لوط نوں وچوں قوم شقی
باز نہ آئے لعنتی ہوئے نا معقول
آکھ سنایا خلق دے اندر ہر ہر جا
ایہہ نا کیتا کسے نے اگے کدی قبول
مارو راہ مسافراں ہوئے نافرمان
ہرگز چھڈاں مول نہ جو ہے ساں رسوم
پانکل اس شہر تھیں کی ہے تیری ذات
تاں ایہہ اللہ اونہاں تے بھیجیا قہر عذاب
طرفے حضرت لوط دے ہوئے اوہ تیار
ساتھ تساڈے جا پکے ویکھاں شہرستان
شہراں نہیں جا لوط دی کراں ہلاک خراب
چونکہ قوم کفار نوں کرساں اسیں عذاب
ایہہ گل ابراہیم نوں کہہ کے ہوئے روان
خلقت اُنہاں وچ سی ساری بے فرمان
مارن راہ مسافراں نالے بہت زیان
اندر شہرستان دے جو ہے خلق خدا
مارے تاں عذاب دے جو ہیں گے بدکار
اُتے ساریاں مومناں کیتا کرم نزول

تابع حضرت لوط دی ہشت شہر سی جان
رخصت ابراہیم تھیں اوہ فرشتے ہو
فرزندان تھیں لوط دے جا کے کرن سلام
اسیں مسافر آج ہی رہنا ایس مکان
فرزندان نے آکھیا ایتھے ہرگز کو
اوہ عبادت وچہ ہے تھوڑا کرو آرام
فارغ ہو کے لوط جاں آیا طرف مکان
صورت سیرت خوب سی صاحب حسن جمال
دل وچہ حضرت لوط نے کیتا ایہ خیال
جدوں اوہناں نوں ویکھیا ظالم قوم جفار
دیوں انہاں مسافراں بے کرساں انکار
طرف اوہناں دی ویکھ کے دل وچہ ہویا خفار
اندر جا لوکا ؤندا اوہناں تائیں لوط
بی بی حضرت لوط دی آہی نافرمان
آئے ہین اج لوط دے گھر کوئی شکیلی
عورت تھیں ایہ سن کے لوطی قوم کفار
لڑکے تیرے پاس جو آئے ہیں مہمان
سنکے حضرت لوط نے کہیا اوہناں پاس
دو شخصاں اوہناں تھیں کرساں آپ نیاہ
کرو نہ سوں بے عزتی جو آئے مہمان
انہاں سوں نہ فیاں دروازے لے جاہ
تیریاں بہرین دختراں ہر حق اوہناں نال
کیہا حضرت لوط نے جے اج ہونا زور
ایہہ کیتا صبر ہین بدلہ دیگ خدار
انہاں فرشتیاں رسیدہ آکہا ایہ فرمان

اندر ہر ہر شہر دے لکھ لکھ سی انسان
گھر وچہ آئے لوط دے کجھ بن سب بدخو
تلے بہاکے اوہناں تہلے کیتی ایہ کلام
گھر کس دے وچہ چار ہاں دس سوا سال انشان
باہجوں حضرت لوط دے ایسا کوئی نہ ہو
فارغ ہو عبادتوں کر گ تساڈا کام
ڈٹھے صاحب حسن دے باراں اوہ جوان
سیو مطرا اوہناں نے چپا لباس بحال
میرے گھر مہمان ہیں صاحب حسن جمال
دیہہ مسافراں نوں آکھن ۲ دن آر
ساتھ میری سب جنگ نوں ہو کے جلد تیار
اج ونا ڈا سختی کی کچھ کرے خدا
آنگلے اندر وڑ کے قفل لایا مضبوط
جاکے قوم کفار نے کیتا ایہہ بیان
انداوہناں لوکاں پاکر کے خوب دلیل
در تے حضرت لوط دے کہندے ہوآ پکار
دیواساں نوں اوہ توں کہندے اسا قربان
وہ میرے گھر ہیں دختراں گھر وچہ کرو قربانی
لے جاؤ گھر اپنے کرکے تم نکاح
ڈرو خدا دے قہر تھیں کرو نہ ایہہ [illegible]
کہندے ایہہ در توڑ کے اندر ساں آر
تیشوں سے مہمان ہے جو ہیں ساتھ جبال
کر کے جنگ مقابلہ دیند اوہناں مار
مہماناں نوں بہریاں ویہو ناہ ایذار
تیرے دی بچے تساں تھیں کرو نہ لوط دیاں

سی اک بھین قیدار دی دختر اسمٰعیل
سی حضرت اسحاق دے دو فرزند محبوب
بیٹا ہک بدائن دے آہا عالی شان
چھوٹا جان ہدین دا آہا جیہڑا اولاد پچھان
جو ہنیوں معلوم سا کیتا اوہ بیان
دو دم روایت لکھیا ہا سوا تے پنجاہ
سنت ابراہیم دی ہو ساری وچ جہان
تفسیر عزیزی دے وچ ہے لکھیا اوتوں یاد
پنجاہ نے بت بھی کردیوں شمار
ہور عقیقہ بچے توں دعوت دی تعظیم
نصف گواہی عورتاں کیتی اس منظور
منہ قبلہ کر بیٹھنا عورت ستر چھپا
کرنا حج احکام بھی صدقہ فطر پچھان
پچھن منع نجومیاں کرنا ہور شگون
سنت ختنہ بیت دی پابندی جان
پاہیوں نام خدا لیندے کرنا ذبح حرام
بال لیاں دے منڈے بہاون نہیں

تسمیہ اسدا نام سی پوتی بجھ خلیل
حضرت عیص جوان سی چھوٹا ہک یعقوب
اسدا نام عتیق سا آہا نیک جوان
اندر ملکے شام دے دفن ہویا مردان
ہوئی عمر خلیل دی ہک ٹھ سو ستر جان
دنیا فانی چھڈ کے جاندا طرف اللہ
جاری وچ اسلام ہے اوپر مسلمان
اٹھ سکے نال کفار دے کرنا جانئے جہاد
ختنہ کرنا لڑکیاں اس تھیں ہویا اظہار
چار رکعتاں چاشت بھی پڑھیاں ابراہیم
ریوں ہور زکوٰۃ بھی اس تھیں ہویا اظہار
منع لواطت اونہاں لئے کیتی جان بہرا
قربانی دی رسم بھی اس تھیں ہوئی عیان
ستر چڑھنے اوس تھیں ہوئے جان زبور
ایہ کم سب خلیل نے کیتے منع پچھان
سب ناخن لہاونے پاکی بال تمام
ایہ سب ابراہیم تھیں ہوئے نیک ہیں

بیان حضرت عیص و یعقوب و قصہ حضرت اسمٰعیل علیہ السلام

اندر ملکے شام دے سی اسحاق نبی
دو بیٹے اسحاق دے عیص اتے یعقوب
عورت سی اسحاق دی بیٹی ہک سردار
ایہ دو بیٹے اوسدے دونوں آہے خوب
حضرت اسمٰعیل دی دختر سی اک جان
تسمیہ عیص تھیں ہویا عقد پچھان
ماؤں کہے یعقوب نوں ایہ کہا خدام

اسمٰعیل پچھان توں رہندا ملکے ہی
چھوٹا بچہ یعقوب سی عیص دا محبوب
اوہ آہا کنعان دا ساکن ہیسکے یار
آہا حضرت عیص ہک دوجا سی یعقوب
تسمیہ نبی دی اوسدا آہا نام پچھان!
وڈا جو اسحاق دا سا فرزند عجیبان
بھائی میرا ہک ہے رہندا اندر شام

اوس دی بیٹی نال ہیں تیرا کران ویاہ
قصہ اسماعیل دا رہندا کران بیان
اندر مغرب ملک دے ہوئی خلق خوار
تون انہاں نوں جا کے دسیں حکم خدا
ظاہر کیتا خلق دے اندر حکم اللہ
جان اوہ ساری خلق نے لے آندا ایمان
جان اٹھو بیان برس دی ہوئی عمر عزیز
مکے اندر دفن ہے ہویا بزرگ وار
اک دن ایہ اسحاق نوں آیا حکم خدا
سن ایہ حکم خدا ایندا روز اندر کنعان
جان حضرت اسحاق سا بڈھا ہویا پیر
یکدن کہندا عیص نوں کر کے پیار
ہیں تیرے وچ حق دے کرساں گا دعا
عیص جنگل نوں ٹر گیا لیکے تیر کمان
ذبح کریں ہک بکری کر کے لیا کباب
سن حضرت یعقوب نے بکری لئی شتاب
تاں حضرت اسحاق سی اکھیں تھیں معذور
لگی مشک کباب جان کیتا ایہ خیال
فارغ ہوا اسحاق نے کیتی ایہ دعا
وہ نبوت ایس نوں کر پیغمبر نوں
پچھوں حضرت عیص بھی لیکے گیا کباب
دل اندر اسحاق نے کیتا بول دہیان
کہندا حضرت عیص نوں تیری اوہ دعا
ملی پہلے یعقوب نوں کرساں قتل ضرور
ایہہ سن اسحاق نے غصہ مول نہ پایا

اوہ امیر کبیر ہے دولت صاحب جاہ
یکدن اسمٰعیل نوں ہویا ایہ فرمان
وچ بہشت وی جیہے اوہ کدار
سنکے حکم خدا ایندا اسمٰعیل گیا
کردا رہیا نصیحتاں اوتھے سال پنجاہ
مکے اندر آ گیا اسمٰعیل جوان
چھڈی اسمٰعیل نے ایہ دنیا ناچیز
پاسے بی بی ہاجرہ ہوئی قبر تیار
خلقت نوں کنعان وچ دسیں راہ خدا
وعظ نصیحت خلق نوں کردا رہیا عیان
نال ہویا اکھیاں تھیں اوہ جان بصیر
اسدی دیہہ کباب نوں کر کے خوب تیار
تاں تیسوں پیغمبری کرسی رب عطا
ماں آگے یعقوب دی کیتا ایہ بیان
اوہ کھاویں باپ نوں دیر نہ کریں شتاب
رکھی آ یعقوب نے کر کے خوب کباب
مٹھے کباب اسحاق نے بیٹھ گیا خود دور
حضرت عیص لیایا کھاندا ہو خوشحال
رہیا ایہہ کباب جس دے تیوں آ
عالی ایہ مراتبے عرض کریندا ہاں
جو حضرت اسحاق دی لگے ہری شتاب
پہلا اوہ یعقوب لے دتے ہوسن آن
اوہ ملی یعقوب نوں عیص غصہ در آ
جیہڑا اوس پیغمبری تھیں کیتا معذور
دوجی تیری واسطے کرساں ہور دعا

تلاں تیری اولاد نوں کرسی رب کثیر
کیہا یارب عیص دے بہت کریں اولاد
اوہ حضرت اسحاق دی ہوئی دعا قبول
عمر ہوئی اسحاق دی جاں اٹھ ویہاں سال
پاسے ہی بی بی سارہ دے تیں ہویا مروان
ٹردوار ہے سدا عیص تہیں سی حضرت یعقوب
گھر ہر گز جاوندا باہر دیہ نوں جان
اندر ایسے حال دے لنگھ گیا یک سال
بھائی پیر ایک ہے اندر ملکے شام
جاویں اُس دے پاس توں اوتھے ہوگا رام
بھائی نوں ایں آکھ کے اس تھیں خبر دیال
غصہ رہیندا عیص ہی تینوں دے نہ مار
اتھیں نکل شہر تھیں ٹریا طرف شام
گھر ماں دے جا جان گیا کیتا اوس پیار
سی اسدی دو دختراں سن دوہاں دے نام
ماسے پاس یعقوب نے کیتا ایہ اظہار
توں دختر راحیل تھیں میرا کریں نکاح
کہندا اوہ یعقوب نوں مہر نہ تیری پاس
کہیا مڑ یعقوب نے میرے پاس نہ مال
سنکے اوس یعقوب تھیں کیتی ایہ گفتار
پچھوں ساتھ راحیل دے تیرا کراں نکاح
چارن لگا بکریاں رات دنہیں یعقوب
ماموں نے جاں آکھیا ہویا ایہ قرار
اوس نے رسم نکاح دی کیتی ترت تیار
اگلے روز یعقوب نوں معلوم ہویا حال

پھر اٹھا اسحاق نے اگے رب خبیر
سب مغرب وا ملک توں اس تھیں کر آباد
اس دی کجھ اولاد دا انت نہ رہیا مول
دنیا چھڈی اوس نے امر الٰہی نال
اندر ملک شام دے جو ہی شہر کنعان
مارن کولوں عیص دے ڈردا سی محبوب
اتھیں باہر نکلے تاں بھی سی حیران
کہندی ماں یعقوب نوں ہکدن الفت نال
اوہ بھی تیرے نال ہے کرے پیار مدام
اس دے گھر وچ ہے لڑکی خوش اندام
شادی تیرے نال کرا لئوں کرو سنبھال
ایہ گل سنکے ماؤں تھیں ہویا یعقوب تیار
ڈردا سا کنعان دے اندر اوہ مدام
کرے تسلی اوسدی دلنوں چھیا قرار
لیا آنے راحیل سی دوویں خوش اندام
دختر چھوٹی راحیل ہے تیری صورت وار
لیا دا کر دوسری جا کہ خواہ مخواہ
کیونکر کراں نکاح میں لوچہ کریں قیاس
چاراں اندر شہر دے بکریاں ست سال
نیچ رکھی ماں اوس دے بکریاں توں چار
دیندا ہر گز ہو وسی تیرا کراں ویاہ
ہر سال ست گزار کے اللہ دا محبوب
ہن کر عقد لیاہ ملیں میرے ہے اقرار
لبی بی لیا نال سی عقد پڑھا یا یار
میرا کیتا عقد ہے راتیں لیا نال

عیص دیوچ دشمنی رکھدا ہے بہن نال — بینوں اوہ پھر ویکھ کے دلوچ کرے خیال

ناں اوہ میرے قتل دا ناں اوہ خیال کرے — ایہ یعقوب خیال کر دل وچ بہت ڈرے

ایہ نزدیک کنعان جاں آہے اندر راہ — عیص آں ناں وچ راہ دے پیا یعقوب نگاہ

خاطر اوہ شکار دے آنیا سا اوس جا — ڈٹھا جاسوں یعقوب نے دلوچ خوف پیا

ساتھ جو سے یعقوب دے خدمتگار غلام — اوہناں نوں یعقوب نے آکھی ایہ کلام

ایہ شخص جو آوندا ہے ایہ کرے کلام — کسدا ایہ اسباب ہے دسو حال تمام

تاں اگے سب اوس دے کریو ایہ اظہار — ایہ سارا اسباب ہے ولدے وچ وچار

جو ہے حضرت عیص دا نام یعقوب غلام — گیا آہا کنعان تھیں رہندا سا وچ شام

ایہ گل اوہناں آکھ کے کہیا جا کے آپ — پھر انہوں آ عیص دا ہویا چا ملاپ

کہیا حضرت عیص جی کسدا ہے اسباب — آیا کیہڑی طرف تھیں مینوں کہہ شتاب

خدمتگاراں آکھیا اندر ملکے شام — رہندا حضرت عیص دا سی یعقوب غلام

کسدا ایہ اسباب ہے بکریاں اتے غلام — سنکے نام یعقوب دا کیتی عیص کلام

کہندا اوہ تاں عیص دا ہوول غلام نہیں — اسدا بھائی سکا ہے جانوں نال یقین

اکھیں بھر کے رو پیا عیص کھڑا اس جا — پھر انہوں نوں یعقوب دی ورتوں نظر پیا

بیان جمع آمدن عیص و یعقوب در شہر کنعان

رو نسے تا ہیں ویکھ کے ہویا جلد روان — آپس اندر مل پئے دووین اوہ جوان

عیص پکڑ یعقوب نوں لاوے سینہ نال — اوس نیوچ میدان دے اکٹھے پئے خوشحال

اگلے دن پھر آونے اوتھوں ول کنعان — رہنے نوں یعقوب دے دیندا عیص مکان

جان اندر کنعان دے گذر گیا اک سال — یوسف دی جو ماؤں سی حمل وچ کریں خیال

اوس بی بی نوں ہویا پیدا اک فرزند — بن یامین اس نام ہے رتبے وچہ بلند

اس تھیں بعد راحیل نے پائی پھیر وفات — دنیا فانی چھڈ کے جاندی نیک صفات

پالن لگی بچہ نوں بی بی لیا جان — حضرت بن یامین نوں وچہ کریں بیان

پالیا بچہ [illegible] — سی اوہ آہیں راحیل دی بی بی عالی شان

ہوسکے نبی یعقوب دے سب بارہ فرزند — ایہ ہمشیر سب دی بی بی قدر بلند

معلوم ہویا عیص نوں ہویا نبی یعقوب — کہندا جا یعقوب نوں حسن پھیرے محبوب

رہن اندر کنعان دے رہو توں نال خوشی — سن فرزنداں جی بیان آہے خواہش ربی

بیں اتھیوں ٹرجاوساں ہساں ہو مکان ایہہ کہہ کے یعقوب تھیں چھوڑے عیص کنعان
جا کے حضرت عیص نے شہر بسایا روم روم آہا ہک عیص دا بیٹا کر معلوم
نسلوں حضرت عیص دی لوچہ کریں بیان بابجہ نبی ایوب دے کوئی نہ ہویا جان
سب پیغمبر ہوئے ہین جان اولاد یعقوب پوتا ابراہیم دا آہا ایہہ محبوب
باراں اس فرزند سی لوچہ جان یقین چھوٹا سبھناں وچہ تھیں آہا ابن یمین
فرزنداں تہیں ساریاں حضرت یوسف نال سا حضرت یعقوب دا جان پیار کمال
ہوندا ہے جس چیز دے اوپر بہت پیار اوپر اوسے چیز دے آوے خزاں بہار

شروع قصہ حضرت یوسف علیہ السلام

الحمد بابت آساں کر احسن قصہ سب ظاہر اوہ میں کراں جو فرمایا رب
امام محمد غزنوی جو ہے کامل پیر لکھیا ایہ بیان ہے اندر خود تفسیر
دس حصے سب عقل نوں کیتا ہے سبحان نو دتے ادریس نوں ہک تمام جہان
دس حصے پھر حکم دے کیتے رب علام نو دتے رب نوح نوں ہک جہان تمام
دس حصے پھر صبر دے کیتے رب رحیم نو دتے ایوب نوں ہک خلقت تقسیم
دس حصے پھر کرم دے کر کے پاک خداء نو بخشے نبی کریم نوں علیہ جان عطا
دس حصے پھر رب نے کیتا حسن جمال نو یوسف صدیق نوں دتے جل جلال
ہک حصہ سب خلق نوں ڈتا لاشریک امام غزالی لکھیا ایہ روایت ٹھیک
یوسف بابجہ یعقوب نوں ہوندا ناہ قرار فرزنداں تہیں ساریاں اسدے نال پیار
دس فرزند یعقوب دے جو سی وڈے جوان روز چرادن بکریاں جا اندر میدان
یوسف نوں لیجاندے باہر کدی کدی نجل شرک دل کیہڑے اندر مول نہ کیا ہر
ست برس دی عمر جاں یوسف ہو گیا ہکدن سفنہ اوسنوں نظری ایہ پیا
ڈٹھا جنگل وچہ ہاں بھائی ساتھ تمام لکڑیاں لیکے جنگلوں آئے طرف مقام
سبھناں اندر راہ دے لاہے ہک جا بھار یوسف دا جو بھار سا سبز ہویا ہکبار
بھایاں دے جو بھار سی اوپر اوس مقام اوہ یوسف دے بھار نوں سجدہ کرن تمام
یوسف سنا اٹھ کے خواب کرے اظہار سنکے خواب یعقوب نے کہیا ساتھ پیار
اندر تیرے حق دے ہے ایہہ خواب بلا کہیں نہ اگے بھائیاں سنکے ہون خفا

یوسف نے اوہ بھایاں آکھ سنایا خواب
بھائیاں ہا کہیا جو آدمی کرے ہمیشہ کام
جانی کے نہ مول سی سفنے دی تعبیر
ہکدن اٹھویں سال سی یوسف سُتا جا،
کھڑا کیتا اس زمیں تے ہویا سبز تمام
کھاندے استھیں توڑ کے چوسی کل نبی
سلیمان تے داؤد بھی پچھلے نبی تمام
چوسی بھائی ہور بھی عاصا دہن لگا
عاصا اوہ اوڈا ایکے سٹے وچہ دریا
پھر سارا یعقوب تے یوسف کہیا خواب
بھائیاں اگے خواب نہ ایہ کریں اظہار
پاس ہا پھر اوہاں آکھیا یوسف سفنہ چار
پھر حضرت یعقوب دا ہویا ایہ دستور
عمر یوسف دی ہو گئی جاں پوری نو سال
دس جنگل تھیں آ ایکے گرد ہوئے بگھیاڑ
دساں وچوں بگھیاڑ ہک آیا یوسف دا
ڈگا اس بگھیاڑ تھیں یوسف وچہ میدان
جاں یوسف تھیں باپ تے سُنیاں جاں تمام
اندر دسویں سال دے پھر آیا ہک خواب
رات آہی تبقدر دی سُتوں اوہ پھرا
کل زمین وچ یاں لنجیاں ہا تھیں اسدے ہیں سب
گیارے تارے خواب وچہ ڈٹھے سورج چند
سجدہ کیتا اونہاں تے یوسف اگے جا،
کھلے در آسمان دے اونہوں برسے نور
ہو تمام زمین تے ہیں دریا رواں

سُن کے ہوئے خاموش سب لوچہ ہوئے کباب
دیکھے اندر خواب دے اوہ ہو خواب مدام
اونہاں ہاسا مسخری جاتی ایہ تقریر
دوجے سفنے تھیں وچہ ویکھے ہک عصاء
ہو یا بلند درخت سی میوے لگے عام
آدم نوح خلیل تے موسٰی عیسٰی بھی
ہو محمد مصطفٰے نبی علیہ السلام
سبز نہ ہویا مول کو پھول وگی ہوا
ایہہ سفنہ ویکھ کے خوابوں اُٹھ کھڑا
سُن کے خواب یعقوب نے دتا ایہ جواب
دشمن تیرے ہو ایکے دیون تینوں مار
تخم حسد دا اونہاندے دلوچہ دتا پاء
یوسف تائیں مول نہ نظر تھیں کردا دور
سُتا وچہ مکان سا آیا خواب خیال"
یوسف تائیں پکڑ کے کھاون لگے پھاڑ
یوسف تائیں انہاندے وچوں لیا اوٹھا
خوابوں اُٹھ یعقوب تے یوسف کرے بیان
کرے وساہ نہ اوسدا دینہ تے رات مدام
گودی اندر باپ دے سا یوسف جناب
سفنہ ایہ قرآن وچہ کیتا ذکر خدا
ہو ڈٹھا یک خواب سا اوس تھیں بہت عجب
یوسف آگے آ ایکے سارے قدر بلند
اس سفنے تھیں بعد ہک دوجا نظر پیا،
اوپر سب زمین دے کیتا رب ظہور
اندر اوسدے بھیاں ذکر کرن سبحان"

یوسف اوپر ہک سی چادر نور خداد
اُسدے ساتھ جہان سارا روشن جا جب

تکے کیہا باپ نے وساں ہیں تعبیر
گیاراں تلے جان نوں حج ہیں تیری دیر

سورج تے ہور چند بھی ماسی مان پچھان
بھایاں اگے مول نوں کریں نہ ایہ بیان

تاں اوہ تیرے واسطے کرن نہ کجھ فریب
اونہاں خواب سناؤناں ناہیں ہرگز زیب

کیہا جدوں یعقوب نے اہیں بھایاں پاس
دشمن تیرے ہوسن ایہ گل کریں قیاس

سی مادر شمعون دی ہی سُندی ایہ خطاب
بھایاں اگے اوسنے حالت آکھی خواب

سُن بھائی اس سخن نہیں ہوئے آتش لال
کہندے اُسنوں مارکے کرساں دور جنجال

ہُن ماہ سی تدبیر ایہ جس وچ غالب ہو
اوس وقت پھر اساں دی پیش نہ جاسی کو

کہیا ہے زن عورتاں بہت زبانوں بول
سی جفت تنہاں دی آکھ سناوان کھول

مادر نے شمعون دی ایہ یوسف دی بات
نالے عورت زوج نے دسے سب حالات

تنہاں حضرت لوط دی عورت نے اظہار
حالت آکھی لوط دی اندر جا کفار

بیان درچاہ انداختن یوسف وفروختن بدست مالک تجار

حضرت ابن عباس ہے راوی ایس کلام
رل فرزند یعقوب دے کرن صلاح تمام

یار وساڈا باپ ہے کردا بہت پیار
یوسف تے بابین نہیں دِتا اساں وسار

قوت اندر اساں تھیں یوسف نہیں زیاد
بے انصافی ساتھ ہے یوسف تھیں دلشاد

کہیا ساریاں بھائیاں یوسف کول بہار
ساتھ محبت اوسنوں کھنسے حال گشتار

بولیں نہ دروغ نوں سچی کریں کلام
سُنئے دا احوال تیں ساتوں دس تمام

یوسف رہیا خاموش سائیوں گردن پا
کہندا کہاں دروغ جیتے ہو سی ایہ شعار

سچ کہاں جے بھائیاں اگے سارا خواب
نافرمانی باپ دی ہوسی پا حساب

آخر آکھ سنایا یوسف ہو لاچار
اگے ساریاں بھائیاں سُن کر اظہار

ساریاں کیتی مصلحت اسنوں دیہو مار
پاکٹھا ہو اسیں مالکہ نہیں تا تاں کرگیا خوار

جاں اوہ غالب ہو یا پھیر نہ چلے زور
ہاسا جھوٹ کجھ ہرا دے یا تاہ ہین ہی ہور

پھیر نہ ہرگز اساں دی چلے کجھ تدبیر
جہاں ایہ اندر اساں نہ ہوسی جا امیر

کسے بہانے اوسنوں باہر لے چلو
اوسے یا تیر اہیں تاں ایہ نے ایہو ہو

جاں ایہ نظر نہ آوسی تاں پھر آپے باپ
دل تے تاں ایں ہور سی الفت دا اٹھ سی آپ

ـه قال یا بنی لا تقصص رؤیاک علی اخوتک فیکیدوا لک کیدا ایہہ ساتھ اکھا اے بیٹا سے بیان کر خواب اپنا بھائیاں دے کول کہ دیو ساونگے تیرے واسطے کجھ فریب

بھائیاں تنہیں شمعون نے کیہاندوں پکار
پاواں اندر کھوہ دے جنگل وچ لیجا
رل فرزند یعقوب دے تنہیں کر دے چا سوال
مڑ کے یعد فکار دے آواں پھیر شتاب
یوسف بعد یعقوب دے ڈھا ہوجاندا بیتاب
یوسف باجھوں ہے تنہیں مینوں ذرا قرار
بھائیاں رل مل آکھیا حضرت یوسف نوں
ساتھ اساڈے گھل توں جلیں وچ میدان
دل میرا ہے چاہوندا جاواں بھائیاں نال
یوسف اگے باپ دے کروا چاہیا ن
سن ایہ بات یعقوب نے دتا صاف جواب
کیوں ساڈا اعتبار توں کردا ناہیں باپ
وچ اساڈے کون ہے یوسف دا بدخواہ
ساڈے نال شکار نوں یوسف تائیں گھل
کراں وساہ نہ اوسدا وچ جنگل میدان
جو کوئی ساڈے پروہ آکرے اس تنگ
فرزنداں نے باپ نوں تنہیں جاں کہیا عیان
ڈردا ہاں میں ایہہ جو ساتھ تساڈے جا
خبر نہ ہوسی تسانوں کرو بھالے پھیر
جو کوئی ساڈے دو پروہ اسنوں جاوے کھا
شکلے رخصت دیہن دا یوسف نوں یعقوب
بھائیاں اگے باپ تنہیں یوسف چھک لیا
رل مل سارے ٹر پئے چھ کوہاں تے چار
ہونٹھاں اتوں سٹیا مار نما پچھے دو
میرے اوپر ظلم ذا ہتھ نہ کرو دراز

ظالم ہوواں کیوں اسیں یوسف تائیں مار
کوئی راہی کڈھ کے دیسی کتے پہنچا
جنگل اندر گھل توں یوسف ساڈے بھائی
یوسف نوں لیجا ہے جینوں کریں خطاب
اونہاں نوں یعقوب نے دتا صاف جواب
مت کوئی جنگل وچ تہیں کھاوے اس بگھیاڑ
کہندے نال پیار دے سن لے یوسف نوں
جلکے باپ یعقوب تہیں ترنوں ایہ بیان
دیکھاں کار شکار نوں دل ہوسی خوشحال
رخصت مینوں دیہو توں جاواں وچ میدان
بابا اگے باپ دے کیتی عرض شتاب
اوپر بھائیاں چھوٹیاں کرے نکوئی باپ
گھل اساڈے ساتھ توں رکھاں وچ نگاہ
سارے بھائی جاوساں رل مل انہوں چل
جدتک سارے ساڈے بدن دے اندر ہوسی جان
مار لہاں تلوار تہیں سنوں کر کے جنگ
تاں حضرت یعقوب نے کیتا ایہہ بیان
جنگل تہیں بگھیاڑ کو اسنوں کھاوے جار
سن کے سارے باپ نوں کہندے ہو دلیر
نام نہ رکھاں اپناں دل تہیں وہم اٹھا
سینہ نال لگاوندا اللہ دا محبوب
روئی یوسف واسطے ہن ہن ہک جا
یوسف اوپر ظلم دالیندے ہتھ اٹھا
یوسف روندا آکھدا خطا نہ میری کو
چھوٹا بھائی جان کے اپنا پچھان راز

ے لئے باپ کیا تو ہمیں اعتبار کرتا ہمارا یوسف پر اور ہم اسکے خیر خواہ ہیں ۱۲ (سورۃ یوسف)

سونپیا بیٹوں باپ نے ہتھ تساڈے چا ۔ کرو نصیحت باپ دی دل وچ یاد ذرا

چھوٹی عمر نادان ہاں اصغر یاں نہ مول ۔ اوپر میرے حال دے کریو رحم قبول

بھائیاں کہیا اوہ نیں چھوٹا خواب بنا ۔ اگے باپ یعقوب دے آکھ سنایا چا

ساڈے ستھوں اج ہے تیری آئی موت ۔ اندر اس اجاڑ دے تینوں کرساں فوت

یوسف رو رو پکڑ دا پیر یہودا دے ۔ ویکھ یہودا بھائیاں تائیں بات کہے

مارو مول نہ ایسنوں ہے ایہہ اج غریب ۔ ایہہ مالک تقدیر دے لکھیا وچ نصیب

کہندے سارے اوسنوں ہو کے بہت خفا ۔ توں کیوں اس دے قتل تھیں منکر ہو گیا

کہے یہودا اوس تھیں منکر ہونا خوب ۔ دل میرے نوں لگدا کم ایہو مرغوب

جے ہے نیت تساندی یوسف ڈیٹے مار ۔ پہلاں مار و اس تھیں مینوں پھڑ تلوار

اوہ ارادہ قتل دا جد دم کردے سب ۔ آیہودا پکڑ دا ہتھ اونہاں ندا جب

جد ول یہودا انہاں دی بات نہ منے مول ۔ کہندے وہاں انہاں نوں کر دیہو مقتول

ویکھ یہودا جانیاں ہن دوہا ندا کم ۔ ہوندا جلد تمام ہے رہندا کوئی دم

تد ول یہودا آکھیا سنیوں ایہہ تقریر ۔ اُستے ہرگز قتل دی خوب نہیں تدبیر

زندہ اندر کھوہ دے اسنوں دیہو پا ۔ تا لے چھوڑ خون تھیں سر تھیں ٹلے بلا

ساتھ میرے کہنا تسیں اول کرو قرار ۔ اسنوں کھوہ وچ سٹ کے پتھر نہ کوئی مار

بھائیاں نے اس بات نوں کیتا تدوں قبول ۔ یوسف دا دل ہو یا سن کے بہت ملول

مونہوں مول نہ بولدا چُپ کھڑا ہک جیا ۔ منی ہے پیغمبراں راضی ہو رضا

مقولہ مصنف

اوہ رب دی تقدیر تے کردے صبر قدیم ۔ اس تھیں وڈا مرتبہ بخشے رب علیم

صبر دوں وڈا مرتبہ دیندا پاک خدا ۔ آدم کیتا صبر جاں بخشے رب خطا

صبر کیتا جاں نوح نے رہیا امن امان ۔ صالح نے تے ہود دی کرا دل طرف دھیان

صبر دوں ابراہیم نوں رتبہ ہویا بلند ۔ یونس اتے ایوب بھی ہوئی حق پسند

موسے دی بھی فتح سی آئی ساتھ صبر ۔ ذکریا نبی نوں صبر دا رب اجر

صبر دوں دیندا بندیاں تائیں اجر خدا ۔ صابر سی اجاڑ دے یوسف دور کھڑا

گڈ تا اُس دے بدن تھیں بھائی کرن جدا ۔ یوسف روندا پاؤندا لگے انہاں کہا

له وارسلہ حتا عند ایہہ قع وبلعب انالہ لحفظون ۔ بھیج اسکو ہمارے ساتھ کہ چرے چگے اور کھیلے اور ہم اسکے نگہبان ہیں ۔ ت قال انی لیحزننی ان

اندر کھوہ وہایا گل وچ رسا پاء — کھوہ نہ اوہ مول سا آہا قہر خداء
تریہہ فرسنگ کنعان تھیں کھوہ آہا اوہ دور — ساوہ کھوہ شداد دا جو سایا ہے مشہور
جاں اوہ کھوہ بنایا سا شداد نگار — اندر دو سو برس دے ہویا اوہ تیار
اندر اوہے کھوہ دے یوسف چدوں گیا — ساتھ کرد شمعون نے رسے وڈھ ہے چا
جاں رسی شمعون نے کیتی وڈھ جدا — جبرائیل امین نوں ہویا حکم خدا
پکڑ یوسف نوں چا بیٹھے ہو رہیں اُس پاس — کھوہ اندھیرا ویکھ کے ہوئے نا اوداس
پکڑ یا جبرائیل نے یوسف تائیں چا — ایہہ ہے حکم خدا ایدا یوسف نا غم کھا
بھائیاں پچھوں اپس نہیں کیتا ایہہ بد کم — پتھر مارے اوپر ڈل ہو گئے بے غم
ویکھ بہوتے آکھیا مار وناہیں سنگ — ہو سی اندر کھوہ دے یوسف دا دل تنگ
آکھ بہوتے اُنہاں نوں دتا دور ہٹا — راضی ہو کے ٹر پئے یوسف کھوہ وچ پا
ذبح کیتی ہک بکری جنگل وچ لے جا — خون آلودہ اوس نہیں کرتہ کیتا چا
یوسف دے سب کپڑے دل وچ راضی ہو — لبیڑے اندر خون دے سارے اوہ ڈبو
اوتھوں ول کنعان تے ہوئے پھیر روان — لگے زاری رو رونے جا نیڑے کنعان
اوپر سر دے ساریاں رو رو پائی خاک — آکھن یوسف ہو گیا جنگل وچ ہلاک
رونے آئے شام نوں گھر وچ بیت اوداس — سر نوں پٹن زمین تے آئے پیو دے پاس
آکھ سنائی باپ دے اگے ایہہ گل چا — دور گئے اسیں شکار نوں یوسف تائیں بٹھا
سبھناں رکھے کپڑے یوسف سا جس جا — دور گئے جاں اوس تھیں سارے اسیں بھرا
یوسف تائیں آ پکے کھادا اک بگھیاڑ — جاں ڈٹھا مڑ اساں نے رو رو ڈھائیں مار

بیان بیقراری یعقوب علیہ السلام

فرزنداں تیں باپ نے جاں ایہہ سنی کلام — گم ہویا یعقوب دا اوسے وقت تمام
تیر کلیجے غیب دا لگا اُس دے چا — نعرے مار یعقوب نے پائی تندوں کھا
ہے ہے ٹکڑا جگر دا کتھے ہویا دور — کتھے ڈھونڈاں جا پکے لے اکھیں دے نور
ہے ہے میرا لاڈلا یوسف کتھے ہی — جنگل اندر جا پکے تینوں ہویا کی
ہے ہے تینوں رکھدا ساں میں بیٹھ نظر — آئی ہے آسمان تھیں بجلی وچ جگر
وچ جگر دے غیب تھیں لگی آ تلوار — لے لے یوسف نام سا روندا زار و زار

ے! پیو ہاں سے تحقیق گئے ہم اور وہ دیسے آگے اور چھوٹا بھائی یوسف کو پاس سامان اپنے کے پہرا سکو بھیڑیا کھا گیا

ڈگا اوہ زمین تے ہوش نہ رہی سبھا
حالت ویکھ یعقوب دی رووݨ لگے کل
یوسف کھوہ وچ پا کے مار گوائیا آپ
روز قیامت رب نوں کی کجھ کہاں جواب
آئے سارے رووندے چھوٹے اتے وڈے
ہوش آئی تاں آکھدا کُرتہ دیہو ذرا
اس کُرتے نوں چم کے لاوے اکھیں نال
پھیر جو نعرہ ماریا مول نہ ہوش رہی
ہوش آئی تاں اُٹھ کے رووے نعرہ مار
رووے آہیں مار کے ہے ہے میرے دوست
مینوں اجے امید ہے ہوسی کدی ملاپ
رکھدا ساں میں نظر تے تینوں ہتھ مدام
جاکے پھیر پہاڑ تے لگا کرن نارا
جنگل دے سب جانور سنیو وحش طیور
ٹکڑا میرے جگر دا انساں جو کھا لیا
سن کے اوس آواز نوں سبھ درندے پرند
جنگل دے سب جانور سن کے ایہہ کلام
زاری کر کے رووندے جنگل دے حیوان
خون آلودہ پُت دا کُرتہ سینے نال
کُرتے ولوں ویکھ کے رو رو کرے بیان
خاک نہ لگی اوس نوں نہ پنجہ بگھیاڑ
معلوم ہوندا اوس نہیں جو ایہ چھوڑو تمام
فرزنداں نوں آکھدا ہو کے اتے پر غم
جان یوسف بگھیاڑ نے آ کھا لیا
میرا اوہ بگھیاڑ نال آکھ شفیق

وچ بیہوشی اوسنوں جاندی رات وہا
دل وچ آکھن اساں نہیں کار ہویا ایہ بھل
ایہ اساڈیاں سراں تے ہویا وڈا پاپ
جدھم قاضی ہو گئے کرسی رب خطاب
پیا بیہوش یعقوب سا گردے پُت کھڑے
خون آلودہ کُڑتہ کے اگے رکھن چا
ہویا وانگ سودائیاں نہ کجھ سرت سنبھال
مردیاں وانگوں ہو گیا تن مُٹھیں ہوش گئی
یوسف یوسف آکھدا کر آواز پکار
جان میری نوں اُٹھ گئی خالی رہیا پوست
سفنہ تیرا سچ ہے جو تیں کیہا آپ
کوئی اوہ تدبیر کجھی مول نہ آئی کام
ساتھ بلند آواز دے زاری نال سنا
سُنیو درندے جنگلی جو ہو نیڑے دور
اوہ پر میری جان دے پائی نساں بلا
پہنچی کہا جنہاں دیہن نعرہ کرن چرند
کہادا مول نہ کسے لئے نائیں شام طعام
ایہ بدنامی اساں تے آئی وچ جہان
ساتھ اکھیں دے لاوندا سی نہ سر تے بالا
اس اُپر بگھیاڑ دا کوئی نہیں نشان
ٹکڑے کُرتہ ہوندا جو اوہ کھاندا پاڑ
فرزنداں رل مکر نہیں کیتا ہے ایہ کام
ظلم کیتا ہے ظلم ایہ سب ہے ظالم ظلم
ثابت کُرتہ اوس دا کیونکر چھڈ گیا
یوسف دا جی اوہ نال آ کھا کجھ رفیق

کُڑتہ مول نہ پھاڑیا جاں اُس کیہا وا چیر
سب تیتھیں بگھیاڑ تھیں بہت زیادہ ہو
جیکر سارے سچ ہو کر دے تسیں بیان
اسدا کیہو جواب کجھ آوے تدوں یقین۔
خون آلودہ ویکھ کے کُڑتہ روندا ہاں
کُڑتہ نظری آوندا ثابت اتے درست
جیو پٹے انسان نوں کیہا جاوے بگھیاڑ۔
رل فرزند یعقوب دے لگے کرن بیان
جنگل اندر جا بیٹھے ویہاں اُچھایا جال
آہا وڈی عمر دا اوہ بگھیاڑ ضعیف
ہتھیں پیریں اوسنے گل وچ رسا پایا
ویکھ نبی بگھیاڑ نوں کہندا سُن بگھیاڑ
رحم نہ آیا اوس نے صورت ماہ منیر
تیں صورت ول اوسدے کیتا ناہ دھیان
سُندا اوہ بگھیاڑ سا نیویں گردن پاء
اوہنوں شیر بگھیاڑ پھر چھوڑا اگے ہو
مُنہ کر کے آسمان ول کرے یعقوب دُعا
حرمت ابراہیم دی اسمٰعیل اسحٰق
توں کجھ اس بگھیاڑ نوں دیوہ زبان
ہویا حکم خدا ئے دا لگا کرن کلام
کیتا پھر یعقوب نے اگے اوس بیان
تیں میرے فرزند نوں کیہا دا یا ہیچ خطاء
جنہوں اندر سچ دے تیں کیتا ایہ حال
اگوں اوس بگھیاڑ نے دتا ایہ جواب
سنتوں نبی خدا ئے دے تینوں خبر نہ مول

نال محبت کیہا گیا کر کوئی تدبیر
یوسف ٹکڑا جگر دا آیئے کدرے کیہو
کُڑتہ کیونکر رہ گیا ثابت دیہو نشان
تہمت اوپر تسانسے کردا مول نہیں
کُڑتہ ثابت رہ گیا ویکھ خوشی ہاں تاں
اس تہیں ہاں میں جاندا سچ نہیں ایہ سُنت
کُڑتہ گلدا اوسدا پہلاں دیسی پھاڑ۔
پکڑ اسیں بگھیاڑ نوں حاضر کرساں آن
پکڑ آندا بگھیاڑ نوں کر لو کیہو تہیں لالب
لے آندا بگھیاڑ نوں ویکھے سو تکلیف
لگے باپ یعقوب دے کر دے کھڑا ایہاء
تیں کیوں ٹکڑا جگر دا میرا کیہا دا پاڑ
خون اتے وچ خاک دے اوہ رُلایا چیر
کس جنگل وچ کھالیا مینوں دیہ نشان
نیویں گردن پا بیٹھے اندر شرم حیا
روون لگا درد تھیں پاس یعقوب کھلو
خالق رب خبیر نوں لا شریک خدا
حرمت نبی کریم دی جو اشرف اخلاق
نال حقیقت اپنی نال ایہ کرے بیان
اول اس یعقوب نوں کیہا دعا سلام
تینوں قسم خدا ئیدی کرنوں سچ عیان
آکھیں روز حشر دے کی کجھ پیش خدا
خون یوسف دا ہویا تینوں کویں حلال
رو رو پاس یعقوب دے گل نہیں ہو کیا سب
میری عزت توں آل نہیں کریں قبول

سب فرزندے جنگلی ہو حیوان تمام
تہمت جھوٹی جن دی کردے ایہ تمام
سُن فرزندان تیریاں میرا ہوگ حساب
پھیرتا اندر آگئی سن سگے سب اولاد
کہیا نبی بگھیاڑ نوں سن ای مرد کمال
کہندا مینوں خبر ہی جو گذری اُس نال
کہیا نبی بگھیاڑ نوں سول نہ کرا انکار
سُن سگے اُس بگھیاڑ نے آکھی ایہ کلام
چغلی کھان حرام ہے اس تھیں ہی انکار
دو جا چغل بہشت وچہ داخل ہوسی نہ ہجو
کیوں ہن ایس کلام تھیں عزت کرات خوار
روز قیامت ہوسی چغلاں رو سیاہ
پھیر دتا بگھیاڑ نوں سُن کے ایہ یعقوب

گوشت کھان پیغمبران بہتان سہان حرام
اس تہمت تھیں پاک ہاں جانے رب علام
روز قیامت آوسی اگے رب دا بیب
جیوں جیوں اوہ بگھیاڑ ساکر دا اے شاد
جے تینوں معلوم ہے کہو یوسف دا احال
اوہ نہ دساں سول ہن تینوں سارا حال
حال یوسف آکھن تھیں کیوں کراں بحال
عارکراں اوس کم تھیں جو ہے کم حرام
چغل اینوں سب آکھن جنگل دی بگھیاڑ
وچہ حدیث رسول دی آیا فرق نہ کو
ہو قبر سندہ حشر نوں ہووان پیش خوار
پکڑ فرشتے اوسنوں پاون دوزخ راہ
جنگل دے ول ٹور دا اللہ دا محبوب

منقولہ مصنف

لکھیا وچہ کتاب دے ہیگا ایہ بیان
تک بگھیاڑ یعقوب دا دوجا اسمٰعیل
کتا کہف اصحاب دا چوتھا داخل ہجو
چھیویں خچر مصطفےٰ دا داخل ہوگ بہشت
ایہہ چھ وچہ بہشت دے داخل ہوون حیوان
یوسف نوں وچہ کھوہ دے ناز پا چھڈ چھراں

وچہ بہشتاں ہوسن داخل بیچہ حیوان
صالح دی جو اونٹنی تے کریں دلیل
خر عزیرؑ دا بکرا ایہہ حوالہ فرق نہ کو
ایہہ سب وچہ بہشت دے ہوسن نیک سرشت
مسلمانان دین آیا اندر [illegible]
[illegible]

رجوع بقصہ حضرت یوسف علیہ السلام

جا پیا وچہ کھوہ دے جلال دو عالی ذات
وچہ تاریکی کھوہ دی یوسف کرے پکار
سنسکے وچہ یعقوب دا لکھیا [illegible] خدا
پچھے ہن بسکر خطا جو سنگی یا ایہہ حساب

اوہ دن سارا گذر یا آئی رات
منہ کر کے اسمان ول ہو کے زار و زار
جیکر تیری ہو گئی ہیں تھیں کجھ خطا
جی [illegible] لے اُنہا سنے ہیں وَل ایہہ [illegible]

حضرت ابراہیم دی تے حضرت اسحاق
تینوں سب معلوم ہے میری دل دی بات
روز یوسف رب نہیں کیتی جاندی دعا
سب نہ کیتی ختم سی اجے دعا تمام
کھاندا اوس طعام نوں یوسف راضی ہو
اکجہ اک بہشت دا وتا وچ پہنا
اوہ صانع دی صنعتوں ہویا خوب تیار
ہویا حکم فرشتیاں رہیا یوسف دے پاس
پھر آیا اک قافلہ اوپر اوس مکان
پانی کھوہ دا ویکھ کے اُترے وچہ اُجاڑ
رہنے والا مصر دا مالک سی تجار
ہوئی جسدم اوہناں نوں پانی دی درکار
وچہ وہایا کھوہ دے بوکا اوہناں چار
اس جاگہ نہیں اٹھ کے جلدی ہو تیار
یکدم صورت ویکھ کے ہویا ساتوں شاد
ویکھے مینوں کوئی نہ اوپر کسے مکان
حسن ویکھنے واسطے کھوہوں نکل کون
یاد رکھیں اس گل نوں اندر عمر تمام
بیان بیٹھے سنے اپنا کیتا آپ ہے گل
انہیوں صورت حسن نوں تے ظاہر حال
... دل التسا رکھدا رب دے بیان
بوکا کھوہ وچہ آیا جبریل یوسف پاس
یوکا لیکے کھوہ دے او پیارہ لئے
کڈھن والے جانیاں وچوں یارہ پیار
یوسف نظری آیا اسنوں چند مثال

بخش میری سب عیب توں آخالق خلاق
توں مینوں اس کھوہ تھیں رباد یہ نجات
ہوئی اجابت اوسدی وچہ درگاہ خدا
جبرائیل لیایا یوسف پاس طعام
روشن ہویا نور تھیں کھوہ انھیرا جو
ریشم تے زربفت دا آہا بہت صفا
آندا اوہ بہشت تھیں بھیجیا رب غفار
وچہ انھیرے کھوہ دے ہووی نہ اوہ اس
اوہ کھوہ دے نزدیک آاترے وچہ میدان
کر کے اوہ سوداگری آئے کتوں تجار
اندر سارے قافلے اوہ آہا سردار
اوہ پانی دیوا سطے ہوئے سب طیار
یوسف نوں جبریل نے کہیا دیر نہ لا
اس بوکے دیوچہ توں بیٹھیں ہو اسوار
دل وچہ ساہی آکھیا یکدم کر توں یاد
گل زیادہ یاد وساں جیسا نہ بیان
بھلیں نہ اس گل نوں تینوں کہندا ہوں
نالے پچھے رسول توں ایسی کریں کلام
توں خریدے اوسنوں نہ اوہ دکھدا گل
اللہ رسول نہ ویکھیا قول اتے افعال
ایہے قول رسول دا ویکھ حدیث بیان
اس وچہ بیہندا اٹھ کے یوسف حال قہار
جو مالک تجار دے لوک تہاڈے سبے
سر نیوال کر ویکھیا کھوہ دے اندروار
روشن چاہ منیر تھیں آہا حسن جمال

راضی ہو بیٹھا رہا ہے ایہہ اک غلام ـ
کہیا اک غلام نے مالک اگے جا ـ
کیوں ایہہ تساں لکایا جو کوئی پچھے آ
جائے اوتھاں ساریاں کھوہاں وچ لیا نکال
ڈیرے وچ لیا ئیے اک جا دین نکا
وچہ غزالی لکھیا راوی ابن عباس ـ
یوسف اندر کھوہ دے دسدا آہا ہن حول
آخر گھیریا قافلہ چھڈدے نہ لدنا ہول
آہا اندر کھوہ دے ساڈا اک غلام
ڈٹھا اوس غلام نوں تاں ہے تساں خیر
ایس جگہ ہتھیں گھڑے ہو کراں آوازہ سخت
وچہ تساڈے جسم دے ہول نہ رہسی جان
تاں پھر مالک کڈھیا یوسف تائیں چاہ
بہایاں وچ ہول ویکھ کے یوسف کنب گیا
جثہ تھر تھر کنب دا آ ... دور کھڑا
مالک کہندا لوتھاں نوں رب دا خوف کرو
ایہہ کسے سردار دی اٹھ کا ہے اولاد
یوسف نوں شمعون نے ہولی کہی کلام
جے توں اس کلام تھیں کریں کجھ انکار
یوسف سن شمعون تھیں کیتا ایہہ اقرار
ہیں تاں ہیں غلام تاں شک نہ کرو ذرا
مالک نے سن آکھیا اسنوں ویکھو ترچ
کہندے لیندے ہو ترچ تاں ایہہ غلام اسیں
بہایاں کہیا اسدے اندر ہیں ہنگر عیب
تسیں خرید و اسنوں سب عیباں دس کے

سنکے اوس کلام نوں ڈوڑ لوک تمام
مالک کہیا اوسنوں لیا تو تسیں لکا
کھوہ امانت ایہہ ہے کوئی چھڈ گیا
کپڑے وچہ لکا ؤ ندے یوسف نوں فی الحال
ہور کھلاون اوسنوں کھانا خوب پکا
ڈٹھا جا کے بہایاں اگلے دن کھوہ پاس
ڈھونڈن تاں ہر طرف نوں دوڑے ہو ملول
مالک تائیں آکھدے ہو دشمن کریں عدول
تساں لوکا یا کڈھ کے ایہہ کی کیتا کام
تہیں تاں لیساں تساں تھیں ہلدم اندر دیر
سن کے اوس آواز نوں اوڈن سب درخت
زندہ کوئی نہ رہسیگا اک انسان حیوان
پاس بہہ اول شناز یاں کیتا جا کھڑے
منہ لوکایا آ پشیمان کر کے بہت حیار
حامی کوئی نہ اوس دا آ تایا ہیچ خدا
اوپر اس غلام دے تہمت نا دہرو
ذات گناری ایس لئے اندر ربدی یاد
کہہ توں ایہہ زبان توں ہیں تاں جیہہ غلام
انہوں سب بیچا ئیگے ویسیں تینوں وار
جو کجھ ہیں ایہہ آکھدے سچی ہے گفتار
نیت دل وچ ایہہ سی ہیں تاں [illegible] ذرا
اسیں خریداں ایہنوں کر لینا [illegible] ترچ
تھوڑے سستے [illegible] کرو خرید تسیں
انہوں سب معلوم ہے جو سے عالم غیب
ویچیاں اس غلام نوں [illegible] تساڈے [illegible]

مالک کہیا ایس دے وِچ بہو عیب سُنتا
مالک کہیا ٹل کی اُس دا عیباں سنا تُھ
کہیا ابن عباسؓ نے اس وِچ نہیں خطا
مل یوسف دا اوس سے لئے دِتا ترت نکال
مالک نے پھر بھایاں اگے کہی کلام
طلب کیتا شمعون نے کاغذ اتے قلم
مل یوسف دا تہاں پوسے جو وِچے یعقوب
والٔ وِیٹہ دا یک سادرم دیوی جے لکھ
اوپر کاغذ اُنہاں نے لکھتی تہر تمام
وِچے کون پیغمبران لیندے ہین قرآن
مالک نے اوہ لکھیا دِتا یوسف سوئپ
بھایاں دا اوہ لکھیا یوسف پاس رہیا
دِتا آنا اونہاں نوں یوسف اوہ نکال
بھایاں نے جا آکھیا مالک اگے پھیر
نس جاسی چھڈ تسانوں ایہ کر کے چور
ایسے خاطر ایہنوں دِتا سی کھوہ پا
جکڑ اسیں ایتھے ہتھیں ساڈے ہیں کباب
طوق اتے زنجیر ہتھیں کر کے رکھو قید
ایہ گل کہہ کے ٹُر گئے یوسف ہویا اُداس
ہور دا اوہ بولاؤ ندا رہیندے تا جواب
اوہ نہ ہر گز بولدے پیا بولاوِین تو ن
یک پیراہن صوفدا مالک نے منگا
پہرین ہتھیں اوسدے پائی طوق زنجیر
یوسف پاس تجار دسے کیتا پھیر بیان
ساتھ اونہاں نے جائکے ہیں کچھ ارکان کلام

کہندے چوری ایہ کرے بولے جھوٹھ سدا
تھوڑا بہتا آو سی آج تساڈے ہاتھ
وِیچ دِتا دہ درم لون مالک مُل لیا
بھائیاں نوں تجار نے دِتا مل سنبھال
بیع نامہ پک وسدا لکھ کے وِیہو تمام
جو کجھ مالک آکھیا کیتا اوس رقم
لکھیں مول نہ دیوندا اللہ دا محبوب
ہِن وہ ہتھاں نٹ در ہیں وِیچیا مسلم دلو چہ رکھ
ہتھیں اپنی وِیچکے کیتا چا غلام
حکمت اللہ پاک دی آہی ایس مکان
آہی یوسف لیندی دال سدیو چھ چھپا
جان اوہ اندر مصر دے ملے یوسف نوں جا
اونہاں نوں ہی شرم تہیں ہوئی خفت کمال
کوچ کرو اس جنگلوں ہُن کچھ کرو نہ دیر
ہفسدا ایہ مکار ہے پھیر نہ کرنا شور
جے نال تسیں خرید دے قتل کریندے جا
سچ نہیں ایہ بولدا اکرو دا کم خراب
نہیں تاں ایس غلام تہیں ہوسو نا امید
دل اندر تہیں ٹرپیا اُڈی ہوش حواس
یوسف تائیں آکھدا مالک تدوں شتاب
مڑ کے بیٹھ مکان تے تینوں کہندا ہوں
یوسف دے گل پا نیکے دِتا بدن لکا
قیدیاں وانگ بٹھایا جیو نکر تقصیر
فرصت تھوڑی نہ یہ تُوں تیرا ہوگ احسان
کہنا ہے ہُن کسے نوں انہاں پاس پیغام

مالک رخصت دیوندا یوسف ہویا رواں ۔ بھایاں دیوں دوڑیا تا کجھ کران بیان
اونہاں ڈٹھا آوندا یوسف ساڈھا بول ۔ تیز اٹھایا قدم نوں آنہ جاوے چل
پیریں تھیں اہسدی آہا طوق زنجیر ۔ بھایاں دیوں دوڑیا یوسف ہو دلگیر
اکٹھا اوہ زنجیر تھیں اوپر زمین پیا ۔ نہ دیسے پر تے جا پیا سن فریاد خدا
جب ہم ڈگا زمین تے یوسف ہو لاچار ۔ کہیا ہو کے بھایاں اگے ایہ پکار
شرم نہیں کجھ تساں نوں تھوڑا کرو آرام ۔ طرف تساڈی آوندا یوسف کرن کلام
سنگ اتھیں ہو گئے بھائی سب کھڑے ۔ ساریاں اگے آ کھلے یوسف عرض کرے
پیراں تے سر رکھدا یوسف زار و زار ۔ ساتھ غریبی آکھدا بھایاں پاس پکار
ہووے اوپر تساڈے رحمت پاک خدا ۔ بھاویں ہیں نوں تساں نے دکھ دیندا
ضائع ہوے نہ تساں نوں ہرگز کرے خدا ۔ جیونکر میں نوں تساں نے ضائع کیتا چا
بدلے میرے تساں نوں رب نہ کری عذاب ۔ جیون میرا دل تساں نے کیتا ہے کباب
جاؤ سب گھر اپنے میرا تساں سلام ۔ جدا ہویا اج تساں تھیں بھانے رب علام

در بیان حقیقت راہ مصر و مصائب آن

جان یوسف صبر آیا کیتا کوچ تجار ۔ طرف مصر دی ٹر پئے سارے ہوئے تیار
اوپر اوٹھ بہائیکے یوسف تائیں سو ۔ ہستی قبر راحیل دی اندر راہ نمود
ویکھ قبر نوں لوڑ دی یوسف دتا رو ۔ اتاں پایا مول نہ کرے تسلی جو
اوہ یوسف دا اونٹ جان نیڑے قبر گیا ۔ یوسف اوپر قبر دے اوہ جون جا پیا
طاقت مول نہ صبر دی اسدی لوچہ رہی ۔ لیٹ دا اوپہ خاک دے یوسف دی ان نیہی
رو رو ماں دی قبر نوں یوسف کر کر یاد ۔ آکھے میرے درد دی کوئی نہ دیندا داد
تول قبر اں سر چائے دیکھیں میرا حال ۔ پچھوں ماں تیری ماں ٹنگے بیٹوں پیا وبال
جیوں ناں حد یعقوب تھیں بھایاں دتا کر ۔ جگر میرا اندوہ تھیں سب گیا ہے بھر
ہتھاں پیراں جوڑ کے بدتر بے حال ۔ رستا گل وچہ پایا بہت خرابی نال
وچہ انہیرے کھوہ دے پھیرتا لمکا ۔ رستا پچھوں وڈھیا جان وچہ کھوہ گیا
جدوں گیا وچہ کھوہ دے ساتے ہو تیار ۔ اتوں پتھر مار دے آہے بیحد شمار
ساتھ تماچیاں منہ نوں میرے کیتا لال ۔ پیراں ہیٹھ لتاڑیا میں نوں ہوئے حال

روڑی میری کیتان اسگے دتی پاڑ
پچھوں میریاں بہایان کرکے وڈا پیچ
بین ہاں وانگوں قیدیاں اوپر اونٹ سوار
ایہ سب ہکے روندا یوسف سی اُس جار
یوسف توں اس وروڑے اندر صبر کرین
اونٹ یوسف دا ویکھیا خالی چھڈوں تجار
مالک اگے اوہناں نے خبر سنائی جا
مار آوازہ قافلے اندر کہیا تمام
وڈن ڈھونڈن واسطے ہر ہر طرفے سب
یوسف ڈٹھا اک نے اوپر قبر پیا
پہلاں آیا اسانوں تیرا حال معلوم
سب انہاں دی بات دا آیا اسان یقین
بین ہٹن ہتھوں تس کے چاند اکبر سی دا
کرن زیارت واسطے اونٹوں ڈگا ہین
سُن کے ایس کلام نوں ہویا تجار خفا
سٹ جو لگی اوس دی ہو بیہوش گیا
بیکس اڈ بیوطن ہاں چھوٹی عمر غریب
سر تے پیراں تیک تے بھریا نال خطاء
رب رحیم کریم توں کریں دعا قبول
ظالم کر دے ظلم ہین رحمت کریں خدا
باک پیمبری غیب تھیں جھلی باجھ شمار
ٹھجے بدل رعد دی نالے چمکے برق
اس جنگل وچ ہویا قافلہ بہت لاچار
خچر گھوڑے اڈ گئے کوئی نہ پکڑے مول
وچہ انہیرے آ گیا بدل چھیر سیاہ

بھوکھا تے ترہایا پایا کھوہ اونہاں
پاس مالک تجار دے آ ج گئے ہین وتیج
بھو کہاہیں وو روز تھیں بہت ہویا لاچار
وچوں قبر اچیل دے آئی ایہ ندا
بدلہ تینوں دیوسی آپے رب ہرین
یوسف اوپر ہے نہیں لگے کہن پکار
بڑا توں غلام جو غائب ہو گیا
مالک دا اج اونٹ تھیں جاندا رہیا غلام
چار و نظر فی اوس نے لوکی وڈا عجیب
غصے آتش ہو کے کہیا اُس نے جا
جو کہیا سی اونہاں نے سچ ہویا مفہوم
یوسف آکھ سنیا یا تسیا سول ناہین
قبر میری اماں دی آئی سی اس جار
فرق نہ اسدیو جے آکھ سنا یا ئیں
یک طمانچہ مار دا یوسف دے منہ چار
ہوش آئی تاں ہٹ گئے رب تھیں کری دعا
اگے رب دے آ گیا جو سا وچہ نصیب
تیرے در تے آ گیا کر توں رحم خدا
ہو یا غم وچہ بہت ہاں چھڑاں اتے ملول
لبھے نہ یوسف ختم سی گیتی ایہہ دعا
ہو یا وچہ جہان دے سارے گرد غبار
ہو گیا تاریک سی تمامی غرب تے شرق
غالب دا علم ہو وندا آ ہا گرد غبار
تھیوان اوہ قافلہ ہو ئی بلا نزول
جان سر اوپر بھجیا ہوئی رنگ سیاہ

یوسف گردے اُنہاں نے گھیرا پایا جاء
ہند مصور ساریاں یوسف دی تصویر
اوہ تصویراں پوجکے کافر ہوئے تمام
آکھن اس تصویر نوں ہے ساڈا معبود
اوہ تصویر اس خلق نے پوجی سال ہزار
بعضے یوسف ویکھ کے ہوئے مسلمان
اوس جاتے تہیں ہویا قافلاگاں تیار
قدس شہر دے وچ سارہندا اک امیر
کہندا ہے کوئی آوسنوں جلدی آکھ امیر
کرین ضیافت اوسدی کرکے خوب سامان
تنا ہویا اُٹھ کے اوہ امیر کبیر
دروازے تے شہر دے باہر آن کھڑا
لوکاں تائیں پچھدا کون تساں سردار
سُن مالک دے نام نوں حیران ہویا امیر
اس شہر وچ آوندا مالک ہے ہر سال
کدی نہ ہویا حکم ہے کر اُسدی تعظیم
اوتھے آ امیر نوں کہندا اک سوار
دو سو اُسدے نال سی ہور فرشتہ عام
فرشتے گھوڑیاں اوپر سی اسوار
جلدی ضیافت والی تینوں ہے فرمان
جس دم یوسف آیا نیڑے اوس امیر
یوسف تائیں آکھدا توں ہیں کون سنا
ہیں بندہ یا اس بلا جلدی ضیافت توں
سُن متحیر ہوئے کے کیتا اوس بیان
یوسف کہیا جس نے تینوں میرا حال

کھڑے کھڑوتے رہ گئے جیوں تصویر نما
گھر گھر اندر رکھدے کر کے اوہ تحریر
یوسف دی تصویر سے ہوئی سب تمام
چونہ اسنوں پوجسی ہوسی اوہ مردود
حسن یوسف دا ویکھ کے ہوئے سب کفار
اوپر اللہ اک دے لے آون ایمان
قدس شہر پھر آگیا اندر رہ تجار
ڈٹھا اندر خواب دے اوس امیر کبیر
شہر تیرے وچ آوسی فجری ماہ منیر
داخل جس دم ہووسی وچ شہر مہمان
ضیافت دا سامان اوکیتا جمع کثیر
اوہ مالک دے قافلہ تائیں ملدا جاء
اونہاں مالک سیاں سنوں کرا ظاہر
کہندا اوسنوں جاندے ہیں صغیر کبیر
نہ اُسدا ہو گیا کیونکر اج کمال
اگے اُسدے لواسطے آوے ایہہ قدیم
اوہ فرشتہ ربدا آکھن توں پیار
یوسف دی تعظیم نوں رہندا اوہ مدام
اوس امیر کبیر نوں کہندا اوہ پکار
ایہہ یوسف جاوندا کرکے ویکھ پہچان
کھڑا ہویا تعظیم نوں اوہ امیر کبیر
یوسف اوس امیر نوں آکھ سناوے تار
آکھ اہیں تعجب ہن پیا ڈٹھیں توں
کہندا کیونکر ہویا تینوں حال بیان
گفتے اندر دسیا سن لے نیک خصال

جو بُت ہیں توں پوجدا ایہ اوہنانوں توڑ
سن کے کہیا امیر نے چلتوں بُتاں پاس
میں اوپر اس شرط دے توڑاں بُت ضرور
یوسف کہیا امیر نوں سب تے قادر حق
ساتھ میرے ہُن چل توں ایہہ بھی بیاں دکھا
کرداآہا اوس جا یوسف ایہ بیان
یوسف پچھے ویکھدا لشکر ہا بے شمار
اتنے لشکر واسطے کھانا ناہیں مول
یوسف کہندا اوسنوں ایہہ نہ کھاون مول
ایہہ لشکر ہے رب دا کھاوے نہ طعام
ایہہ فرشتے کل ہیں رہندے مرے نال
یوسف ساتھ امیر دے بتخانہ وچ آ کر
ویکھ ایمان لیاوندا اوسے وقت امیر
کھادا اوس امیر دا یوسف پھیر طعام
کہندا اندر قافلہ تدوں امیر پکار
سن کے کہیا قافلے ایہہ کی ہے تکرار
مالک نوں اس بات دا آیا تاہ جواب
افضل سب تھیں ہویا میرا ایہ غلام
کیتی دل وچ آپنے ایہ تدبیر امیر
اگلے دن اُٹھ قافلہ ٹُریا کر تدبیر
لگا ہوون مقابلہ جدھم اندر راہ
جیکر سایہ پیدا ہوئے ویکھ حال
ہو گئے سب بیہوش اوہ ڈگ زمین تے
یوسف نوں اوہ لیگئے اوہ سبھے بیحال
یوسف ولوں جو آپنے کیتا تدوں خیال

گھونسے جو بت ہیا سبھناں توڑ مروڑ
سجدہ تینوں بُت جے کرن کرین قیاس
بُتاں تے بتخانیاں کرساں دو دہ تنور
ایہہ بھی دل تھیں اپنے کرنوں دور قلق
رستہ خطا چھڈا ایکے پاواں راہ خدا
گیا جد اوس امیر دا پچھلی طرف دھیان
ہو متحیر پچھدا ایہہ ہیں کون اسوار
آندا تیرے واسطے جے توں کریں قبول
توں دل اندر آپنے ہوویں نہ ملول
تسبیح تے تہلیل دے اندر رہن مدام
ایہہ حفاظت واسطے بھیجے جل جلال
بیڑاں تے بُت ڈگ پئے کوئی نہ رہیا کھڑا
ہور رعیت شہر دی سب صغیر و کبیر
ہور جو آہا قافلہ اُس دے ساتھ تمام
وچ تسا دے قافلہ یوسف ہے سردار
کل غلام خریدیا اج ہویا سردار
ولدے اندر آپنے ہویا اوہ کباب
ہن کیونکر اوہ کریگا میرا کم تمام
یوسف تائیں چھڈ کے کر لوں تدبیر
کیتی ہزار سوار لے پچھے پیا امیر
یوسف اوپر فوج دی جدھم ہی نگاہ
گھوڑیاں ڈگے زمین تے نظر کرنیدے نال
سُرت نہ آئی تن دی تاجر دور گئے
اگلے دن جا اُترے ہک جگہ خوشحال
مینوں الیاس نبی لئے ونا حسن جمال

صورت میری ویکھ کے ہوندے سب حیران ۔۔۔ خواہش میری رکھدے ہین گے سب انسان
اُتر پیا جاں قافلہ اوس کھوہ دے پاس ۔۔۔ یوسف ویکھ لیا جس کیتا ناہ قیاس
ایسی صورت اوہناں دی جیہڑی ہوندی بات ۔۔۔ پچھے ملن نہ اوس جا یوسف دی کوئی بات
یوسف نے اک غیب تھیں آئی سنی ندا ۔۔۔ نہیں جاناں کوئی دوسرا میرے جیہا نار
تیری صورت اچیا ہیں سارے انسان ۔۔۔ کوئی نہ دوجا اپنے باطن کریں دھیان

مقولہ مصنف

موسیٰ دی پوچھ دلبر دے ایہو گیا دھیان ۔۔۔ میرے جیہی ہور دی ہرگز ناہیں نشان
ہیں اوپر کوہ طور دے کیتی طلب لقاء ۔۔۔ دوجے کسے نوں مرتبہ دِتا ناہ خدا
اوس وقت سی ہویا موسیٰ نوں فرمان ۔۔۔ موسیٰ پچھلی طرف نوں کر کے ویکھ ہیان
موسیٰ ڈٹھا پچھا ننوں جیدم نظر اُٹھا ۔۔۔ کئی ہزاراں کھڑے ہیں نال تنہاں عصا
ایہو کرشمے حق ہیں دیندا سان دیدار ۔۔۔ ناں مشتاق دیدار دے آکھن سب پکار

دربیان آمدن یوسف علیہ السلام

یوسف گھوڑیوں اُترے سن کے ایہ آواز ۔۔۔ سجدہ اوس سر رکھکے لگا کرن نیاز
روز روکے رحموں ہتھیں ہوئی خطار ۔۔۔ کیتا باطل وہم تھیں بخشیں پاک خدا
ہویا حکم خدا بندا سجدہ تھیں سر چار ۔۔۔ میری خلقت بنت ہے وچ حساب آء
اوہ پر دریا نیل دے مالک گیا تخار ۔۔۔ یوسف نائیں آکھدا ناہ او ساتھ پیار
غسل کریں وچ نیل دے سب لباس اُتار ۔۔۔ دور ہوئے تاں سفر دا سارا گرد غبار
وچ دریا دے نیل جاں گیا یوسف حاتن ۔۔۔ تارا ہویں آسمان دا چمکے پیا بدن
پانی تھیں سب نہ لے وال پہنچ جاں آ ۔۔۔ دو دن دن لے رات چون جمع ہوئی بچا
بعد فراغت غسل تھیں طرف مصر گیا ۔۔۔ دروازے تے آ پہنچے یوسف ہو یا کھڑا
روز آیا او جمعہ دا ناہ عاشورہ جان ۔۔۔ جدن یوسف آگیا اندر مصر پچھان
جاں یوسف وچ مصر دے داخل ہویا آ ۔۔۔ مصر منور او سدے نوروں ہو گیا
ہر ہر طرفے روشنی پھیلیا آن ظہور ۔۔۔ ویکھن والے ویکھدے جو سی اہل شعور
شاہ جو آیا مصر دا اوس دا نام عزیز ۔۔۔ سا خوش طبع سلیم کہی صاحب عقل تمیز
آن یوسف دے حسن اُتے کھیں ہوبا پیا ۔۔۔ ستر ہزار سوار لے آیا وچ بازار

یوسف نوں دکھلاتوں سانوں ہک نگاہ ۔ یوسف دے دیدار دی سانوں ہیگی چاہ
رہیا ایہو ماجرا مالک دے دس روز ۔ ویکھن خلقت آوندی صبر نہ کرن ہنوز
ہک مکان بنایا مالک ہولا چار ۔ سب چڑاؤ صندلی پتھر دے دیوار
پھیر منادی مصر دی اندر کرے تمام ۔ حاضر اس مکان تے ہندے خاص عوام
یوسف دا سب اوس جا ویکھو حسن جمال ۔ تاں یوسف دے حسن دا ظاہر ہووے حال
خلقت ہوندی جمع ہے آ صغیر و کبیر ۔ مرد اتے ہو عورتاں ہور امیر و فقیر
شاہ اتے اُمرا بھی بڈھے اتے جوان ۔ کوئی اندر مصر دے رہندا نہ انسان
زاہد ہور معبدان مالک دے در آ ۔ بستر آن وچھایا بیٹھے تکیہ لا
ٹر کے سارے گھراں نہیں آون مالک پاس ۔ یوسف دے دیدار دی دوچھ کر کے آس
بی بی ہک عزیز دی نام زلیخا جان ۔ اصلی نام راعیل سی اسدا کران بیان
جان زلیخا آکھیا اُس دن پاس عزیز ۔ آیا وکن غلام جو ہے اوہ نادر چیز
جے آکھیں تاں جا پہنچ کے ویکھاں اوہ غلام ۔ ویکھے خلقت اُسنوں جا کے خاص عوام
سن کے کہیا عزیز نے وتی اساں رضا ۔ جے دل تیرا چاہوندا توں بھی ویکھیں جا
بی بی نوں ایہ آکھ کے خود بھی گیا عزیز ۔ سب وزیراں ساتھ لے صاحب عقل تمیز
گرد اوس مکان دے سی میدان فراخ ۔ پتھر وٹہ مول نہ رُکھ درخت نہ شاخ
اوس میدان وچ ہکدل ہوئے مرد کھڑے ۔ ہک ول سب عورتاں ہوئی کھڑی پرے

در بیان آوردن یوسف علیہ السلام را مالک تجار برائے فروختن

مالک تائیں آکھیا لوکاں ہن توں جاء ۔ خلقت ہوئی جمع ہے یوسف نوں لے آ
یوسف اگے جا کے مالک کرے کلام ۔ تینوں ویکھن خلق ہے ہوئی جمع تمام
یوسف کہیا اج نوں لے جاسیں اُس جا ۔ پاس کسے دے ویچسیں ایہ گل تیں دل آء
مالک سن کے آکھیا میں کچھ ویچے دام ۔ تینوں نہیں خریدیا سن نوں بات کلام
یوسف آکھ سنایا ہے ایہ ہیچ کلام ۔ کرچھ تیں دل آوندا میں ہاں تیرا غلام
مالک سن کے آکھیا بہت محبت نال ۔ یوسف اگے عاجزی کرن لگا فی الحال
یوسف نوں دل آپنے وچ نہ خوف کرن ۔ گھر میر اسپ آپناں دل وچ ایہ دھرن
غسل یوسف نوں دیوندا پانی گرم کرا ۔ وینا اگے حریر دا دے لباس پہنا

منہ یوسف دا چمک دا آہا سورج طور
فرق نہ مول بنہاپدا جو ویکھے کر غور

سبھے کہیے اوس دے کرن غلام نارا
سنیوں سارے مصر یو دہر کیے کن ذرا

وکدا یوسف اج ہے جو چاہے سو لے
آ خریدے اوسنوں جو کوئی قیمت دے

ہنہویں گردن پار پیکے مصری کرن بیان
قیمت دیون ایہدی ساڈی پوچہ نا ہ ان

مالک نامیں آکھدی ساری خلقت چا
منہ لوکا ویں اوسدا اوپر پہ دے پا

آہی اوس مکان نے خلقت بے شمار
اندر اوس میدان دے کی میں دساں یار

ہاشمہ پیران دے آپکے موبا پنج ہزار
جان یوسف دا انہاں نے ڈٹھا سی دیدار

خلقت وانگوں پھل دسب گئی کملا
جیوں سوجدی گرمیوں داغ پھلا نوں آ

مصری وانگوں پھلدی سورج یوسف جان
جیوں بدل تھیں نکلے آبا ہو عیان

مالک نے پھر آکھیا کر آواز پکار
آ خریدے اسنوں جو ہووے زردار

لڑکا بہت حسین ہے ہور سلیم قریب
ہور فصیح غریب ہے الفت نال حبیب

یوسف کہیا اوسنوں توں ایہ آکھ نہیں
جو ہیں آکھاں آکھ توں اُسنوں نال یقین

کہہ توں ایہ غلام ہے بہت فقیر حقیر ن
آکھ فقیر بے بلوطن ہے خستہ تے غمگین

مالک کہیا ایہ میں کیونکر کراں قبول
تیرا کہیا مول میں ہرگز کہاں نہ مول

حکایت بازغہ شاہزادی

امام غزالی لکھیا سن توں ایہ کلام
یوسف توں سے وچھڑے عورت مرد تمام

اُنہاں وچوں ہکدے آکھاں سن حالات
رہندی سی وچ مصر دے ہک عورت خوشذات

سی اولاد شداد تھیں قوم وچوں سی عاد
سی ہک اُسدی وٹنی زردی وانگوں باد

رکھے عماری اوسنے اوپر عالی خوب
رنگ سُرخ سب اوسدا آہا سن محبوب

عجیب مرصع اوسدی سب عماری جان
کم زری دا اوس دے اوپر سب پچھان

اُس عورت دا بازغہ لکھیا نام کتاب
نامی سی وچ ملک دے جیدا ناہ جناب

قوم اندر اوہ اپنی آہی عالی جاہ
دولت حشمت اوسدی آہا ملک سپاہ

دولت وچ اوسدا ثانی نا ہا کو
لعل جواہر اوس دے جیں دا انت نہ کر

جان یوسف دے حسن دی اُسنے سنی پکار
عاشق ہو کے ٹر پئی ہو کے سُتر سوار

ساتھ لیا ندا آپناں بہت خزانہ مال
گھر وچ کجھ نہ رکھیا لے آئی فی الحال

لدیا بائی مال دے خچر ہک ھزار — اوس ویلے موجود ہوا ہا درہم دینار
ہر خچر دے ساتھ سی ہک ہک خوب غلام — آہے زنگا رنگ دے پٹ لباس تمام
خود اوپر ہک اوٹنی آہی ہو اسوار — یوسف آج خرید کے ویکھاں حسن بہار
اس یوسف دے سامنے کیتا اونٹ کھڑا — اُس ول کیتی نظر جاں دتی ہوش بھلار
یوسف تائیں آکھدی — ساڈوں دے بیان — مول نہیں میں ویکھیا تیں جیہا انسان
وس فرشتہ آدمی یا ہیں حور پری — تیرے ویکھن واسطے خلقت سب کھڑی
یوسف کہیا اوسنوں میں خاکی انسان — ہاں پیدائش ربدی میں ہی وچ جہان
صورت ہینوں اوسنے کیتی آپ عطا — وچ خزانے اوسدے ہور کمی نہ کار
کہیا اُس نے اج میں ہوئی مسلمان — میں تیرے اس فیض تھیں آندا ہے ایمان
بخشی تینوں جینے صورت وانگوں حور — غالب سورج چند تھیں ڈٹھا نور ظہور
ہن میں حکم خدا تھیں کدی نہ ہوساں دور — اللہ قادر منیاں اوسدا ایہ ظہور
حاضر جو کجھ مال سی دتا سب لوٹا — مفلس ہوئی مال تھیں بدلے نام خدا
ہوگئی پھر بازغہ اوسے جا نہ فوت — اندر یاد خدائے دی آئی سنوں موت

دربیان قصہ حضرت بی بی زلیخا رضی اللہ عنہا

پھیر زلیخا آگئی اوپر اوس مکان — لشکر اُس دے ساتھ سی آ کیتی ہزار جوان
جدوں زلیخا ویکھیا یوسف دیول جا — تڑپے وانگوں مرغ دے جوں ماھی بے ماء
جاں آئی گھر بار نوں کیتا جا قربان — غش کھا ڈگی زمین تے جوں بیجان انسان
ہوش حواس عقل بھی ذرہ رہی بقا — عشق یوسف دے اوسدی ڈلی ہوش گوا
مالک آہا وچیا جس دن وچ بازار — تدوں زلیخا آگئی اوتھے ہو اسوار
ایہ یوسف دا عشق سی رکھیا پچھان قدیم — یوسف دے پوچھ عشق سا دل اوسدا دونیم
اوس بی بی دا اولوں آکھ سناواں حال — عشق یوسف دا اوس نوں آہا جیہا کمال
ایہ بھی قصہ اوس دا لکھنا ہویا ضرور — احسن قصہ وچ ہے قصہ ایہ مشہور
جیہی طیموس ہک عرب دے اندر شاہ پچھان — بی بی دختر طیموس دی ایہ زلیخا خان
اصلی نام راعیل تے اُسدا جان ضرور — خلق زلیخا جینوں کردی ہے مشہور
اُس دے حسن جمال دا کی میں کراں بیان — زور نہ ہرگز عقل نوں فکر اندر نقصان

صورت اُسدی چند تہیں روشن آہی جہان
پہنچائی اوسدی اُتے زمین تمام
یوسف نظری آئیا اُسنوں اندر خواب
اگے اُسدے حسن دے نہ سی کجھ شمار
شمس قمر کوئی اوسدی ناہ لیاندے تاپ
جدوں زلیخا اوسنوں ڈٹھا اندر خواب
سُتی ہوئی خواب تھیں جاں اُٹھی پُرغم
اندر اُسدے عشق نے ایسا پایا زور
ڈُبی عقل کلام اُس نالے ساری ہوش
اوپر اُسدے زندگی ہوئی جان عذاب
کھیلن نال سہیلیاں اُسنوں بھُل گیا
بیٹھے جس جا جا کے پھیر نہ اُٹھے مول
رہندی یار اندر یاد دے دینہ تے رات مدام
اگے وانگوں ہس کے کردی ناہ کلام
جے جا کہیا کسے نے بی بی گھر نوں آ
کسے جو کہیا جا کے بی بی کی ہے حال
پاس زلیخا جا کے پُچھی کسے جو بات
کھاون نے ہو چین دی سب گوائی ہوش
باغ چمن دے سیر دا کرے نہ مول خیال
ہرگز کسے کلام دا بولے ناہ جواب
ملک مصر وا عرب ہا نہیں کرکے ویکھ نگاہ
سفنے تا ئیں ویکھ کے ہوئی اوہ اُداس
جُثہ لاغر ہو گیا اُڈ گیا رنگ رو
ڈٹھا جدوں طیموس نے بیٹی دا احوال
صورت اصلی ناہ رہی اُڈ یا تیرا رنگ

طاقت مول نہ قلم نوں جیسب کرے بیان
جاں ہووی تو سال بھی سُنتوں عجب کلام
آتش پئی جو عشق دی ہوئی بھُنج کباب
حور پری انسان بھی کرے ایہ وچار
پری فرشتے ویکھ کے ہوندے جگر کباب
تڑپے اوپر زمین دے جیوں ماہی نہ آب
روئے دن تے رات نوں چشم رہے پُرنم
ہر ویلے اُس یار دے نال کرے کلام نہ ہور
ہوئی وانگ سودائیاں حیران رہے خموش
سانجھ ہوائے جا کے کرے آپے خواب
کھانا نے ہو سونا نال لب کرے وا
شوق محبت وچ سی رات دلے مشغول
جو دم غافل گزردا جانے اوہ حرام
رہے خاموش زبان تھیں دلتھیں یاد مدام
کیہا وانگ بیمار دے پکڑیں ہتھ ذرا
دے جواب اُسنوں ہنا وچ خیال
جے پُچھی اُس یار دی حال کیہا اس رات
ولیے اندر اوس دے ہویا محبت جوش
اوہو صورت ساہمنے رہندی سی ہر حال
راتیں دن اس دلبر غمدی رہے کتاب
پینڈا طول طویل سی چھ ماہاں دا راہ
جھون وی کوئی اوسدی ہرگز رہی آس
ہر نظر سے آوندے گوشت رہیا نہ لہو
کہندا جا کے اسنوں حیران ہوئے کمال
جاں توں آئیں ساہمنے ویکھ پھُولوں بن رنگ

یکدن اندر خواب دے آیا نظر جوان
کیہا زلیخا اوسنوں حسن اے ماہ منیر
مینوں قسم خدا دی جو ہے سر جنہار
تیرا کی کجھ نام ہے ہوندا کس مکان
کہندا اندر مصر دے مینوں کریں طلب
مینوں والی مصر دا جانیں دلوں عزیز
یوسف جسدم دسیا پاس زلیخا حال
اٹھ زلیخا باپ نوں کہندی لاہ زنجیر
ہیرا تیہہ سکلاں دا دور ہویا سب جوش
راضی ہو طیموس تاں کرے زنجیراں دور
جان دل اندر آوندی صورت اوہ یاد
بکمت شاہ طیموس نوں کیہا امیراں حال
بادشاہاں دے آ گئے خاطر ایس رسول
بادشاہاں دے پاس تھیں آئے ہین پیغام
کیہا زلیخا باپ نوں انہاں نوں چہ رسول
باپ کیہا کوئی مصر تھیں آیا سول نہیں
بھیج دیاں ہیں مصر نوں قاصد دے پیغام
کیہا زلیخا باپ نوں ہے ایہ بات ضرور
اوہ محبت روگ ہے اسدی ناہیں دواء
ہوندا سول دا فائدہ ناہیں وصل محبوب
قاصد طرفے مصر دی کری عزیز روان
قاصد نوں سمجھایا بہت [illegible] ہوشیار
لاہ پڑاسے چپڑے پاویں ہور پوشاک
قاصد نوں سمجھا کے رخصت کیتا چا
باہر شہروں نکل جا کرے غسل شتاب

جسنوں ویکھ گوایا پہلا تاب توان
میں تیرے وچ عشق دے ہوئی بہت زحیر
جیندے مینوں عدم تھیں کیتا ہے اظہار
ملدا کوئی ہے نہیں تیرا پتہ نشان
آکھیں توں مصر دے اندر مینوں جیب
روروندا گوا توں ساری عقل تمیز
دل وچ راضی ہو بیٹھے کردی خوشی کمال
مینوں اندر قید دے پیہرہ کریں اسیر
عقل ٹکانے آ گئی مینوں آئی ہوش
پھیر زلیخا باپ دے لگی رہن حضور
وچ جگر دے عشق سا کردا اندروں فساد
ایہ شہزادی آپ ہی ہوئی جوان کمال
دیہ زلیخا اوسنوں جسنوں کرے قبول
کرن زلیخا واسطے شاہ سوال تمام
جیکوئی آیا مصر تھیں اسنوں کریں قبول
توں آون تھیں اسدی ہووین نہ غمگین
نالے حال عزیز دا آوے ویکھ تمام
جو ہے دور فراق دا ہووے دل تھیں دور
ایس عشق دی مرض تھیں جگر لے شفا
چونکہ حاصل اوسنوں ہووے نہ مرغوب
عاقل سے ہوشیار سن پھیرا ناہیں بیان
ہووے اندر مصر دے تیرا پھیرا [illegible] گزار
بہت تکلف ساتھ توں غسل کریں پاک
منزل منزل اوسدے ٹرے اوہ گیا
اگے شاہ عزیز دے آیا ساتھ آداب

محنت پیری سفر دی ہو گئی برباد ۔ رو رو آگے رب دے کردی سی فریاد
اوسنوں ہاتف غیب نے کیتی ایہ ندا ۔ وچ مصر رہ خوشی نہیں ذرہ نہ غم کھا
وانگ دلیدی سوڑ توں ذرہ صابر ہو ۔ گھا زمانہ ہجر دا ہن اوہ رہیا نہ کو
وچ مصر دے ہووی مطلب سب حصول ۔ تیر اندازی رووناں کیتا رب قبول
جو تیرا معشوق ہے آوگ تیرے پاس ۔ اندر ہجر معشوق دے ہووین ناہ اداس
ظاہر شاہ عزیز ہے نہیں توں نال لفت چھوڑ ۔ رہنے نہیں توں مصر دے منہ ہرگز موڑ
جیہڑا ہن معشوق سی ڈٹھا اندر خواب ۔ ساتھ وسیلے اوسدے حاصل ہوگ شتاب
اجے نہ حاصل پیر تھیں ہوندا ہے عرفان ۔ ساتھ وسیلے پیر دے ملدا رب سان
سنکے ایس آواز نوں بی بی کرے آرام ۔ دل وچ شوق معشوق دا رہندا صبح و شام
دل نہیں تھیں بھلاوندی یوسف دی تصویر ۔ ہر ویلے سی روبرو صورت ماہ منیر
بی بی یوسف واسطے رہنا پاس عزیز ۔ ایس سبب قبول سی کیتا کرن تمیز
ہوندا ہندوں عزیز دا عقد زلیخا نال ۔ کرکے عقد عزیز بھی دل وچ سی خوشحال
بی بی زاجان اوس نے ڈٹھا حسن جمال ۔ ہوگیا تنہوں سی عاشق مثل مثال
کدی عزیز جو راتیں آون طرف زلیخا جاو ۔ اٹھ جاندی سی پلنگ تھیں بی بی جان سدا
جاندی سی نسل نہیں بلکہ عورت خوشحال ۔ آندے پاس عزیز دے ہو کے آوہ فعال
بھجے گلستہ زلیخا ہوندی صورت اوہ منور ۔ وچ جیانی اوس دی رہیا جو دستور
اوہ زلیخا جان سکے سوال نہ کرے خیال ۔ اسنوں کی معلوم سی غائب احوال

رجوع بقصہ یوسف علیہ السلام

اس جاگہ وچ پھیر ہے یوسف آیا یاد ۔ بھل گئے جاوے لکھن نہیں حسن ہو کے دلشاد
یوسف آیا وکن نوں یاد کریں اوہ حال ۔ عشق زلیخا اوسدا رکھدی بہت کمال
لیکے حکم عزیز دا آئی ہے اوس جاہ ۔ یوسف دے بول اوس نے ڈٹھا نظر لگا
کہندی ایہ تاں اوہ ہے جو ڈٹھا وچ خواب ۔ جنہوں جیندے عشق نے کیتا بہت خراب
جو سی اندر خواب دے جنہوں پیا نظر ۔ ہن نہیں وچھ پیا نیاں ایہی اوہ بشر
چھڈیا جیندے واسطے وطن تے مال باپ ۔ وچ مصر دے اوسدی حاضر آئی آپ
حسن یوسف دا ویکھ کے ہو بیہوش گئی ۔ بک کنیزک دوڑ کے جلدی پکڑ لئی

یوسف ویکھ عزیز نوں دتا اوس بھلا	عشق یوسف دا ویکھ کے غالب ہو گیا

مقولہ مصنف

ایویں جو کوئی حق دا ویکھے نور ظہور — جذبہ عشق خدا دے تھیں ہوندا ہے معمور
سب دنیا دیاں لذتاں ویندا او وسار — جدوں ہے ایسے یار دا ویکھ لیا دیدار
ہوش آئی تاں آکھدی جو لونڈی سی کول — توں میرے احوال نوں کہیں نہ ہرگز پھول
سنکے حال عزیز ایہ تینوں یوسف پاس — ہرگز جان نہ دیوسی ایہ گل کریں قیاس
کر کے حکم کنیز نوں پاس یوسف دے جا — اندر اسدے کن دے جاکے سخن سنا
تیرا اندر خواب دے ساتھ میرے اقرار — چھڈاں تینوں مول نہ کیساں مال نثار
تینوں جان نہ دیوساں ہرگز دوجے پاس — دلبر پچھ چھپ کنی میری ہے ایہ آس
ساتھ آواز بلند دے مالک کرے کلام — کوئی خریدو اسنوں وکدا ایہ غلام
بہت ملیح فصیح ہے ہور صبیح امین — صاحب حسن جمال دا ویکھو نال یقین
بہت دیانت دار ہے وچ شجاع دلیر — جلد خریدو آن کے ہرگز کرو نہ دیر
جدوں زلیخا جانیاں یوسف شکل مہتاب — ہن ویلا ہے وکن دا ایسی کوئی شتاب
گھلے اک کنیز نوں جلدی پاس عزیز — آکھیں پھیر نہ ہوسی حاصل ایسی چیز
وچ خریدن اوسدے مول نہ کریں قصور — خواہ ساری خلق لوکاں اوسدی جان ضرور
پاس اساڈے مال ہن نالے ملک تمام — ہتھ نہ ہرگز آوسی ایہا پھیر غلام
دتا جدوں عزیز نوں بی بی دا پیغام — کہندا آکھ توں جائکے تھوڑا کرے آرام
مالک تائیں سدکے کیتا حکم عزیز — قیمت ایس غلام دی کہہ توں نال تمیز
مالک سنکے آکھدا اسدے شاہ اسوار — دیہ برابر تول کے تینوں درہم دینار
ہور برابر لعل بھی دیویں وزن کرا — دیویں مشک عنبر بھی ہور کافور لدا
مالک پاس عزیز دے قیمت آکھی بول — سنکے کہیا عزیز نے ایہ سب دیواں تول
جو کچھ کیتا اس نیں سانوں اوہ قبول — راضی ہو کے وچ توں ہوویں نہ ملول
کیتا حکم عزیز نے سد امیر سنا پا — جد مالک نے آکھیا ہو تول شتاب
دتا چا وزیر نے ترت خزانہ کھول — دتا پھیر ہر چیز نوں ساتھ یوسف دی تول
وچ خزانے سنے جو کجھ سی درہم دینار — عنبر مشک کافور بھی موتی لعل شمار

کی کجھ کہاندا پیوندا رہندا اکس مکان
یوسف کہیا اوسدی ہین زمین آسمان
تاں کجھ کہاندا پیوندا ہے اوہ رہندا بری
ہر جاگہ موجود ہے جتھے ڈھونڈے کوہ
واقف سبدے حال تھیں لشکر یا ہجہ قدیر
کہیا زلیخا جانیاں کیونکر تیرے رب
غیب نہیں کوئی جاندا کر دل اندر غور
یوسف کہیا اوس تھیں غائب کجھ نہیں
کہے زلیخا موڑ کے جو تیرا ہے رب
مجھے اس ہی سے بت نوں ثابت کردا اوہ
کراں عبادت اوسدی جاناں پاک خدا
یوسف رہیا خاموش ہی سنکے ایہ کلام
دوڑ زلیخا پکڑیا حضرت یوسف نوں
اُسدا سب احوال جے پچھے مینوں شاہ
ثابت میرے بت نوں پھر اکرے خدا
کیتی خاطر ہندی یوسف تدوں دعا
ویکھ زلیخا آکہیا جاتا رب بہیں
ساتھ تیرے سب خلق تھیں کردا بہت پیار
پکڑن درزی مصر تھیں سبکے بی بی پاس
اوس پوشاک سوتی جڑے تمام
لعل زمرد لا لیکے چمکا ہک نیاء
ویکھ یوسف فرمایا ہیں ہاں انساں غلام
لازم نہیں غلام نوں تاں یہ میری شان
کسندی لوکاں مصر دے ایہ تیرے ہیں غلام
نہیں آپ پہناوندی ہر قسماں لباس

حال حقیقت اوسدی مینوں جیہ بیان
جن فرشتے اوسدے سب پیدائش جان
ہین پیدائش اوسدی آدم ملک پری
اللہ قادر پاک دی ذات ہمیشہ ہو
وچہ ہنیرے روشنی سرجا اوہ چھیر
جان ہین سجدہ بت نوں کیتا آیا جب
حالت ہیرے بتدی اوہ جانے کس طور
سب انسان معلوم ہے ایہ گل جان یقین
پہلا جیسے خاک تھیں کیتا عالم سب
تاں ہیں ہیرے سے سب نطفیوں ہاں [illegible]
اوہ پرستش بتدی سمجھاں پھیر خطاء
بت جانے تھیں رہیا نبی علیہ السلام
ٹریا پھیر بت کرکے حال زبون
دلیساں اوس جواب کی کیونکر ہیا فناہ
اگے اپنے رب دے کر نوں جب دعا
ثابت کیتا بت نوں اُسے وقت خدا
پیدا کیتے رب نے سب اسمان زمین
جتھیں کہیا زبان تھیں زینت ہووے کار
حکم کیتا پھر مصر دی کردو تیار لباس
پاون نوں ہر روز دے نویں پوشاک مدام
ساتھ کمر دے اوسدی بدہو خوب بہا
قیمت دار بنا دتاں ایہ لباس تمام
جدوں زلیخا یوسف نوں سُنیاں ایہ بیان
لونڈی خدمت گار تھیں مصر دی رناں مدام
خوب طعام کھلاوندی بیٹھے اُسدے پاس

مقولہ مصنف

اس جا کجھ اک یاد ہے تینوں آئی بات
قادر ہے ہر چیز دا اوسدی ذات

اوپر اوسدے حکم دے غالب کوئی نہ ہو
جو کجھ خواہش اوسدی موڑ نہ سکے کو

کوئی ارادہ رب دا موڑ نہ سکے کوڑ
جے اوہ چاہے توڑنا کوئی نہ سکے جوڑ

بہو خواہش اپنی کردا اجل جلال
اوسنے کم نہ آوندی قدرت حکمت نال

ظاہر دنیا وچ جو ہیں سگے قدر جلیل
وچ درگاہ خدا پسند دی جانو خوار ذلیل

دولت لعل جواہراں رکھے خلق عزیز
وچ درگاہ خدا پسند دی اوہ نہیں کجھ چیز

حضرت آدم رکھدا سا ایہ قصد مدام
وچ بہشتاں رہیں ہاں جو ہے عمر تمام

آخر اوہ بہشت تھیں باہر حال تباہ
ساتھ ارادے رب دے اس تھیں ہویا گناہ

خواہش ایہ ابلیس نوں آہی دنوں مدام
نیک قیامت تیک ہاں ملکاں وچ امام

کیتا سالے بدن واسطے تائیں پیر
وچ ارادے رب دے پہنچے نہ تدبیر

آخر اوہ ہو ہٹیا جو سی حکم خدا
دم مارن دی ہے نہیں ذرہ اوتھے جا

جس نوں چاہے غنی تھیں کردا اوہ فقیر
قادر ہے ہر چیز تے اوسدی تقدیر

اس جا کجھ حیران ہیں ولی اتے انبیا
کوئی نہ کردا اوسدے اگے چون و چرا

آدم سی ایہ چاہندا بزرگ ہووے قابیل
وچ پیغمبری اولاد دے ہوسی قدر جلیل

اوہ اوسدی اولاد نہیں ہویا پر تقصیر
آخر اوہ ہو ہٹیا جو اوسدی تقدیر

حضرت نوح دا قصد سی پتر میر کنعان
افضل سب اولاد تھیں ہووے عالیشان

دل اندر فرعون دے خواہش رہی مدام
موسیٰ تے ہارون نوں کرداں قتلام

قصد آہا نمرود دا ایہ آن جہیا جلاء
ابراہیم خلیل نوں اندر آتش پا

ابوجہل سی رکھدا خواہش ایہ مدام
دینوں ملے پیغمبری والی ہوویں تمام

بھائی یوسف ہید رکھدے قصد مدام
یوسف اس [illegible] کر دیاں تمام

ایہ ارادے کسے دے پیش نہ ہوئے قبول
جو کجھ کیتا رب نے اوہ ہویا سب وصول

بیان بیقراری زلیخا دربہ عشق یوسف علیہ السلام

کہندا ابن عباس ہے سن یوسف دا حال
ساتھ زلیخا دے سا الفت کرے کمال

یوسف تائیں پاس تھیں جدا نہ کردی بھول
جاں اوہ نظر نہ آوندا ہوندی بہت بیحال

جہاں یوسف تاں بولدی سچی یوسف دی بات — یوسف باجھ آرام ناں کردی سی دن رات
ہور کسے تھیں مول نہ کردی ایہہ کلام — اٹھ دل وچہ اوسدے کیتا عشق مدام
یوسف نظری آوندا جنوں کرے بیان — اندر ہر چیز دے یوسف سہے عیان
وچہ زمین آسمان دے جو سی در دیوار — ہر ول نظری آوندا یوسف دا دیدار
جدوں ستاریاں چند نوں ویکھدی آسمان — نظری پوندا اوسنوں سی یوسف دلیجان
سوندی اٹھدی بیٹھدی ہر دم ملدی آہ — ملک حکومت چھڈ یا یوسف وچہ چاہ
سرخی منہ تھیں اٹھ گئی رہیا نہ کجھ نور — اندر سارے جسم دے ہایا عشق فتور
جدوں جوانی آ گئی یوسف تائیں خوب — جان طفلی دا اوس دا سورج ہویا غروب
عمر یوسف دی ہو گئی جدوں ستاراں سال — اندر ہر ہر بات دے ہویا اوہ کمال
سیکھے باجھ کمال دے آہا علم توحید — اللہ اوس بھیجیا وعدہ ہور وعید
تدوں زلیخا اپنی خواہش کرے طلب — ساتھ یوسف دی ملنی خواہش کردی جب
کیہا ابن عباس نے یوسف دا ایہہ حال — ساتھ زلیخا اوسدی الفت کرے کمال
کہاوں ہیوں جہڈا محل نہ کرے کلام — یوسف دے ول ویکھدی آہی صبح و شام
ہکدن پاس عزیز دے کیہا زلیخا جاء — دل میرا ہے چاہوندا تینوں دیں سنا
ہیں یوسف دے واسطے ہک بناواں گھر — اوس جاہا باجھوں اوسدے کرے نہ کوئی گذر
یوسف خانہ اوسدا نالے رکھاں نام — دیویں مینوں حکم جے تاں ایہہ کرساں کام
جسدم ایہہ عزیز نوں بی بی کہی کلام — لیا حکم عزیز دا ہوئی خوشی تمام
جسدم ایہہ عزیز تھیں بی بی سنی کلام — کرے تیاری اوسدی جلدی نیک مقام

بیان بنا کردن مکان زلیخا برائے یوسف علیہ السلام

سد زلیخا شہر تھیں دانشمند حکیم — جیہڑے ساتھ عزیز دے آہے خاص ندیم
کیہا زلیخا اوہناں نوں میرا فرمان — ہک بناواں ایس جا زینت دار مکان
ثانی کوئی نہ اوسدا ہووے اوہ اس طور — سب سیانے بیٹھ کے وسو کرکے غور
ہووے زرنگار رنگ دا زینت دار مکان — اوہ یوسف دے واسطے ہووے عالیشان
اندر اوس مکان دے یوسف رہے ہمیش — تینوں بیٹھا ہر ول نظری آوے پیش
باہر اوس مکان تھیں کدی نہ جاوے کم — تاں بھی میرے روبرو اوہ سہے ہر دم

لکھی ہر دیوار تے یوسف دی تصویر
لکھیا چار دیوار کیہی یوسف ہتھ ہک
ہتھ وچ جا وچھ گردنے پاون جیہی محبوب
بی بی دی تصویر دے دوویں ہتھ اٹھا
جان اوہ سارا بن گیا خوب مکان تیار
وانگ تائیں سدکے لگی کرن پیار
میرے اوپر عشق نے ایسا پایا زور
لٹی نہ میری خبر تائیں تھلیہہ شوق پیا
دل اپر سو غم ہے ظاہر نہیں آتا ہے
پاک پیارا جے کدی ہئے دل کرے نگاہ
یوسف نوں نوں سدکے جیہڑے پاس لیا
ساتھ کسے تدبیر دے ملے پیارا یار
دائی یوسف پاس جا آکھ سنایا جیب
بی بی تینوں سدیا اندر اوس مکان
کرنا کیہہ یوسف اوس تھیں آیا دو شتاب
ایہہ گل اج فساد تھیں خالی ناہیں آہ
یوسف تائیں لے گئی دائی اوس مقام
یوسف دا ہتھ پکڑیا تد تد زلیخا جا
دروازے جو ستے سی آہے اوس مقام
اوہ پلنگ لیا بچھکے دتا اوس پیار
یوسف نوں پھڑ آکھدی تینوں جان غلام
یوسف کیہا اوستوں دیہو رب پناہ
سو برس دی بندگی اسدی رہی بے عمل
عورت زانی مرد نوں سر دے آئے اتھار
ملے جو اندر روز خان زانی تائیں سزا

پاس زلیخا اوسدے گئی جا تحریر
بی بی دی تصویر دے دھریا اوپر ہک
لکھیا خوب مثال بہت دلوں مرغوب
پھندی تصویر دے دتی گل وچ پا
پھیر زلیخا اپنا کیتا ہار سنگار
اندر میرے عشق نے مول نچھڈی جان
یوسف باجھ نہ آوندا مینوں نظری ہو
نقش کوئی اسدے دروں ہی کیتی نہ دوا
اس طرح دی مول میں نہ ویکھی تلوار
جے ہوئے وصل نہ ہووسی تائیں ہوئی فنا
اوسدا کریں دیدار توں مینوں دیہہ وکھا
میں یوسف دے عشق نے کیتی بہت خوار
یوسف نوں اٹھ چل تاں بی بی کرے طلب
جیہڑا توں ای پیا با تیری خاطر جان
تلے دے لوچ آپنے کرے سوال جواب
رب بچاوے جنوں کون کرے گمراہ
اندر اسنوں واڑکے کیتی ناہ کلام
اندر اوسنوں واڑکے دتا قفل لگا
پھر دروازے جا ککے لائے قفل تمام
گل یوسف تئیں آکھے دلدا مطلب پا
اندر تیرے عشق میں رہی بیمار مدام
کراں جو تیرے ساتھ میں ایہہ گناہ زناہ
روز حشر دے ہووسی زانی بہت ملول
رسوا ہوسی خلق دے اندر ہر ہر جاہ
تینوں ایسے کم تھیں رکھے دور خدا

ہاہیں تے مول نہ آوندا پیچھوں ٹھیک کدی
گذریا میرے ساتھ جو سی تقدیر ربی

کہیا زلیخا دیوساں تینوں بہتا مال
ویکھے نام خدا جیدے کر اُسنوں خوشحال

تیرے اوپر ہدی ہوسی آپ رضا
ویہن خزانہ مال جان اُسدے نام لٹا

رہیا باقی اکسے زندہ شاہ عزیز
اسنوں وچ طعام دے دیواں قاتل چیز

مرسی بیں اوسدی کسے نہ کراں خبر
اندر پا صندوق دے دفن کراں میں گھر

یوسف کہیا شرموں کیکچہ کہیں جواب
جیہدم قاضی ہے حق منگے ریحساب

رشوت وڈھی اوس جا مول نہ آوے کم
پیر پیغمبر اولیا دار نہ سکن دم

جاں یوسف نے جانیاں ایہہ نہ منندی پند
جاواں میں کس طرف نہیں ہے دروازہ بند

دیوے اس بدکاریوں مینوں رب پناہ
جے مالک دا آپنے کراں خطا گناہ

مقولہ مصنف

کہیا پاک رسول نے جہیڑے نور ایمان
زناہ کرن نہیں ایہدا رہندا نہیں نشان

پچھلی جالی روزنے جے جا ہی بیٹھے
جے نہ جاہے نور نہیں قطرہ نہ ملے

یوسف اوہنوں ٹر پیا جلدی ہتھ چھوڑا
منہ زناہ تھیں موڑیا کر کے خوف خدا

وچ حدیث رسول نے کیتا ہے فرمان
ہوسی سایہ عرش دے اسدن ست نشان

اندر روز قیامتے سایہ ہوگ نہ کو
جس دن سایہ عرش دا اوہناں اوپر ہو

پہلاں عادل شاہ دے اوپر ہوسی جان
دوجا ہوسی عالم جو کوئی مرد جوان

تیجا سجدے وچ جو دائم عجز کرے
ایہہ سب سایہ عرش دے ہوسن جا کھڑے

چوتھا کرے جو دوستی کارن پاک خدا
مسلمان غریب دے ساتھ ہمیشہ جا

پنجواں صدقہ جو دیوے خفیہ مسلمان
چھیواں خلوت وچ جو ذکر کرے سبحان

ستواں عورت مرد جو ویہں ہون جوان
عورت سدے مرد نوں اندر کسے مکان

اوہ خدا دے خوف تھیں اُسد طرف نہ جا
سایہ عرش عظیم دے ایہہ کھلوسن جا

رجوع بقصہ

جدوں زلیخا اوسنوں لگی کرن طلب
اوس جا گہہ نہیں اُٹھ کے یوسف نسے جہب

مگر زلیخا اوسدے ہوئی جلد فرار
نکل گیا دروازیوں یوسف باہر وار

جس دروازے جاوندا یوسف قدر بلند
قفل ڈیہا اوہ جاوندا اگے سی جو بند

میں اوہ پیسا خلقت پیدا کیتے بہت احسان — کیوں ہو گئے پھر حکم تھیں میرے نافرمان
ہر کم میرے حکم تھیں کردے رہے خلاف — ایہ قصا ڈی جتنا تیں کرساں ناہ معاف
مفسد دنیا وچ ہو لگے کرن زنا — کرن لگے خونریزیاں رلمل سب خطا
اللہ ساری خلق تھیں منگے تدن حساب — ہرگز او سدا کسے نوں آوے ناہ جواب

رجوع بقصہ

یوسف نے فرمایا میرا اک گواہ — دے گواہی بچڑی کیسے قبول جے شاہ
کیہا عزیز گواہ دسیں مینوں تمام — شاید تیرے حال دا آکھے حال تمام
یوسف کیہا عزیز نوں اہل زلیخا میں — شاید میرا ہووسی تینوں کرن یقین
وچ گھنگوڑے بولیا لڑکا اک ناداں — شاید ہو گئے اوسنے کیتا ایہ بیان
اس لڑکے نے آکھیا ہیں اک سنی آواز — اوہ سنی میں دسدا تینیں معلوم ناہیں راز
کرتہ آہی پھٹن دی سنی میں اک ندا — سمجھ لیو سب اپنی تھلیں کس تھیں ہوئی خطا
اگے تھیں جے الیدا کرتہ پاٹا ہے — تاں یوسف دی خطا ہے اس وچ شک نہ ہے
جے پچھوں ہے پاٹیا تاں یوسف ہے پاک — خطا زلیخا دا ہنوں کیتی ہوئی چالاک
مینوں نہیں معلوم ہے اگے آنا کون — پھیر آیا دوڑیا پچھے آہا کون
یوسف دا جاں ویکھیا کرتہ اوہناں چا — پچھوں اوہ قمیص سیا پاٹا نظر پیا
اوہ قمیص جاں ویکھیا پاٹا پچھے تھیں — چہرہ زلیخا اوہناں نوں آیا تدوں یقین
پیریں تائیں آکھدا غصے ہو عزیز — تینوں پاٹ کلام دی ہرگز ناہیں تمیز
تیں کیہا سی اوسنوں ڈھیلی کیا سزا — چنگی تیرے حرم تھیں جاہے فعل برا
تیرا ثابت ہویا سارا ایہ فریب — کیتا ایں کلام دا تینوں ناسا زیب
کیہا نال عزیز نے یوسف تائیں چا — یوسف تینوں مرحبا توں ہیں مرد خدا
توں ہرگز اس بات نوں وتے نہ لیا — غصہ دل تھیں دور کر اس تھیں ہوئی خطا
بخش لئیں توں اوسنوں خفتہ لیہے چھوڑ — کدیں نہ لگے کیدی واگ ولیہدی موڑ

مقولہ مصنف

الہی جان خدا اسنوں ہے اوہ رب رحیم — اور خلقت او سدا ہیسگا لطف عمیم
خطا ساڈی ہووسی ڈیسی رب لکا — ہرگز پردہ آپناں فاش نہ کرے خدا

ایہہ نقشہ ہوسی کوئی وڈا کریم ،
واقف ہے اس راز تھیں آپ خدا علیم

ہک سو عورت مر گئی اوپر اوس مکان ،
دوم روایت تن سو راوی کرے بیان ،

کہے زلیخا اوہناں دے تائیں ایہہ کلام
اس یوسف دے نام تے ہوئی ہیں بدنام

وچ ملامت اسدی کیتا تساں خوار
لج تساں ہے ویکھیا اس دا حسن بازار

جے اس میرا آکھیا کیتا ناہ قبول ،
آپے اندر قید دے ہوسی شہر دے سول ،

اندر قید شدید دے ہوسی ایہہ لاچار
بیٹھن اندر مصر دے کیتا اس خوار

ہوسی قید بعید دے اندر ایہہ زنجیر
اندر ساری خلق دے ہوسی آپ حقیر ،

کہیا ساریاں عورتاں اسدے وچ حضور
ہرگز تیرا اس دے اندر نہیں قصور

توں تاں اندر عشق دے خود ہوئی مجبور
عذر ایہہ تیرا اساں نے ویکھ کیتا منظور

ایسی جگہ انسان دا ہرگز نہیں قصور
ہوئے اسنوں ویکھ کے ہر ہک فرشتہ حور

جے توں آکھیں اوسنوں سداں اپنے پاس
دل اسدے نوں موڑ کے باتاں کردا اس

کہے زلیخا اوہناں نوں کرو جے میرا کام -
اندر ساری عمر دی رہساں بند غلام ،

کہنے تہیں جے تساں دے ہووے میرا کم
اوپر بیکس حال دے ہوسی لطف کرم

اندر میرے جسم دے جد تک ہوسی جان
ایہہ تساڈا امول نہ بھلاں کدے احسان

آکھی سبھناں سد کے یوسف نوں ایہہ بات
حسن تساڈا بول ایہدا ہے عالی درجات

توں کیوں اسدی بات دا دیندا نہیں چرایا
یوسف رہیا خاموش جیاں [illegible]

کر انہیں قبول توں ہے ایہہ عمر وڈی
چھوٹی ہووے عمر جے ہووے آپ خوشی ،

نہیں یوسف اس واسطے دل نوں موڑ لیا
پاس زلیخا اوہناں نے ایہہ کہیا جیا ،

یوسف گرد دے آئیاں ساریاں اسے حال
منہ تے سینہ کھول کے بیٹھ گئیاں خوشیاں نال

ناگاں وانگوں اوہناں نے زلفاں نوں لٹکا
جیوں کر کالے سپاں نوں ویلے کوئی [illegible]

سینے ساریاں کھول کے سنگ کراں تمام
اوہ یوسف عشق نال چاہ دے چھپایا دا دام

ویندے آپ اوسنوں راضی کر سیجے چار ،
کراں نصیحت بیٹھ کے مقصد جے درآر ،

زلفاں وچوں اوہناں دے مکھڑا ہویا ظہور
وچ اندھیری رات دے ظاہر ہویا نور

یوسف تائیں آپنا حسن وکھادن پھول
ویکھ اساڈی طرف توں اکھیں کریاں کھول

تہنتر یوسف اوہناں نوں کیتا ناہ قیاس
ویکھ یوسف دا حوصلہ ہو گئیاں بے آس

نوکاں تیرے نزدیک توں ہیگا اندر قید — ہیں تاں خدمتگار ہاں ہر دم وچہ امید
توں ماہیراں اکھیاں دا ہیں یوسف نور — مینوں تیرے پاس کجھ ہرگز ناہیں ضرور

مقولہ مصنف

پھر کے اسرافیل جاں روز حشر دے صور پھوکسی — وہشت نہیں سب خلق دے منتقین جلسی
رب فرشتہ بھیجسی ہر مومن دے پاس — آکھو جا کے مومناں ہووو ناہ اوداس
ظاہر اتہ پر تساں دے ہیبلی آفت رنج — رکھوں گا ہیں تساں نوں اندر نعمت گنج
ہوسی رنج کفار نوں تساں نہ ہوسی مول — ہرگز دلوچہ پنے ہوو ناہ ملول
آپ زلیخا بھیجدی اسنوں صبح و شام — خوب لباس ملائم بھی ہور شراب طعام
اینویں فرمایا وچہ جو ہوندے کوئی فقیر — ظاہر نظر نہ آوندا اندر خلق حقیر
اللہ دے نزدیک ہے ہوندا بہت عزیز — باجہ غریبی رب نوں ہووے عزیز نہ چیز
جو سا اُپر قیدیاں ہک وار وعدہ بیان — کرے زلیخا اوسنوں ہک دن ایہ فرمان
میرا ایہ فرمان ہے [illegible] وچہ جاء — یوسف ناہیں مار کے دیویں کجھ سزا
روندے زاری نال اوہ کر کے وڈی آواز — اوس دا روغہ آکھیا اگوں نال نیاز
کردی ہیں کس واسطے مارن دا فرمان — عاشق ہو معشوق دا کیوں ایہ کریں زیان
کہندی باجھوں اوسدے مینوں ناہیں تاب — دل میرا ہے جھیا غم ہیں بجہ کباب
مارن نا صورت اوسدی مینوں پوے نظر — مارن نوں ہاں آکھدی ایہ ارادہ کر
جے نوں اسنوں مارسیں زاری کر ضرور — اُسدی سناں آواز ہیں گھر وچہ بیٹھی دور
اینویں الحشر نوں کرسی حکم عیان — ہار میریاں بندیاں جو ہیں نافرمان
زاری کرسن اوہ جے مینوں ہووے پسند — زاری سن کے اونہاں دا تیہ کراں بلند
یوسف اندر قید دے کردا ذکر خدا — وچہ عبادت رب دے جاگدی رات وہا
وچہ رکوع سجود دے ہوندا ساری رات — زاری باجھوں ہور نہ کردا ہرگز بات
عادت دایم اوسدی آہی صبح و شام — قیدیاں ناہیں چھڈیا جا کے حال تمام
ہوندا کوئی مریض جے کردا اوس دوا — عاجزاں تے شفقت دی [illegible] دے خدا

بیان آمدن دو وزیر در قید خانہ و احوال آنہا

پاس دوں پکڑ عزیز دے کوئی دو امیر — بھیجے اندر قیدیاں آئی کجھ تقصیر

اک باورچی اوہناں تھیں دوجا ساقی شاہ
یوسف اس دن شام نوں گیا جو قیدیاں پاس
اندر غم تے فکر دے دوویں سی مغموم
یوسف کہیا اوہناں نوں ایہہ کیہا ہے غم
سفنہ اک اک ویکھ کے ہوئے آسیں اودا اس
ساقی آکھ سنایا ڈٹھا میں ایہہ خواب
بھر کے اوس شراب دے دیندے شاہ نوں جام
نوں بچے سفنے آپنیاں کیتا ایہہ اظہار
پر ساتھ طعام دے سر تے خوان
ہیں اساڈے خواب دی کی ہے گی تعبیر
یوسف کہیا اوہ دسنا تساں میں آکھاں حال
جدی جدی ہر خواب دی دساں تساں تعبیر
جیہڑی کہ دتی سنایا جنہوں حکم خدا
کفر اتے ہور شرک تھیں ہیں ناں بہت بیزار
اگے کوئی رب دے مار نہ سکے دم
دوہاں تائیں آکھیا یوسف نے دوواں سنا
واحد اللہ اک ہے لاشریک تنہا
تسیں جیہا جیہا خدا میں دے پوجن لگے عام
روا پرستش ہے نہیں بالکل بھول ہے خدا
یوسف تھیں کن ہو گئے چھڈ کے مسلمان
ہوئے مسلمان جاں یوسف کری بیان
مطلب جیہڑا تساں دا جیہنوں آکھو سب
ساتھ میرے پچھ قید دے راضی ہوئے جیہ
خواہش جس خلاصی دی اوہ بھی کر ہو بیان
کیتا تعبیر قیدیاں یوسف تھیں اظہار سا

بند بنھانے جاں گئے دوویں حال تباہ
ڈٹھا جا کے دوہاں بیٹھے بہت اداس
وانگ غم دیاں حاجراں آہو جیہوں مظلوم
لگے کرن بیان اوہ اکھیں تھیں پر غم
سفنہ دی تعبیر نوں آکھ سناویں راس
توڑیا انگور درخت تھیں کڈھے آپ شراب
بیری تھوں شاہ دے پینے پکڑ تمام
حاضر ساں میں ہو جا گئے وچ سرکار
بھر چھنجاں دے جاوندے بہت پرندے آن
جدی جدی ہر خواب دی دسیں نوں تفسیر
سے آدا ایمان ہے چھڈو کفر شنجبال
پاس تساڈے کھول کے جیہوی تقریر
ظاہر کر کے تساں نوں آکھاں جدا جدا
آپ چھڈیا رب نے جیہا تہیں راہ کفار
قادر ہے ہر چیز تے بخشش کر کے کرم
ہور تمامی قیدیوں جنہوں کن لگا
کوئی شریک نہ او سدا مالک ہے کرتار
بتاں نوں معبود ہے کہندے تیں ہن تمام
حجت اتے دلیل دی حول ہیں ایہہ بیار
باجھ باورچی قیدیاں سے آمدا ایمان
جنہوں سارے قیدی ہو کر گئے کہاں اتہاں دی
ہو چیزاں تہیں اک ہے راضی ہو جیب
قید خانے وچ اوہ رہے ہور دلیاں تہ کو
اللہ کرسی قید تہیں اوس ربانی جان
قید دل اساں خلاص کریا گئے کر سارا کام

یوسف کہیا او بھلکے ایتھوں ٹروسناں باب
بندیخانہ گرد ہیں نالے چوکیدار
یوسف کہیا رب وسے اگے کرو دعا
یوسف ساتھ انگشتے دے کری اشارہ چا
قیدخانے تھیں اٹھ کے باہر ٹری نسنگ
روشن جیدا رنگ سا ہویا اوہ سیاہ
جیدا احمر رنگ سا پیلا ہو گیا
آیا اپنے وطن نوں جاندے اوتھے تمام
پاس یوسف جو رہن نوں راضی سی وچ قید
مسکم قول تاں خواب دی بہل گیا تعبیر
حضرت یوسف اوسنوں دتا ایہ جواب
ہوسی بھلکے شاہ دا اوہ پھر خاص وزیر
دوجے تائیں آکھہن شفقتے دا حال
بھلکے تینوں چاڑسی سولی شاہ عزیز
اندر تیری موت دے باقی رہے دو روز
اسنے اگوں آکھیا نائیں خواب ڈٹھا
یوسف کہیا خواب تیں ڈٹھا نال یقین
جو کجھ ہیں بھی آکھیا ہوسی اوہو حکم
سچ آنا تیں آکھیا یا تیں کہیا دروغ
اگلے روز عزیز نے کیتا ایہ فرمان
یوسف کہیا دوسرے تائیں رکھیں یقین
ہووین جدوں وزیر توں کریں میرا اک کم
آکھیں پاس عزیز دے میرا حال خراب
گذرے اندر قید دے تیتوں ہین پنجسال
آکھیں اندر قید دے ہے اوہ حال تباہ

کہندی پئے زنجیر ہیں کوئی نہ دیوے جواب
باہر نکلاں جاں اسیں پکڑ کریں مار
وچ ساریاں قیدیاں پکڑیا کوئی نہ چار
پیراں وچ بیڑیاں ہویاں ترت جدا
قدرت رب بدلیا حصہ اونہاں دا رنگ
جس دا کالا رنگ سا روشن ہویا اوہ
جیدا پیلا رنگ سا نیلا کرے خدا
جا جا حال سناوندے یوسف دا وچ عام
یوسف لئے خوش ہو گئے چھڈن سب امید
چھڈ آیا کیوں دوہاں نوں بندی وچ اسیر
جام پلایا پاشاہ نوں پھر کے جس شراب
جوڑا گھوڑا منصبی دیسی رب نصیر
سفنہ تیرا ایہہ ہے اہتر تے بدحال
ماس پرندے کھاوسن تیرا کرن تمیز
گذری تیری عمر ہے سلتوں اے دلسوز
جو ڈٹھا آہا ہیں بولیا تیرے پاس جو آد
یا تیں سول نہ دیکھیا مڑدی قضا نہیں
قدرت دی رب قلم تھیں لکھیا اوسے دم
جو تیں کہیا ہوسی اس دا جان فروغ
سولی دتا اوسنوں جو ساہے ایمان
ہکھین کل وزیر توں ہووین ناہ غمگین
تیرے اُپر شاہ دا ہوسی بہت کرم
کریں خلاصی قید تھیں ہوسی بہت ثواب
یا جیوں خطا عزیز دے آکھیں میرا حال
خطا نہ کوئی بھی اوس دی ثابت نہیں گناہ

کہندا جبرائیل نوں یوسف پاک نبی ؑ — بیرا حال یعقوب ؑ نبی جا کے آکھ سبھی

وحی کہیا ایہ رب دا مینوں حکم تہیں — کہاں جو تیرا حال میں جا لیے تاں یقین

اوس طرف یعقوب ؑ ہا غم دے وچ حیران — توں ہیں اندر قید دے ہیں اس طرف پچھان

تاں دوہاں نوں وچ صبر دے ہو خوب کمال — اللہ ہر دم صابراں دے ہے رہندا نال

گیا زمانہ رنج دا ہو رہے صبح و شام — باقی تھوڑے روز ہیں ملسی پھیر آرام

در بیان خلاص شدن یوسف علیہ السلام از قید

یوسف رو رو آکھدا ہیں تاں بہت غریب — دنیا تھیں رب چاک دے جنت کرے نصیب

یوسف ہا ہر حال تھیں کیتا جوش خروش — رحمت دے دریا نے تاں پھر کیتا جوش

اوسے رات عزیز نوں ستے آیا خواب — سدا میراں آپنے مجری کہے شتاب

کہندا ہیں وچ خواب دے ڈٹھا دریا نیل — پانی اس دا کھڑا ہے ناہیں رواں سبیل

فربہ گائیں نیل تھیں نکلیاں ست تمام — لاغر داوچ اونہاں دے مول نہ آیا نام

ہور گائیں ست نکلیاں نیلوں دوجی وار — لاغر سی اوہ ساریاں تازی کوئی نہ یار

فربہ دے نزدیک جو لاغر گیاں آر — اونہاں فربہ کھا دیاں لاغر رہی بقادر

پر اوہ لاغر گائیاں آیاں مصر دے دار — گھر گھر پھریاں دوڑیاں نالے کرن ندار

پھر کے سارے شہر تھیں آیاں اول میدان — تن مشرق نوں دوڑیاں مغرب تن پچھان

رہندی باقی اک سی لوڑی ول آسمان — پھر اگئے الیدی کہو تعبیر عیان

اس تھیں پا جھول ہوریں ڈٹھا دوجا خواب — اوہدی بھی تعبیر سب مینوں کہو شتاب

ست خوشے ست ہریے سی سٹے پئی نگاہ — ہوراں نال تیں سکیاں آملکایا سیاہ

تنہی واری ویکھیا نازک اک جوان — صورت سوہنی اوسدی کی میں کراں بیان

بیٹھا میرے ساتھ ہے اوپر تخت خوشی — موجب میرے حکم دے کار کریندا اہی

ہر سفنے دی پھول کے مینوں کہو تعبیر — سول جواب نہ آیا رہے خاموش وزیر

تاں لے کہیا نجومیاں جھوٹھا ہے ایہ خواب — کی لجھ تینوں اس دا دیئے اسیں جواب

کہیا پھیر عزیز نے کھناؤ سیر احال — سفنے جے نہیں پچھیا نہہ واسنوں ٹال

سب نجومی پکڑ کے کرساں چا حلال — زندہ اک نہ چھوڑساں ہرگز کسے حال

اگلے روز عزیز نوں بھل گیا اوہ خواب — سنے امیراں ساریاں کوئی نہ دی جواب

وڈے نجومی سدکے کردا حکم عزیز
خواب سُنی تعبیر دی مینوں کہو تمام
آکھو سناوین خواب جے دساں اسیں تعبیر
ہوسی وہم خیال کوجھوٹھا اوہ احوال
اللہ تدوں نجومیاں دتا علم بُھلا
تاں یوسف نوں قید تھیں دا کر رب نجات
عاجز ہو تعبیر نوں سب صغیر وکبیر
دہن جس وزیر نوں یوسف سی تعبیر
کہندا اوہ عزیز نوں سُن عالی درجات
قید خانے وچہ قید ہے تیرا ہک غلام
کرسی سب بیان اوہ بھل گیا جے خواب
کہیا وزیر عزیز نوں مینوں ایہ فرما
سکے کہیا عزیز نے اُستوں خبر نہ سول
کیتا عرض وزیر نے اسنوں سب ہے یاد
حکم کیتا جا پچھ توں سچ اوہ دسے خواب
کہندا مینوں اوس تھیں آوے بہت حیاء
کہیا پھیر عزیز نے ہُن توں جلدی جاء
قیدخانے دی طرف نوں جلدی گیا وزیر
یوسف کہیا وزیر نوں تیری نہیں خطاء
تینوں حکم خدا تھیں بھل گئی اوہ بات
یوسف پاس وزیر نے کہیا حال تمام
آیا یوسف پاس اوہ نیویں گردن پا
کیتی عرض وزیر نے سن اے عالی جاہ
میرے دل وچہ ہے یا یوسف اج یقین
یوسف اگے اوسنے پھیر کہی ایہ بات

اندر سفنے ہک میں ڈٹھی آہی چیز
اگے شاہ عزیز دے کرسے عرض کلام
سفنہ باجہ نہ آوندی ساتوں کجھ تقریر
با جھوں دسن خواب دے ہے تعبیر محال
تاں کوئی پاس عزیز دے تا تعبیر سُنا
سب نجومی اوسدا اگے ہو ون مات
اس تھیں شاہ عزیز سا بہت ہویا دلگیر
چُھٹا آ نا قید تھیں پہنچی ہے تحریر
ست برس تھیں بعد ہک یاد آئی ہیں بات
اوہ مفصل آکھسی خواب تعبیر تمام
اوہ تسلی کرے گا سچا آکھ جواب
خواب اتے تعبیر بھی اُس تھیں پہچان یا
با جھوں خواب تعبیر نوں دسے کیہڑی سول
خواب تے تعبیر نے دس کرے دل شاد
پچھ حقیقت اوس تھیں مینوں یہ جواب
کہتا ہک اوس دا ہیں اوہ بھل گیا
آخر اوہ ہے ہوونداجو ہے حکم خدا
تا ملے سی شہر وانداں دسے وچہ
سول نہیں نشر ناتوں ایہ سی رب رضا
خطا نہ تیری سول ہے سُن آہی نیک صفات
سکے راضی ہو یا نبی علیہ السلام
اوس یوسف دی روبرو آ بہت حیاء
تو ہیں نظری آوندا ملک مصر دا شاہ
قبضے تیرے مصر نوں کرسی رب برین
سُن یوسف تیں پاس میں عجب کہاں حالات

راتیں ہک عزیز نے ڈٹھا آہا خواب
بھل گیا اوہ اج ہے سفنے نوں ناگاہ
ہُن اوہ کسے نہ آوندا سفنہ ہرگز یاد
یوسف آکھ سنایا سفنہ اوہ تمام
جو کجھ اندر خواب دے ڈٹھا آہا شاہ
مڑ گئے پاس عزیز دے حالت کہی وزیر
کہندے تعبیر توں اس دی سمجھ شتاب
مڑ گئے سبھی وزیر پرتے ایہ گل یوسف پاس
یوسف نزد گیا ہو نیڑے تینوں کہندا ایہ حالات
تیرے شہر دے نازل ہوگ بلا
ست چوگائیں موٹیاں جانی ایہ ست سال
لاغر گائیاں خشک جو سٹے ست سنبھال
کھیتی ہوول نہ ہووسی نا کجھ آب و ہوا
تیل نہ ہرگز تلاں دے وچوں باہر ہوو
کھاد اگائیاں لاغراں جو فربا تون
مدت تہیں جو جمع ہے حاصل نال تمام
ایہو انہاں سٹیاں دے ہے مطلب جان
مڑ گئے شاہ عزیز نوں دتی ایہ خبر
کہیا شاہ عزیز نے جاہ مڑ یوسف پاس
جلد کوئی ایس خواب یوسف دتے جواب
یوسف نے سُن آکھیا لوکاں اندر ست سال
اد نار کھن اوس تہیں اد نا کھادن سب
جس ویلے پھر آوسن اوہ قحط دے سال
اٹھواں سال جو آوسی سُن توں کر کر غور
اوس قحط تہیں ہووسی ایس سبب نجات

وچ کچہری اوسنے کہیا آ شتاب
اوس سفنے دی حال تہیں آہی سب نگاہ
زور بنیر الالا ہے ہُن اسے عالی زاد
جیونکر دسی وحی نے اسنوں سب کلام
سب یوسف نے دسیا جیونکر حکم اللہ
سفنہ ہُن کسے سبھاندوں عزیز امیر
اس سفنہ تہیں ہویا میرا دل بے تاب
کہیا اسدی تعبیر توں کر کے خوب قیاس
کہہ جا کے توں شاہ نوں ایہ گل نیک صفات
سب خلقت نوں اوس تہیں ہسی بہت ایذا
پھیر جو سٹے ست ہیں جانی کھیت شالی
ایہ علامت قحط دی قحط ہوسی ست سال
قحط پوسے وچ ملک دے مرسی خلق خدا
وچ کجھو نہیں تھیونر سے روٹی ہُن رہے نہ کو
مینہ تینوں ایسے دے سارے دسدا ہوون
اوس قحط وچ اوسدا ہوول نہ رہسی نام
ایہ حقیقت خواب دی کیتی اوس بیان
جو کجھ یوسف آکھیا ظاہر دتا کر
کہو جا کے اس خواب دا اندر کریں قیاس
ایس قحط دی آفتوں بچے جو خلقت سب
کرن دو چنداں کھیتیاں کر کے خوب خیال
بچے جو غلہ خرچ تہیں جمع کرن اوہ جب
غلہ ہووے جمع جو کھاون خوشیاں نال
ہوسی وچ جہان دے پھر بارش دا طور
مڑ گئے اوس وزیر نے آکھے سب حالات

قال تزرعون سبع سنین دأبا فما حصدتم فذروہ فی سنبلہ الا قلیلا مما تاکلون [illegible]

پائے اندر اکھیاں سر مے دی تحریر
سنہ مبارک چند جیوں اس دا سا پر نور
قید خانے تھیں چلیا جس دم ہوا سوار
ہیں آنا گھر ظلم دا توں سا پیر انور
فکر اتے افسوس وائیں سا کل مکان
قید خانے نوں دیوندا یوسف ایہ جواب
جسدا کوئی مکان ناہ توں ہیں اوس مکان
تیرے وچوں رب نے بخشی اج نجات
ایہ کہہ یوسف ترپیا دروازے تے چار
قید خانا اس نام ہے زندیدی در گور
قید خانہ اس نام ہے ایہ قہر بلاء
ایہ محباں رب دی آزمایش دی جاء
آیا وچ دربار دے جس دم یوسف شاہ
ہو یا کھڑا تعظیم نوں ویکھ مصر دا شاہ
یوسف تائیں عزیز نے سینے لیا لگا
کیتی جدوں باہری کرم اتے تکریم
شاہ یوسف دے ساتھ جات لگا کرن کلام
یوسف تائیں آکھدا جاگہ اپنی ہین
مہتر یوسف شاہ نوں دتا ایہ جواب
اوس خزانے مال دا ایتھوں دیویں کاج
اوس خزانے مال دی کراں حفاظت ہین
سنکے شاہ عزیز نے آکھی ایہہ کلام
سونپ دتا اس مصر دا مال خزانہ سب
مالک ہو یا مال دا یوسف جدوں امیر
ہندے سی وچ قید دے اوس دے سب سال

اس خوبی دی قلم تھیں ہوندی ناہ تفسیر
گویا آیا نور تھیں سارا اوہ معمور
قیدخانہ نے آکھیا کر آواز پکار
ہیں تیرے اس نور تھیں ہندا ساں معمور
برکت تیرے قدم دی رہیا نہ نشان
توں بدلے بے کار ہیں تیں وچ رہن خراب
تیں جیہا گھر نہیں ہیدا اندر سب جہان
ہن ہیں تیرے وچ ناہ ہک گذران رات
لکھدا کلمہ پنج ایہ دروازے تے آ
صبر نہ اسدی وچ ہے رہندی اس وچ چور
غم اندر ہیں اقربا دشمن خوش اس جار
دروازے تے لکھ کے یوسف منصر گیا
گزرے تارے اوسدے یوسف ساو چہ ماہ
یوسف دیوں ویکھدے یوسب ہنیر سیاہ
یوسف دیاں وچ اکھیاں بوسہ دیندا چاء
عزت اتے آداب تھیں بہت کری تعظیم
وچ فصاحت اوسدی لذت ملی تمام
تاج سر تے رکھ کے تخت بہایا تیں
وچ خزانے مصر دے چنگا اسباب
کرن مقرر اوس تے توں کر بیٹھا راج
ہو ل نہیں بدخواہ ہیں آکھ سنایا ہین
سب خزانے مال بھی کیتا تیرے نام
ہوئی اوپر مصر دے تدوں عنایت رب
تابع ہوئے اوسدے سبا امیر وکنیر
یوسف دل وچ اپنے کردا وہم خیال

بارش ہر ہر سال سی ہوندی بے شمار
حکم یوسف نے ملک دے اندر کیتا عام
دو نیاں کرو زراعتاں محنت نال کر
غلہ ہوسی تیار جاں یوسف نے خرید
چاول کنک مسور بھی ہور خریدے جو
پھر دا ساتھ اناج دے یوسف ست شہر
گذر گئے جو خوشی دے آہے سے سال
جاں اوہ قحط جہان وچ ہویا آ نمود
یوسف کیتا حکم ایہ مصر دی خلق بلاء
اوپر زمیں نہ جمسی ہرگز کوئی شے
پانی رہیا بند ستوں نہ سی آب و ہوا
جاں خلقت تے قحط دی سختی ہوئی کمال
یوسف پاسوں منگدی خلقت آ طعام
دتا غلہ خلق نوں نقد جو آہے دام
نا کجھ رہیا مصر وچ سونا چاندی مول
وچ خزانے مصر دے آیا مال تمام
اندر دوجے سال دے قسم جواہر دی
لعل جواہر ہور جو دیبا اطلس حریر
سب جناور ویچدے اندر تیجے سال
اندر چوتھے سال دے باندی ہور غلام
اندر پنجویں سال دے ویچن لگے گھر
اندر چھیویں سال دے ویچن دی اولاد
اندر ستویں سال دے پاس یوسف دے جا
سانوں لئیں خرید توں وکیاں اسیں تمام
لکھ غلامی دے گئے لیکے کجھ اناج

ہر ہر جاگہ زمین تے آہی سبز بہار
کرو زراعت زمیں تے کثرت نال تمام
باجھ زراعت زمیں نا خالی رہسے نظر
قیمت دیکے خلق نوں غلہ کرے خرید
چنے چینہ کنک تے جو سا ہر ہر نوع
بہت ضیافت واسطے ہور بنائے گھر
ویلا آیا قحط دا قادر جل جلال
ٹٹا ہر انسان وناناں تے سب پود
کوئی نہ بیج کھیتیاں ہوسی ناہ ذرا
آیا اوہ وقت جو آون والا ہے
سخت زمیں جو آہی ہوئی منقل تواں
عاجز ہوئی بہت تھیں خلقت منہ بچایا
حکم فروخت غلیاں یوسف کرے تمام
اندر پہلے سال دے جو سا لیا تمام
تاں یوسف دے پاس تھیں غلہ کرن حصول
نقدی دا وچ مصر دے مول نہ رہیا نام
غلہ دیکے خلق تھیں یوسف لئے سبھی
لگے ویچن آپنے سب امیر وزیر
اوٹھ گھوڑا ہور بکری ہر ڈنگر سب نال
پاس یوسف دے ویچکے غلہ لیندے تمام
محل حویلی باغ بھی ویچ چھڈیاں سبھ
خلقت سب تنگ سی کوئی نہ سی شمار
ساری خلقت مصر دی ایہ گل آکھی جا
ہوسی نفس اناج تھیں سانوں خاص تمام
مصری سبھ خرید کے سر تے ہو رہیا [illegible]

وحی سنایا رب تھیں یوسف نوں ایہ آر
یوسف ایہ غلام ہے لیا عزیز خرید
کیتا سامنے مصر نوں تیرا اج غلام
یوسف جدوں خریدیا خلقت تائیں تمام
جو ہے خلقت مصر دی ہوئی سب غلام
ہیں لے سارا ملک بھی جو ہے زیر قلم
یوسف کیہا جو کہیں کرساں خلقت ساتھ
کیہا تدوں عزیز نے جو چاہیں سو کر
کیتا سا اس واسطے میں ایہ سارا کام
کیتے سب آزاد ہیں مصری لوک تمام
اوسے روز عزیز نے سونپی ایہ کار
تینوں دتا بخش ہیں ملک تے ہور مال
بہت شتاب ہی پچھکے ہم کریں سب توں
اوپر تخت بہا کے سر تے دھریا تاج
یوسف تخت بہا کے گھر وچ بیٹھا جا
رہندا سا گھر اپنے اندر شاہ عزیز
اندر اوسے قحط دے پائی اوس وفات
ہویا فوت عزیز جاں یوسف اسدی جا
تخت اُپر بہیں تے آپے شاہ جہان
اعنی دشمن واسطے کیتے سب خوار
یوسف رعیت اپنی کیتی سنبھال
اندر مصر مکان جو آہے سب خراب
ہویا فوت عزیز جاں گئی زلیخا ڈر
نس گئی او مصر تھیں چھوڑی ہو حیران
قحط اجے سا ملک دے اندر ہر ہر جا

کہندا سارا مصر سا تینو حصر حصر چا
ہیں ایہ تیرا مرتبہ کیتا اج مزید
ملک جو ہی اوہنا نہا مالک ہویا تمام
جا کے شاہ عزیز نے کیتی ایہ کلام
اگوں شاہ عزیز نے کیتی ایہ کلام
دتا تینوں سب ہیں جو چاہیں کر کم
بھلا برا سب خلق دا آیا تیرے ہتھ
یوسف کیہا کسے نوں دیواں نہ ضرر
تا ایہ آفت قحط تھیں بچے جہان تمام
مال تے اسباب بھی دیواں ہور تمام
کہندا ایہنوں ملک ایہ مول نہیں درکار
میں راضی ہاں ہو یا رب ہووے خوشحال
بخش دتا اس واسطے تینوں کہندا ہاں
یوسف تائیں سونپ کے چھڈ ہو سارے کار
اجے نہ سارا قحط سا آیا گذر گیا
ہویا سخت بیمار او ہکدن کریں تمیز
گذر گئے شاہ عزیز نوں ہک سلامت رات
بیٹھا اوپر تخت دے کروا حکم سدا
سبھی یوسف دی تابع رہندے عالی شان
تابع ہو گئے اوس دے جو آہے سردار
جاری ہی اسدا حکم سا باہر وچ مکان
کیتے او آراستہ یوسف جان شتاب
تینوں یوسف قتل دا حکم نہ دیوے کر
باہر شہروں جا کے لیا بنا مکان
خلقت سب فقیر سی غنی نہ نظری آر

ایہ گل کرکے مار یا پُٹ زمیں تے چا
عرش گرے پھر پیئیں توں ہیں میرا رب
کرکے رب تھیں عاجزی گھر تہیں ہیں روان
یوسف گئی اسوار ہو آیا گھر دی شتاب
نالے زاری دو ہندی کرکے آواز سخت
ویکھ سواری اوسدی لگی کرن پکار
حکم کیتا رب واؤ نوں جو ایہہ بہت افسوس
چھدم اوس آواز نوں یوسف سنیاں سب
پچھو یا کیہا اوسنوں اسدا مطلب کی
توں اللہ دے واسطے ہیں تے کریں کرم
ہمال یوسف نے اوسدی ساری سنی کلام
یوسف لگا ٹرن جاں اُسنوں ایتھے چھوڑ
جبرائیل سُنایا حکم خدائے تعالیٰ
جلدی اتر گھوڑیوں یوسف ہو یا کھڑا
کہہ زلیخا اُٹھ کے تینوں ہئیں خبر
مار طمانچے منہ تے بی بی لیستا لال
تیرے بدلے سر گئی تینوں نہیں پچھان
ایہہ زلیخا او ہے تیری خدمتگار
ٹل لیا ہیں تیرہ توں وچھے پکڑن مال
تیری خاطر چھڈیا مال ملک تے راج
تینوں ہی پہناؤندی رنگا رنگ لباس
اوہ فرش بچھاؤندی ڈٹا بہت آرام
یوسف نا ہیں ویکھ کے حیرت ہوئی کمال
کہندا تیرا کینوں ہویا مشکل گمان
کہندا ایہہ حال ہویا کیوں زلیخا تیرے وال

ٹکڑے ٹکڑے ٹُٹ دے ہو گئے جدا جدا
طرف میری توں موڑ دے یوسف دا دل جھب
یوسف دے قدماں دے پہندی جلدی آن
اُٹھ زلیخا اوسنوں کیتا ایہہ خطاب
ہتھ تیرے وچ آ گیا مال میرا تے تخت
ہیں دل یوسف ویکھ توں آکھے نعرہ مار
لیجاؤ ایہیں آواز نوں جلدی یوسف پاس
لوکاں تا ہیں آکھدا دسے ونجے جھب
کہندی پاک دے ہم گھر اہے میری خواہش ہی
تینوں بن نکل چلیا میرا ہے اج دم
بڈھی ہاں بے پیر ہے آخر جسم تمام
بی بی طرفوں اوسنے جلدی لیا منہ موڑ
اتر توں اس گھوڑیوں اسدا پچھیں حال
کہندا اکھ توں کون ہیں مینوں آکھ سُنا
آہا جیں خریدیا تینوں دے کے زر
کہندی مینوں ہے نہیں میرا کجھ خیال
توں تا صبر عباد توں ہو گیا سلطان
اوپر تیرے مال ہیں کیتا سب نثار
اج تیرے ول وچ کجھ میرا نہیں خیال
تیرے سر تے اج ہے ایہہ شاہی دا تاج
خاطر سی وچ خدمتے ایہہ گل کریں قیاس
اج پچھانے دل نا ہو نہ حیا لے نام
غیرت آئی ویکھ کے اسدا سارا حال
کہندی تیرے عشق نے مار کیتی حیران
کہندی تیرے عشق نے پایا ایہہ وبال

ویکھ یوسف نوں آئیا اُسنے رحم کمال
گھر پیرے وچ چھپ کے دخل کر شتاب
گھر جلدی لیجاوندے اُسنوں خدمتگار
پاس یوسف دے وحی نوں بھیجیا جل جلال
کرسی اِک وچھا کے یوسف بہندا جاء
جو خواہش دل وچ ہے اکھیں منہوں کھول
کہیا زلیخا اوسنوں منہوں ہے منظور
اُپر تیرے منہ دے اِک دم کراں نظر
یوسف ایتھے ہیں منگدا اللہ پاس دعا
بی بی دیاں وچ اکھیاں آیا اس دم نور
کہیا زلیخا دوسری خواہش ہو فی الحال
پہلاں وانگوں اج میں ہوواں پھیر جوان
یوسف ہتھ اوٹھا کے کیتی جدوں دعا
آیا قد کمال جیوں ہویا سرو پچھان
تاں دل اوسدی طرف نوں مائل ہول نہ ہو
کہیا زلیخا تیرا مطلب سن توں آہ
یوسف سر نوں آپنا لیندا اتے جھکا
کیتی ایہ جوان ہیں کہندا تیرا رب
کیتا تیرے واسطے کریں نہ توں انکار
ایہ کہہ جبرائیل نے پاس زلیخا آء
ہتھ جو لایا وچ اسے حسن ہویا دو چند
صورت سیرت حسن سارے بن بہشتی حور
یوسف تائیں ویکھ کے کھل گئی سب تاپ
دوہاں دا جبرائیل نے کیتا نال انند
اندر اِک مکان دے کیتی بی بی پھیر قرار

لوکاں تائیں آکھدا اسنوں جلدی نال
پہنچو نال آرام دے ہے ہن حال خراب
باہر نکلیں مڑ آئیا جاں یوسف اسوار
پاس زلیخا جا کے پچھے اُس دا حال
پاس زلیخا اسدے یوسف ایہ فرما
جو تیرا مقصود ہے کہیں زباں نوں کھول
پہلاں میریاں اکھیاں اندر آوے نور
تھوڑا ہووے اوس تھیں پہلے سوز جگر
اندر اسدیاں اکھیاں کریں بصارت چاہ
ذرہ اندر نظر دے رہیا ناہ قصور
اگے رب کریم دے کر توں ایہ سوال
ناہ ضعیفی وار ہے اوپر جسم نشان
ہوئی بارہ برس دی فرق نہ رہیا ذرا
نیویں گردن پاوندا یوسف تدوں جوان
اوس ابرو شمشیر تھیں گھائل مول نہ ہو
ساتھ تیرے میں آپنا یوسف کراں نکاح
اونویں حکم خدا ایہدا وحی سنایا آء
ونا حسن جمال بھی پہلاں وانگوں سب
عقد کریں توں ایس تھیں ہن کی ہے انکار
بازو اُسدا پکڑ کے یوسف پاس لیایا
وانگوں حور بہشت دے زینت ہویا بہار
آیا اوسدے منہ دے اُپر عالی نور
اگ عشق نے اوسدا دل کیتا سی آپ
جا گھر اِک بہا کے پڑھ حاضر نت نکاح
بند رکھے دروازیاں کردی ذکر غفا۔

پاس زلیخا اک دن جاندا عالی ذات ‏— ساتھ محبت اوس تھیں بی بی کرے ایہ بات
کہندی سی جو محبوب سا مینوں ملیا آ ‏— ہن دروازہ کھولنا ہرگز نہیں روا
مینوں اوہو ملیا جس دا ہے ایہ نور ‏— جلی کے سر جس تھیں ہو گیا کوہ طور
یوسف اندر جاوندا دروازے نوں توڑ ‏— ویکھ زلیخا اوس تھیں لیندی منہ نوں موڑ
پاس زلیخا جاوندا جس دم یوسف چل ‏— جاندی زلیخا اٹھ کے دوڑی باہر ول
پچھوں یوسف اوس دا ہن پکڑے جا ‏— جامہ اوس دا پاڑیا ہتھ نہ مطلب آ
آ سنیا ہا وچ تیرے یوسف سن توں حال ‏— ایہ بدلہ دل اپنے اندر کریں خیال
تینوں وانگوں اوسدے ہوئی ایہ طلب ‏— تینوں بدلہ اوسدا دتا تیرے رب
توں چولے پا لئیں تھیں ایہ بھی لٹ گئی ‏— دل وچ تیرے وسدی الفت آ پئی
بی بی تاہیں آکھدا یوسف نرم ولوں پیار ‏— توں مینوں ہیں جاندی کہے زلیخا نار
کی جاتا توں کون ہیں مینوں نہیں پچھان ‏— واقف ناہیں حال تھیں رہ ناں پچھان
کہیا تینوں نظر ہیں آیا اندر خواب ‏— خلوت جیہدی ویکھ کے ہوئی سی بیتاب
تیرا ڈٹھا اج ہیں ہے اوہ حسن جمال ‏— عاشق تے معشوق دا کیتا رب وصال
اوس بی بی دے شکم تھیں گیارہ سی فرزند ‏— سی یوسف صدیق دے بیٹے قدر بلند
چھتی برس عزیز دے رہی زلیخا پاس ‏— بی بی طرف نہ اوس دے ڈٹھا نال قیاس
ہرگز پاس نہ اوس دے آیا اوہ اک وار ‏— یوسف باجھ عزیز تے ڈٹھا نہیں دیدار
مسلم ایہ احوال توں ہرگز ناہ وسا ‏— رہندا قصہ قحط دا لوکاں آکھ سنا

بیان آمدن اولاد یعقوب علیہ السلام بطرف مصر

اُس قحط دے وچ جا یوسف دا ایہ کم ‏— آوے کوئی جو قافلہ کردا بہت کرم
شاموں جو کوئی آوندا یوسف دے دم ‏— دیندا اکھاں واسطے تلے نقد درم
کہیا ابن عباس نے وچ قحط دے سال ‏— شہراں اندر شام دے جس دم پیا وبال
مصر شہر نوں آوندی آہی خلقت عام ‏— سستا سا وچ مصر دے غلہ اتے طعام
باجھ مصر تھیں ہور جا مول نہ غلہ سا ‏— مول ترازو تلن دا کوئی نہ پلہ سا
جو کوئی آوے قافلہ شاموں مصر بدا ‏— لوکاں نوں وچ مصر دے حکم یوسف دا سا
کرو محبت اوہناں نوں ہور کرو تعظیم ‏— کردے ایس سبب تھیں سارے سی تکریم

جاں اوہ مڑ کے جاؤندے اندر ملکے تمام
خلقت پاس یعقوب دے کرسے بیان تمام
کہندے مالک مصر دا جو ہے اس زمان
اُپر سب مسافراں ہے اوہ بہت کریم
سیرت اندر نیک ہے ہور حلیم خلیق
جاں حضرت یعقوب سا سُنندا ایہہ کلام
شاہ جو ہے وچ مصر دے ہا اوہ نیک خصال
تالے دل وچ آپنے کردا ایہہ قیاس
تاں میں جاناں مصر نوں [illegible] کردا اسیر
یوسف دا بھی اوس نہیں ملدا کجھ پتا
یوسف بھی وچ مصر دے کرسے [illegible] وفا
جو کجھ تیرا حکم ہے ہوندا نہیں [illegible]
اوہ زمانہ قحط دا آیا بہت دراز
اوس تنگی تھیں ہویا عالم بہت خراب
ہو گئی عاجز بہت خلقت وچ کنعان
ہر کوئی آ آکھدا حالت اگے باپ
[illegible] تنگی [illegible] تھیں جاں یعقوب نوں
توں کجھ اُپرا ساں دے ہول کر تحمل
ہرگز ہول نہ لیندا تاں اساڈے نال
آئے عاجز ہو کے تیرے پاس تمام
رزق دیوے سانوں کریا ایہہ دعا
[illegible] ایہہ یعقوب نے [illegible] آہ
اوہ شفیق خلیق ہے نالے بہت رحیم
جا تسیں اس شاہ نوں میرا آکھو سلام
کہندے سب یعقوب نوں تسیں ہیں پیغمبر

یوسف دے اکرام دا کرن بیان تمام
خوبی والی مصر دی کر دے آہے تمام
کردا بہت تعظیم ہے جو آندے مہمان
وڈا صاحب عقل ہے نالے سخی رحیم
عادل مشفق بہت ہے جو بیان شفیق
دل دے اندر اپنے کہندا صبح و شام
ایہہ کوئی عارف ہو دسی یا ہے ولی کمال
[illegible] دی جیکر ہوسی اس
[illegible] تاں کجھ ہوندی خیر
ہے اوپر عاجزاں کردا بہت عطا
یارب میرے باپ نوں بیٹے کریں ملا
تاں سے مصر دی [illegible] کریں معاف
تنگی دا [illegible] دروازہ باز
جاں اندر کنعان دے ہے یا قحط عذاب
دل دے اندر خوشی ذرا رہیا نہ نشان
کہندے سارے بھائی [illegible] وڈا باپ
اوہ عذاب اس [illegible] گئے سیانہ
بھائیاں دے تاں [illegible] نوں [illegible] حال
[illegible]
خطا اساڈی [illegible]
سادے [illegible] رحمت پاک خدا
کہندا اندر [illegible] بادشاہ
عاقل عادل بہت ہے عالم اتے حکیم
راضی ہو کے تساں نوں دیسی بہت انعام
کیوں کر ہوسی حال [illegible] باجھوں نذر فقیر

تا کجھ تحفہ مول ہے رکھاں نذر لے جا
خلقت جا کے دیندی اسنوں موتی لعل
کہیا پھیر یعقوب نے اُستے آکھو سب
کہندے جے اس بات نوں کریں ناہ قبول
تاں پھر آکھو اوسنوں اسیں فقیر غریب
سانوں صدقہ آپنا دیویں کھاون نوں
کھڑے ہو وو جاں سامنے رکھو ہیٹھ نگاہ
باجھوں حکم نہ اوسدے جاناں اُسدے پاس
باجھ اجازت شاہ دے ہوناں ناہ روان
تنگ کرے جاں بہت نہ ایتھے تدوں تمام
بات کہو سب مختصر جو کجھ پچھے حال
پہنچن ڈر دربار نہیں شاہ دل کرو نہ پشت
ایہہ نصیحت بیٹیاں تائیں کہے تمام
چھوٹا بیٹا رکھیا ہیو سے اپنے پاس
یوسف نے وچ مصر دے دل وچ کر کے غور
قائم سی دروازیاں اوپر چوکیدار
وچ مصر دے قافلہ باہر نہیں کوئی آ
سب حقیقت پچھ کے جو ہوندا احوال
حال تمام مسافراں ملک اتے ہو ذات
یوسف دے ول لکھ کے عرضی کرن روان
کر دیہو وچ مصر دے جو ہے ایہناں کار
یوسف نے اس واسطے کیتی سی ایہہ کار
جے اوہ ایس سبب نہیں بھیوں پاون تمام
کہیا آہا وحی نے قید جدوں ایہہ سا
بھائی تیرے آوسن ایتھے تیرے پاس

کی آکھاں گے جا ایتھے اسیں فقیر گدا
مشکل اگے شاہ دے جان فقیراں حال
اسیں اولاد یعقوب ہاں سو حسب نسب
کہیا یعقوب نے ہووناں تاں — کبھی کجھ ملول
لے آئے وچ مصر دے ساڈے کجھ نصیب
آئے تیرے شہر ہاں جاں گواون لون
چونکہ خلقت ہوسی ادب کریندی شاہ
کہو جواب کلام دا کر کے خوب قیاس
کرناں نال تعظیم دے مطلب سب بیان
آپس اندر مول کجھ کرنی نہیں کلام
وچ درازی بات دے ہوندا بہت جنجال
جو کرسی فرمان اوہ من لیہو یک مشت
قصد کرن پھر مصر دار الملک خاص عوام
اسدے باجھ یعقوب سا ہوندا بہت اداس
عجب طرح اوس نے کیتا سا ہر طور
ہر دروازے مصر دے رہندے لیل و نہار
پچھدے چوکیدار سی حال اوہناں دا جا
لکھدے آہے بیٹھ کے عرضی ہک سنبھال
اس کم آئے مصر نوں جو ہوسے حالات
اوہ مناسب ویکھ کے دیندا سا فرمان
پچھوں اندر مصر دے کردے اوہ گذار
بھائی میرے آوسن آخر ہو لاچار
یوسف نے اس واسطے کیتا سا ایہہ کام
ہک دن تینوں ملسی بھائیاں نال خدا
اندر ایسے قحط دے ہو گئے بہت اداس

دروازے وچ جان گئے اوہ یعقوب اولاد
جو کوئی اوہناں پچھدا ہوندا اسادل شاد

صاحب حسن جمال سن دیکھ تعجب آء
آکھن ایہہ ہن صورتاں بزرگ مرد خدا

چوکیداراں جا نیکے کیتا اُنہاں سلام
حسب نسب سب پچھدے ہور اوہناں دے نام

آئے کس مکان تھیں جانا کیہڑی جاء
حال حقیقت آپنی ساری دیہو سُنا

اوہناں اگوں آکھیا کیوں پچھدے ہو نام
ذات مکان اولاد تھیں تساں نہیں کجھ کام

کہندے لیسے واسطے بیٹھے تاں اس جا
ایہہ تساڈا شاہ نوں دیواں حال سُنا

مقولہ مصنف

اینویں پاسوں بندیاں کرسی رب سوال
روز قیامت پچھسی سب اوہناں دا حال

وعدہ الستے عہد دا ہوسی تدوں حساب
کی کجھ کیتا تساں نے دسو خطا ثواب

وچ جوانی تساں نے کیتا کی کجھ کم
خرچ گیتا کس جاہ تے سیم دینار درم

اندر تیں کس کم دے کھوئی عمر تمام
دنیا دے سب فعل توں پچھسی رب علام

نبیاں پاسوں پچھسی سب نبوت حال
ہوگ ولایت دا بھی ولیاں پاس سوال

نیکیاں تے بدکاریاں نکلیاں رہن نہ کو
ساری ظاہر ہووسی حالت سو بہ سو

جیہیں قاضی اوہناں تھیں پچھسی حکم قضا
تاجر پاسوں پچھسی حال تجارت دا

غنیاں پاسوں شکر دا صبر فقیراں تھیں
روز قیامت خلق تھیں پچھسی رب برین

حال عبادت عابداں پاسوں کرسی سوال
ساتھ کفاراں جنگ دا غازیاں پچھسی حال

عارف تھیں عرفان دا پچھسی رب بیان
عمل جو کیتے ہووسن حاضر ہوسن آن

دربیان احوال بیان کردن اولاد احوال خود ہا

سب اولاد یعقوب سلے کیتا تدوں بیان
تاں فرزند یعقوب دے وطن اسان کنعان

آئے تاں شاہ مصر تے سانوں ہے کجھ کار
حاضر ہو کے شاہ تے کرساں اوہ اظہار

چوکیداراں آکھیا ایتھے کرو نزول
دلدے اندر آپنے ہووو تاہ ملول

یوسف دیوان اُنہاں سنتے عرضی لکھی شتاب
حال حقیقت اوہناں دے ہو سوال جواب

آیا ہے یک قافلہ شاموں اصل مکان
بزرگ صورت نیک ہے شیریں بہت زبان

ساکن شہر کنعان دے سارے بیٹے اوہ
ہیں اولاد یعقوب دی اسدی بابت کو

لکھ کے اس مضمون نوں کیتا اُسنے بند
ہک صاحب لے گیا اگے قدر بلند

پھیر یوسف نوں اوس نے دتا خط شتاب — پڑھدا اُس مضمون نوں یوسف کھول کتاب

پڑھ کے اس مضمون نوں رویا زار و نزار — غش آیا خط ویکھ کے آوے ناہ قرار

سارا معلوم ہا غیراں نوں عرضی دا احوال — سب امیراں ویکھ کے حیرت ہوئی کمال

یوسف اوتھوں اُٹھ کر ہویا گوشے بیٹھا جا — دوجی واری اوس نوں پڑھدا شیر خدا

جو سا خط لیایا کردا اوس فرمان — کیہا اوہناں لباس ہے بیٹوں دیہہ بیان

عرض کیتی اُس شخص ذہین ہا سبھ مند حال — بہت پرانے کپڑے لاغر جسم کمال

ایہہ سن یوسف اوس تھیں رویا ہو بیتاب — کہندا میرے بھایاں دا ہے حال خراب

یوسف دیوان اُٹھ کے کرنے عرض امیر — توں کیوں غم دے وچہ ایں ہویا دل اسیر

کہندا بھائی مصر وچہ میرے آئے سب — رکھیں چھپی ہے اوہناں دی بیٹوں بہت طلب

بیٹوں اندر رکھو جے دتا اوہناں پاہ — پاس مالک پھر وچھیا تیہہ در حال نوں چاہ

کہیا وزیراں اوہ سن بھائی باجھ تمیز — ہُن توں ہرگز اوہناں نوں جانیں نہ عزیز

یوسف کہیا اوس دا ایں کجھ کراں نہ غم — اوہ تقصیری ہو گئے کر کے ایہ ستم

میرے ایس سبب تھیں عاصی ہوئے سب — دوجا پیا وبال ہے اوپر اوہناں غضب

اس عرضی دا اوس نے لکھیا ایہ جواب — شاموں جو ہے قافلہ آیا حال خراب

کھانا اچھا اوہناں نوں پانی سرد پلاؤ — ہر ہر قسم نعمتاں ہوے خوب کھلاؤ

ساتھ وڈی تعظیم دے خدمت کرو کمال — کوئی دلوں اوہناں دے آوے ناہ ملال

باکت ہے دیہو اوہناں نوں خوب بنا لباس — اوہ دل اندر اپنے ہووَن ناہ اُداس

چوکیدار جو شہر دے آہے دین مقیم — یوسف پھیر اوہناں دا خوف نہ آیا بیم

یوسف بھائیاں واسطے کیتا سا ایہہ کام — بھائی آئے اوٹھ گئے چوکیدار تمام

مقولہ مصنف

اینویں جیہدن ہوسن تھیں بے بس انسان — زمین اسمانے آسمان دا رہسی ناہ نشان

تاں سے سورج چن ناہ زمین وچہ آسمان — نازل کرسن فوراں لوح حشر سامان

پیدا ہووان اوہناں دا آنا ایہ سبب — ایہ خاطر انسان دے کیتے آہے رب

دنیا تھیں انسان جان ہلیا ایہو تمام — ناہ ضرورت اوہناں دی آوں کسے نہ کام

دانشمس پڑھ ویکھ توں معلوم ہوسی حال — باقی کوئی نہ رہے گا باجھوں جل جلال

باپ اساڈا جان توں ہے یعقوب نبیؑ
کہیا ساڈے باپ نے تینوں بہت سلام
ایہ قحط تھیں ہو گئی خلقت ساری تنگ
بھیجیا ساڈے باپ نے ساتوں تیری پاس
جاں یوسف نے انہاں تھیں پُچھی حقیقت سب
کتنے بھائی تسیں ہو یوسف کہے کلام
آکھے ول مصر دو نکلے بھائی دس
یوسف کہیا بارھویں دا کیہ حال کہو
کہندے اوہ بگھیاڑ نے کھادا اچیر تمام
جنگل اُسنوں لے گئے ہک دن اسیں شکار
آئے طرفوں ربدی ہیسدم جہان قضاء
بہت نحیف اوس تھیں کردا سا یعقوبؑ
ہُن ہے چھوٹے پتر تھیں اُلفت اوس کمال
یوسف کہیا باپ توں آکھو تسیں فقیر
لازم ایہ نہ مول ہے اسنوں جان ضرور
چھوٹے ساتھ پیار کیوں کردا اوہ تمام
کہندے ایہ خیال تھیں جے توں سنے عزیز
اندر خدمت اوسدے ہر دم رہاں کھڑے
بگھیاڑاں نے کھالیا بھائی ساڈا جو
اوس بھائی نے ہکدن ڈٹھا سا اک خواب
کہندا اوہ کی خواب سا سارا کر دیا بیان
ہوسن بھائی اوسدے تابعدار غلام
یوسف کہیا حال اوہ دسو نال یقین
کہندے دنیا اوسنوں ہوئی نا نصیب
کھادا اوہ بگھیاڑ نے آ ناوچ رضا

بہت ضعیف نحیف ہے اکھیں نور نہین
دوجی بعد سلام دے آکھی ایہ کلام
خلقت عاجز بھکھ تھیں پئی رہے جیئوں سنگ
جانو سب پراوسی اوتھے دل دی آس
آنسوں تھیں بھر آیاں اکھیں دونویں حبیب
کہندے آہے باپ دے بارہاں اسیں غلام
چھوٹا پاس یعقوب نے رکھ لیا ہے بس
جو بھائی سا بارھواں اُسدی خبر کرو
اُسدا اوہ جہان دے باقی رہیا نہ نام
اوتھے آ بگھیاڑ نے کھادا اسنوں پھاڑ
قدرت حکمت کسے دی ہرگز کم نہ آ
ہن اوہ روندا ہو گیا اکھیں تھیں معیوب
خدمت اندر اوسدی رہندا اوہ مدام
کرے عبادت ربدی ہے اوہ بزرگ پیر
کرے محبت چھوٹیاں وڈیاں رکھے دور
فرزنداں تھیں وڈیاں کرے نہ مول کلام
باپ میرا ساتوں ہور نہیں کوئی چیز
اسیں نہیں کجھ موڑدے جو کجھ باپ کرے
اُس تھیں الفت باپ نوں انت نہ آہی کجھ
اُسدن تھیں نال ہو گئی سانتے ایہہ خراب
کہندے اُسنے ویکھیا ہوساں میں سلطان
ہر چہار یا ست مول نہ ہوسی اوہناں کام
ہو گیا اوہ بادشاہ ناسے مول نہین
ہویا ساڈے ساہمنے سیکس اوہ غریب
اندر فلک بہشت دے کیتا شاہ خدا

قیمت اوس یاقوت دی سانوں کر اظہار   آکھی قیمت اوسدی ڈیڑھ ہزار دینار

یوسف اوہ یامین نوں دے یاقوت اوتار   کہندا توں غمناک نال ہوویں میرے یار

اوپر بازو ویہن کے چل توں میرے نال   بھائی بھی مل جاوسن ہوسی دور ملال

دروں تویں اس دروازیوں داخل ہوئی جا   تاں یامین پچھانیاں یوسف وڈا بھرا

پاس بھراواں لے گیا یوسف اوس شتاب   آہا اوپر مُنہ دے پایا اوس نقاب

بھائیاں اندر چھڈ گئے یوسف گیا سدھا   کہندا پھیر ملاوسی تیرے نال خدا

ویکھ بھائی سب آکھدے تویں اج خوشی   تینوں وچ اس مصر دے حاصل ہویا کی

کہیا یامین اک ملگیا مینوں شتر سوار   ہن الحمد دل چاہ نہیں ہویا شکر گذار

ساجرائی بولدا ساڈی اوہ زبان   چھڈ گیا اوہ آ مینوں ایس مکان

نالے مینوں دے گیا اوہ اک عالی چیز   میری دلبری وچ ہے اوہ بھی بہت عزیز

کہیا ہے دے اوہ نوں مینوں چیز ویکھا   ویکھاں کی اوہ چیز ہے دل وچ شوق پیا

اُسنے ترت ویکھایا بازو اُتوں کھول   بہت تعجب ہو گئے جاں اُس کہیا مول

ویکھ یہود آکھیا توں لڑکا نادان   تیرے پاسوں ایسدا ہوسی کتے زیان

بازو اوپر اوسنے لے گئے بہن لیا   ویکھ کہیا شمعون نے مینوں ایہو کھا

بازو اُوپر اوسنوں پھیر نہ لبھا مول   جاں اوہ نظر نہ آیا ہویا بہت ملول

بازو تے یامین دے بدھا لیا اوہ   پھیر کہیا شمعون نے ہیگا ایہہ دیروہ

دوجی وار جو پہنیاں غائب ہو گیا   آیا پھیر یامین تے دیر نہ لگی کا

لیندے سب یامین تے بھائی سارے کھوہ   اوہ سا پاسوں اوتھاں ندے غائب جاندا ہو

بازو تے یامین تے جاندا سا اوہ جیب   لیندے وارو واری اُسدے تائیں سب

نکتہ ایہ بھی یاد کر دل وچہ کرکے غور   بازو اوہ یامین ہتھیں گیا نہ کسے طور

یقے اوپر اوس دے قادر کوئی نہ ہو   یوسف آپ یامین نوں دتا آہا جو

اللہ قادر کسے نوں جے دیوے کوئی شئے   کس دا ایہ مقدور ہے جو کو سکے لے

کرے فریب ہزار جے بندہ نال شیطان   کیوں کر مومن پاک دا اصلاح کرے ایمان

رجوع بقصہ

یوسف ہک بنایا آہا خوب مکان   شکل نہ کوئی اوس دے آہا عالی شان

مناں چوڑا دیہ گز آہا اوہ مکان ساتھ دیوار یعقوب دے سی تصویر عیان
ہتھ یوسف دے بھائیاں دی تصویر لکھی اوہ تصویر یعقوب دی وچ غمی دے سی
ہک چھری شمعون دی ننگی آہی پاس ہتھ یوسف دی ہکول سی تصویر اداس
ستی اگے گئیاں رتی چار و سنبل پائی زمیں روڑہا یا لکھی سب دلیل
پاس پیو دے ہو ندا یوسف لکیا جاء جیوں تک گذریا حال سی اوہ سب لکھیا جا
سب بھائیاں دی اوسجا لکھی سی تصویر ہتھ یوسف دی اوسجا حالت سی تحریر
پاس یوسف دے جاں گئے بھائی اوہ تمام بیٹھاں سدیہا ہوندا اندر اوس مقام
یوسف تاہیں آکھیا ہو دا بہت سلام دے جواب سلام دا یوسف علیہ السلام
بیٹھے جدم جا ایکے اندر اوس مقام اونہاں طرف دیوار دی ڈٹھا نال دہیان
نظر جاں اونہاں صورتاں اُپر جا پئی جو کیتا سی انہاں نے اس جا لکھیا سی
آپس اندر آکھدے ایہ کی لکھیا حال فعل جو آہا اساں دا نظر پیا فی الحال
بیٹھے نیویاں گرد ناں حیراں بند زبان طاقت رہی نہ سخن دی جو کجھ کرن بیان

مقولہ مصنف

انیویں روز حشر دے جو ہینگے بدکار جاں نامہ اعمال دا ویکھن اوہ ہک وار
ہُندی جُدی سب اپنی جیدم پڑھن کتاب کوئی مول نہ دیوسی اُسدا کجھ جواب
رووِن پا جھوں اُنہاں دا ہتھ نہ ہوسی کام ہوسن نیویاں گرد ناں اوتھے کھڑے تمام

دربیان روبرو شدن یوسف علیہ السلام اپن پائیں

یوسف نے فرمایا دیو انہاں طعام بعد فراغت آپناں رکھے کرسن کام
اسدم ایہ انہاں نوں آہا بہت ملال اوہ تصویراں ویکھ کے سی شرمندہ حال
جاں بدکاری آپنی ساری آئی یاد کھاون ہیون بھلیا گلفت [illegible]
یوسف کہیا کیوں نہیں کھاندے تسیں طعام کھاداں مول نہ ایس جا کہندا اوہ تمام
یوسف کہیا بیٹھ کے کھاؤ دو جی جیاء خطرہ دا وچ لینے مول نہ کرو ذرا
جا لگے ہور مکان دے اندر بہندے چھپ ہوئے تیار جو کھان نوں رکھے بھائی سب
یوسف نے پھر آکھیا سارے حاضر ہو دو دو ہک ہک خوان تے کھاؤ راضی ہو
جو ہو وِن اکّاں تیں اوہ بیٹھن اک خوان کھانا کھاون بیٹھ کے ہوون ناہ حیران

دو دو بھائی خوان تے بیٹھ گئے ہک جا
غم دے وچ یامین سا کلا بیٹھا رہیا

یوسف کہیا فکر وچ توں کیوں ہیں حیران
تینوں بھائیاں چھڑ گیا مینوں وچ بیابان

کہندا بھائی واسطے میں ہویا غمگین
ہے غم یوسف واسطے ہو سبب بنین

جیہڑا ہوندا اوہ جیوندا کھاندا میرے ساتھ
ہوندی تیہڑی دل ہے اندر میرے ہاتھ

یوسف کہیا ہکو تیرا ایتھیں بھرا
ساتھ تیرے جو بیٹھ کے ایتھے کھانا کھا

کہندا میری ماں تھیں دوجا کوئی نہیں
ہکو سا سو مر گیا ایہ گل جان یقین

یوسف کہیا او سدا کیہو تک ہویا حال
مینوں آکھ سنائوں کی گذری اسنال

کہیا ایہ یامین نے جنگل اندر سب
بھائی اس نوں لگیے ہور نہ کجھ سبب

اونہاں آ سنایا کھادا اوہ بگھیاڑ
یوسف نوں وچ جنگلے اندر اک اوجاڑ

کرتا آن دکھایا تد سا لہو نال
کھمر ساڈے موجود ہے کڑتا اوہ فی الحال

یوسف کہیا شوق ہے جیہڑی بھائی تا
بھائی تیں جان کے ساتھ پھر ل کہا

ایہ گل کہہ کے کہان توں جیوں گیا اس پاس
کہندا لگے کہا و ساں دل نہ ہووے اوس

غیرت آئی بھائیاں جہڑا ایہ ڈٹھا حال
آکھ نہ سکدے شاہ نوں کھاہ اساڈے نال

حیرانی وچ اوہ لگے کرن کلام
کہندے سمجھ ہت دے وچ نہ خوب ہویا ایہ کام

یوسف آیا جہڑا اوہ کرن کلام
روندا بہت یامین سا سن سن ایہ کلام

یوسف کہندا اوسنوں کیوں توں بناہیں زار
تکے بات یامین نے کیتا ایہ اظہار

دل میرا ہے جا ہوندا پہلے وچ مکان
جا کے ویاں خوب ہیں دل وچ سے ارمان

یوسف کہیا اوس تھاں جیہڑی دس [illegible]
سن کے بات یامین تے دتا ایہ جواب

[illegible] اندر اوس مکان
اکھیں وچوں سیاہ خون جگر دا جیان

یوسف کیتا حکم ایہ جاویں توں اس جا
دتا اوس مکان تے جا کے وچ بہا

بیٹھ گیا آ سا تے لگے اسنوں [illegible]
باہر آکھے آہ توں دل اندر تیں پھیر

[illegible] اس تصویر نوں [illegible]
یوسف دی تصویر سے اگے رکھے اوہ

رو رو [illegible] ویکھیا اوہ بہت نڈھال
ہویا ہتنا گیا جاں رونے دا احوال

یوسف نوں جبریل نے کہیا اسم آ
رلی توں جاں یامین تیوں ہے فرمان خدا

یوسف جلدی بیٹھ [illegible] اندر جان
منشوا بیٹھا آہواں سدا کر کے قربان

یوسف کیہا بائین نوں رکھاں تینوں پاس
تہمت دیکے چوردی رکھاں اپنے کول
ایہ گل کرکے آگیا بھائیاں پاس شتاب
ہرگز نہ پچھانیاں انہاں بائین بھرا
اندر خوشی بائین ساکی میں کراں بیان
یوسف غلام نوں کردا ایہ فرمان
کر حساب غلہ دا دیہو پورے بھار
یوسف کیہا غلام نوں ہن ہک کم کریں
اونٹھاں اپر لدے ہوئے اوہ تیار
ہک مصاحب سیلکے یوسف کرکے تیار
آیا سا اوہ شام تھیں پکڑ اونہاں نوں جا
جس تے جام چورایا اوہو میرا چور
اوہ یوسف دے حکم تھیں ہویا ترت اسوار
ساتھ آواز بلند دے نالے پاوے شور
اونہاں دے اسباب وچ ڈھونڈن لگے جام
دسے چور کوئی آپ تھیں ملسی اوس انعام
میں ضامن ہاں اوسدا کہندا اوہ امراء
سارے سنکے آکھدے سبھی اساں قسم
ہاں فرزند یعقوب دے چور ہوواں کس طور
اوس مصاحب آکھیا اوسدی کیہا سزا
اوہ کہندے جس پاس تھیں لبھ آوے جام
جیہڑا اوہنوں فرمان سی لیتا اوس غلام
اوس زمانے وچ سا ایہ دستور تمام
جاری سی آہی رسم جیہڑی شرع یعقوب
اونہاں وچ سے کے قافلہ آیا مصر دے و رنج

کیہے بہانے ساتھ ہین ہو ویں ناہ اوداس
بھید انہ آکھیں آپناں دفعے آگے بھول
صورت ویکھ بائین دی ڈنگ ہوئی احباب
ساتھ خوشی دے ہو گیا دوجی شکل دکھا
بھائی تدوں بائین نوں سکے ناہ پچھان
غلہ دیو انہاں نوں ہک ہک ونڈ چھان
بھناں غلہ لے لیا جتنا سا درکار
اندرگون بائین دے میرا جام دہو ہن
نکل جاں اوہ مصر تھیں آئے باہر وار
گیا چور ہے اج قافلہ مصروں ہو اسوار
ہک پیالہ لے گئے میرا اوہ چورا
اسیں پاچھوں پکڑ تاں ہرگز ناہیں ہور
راہ وچ جاں اوہ پکڑ کے جاؤ تاں دے بھار
سبھنوں سارا قافلہ لبھیا سا دے چور
اوہو ساڈا چور ہے جس چورایا جام
غلہ بھا ہک ونڈ دا جو کوئی دیوے جام
جو کوئی پیالہ شاہ دا ہنوں دیوے آن
واقف اسیں نہ چور تھیں نہ اوہ جاناں کم
اسیں امانت وار ہاں سمجھو کر کے غور
چور ہوسی جو جام دا ہنوں دیو سزا
رکھو کرکے اوسنوں شاہ دا ہک سال غلام
اندرگون بائین دے جا لوکاں پایا جام
رکھدے آہے چور نوں اوہ ہک سال غلام
ایہ رواج نہ مصر دا آہا حسن مجذوب
اس تہمت دے وچ سن اوہ سارے دل رنج

ظاہر کیتا مول نہ اللہ دے مقبول
ولے اندر تساں دے ہیگا بہت حسد
اندر چوری تسیں کیتی اس تھیں ناہیں کم
لکیا رہیا خلق تھیں یوسف دا بد کام
پاسے تہمت جھوٹھ دی پاندے ہو گیا سچا
سنیاں جدوں یامین نے دلوں راضی ہو
جیہنوں اللہ پاک نے دتی بہت تمیز
اس نے ویلے ہو وسی اس دا کم تمام
نالے وڈی عمر دا ہویا بہت نحیف
بدل خطا یامین دے سانوں دیہہ سزا
بخشش تیری دا نہیں ہوندا کجھ بیان
قید کریں میں انہاں نوں جنہاں پاس گناہ
باجھوں انہاں تھیں دا ہووے قید محال
ناں میں ظالم ہو وساں نالے پیودا چور
جا نگا لازم ہے تسیں اٹھے مرن صلاح
کرساں جدوں پیاں جا ہو سی پچھتاوا اس
جاوں اجیہا میں دے ساڈی کہی شان
ودھیا ویر اوس دے ہویا ایہ ستم
رکھے ساتھ عزیز دے سب بھراواں جنگ
قبضہ کریئے مصر دا ملک خزانہ مال
مالک سارے مصر دے ہوئیے جیگ بھار
تے وزیراں شاہ نوں ہور امیر تمام
کرساں قتل بازار نوں ہور نہیں درکار
میں اوہ لشکر مصر دا کرساں بار تباہ
کہندا جا چڑھ زاوناں بھائی نوں للکار

سٹ دتا اوہ توڑ کے پھیر نہ بیٹھا مول
یوسف کہیا تسیں ہو چور تے ہتھوں بد
گھر تے وچ چرا لیا ہا اوس صنم
کم تساڈا ہو گیا ظاہر ایہ تمام
چو کہندے تسیں ہو جاندے اوہ خدا
کیتا حکم یامین نوں جا کے قید کرو
رکھے بھائی آکھدے سن توں عزیز
جیہڑا قیدیا میں وی سنسی باپ کلام
ہو یا اوہ پیر ہے نالے بہت ضعیف
سانوں وچوں کسے نوں لیا اسدی جا
سانوں نظری آوندا توں صاحب احسان
یوسف کہیا ایس تھیں ولے رب پناہ
کرساں اس نوں قید جس چرایا مال
جس تھیں لبھے گئے قیدیاں کوئی ہو
آپس اندر بیٹھ کے رل کے کرن صلاح
جا پچھے اسیں یعقوب نے کی کہندے پاس
نالے ساڈا باپ تھیں آیا عہد پیمان
یوسف نال اساں نے پہلاں کیتا کم
لشکر ہے اوس دا ماراں گے کر جنگ
کرکے جنگ عزیز نوں کرئیے پکڑ حلال
قیدوں اسیں یامین نوں لیاں اج چھڈا
کہیا تدوں روبیل نے کرساں میں غلام
پھیر کہیا شمعون نے میں وچ جا بازار
پھیر یہودا لیا جو ہے لشکر شاہ
اٹھ یہودا اپنے ہتھ وچ لئی تلوار

پھر یوسف نوں آگیا اوپر اُنہاں غضب
کہندا غصّہ کھا کے تسیں سنوں اولاد یعقوب
اوپر تساں احسان ہیں کیتے باجھ شمار
بھائی اپنے تساں نے کیتا کم خراب
ہن سب میرے قتل نوں آئے ہو چالاک
تسیں ہوئے مغرور ہو سلطنت اُپر تو
دل اندر ہو آگئے ساڈے جیہا ہور
یوسف اوتھوں اُٹھیا جد اندر آ
اسیاں تسیں ویکھدی ہک مضبوط دُکان
لرزہ کھا کے ڈگ پئی ٹُٹ گئی دُکان
کہندا تسیں نہ جانیو سانوں ہاں سپاہیں قوی
وڈے جد ہاں تساں دے مرسل وچ زمین
تاں تساں ساریاں حال ہوئے معلوم
ویکھ یوسف آکھیا زور نہ چلے کو
ایتھے ہرگز جاوندا پیش نہ ساڈا زور
ہیں نہ ایتھوں جاوساں ہرگز تساں نال
تاں آواں کنعان ہیں حکم کرے جے باپ
یا میں نوں کنعان دا اللہ حکم کرے
جا کے تسیں یعقوب نوں ایہہ حال سنا
سن کے ایہہ کلام نوں ہوئے سب روان
چوری ہک بنیامین نے کیتی اتھے جا
پہلے اوس جرم دے اوتھے ہویا قید
پچھیں خلقت مصر تھیں اوہ جیہڑا حال
نعرہ مار یعقوب نے کہیا دل پوکار
کٹھ جیہڑا اسدی گون تھیں لبھ لیا اوہ جام

مجلس اندر اوتھا نیوں کرکے چاہ طلب
وچ تساڈے حق ہیں کیتا کی معیوب
خاطرداری تساں دی کیتی بے تکرار
قید کیتا ہیں اوس نوں زنداں وچ شتاب
شاہ مصر تے مصریاں کریئے مار ہلاک
پاسوں تساں نہ اُکھڑے بازو ہرگز مور
ناہیں وچ جہان دے کوئی صاحب زور
کہندا ویکھو زور ہے ایہہ سب وادھا
لت یوسف نے آپنی ماری اوس مکان
کجھ اسدی تعمیر دا رہیا نہ نشان
خلقت جو ہے رہدی آہی تھیں ہک وڈی
اس خاطر ہیں تساں نوں کہندا کجھ نہیں
خون اتے وچ خاک دے ہوو سب مغموم
اگے جا یعقوب دے حالت سب کہو
ایتھے کم نہ آوندا صبر اتے کجھ شور
تسیں جا ہو کنعان نوں پہنچ تے آکھو حال
حاضر ہوساں آپ کے جدوں ملاں باپ
شہر مصر نوں چھڈ کے بندہ ندوں ملے
چوری ہک بنیامین نے کیتی اتھے جا
اگے جا یعقوب دے کیتا حال بیان
جام چرایا شاہ دا اندر گون لوکا
سال خلاصی ہوونی آہن کجھ نہ امید
پچھیں اس قافلہ جو آیا ہے نال
چوری دا یامین تھیں کدی نہ ہوسی کار
واقف اسیں نہ غیب تھیں جانے رب علام

یوسف دے غم وچہ سہے کہندا گئی نظر
جبرائیل یعقوب تے بھیجیا رب پرین
ہے فرمان خدا ایہہ داتینوں بعد سلام
عرض کیتی یعقوب نے سنتوں میرے رب
پہلاں میری موت تھیں باخوشی و کھا
اُسی وقت جبریل نے آکھ سنایا آ
قسم مینوں اے ذات دی جالی نال یقین
زندہ کر کے دوہاں نوں دیندا نُرت ملا
تیرے گھر وچہ اکدن آیا کوئی فقیر
تیں اس روزہ دار نوں دتا نا طعام
کیتی عرض یعقوب نے یارب بخش خطا
بیٹے وچہ کنعان دے کیہا یعقوب امیر
گھر میرے وچہ آ ٹکے کھا دے او طعام
بیٹے کہن یعقوب نوں اس تھیں ہویا غم
فقیر خوارہ ہک اوسدا پچھ آ کھا خوب
اوس گھائیں دے رو برو کیتا اوس حلال
اندر دل یعقوب دے رحم نہ مول پیا
جاں وی یعقوب نوں جبرائیل خبر
فرزنداں نوں آکھدا جا کے کرو تلاش
او پر رحمت رب دے رکھو سب امید
کہیا تدوں اولاد نے پاس تُسیں دے آ
اتھانتوں تاں ڈھونڈ ناں ہیگی بات بجا
اسدی اندر قبر دے مول نہ ہوسی خاک
کفادا جو گھیا ڑ تے مدت گئی وِہا
عرض کیتی شمعون نے جا کے اگے باپ
پچھوں غم یامین نے توڑی ایہہ کمر
کہیا او تو چہ آپنے ایہہ گل جان یقین
اگے غیر فراق دا مول نہ کریں کلام
کھڑا اوہنوں تھیں رہ گیا گئی نظر ہے سب
تیرے اگے عرض ہے میری پاک خدا
او پر تیرے حال دے کیتا کرم خدا
جے نا ہوندا چھوڑدا یوسف اتے یامین
ہیں ازمائش صبر نوں کیتی پسر جدا
آہا روزہ دار او بھکھا بہت ظہیر
اپنے خاطر ریتنے دے رنج تمام
جو دنیا تے آئیا کون نہ بھلا آ
جو کوہے وچہ شہر دے روزہ دار فقیر
اندر ایہہ کنعان دے اوں دتا اس عام
گائیں پاس یعقوب دے آہی خوب قسم
چھری بیٹے چہ ہتھ دے ہکدن گیا یعقوب
دل اوپر اوس گاں دے ہویا رنج ملال
یوسف بدلے اوسدے کیتا رب جُدا
یوسف اجے حیات ہے خطرہ مول نہ کر
یوسف اتے یامین بھی ملے تسانوں کاش
پوری کرے جے تسانوں دے لدی رب امید
دو بھائی موجود ہیں وچہ مصر دے جا
چھیڑا ہے ہک مر گیا او نہ رلسی آ
کیوں غم اندر اوسدے کردا ہیں دل چاک
کتھوں اسدے خبر تد دیوے کوئی ایسا
والی تاں ہیں مصر دے ہک خط لکھ اوں پیا

سن حضرت یعقوب نے رقعہ لکھیا خوب
اوہ سا ابراہیم دا جس خلیل خطاب
پچھے حمد خدا ایہدے سن توں میرا حال
ساتھ غماں دے ہو گئی پشت میری ہے خم
میرا دادا باپ ہے بزرگ انتے اکرام
دادا میرا اوہ سا نام خلیل خدا
اگ اندر نمرود نے جاں اوہ وتا پا
ذبح جاں اسمٰعیل نوں کرن لگا خلیل
باقی ہاں میں رہ گیا سُن توں میرا حال
بیٹا میرا ہک سا یوسف نام عزیز
جنگل اندر لے گئے بھائی اسنوں نال
کھادا اوہ بگھیاڑ نے کہندے اوہ تمام
بھائی چھوٹا اوسدا جسدا نام بنیامین
بھائی اوسنوں لیگئے مول نہ آندا پھیر
شاہ مصر دا اوس نے ہک چرایا جام
چوری اساں نہ آوندی نہ اسیں ہاں چور
جے چھڈ دیویں اوسنوں تیرا ہے احسان
جو کوئی لے فقیر دے پاسوں بُری دعا
میں نبیاں ہے تساں تے اوہ پیالہ آپ
نبیاں دی اولاد تے ناں کر ایہ ستم
میں سنیاں توں نیک ہیں نالے بہت کریم
چھڈیں جے بنیامین توں میرا میں سمبھال [illegible]
جو میرے دل وچ ہے [illegible]
کریں خلاص بنیامین توں ہے میرا ایہ کلام
لیکے خط یعقوب دا ہو گئے تیار تمام

بیٹا ہے اسحٰق دا ایہ بندہ یعقوب
میری طرفوں تدھ نوں بہت سلام آداب
میں غم وچ ہمیش ہاں کدی نہیں خوشحال
اوپر میری جان تے بہت پئے ہیں غم
راضی ہاں تقدیر تے اوپر اسیں مدام
وچ درگاہ خدا ایہدے صابر رہیا سدا
اوہ آتش گلزار سے کیتی آپ خدا
دنبہ بھیج بچایا اُس نوں رب جلیل
اوپر میری جان تے ہے ہجرت بہال
اوہ کھادا بگھیاڑ نے دل وچ کریں تمیز
کرتہ آن وکھایا خون آلودہ نال
میرے دل غم اوسدا رہیا جان مدام
میرے تئیں اوس تھیں کجھ آہی تسلین
کہندے اندر مصر دے کیتا اوس اسیر
قید کیتا اُس شاہ نے کہندے آ تمام
اوہ اساں ناحق دا کوئی کرے نہ زور
نال اللہ پاک دی ہیگی وڈی شان
اوس خطا دی اسنوں دیندا ہے سزا
تھیں آپ لوکاں پایا کیتا ہے ایہ پاپ
[illegible] فضل اللہ دے تھیں ہول نہیں ہکدم
ساڈا اوہی اوہ رب ہے جان رؤف رحیم
[illegible]
[illegible]
بعد سلام [illegible] کیتا خط تمام
کہندا جا کے شاہ نوں میرا کہو سلام

جاں اوہ غائب ہوگیا کورو ہویا بصیر ہن تائیں ہے لوسدا وچ جگر دے تیر
جے ساری اولاد نوں کریسیں توں قیلام جاں سُنسی اس بات نوں ہوسی اوہ تمام
سُنکے اس کلام نوں یوسف ہویا بیتاب کیتا حکم چلاو نوں چھڈیں انہاں شتاب
یوسف دے سر تاج سے آہا اک نشان تلے سا یعقوب دے سر تے اوہ عیان
اوہ نشانی انہاں نے سر تے لئی پچھان توں یوسف ہیں آکھدے ایہیں رہے انجان
یوسف نے فرمایا ہاں فرزند یعقوب بھائی سکا ایہہ بھی ہے میرا محبوب
اوپر میرے ربدا ہے احسان تمام ہاں میں پُت یعقوب دا یوسف میرا نام
ایہہ سن بھائی اٹھکے پیریں پئے تمام بھلا نہ تیرا اساں نے کیتا لا کلام
اوپر ساڈے فعل دے مول نہ کریں نظر ہن توں ساڈے حال تے نظر کرمدی کر
بخشش اسدی ویکھکے کرتوں شکر خدا ساڈے ذمے مول نوں تہمت ناہ لگا
یوسف دے اوہ چور سن سارے لا کلام اوپر کرنے اپنے سن حیران تمام
یوسف کہیا تساں نوں نہیں ملامت کو جو ہے وچ تقدیر دے اوہ رک رہندا ہو
خطا جو ظاہر آپنی کہی زباں نوں آپ میرے نئے وچ تسانسے ہویا توں ملاپ
یوسف جلدی اُٹھکے ملدا وارو وار سینہ نال لگا وندا کرکے بہت پیار
میری اگے رب دے ہوسی ناہ فریاد شرم نہ کرلو ذرا بھی ہو ہمیشہ شاد
باپ اندر اس درد دے انہاں بیٹھا ہو جتنا ہے اوہ رویا ہور نہ رویا کو
اللہ بخشنہار ہے بخشے تساں گناہ خبر کوچا باپ نوں کرے نہ حال تباہ

مقولہ مصنف

دنیا اندر بہت ہیں روئے پنج انسان پہلاں آدم رویا ترے سے برساں جان
دوجا غم فرزند دے رویا بہت یعقوب رُنا چالی سال سا اللہ دا محبوب
تیجا غم وچ باپ دے حضرت یوسف جان نالے اندر قید دے رویا پاچھ بیان
چوتھا نبی کریم تے پائی جدوں وفات روون باجھوں فاطمہ ہور نہ کیتی بات
حضرت زین العابدین پنجواں کریں بیان اکھیں ڈٹھا کربلا اُسنے حال عیان
حضرت زین العابدین نے ہوئی نڈھال یاد آسے جاں کربلا والا سارا حال

بیان آندن یعقوب علیہ الصلوٰۃ والسلام بہ طرف مصر

کی قسم بیشک حاکم بنایا تجھکو ہمپر اللہ نے اور یہ کہ تھے ہم خطا کار ۱۲

یوسف لکھیا باپ دے خط دا تُرت جواب — بھائیاں تائیں آکھدا لیکے ٹرو شتاب

ہک ہک گھوڑا بھائیاں ہو سی پاس کمال — مول نہ خاطر باپ دی کیتا کجھ ارسال

کُڑتہ دِتا آپناں یوسف ہک لیپ — کہندا منہ تے باپ دے جا کے دیہو پا

باجھ پُرانے کُڑتیوں ہور نہ کجھ ارسال — یوسف طرف یعقوب دے ہی کیتا کریں خیال

خبر کرو ہا باپ نوں ہن کجھ کرے نہ دیر — گئی بینائی اوسدی اللہ دیوے پھیر

اس کُڑتے دے وِچ سی ایہا تاثیر بھرا — ہوندی سی بیمار نوں اِتھیں جان شفا

جاں نمرود خلیل نوں دِتا آتش پا — کُڑتہ اوہ خلیل نوں بھیجیا تدوں خدا

آیا اوہ بہشت تھیں کُڑتہ کریں نظیر — اوس حضرت اسحٰق نوں دِتا اوہ حریر

اوس دِتا یعقوب نوں کُڑتہ اوہ لیا — یوسف دے گل اوس نے دِتا اوہ پوار

تا یوسف نوں کسے دی لگے ناہ نظر — پایا پاسی اسواسطے غور دل اندر کر

اوہ وانگوں تعویذ سا یوسف پاس مدام — بھائیاں نوں تعویذ دی ناہ سی خبر تمام

چاہ اندر کھوہ سٹیا کسے نہ جاتا مول — یوسف دے گلوچ سا کُرتہ اوہ مقبول

اوہ قمیض یعقوب نوں یوسف بھیجی پھیر — کہندا منہ تے باپ دے پاؤ کرو نہ دیر

اُٹھ یہودا آپنے کُرتہ ہتھ لیا — کہندا میں جا باپ دے پیاں مُنہ تے پا

کُرتہ ہک یعقوب تے خون آلودہ جان — پہلاں سی میں لیگیا جیکے ہو یا نیاں

اوس کُرتے تھیں اوس نوں پیدا ہویا غم — ہن بھی تہندوں میں لیوں خوشی ہو وے بکرم

جا کماں میں باپ نوں یوسف زندہ ہی — ہن میں باپ یعقوب نوں جا کے کراں خوشی

میں کیتا غمناک سا ہن میں جا خوشی کراں — خبر خوشی دی جا کے میں جا کراں بیان

کُرتہ لیکے مصر تھیں ہو یا اوہ روان — ننگا سر تے پیر تھیں آیا دل کُنھا ن

غم تھیں لیسہ یعقوب نوں کیتا رب سرور — جو دل اندر رنج سا ہو گیا سبھ دور

دوجی روایت لکھیا کُرتہ ہک غلام — پاس بنی یعقوب دے سنیوں ایہ کلام

جیسدم گھر یعقوب دے پیدا ہو یا پاپ — ہاون آہی مر گئی جو سی صاحب پن

دودھ پلاون واسطے لونڈی ہک یعقوب — کیتی تدوں خرید سی اللہ دے محبوب

نیز خوارہ ہک اوسدا لڑکا آہا پاس — رکھدی اوہ کنیز سی اُس لڑکے دی آس

اوہ لڑکا یعقوب نے ویکھیا اُسدا جان — سارا دودھ پلائیں تاں بچہ اوہ عیان

کیتی اوس کنیز نے آہی تدوں دعا
دتی ہاتف غیب نے اُسنوں ایہہ ندا
جو ہے سب اولاد تیں اسنوں یوسف عزیز
اس لونڈی دے پیٹ دا ؟ آہا نام بشیر
یوسف اوہ خریدیا تاجر پاسوں پھیر
جاں یوسف وچ مصر دے ہویا شاہ عظیم
یوسف ناہ پچھانیاں ہے ایہہ اوہ غلام
اس ایہہ کرتہ بھیجیا یوسف ناں بشیر
بھیجیا ہتھ بشیر دے کرتہ پہنچے پاس
ٹریا آہا مصر تھیں جس دم جاں بشیر
ہجم کریں تاج ہیں اس کرتے دی بو
پہلاں کرتہ نہ جاں تینہیں خوشی کراں ہیں جا
کرتے تائیں لگ کے واو گئی اس پاس
میرے غم نے سچ بھی سا سے ہو گئے دور
ہو گیا اس واو تھیں معطر جان
واو گئی یعقوب تے لے کرتے دی بو
ٹری اولاد یعقوب دی مصروں ول کنعان
جاں نزدیک کنعان دے پہنتا جا بشیر
کپڑے تدوں یعقوب دے سدھی ہاں لیا
اس تھیں گھر یعقوب دا پچھدا جا بشیر
اس عورت نے آکھیا کی ہے تیرا کام
اوہ غمگین بیمار ہے مول نہ کردا بات
کیہا فیر بشیر ایہہ قصہ کریں دراز
عورت اوتھوں اُٹھ کھڑی ہک دروازہ مار
یا نبی تیرا وعدہ ہوندا نہیں خلاف

توں فرزند یعقوب تھیں رہا کریں جُدا
وچ درگاہ خدائے دی ہوئی قبول دعا
غائب اُس تھیں ہیں کراں اوہ پیاری چیز
ویکھیا جو یعقوب تے دلوچ کریں نظیر
یوسف دلوچ خدمتے سا اوہ مرد دلیر
یوسف پاس بشیر جا رہندا جان قدیم
ویکھیا سا یعقوب نے جسنوں پہلے دام
اگے باپ یعقوب دے دل وچ کر تدبیر
آہی ماں بشیر دی پاس یعقوب اُداس
عرض کیتی ایہہ واو نے اگے رب خبیر
لیجاواں یعقوب تے ذرہ دیر نہ ہو
حکم ہویا یعقوب نوں چلدی خبر سنا
لسندا اوہ اولاد نوں جینوں ہوئی آس
خوشدل بہرا ہو دسی اندر پڑ اُس نور
اوہ چالی فرسنگ تے آہا جے پچھان
وہندا اسے غم اوس دا ہو گیا ہک سو
اوہناں ساتھ بشیر بھی مصروں ہویا وان
کھوہ ہک باہر شہر تھیں آہا سن تقریر
کھوہ اوپر سی ڈھونڈی اوہ عورت اسجا
رہندا کس مکان ہے وہ یعقوب مہیں
کیوں تینوں ہیں ڈھونڈدا تیرا کی ہے نام
فکر تے غم اوسنوں رہی ہک وفات
بن یوسف وا اوس نے پہلے آیا راز
منہ کر کے آسمان ول کہندی اوہ پکار
ساتھ میرے تیں وعدہ کیتا آہا صاف

سنکے اُسدی بات نوں ہویا بشیر حیران
عورت کولوں پچھیا اُنہوں دے بیان

اس عورت نے آپنا قصہ کہیا تمام
میرا پت یعقوب نے وچ کیتا گم نام

کہیا ایہ بشیر نے آکھیں حال تمام
تیرے اس فرزند دا کجھ آکھ ناں

کہندی میرے پت دا آنا نام بشیر
دل دی گل بشیر نے کہیا کر تدبیر

تیرا پت بشیر ہیں مائی مینوں مل
میرا بھی ہے ٹرپیا تیرے خاطر دل

ایہ سنکے اوہ دوڑدی اوتھوں واہو داہ
سینہ نال لگا کے روندی اُسکے ساہ

آئی ول یعقوب دے لے فرزند بشیر
جس جاگہ یعقوب سا بیٹھا حال فقیر

کرتہ اسدے منہ تے اُس سٹ کے دتا پا
روشن ہویاں اکھیاں سب غم گیا وتا

تازہ ہویا جسم بھی زندہ ہویا دل
کہندا چلو مصر نوں یوسف تائیں مل

یوسف دی یعقوب نے حالت پچھی سب
کیہہ ارادا دین ہے مینوں دسن جیبہ

کہندا اسدا دین ہے جو ہے دین اسلام
جو ہے حکم خدا ایہدا اُس نے رہے مدام

کہیا سا یعقوب نے پاس بلا اولاد
میں کہیا سا تُسانوں دل وچہ رکھو یاد

تساں نہیں معلوم ہے ہویا فضل خدا
فرزنداں ہتھ جوڑ کے عرض کیتی ایہ آ

ساڈے ہتھوں باپ نے پایا رنج الم
خطا جو ساتھوں ہو گئی اُسدا سانوں غم

کرنوں ساڈے واسطے اللہ پاس دعا
اوہ بخشنہار ہے بخشے رب خطا

سبھے اولاد یعقوب نوں کرساں ایہ دعا
خطا جو ہوئے تساں تہیں بخشے رب خطا

کرتہ جد دل یعقوب نوں لیکے گیا بشیر
جاں منہ اوپر پایا ہویا ترت بصیر

سبھے لیتہ دے بشیر نوں کی ہے تیرا نام
جیہنوں تیں ساں وچھیا میں ناں اوہ غلام

رکھیا آناں نے میرا نام بشیر
ہویا سُن یعقوب سا غم دے وچہ اسیر

دتا خط یعقوب نوں یوسف دا اوہ کھول
حالت ہوئی معلوم سب حال اوہ پچھیا دل

آون سارے مصر نوں اُس تے لکھیا سی
سب ٹبر تے اولاد دی مینوں خواہش ہی

میں سبھنا دے واسطے گھوڑا بنا لباس
گھوڑا اسباب دے واسطے دل وچہ کریں قیاس

پاس مصر تے آنکے پاویں تُوں پوشاک
طعنہ دیون نا کدی جو نیں قوم ناپاک

رہندے ہو وچ جتھے مصر فلسطین تخت کنعان
آیا اندر مصر دے ہو سارے اسوار

منقولہ مصنف

اینویں جیس دم اُٹھ سن قبروں موسن پاک
ہوگ جڑاؤ انہاں اندر ہین اسباب تمام
قیمت دار لباس بھی اُس تے حاضر ہو
موسن پالباس بھی اوہ ہوسن جلد اسوار
قوم نصاری ویکھ کے ہور مجوسی یہود
موسن وانگ کفار سے ہوسن ناہ حقیر
کر یعقوب تیاریاں ہویا حضرت تیار
یوسف نے اوہ اونٹ سی گھلے انہاں پاس
وسے بہشتوں او تھی جبرائیل لیا
آہے سانے چار سو مردلے تے ہور زنان
ٹھر سے آیا مصر جاں پہلاں گیا بشیر
آکھیا یعقوبؑ دا یوسفؑ سنے بیان
نالے استقبال نوں گئے وزیر تمام
ملیا جا یعقوب نوں گھوڑا اٹھ ہزار
اوہ اگے یعقوبؑ دے سجدہ کر سمے چار
کہندے ہی شاہ مصر دا لشکر ایہہ تمام
لشکر تائیں ویکھ کے دل وچ رہیا دنگ
اسیا نالے یعقوب نوں پُچھے ہور اسوار
اینہاں بھی یعقوب نوں سجدہ کیتا جاد
آئیں یوسف دی فوج نال کہندے اوہ ہم
ساتھ تعجب ہس کے ہویا لشکر گذار
دو فرسنگ جہاں اوس تھیں اگے کیتا طے
ہک عماری جگہ لگی ہر چتر تے سی
اندر اونہاں عماریاں سی ہک بہت عجیب
کئی ہزاراں اوسدے اڑدی کپڑے تمام

اڈن والے آوسن گھوڑی بہت چالاک
ساتھ فرشتے ہووسن ہک ہک جویں غلام
موسن ہوون شاد جے ہا غم ویکھے کو
اس جاگے نہیں جاوسن عزت نال وقار
باہر آئے مغز تھیں ویکھ انہاں نے دود
طعنہ دیون مومناں تائیں اوہ شریر
اوہ پٹھان کرلئی سب اولاد سوار
تاں اوہ اندر راہ دے ہوون ناہ اُداس
اُس اوپر یعقوبؑ سا ہو اسوار گیا۔
ٹر سے جا تے مصر نوں اپنا چھڈ وطن
خبر سنائی جا نیکے یوسف پاس امیر
خاطر استقبال دی کر فوج روان
کہندے آیا مصر نوں نبی علیہ السلام
عربی گھوڑے اوہ سی سلطے عربی اسوار
نبی کہیا ایہہ کون ہیں دیہو خبر سنا
تیرے استقبال نوں آئے ہین ایہہ عام
آکھے رل یعقوب تھیں چاں اوہ ہک فرسنگ
رومی سارے اوہ سی گھوڑا اٹھ ہزار
کہندا اونہاں کون ہو جا تاں کھیڑ ہو دا
تھوں دل اندر آپ نے کرین نہ کوئی غم
سجدہ کیتا رب نوں جو ہے بخشنہار
کئی ہزاراں آوندے ویکھی چھتر ہے
اندر انہاں عماریاں ہک ہک لونڈی ہی
اونہاں اگے تاکدی وہ تھی جہان غریب
ہار بار دے ہر رنگ دے پہنے لباس تمام

عجب طرح دا ہویا سا اوتھے سامان — طرف زمین سا دیکھدا اسیوقت اسمان
شان عجائب شوق نہیں چھوڑا تے تجے — ساستے باہر مصر تھیں ہوئے جا کھڑے
باہر استقبال نوں یوسف گیا جو آپ — اُس یوسف دی شان تے نظر جو کیتی باپ
پچھین لگا کون ہے آئیا ہو اسوار — جیسے گرد دے خلق دا آئے نال شمار
کہندے ہے یوسف آئیا نالے اوس وزیر — حاضر اسدے ساتھ ہین سب صغیر کبیر
یوسف اوپر باپ دی جسدم پئی نگاہ — خلقت دے انبوہ تھیں تنگ ہوئی سب راہ
لوکاں نال مش آکھدا ایہہ یعقوب کلام — ساتھ یوسف دے کون ہو آکھو حال تمام
اونہاں کہیا اسیں ہاں تیرے سب غلام — یوسف دے سب ساتھ ہاں سارے اسیں تمام
کہندا یوسف اُنہاں نوں کر کے ہک نظر — کیتے میں آزاد ہو جا ہو سارے گھر
بیٹوں ہوئی باپ دی زیارت آج نصیب — حُر تسیں بھی ہو گئے نالے رہے حبیب

منقولہ مصنف

ایہو حالت ہووسی وچہ حشر دے روز — نور نبی دا اوس جا ہوسی چدوں فروز
ہوسی گرد دے خلق سب تے کیتے پیش — ساتھ گناہاں خلق دے ہوون گے دل ریش
حکم خدا دا ہووسی کیوں تیں اوہ کھڑے — آکھن سب گناہ تھیں سزا ایں پیر پڑے
اللہ تیرے اسیں ہاں بندے اتے غلام — امت پاک رسول دی جو ہے نبی کرام
خطا اساڈی بخشدہ توں ہیں رب غفار — دوزخ تھیں آزاد کر سانوں اک تار
اگ دوزخ تھیں اساں نوں رب کر آزاد — صدقہ پاک رسول دے کر سانوں دل شاد
اوسے ویلے حکم ایہہ کرسی رب جلیل — بخشدا ہیں تسانوں کرساں ناہ دلیل
ہوئی شفاعت نبی دی خاطر تساں قبول — وچہ بہشتاں آپناں جا کے کرو نزول

رجوع بقصہ

یوسف اوپر باپ دے جسدم گئی نظر — پیر پیادہ ہو گیا فکر دے وچہ کر
یوسف بھی پھر گھوڑیوں آیا ہیٹھ شتاب — پیر پیادہ ہو گئے ہور جو سی احباب
پیر پیادہ ہو گیا یوسف جدوں امیر — اُتر پئے زمین تے سب صغیر وکبیر
چکے چالی برس دے یاد سے ہو سہم — خوشی ہویا دل وچہ نال دردہ ہویا سی غم
کرکے یاد غذا ئیدی روندے ہو نڈھال — خلق ہوئی غمناک سی ویکھ اونہاں دا حال

ہیرا وتہانوں بخشیا نالے بخشے رب | راضی ہاں میں اُنہاں تھیں غصہ نہیں غضب
یوسف تائیں باپ نے پھیر کیتا فرمان | میری خاطر مصر تھیں باہر ہک مکان
ذکر عبادت واسطے کر دے جلد تیار | کراں عبادت رب دی اوتھے نیل و نہار
یوسف ان اسبات نوں کیتا ترت قبول | تاں ہووے یعقوب تاں دل دا بوجھ ملول
یوسف کیتا حکم ایہ جلدی سد معمار | باہر مصروں شہر تھیں جلدی کرو تیار
تھوڑے عرصہ ہو گیا اوہ مکان تیار | خبر ہوئی یعقوب نوں اس وچ پکڑ قرار
ہک ہک بھائی واسطے ہک ہک جدا مکان | یوسف نے بنوایا آہا عالی شان
ہر ہر تائیں دیوندا جدا مکان بنا | باجھوں ہک پامین دے اوہ اس ساتھ بہیا
یوسف تے پامین سی ایہ دوویں ہک جا | ایہ سی ہک مکان وچ ہوئے ناہ جدا
اندر شہر بناوندا رنگا رنگ مکان | شہر یوسف دا اوس نوں کہندا سب جہان
جاندی پاس یعقوب دے روز آہی اولاد | علم پڑھن دے واسطے دل تھیں ہو کر شاد
آپ زلیخا پڑھن نوں جاندی آہی نت | پڑھدے پاس یعقوب دے کم توجہ چت
وچ مصر دیاں عورتاں ہوسے دوجے خیمہ | ہور نہ سی وچ مصر دے اسدی قدر شبیہ
وچ مصر یعقوب جاں رہیا چالی سال | کوئی وہم خیال نہ رہندا سا خوش حال
باراں پتر یعقوب دے آہی خاص اولاد | باراں باراں ہکدی ہوئی پھیر اولاد
بعضیاں وچ روایتاں ایہ بھی لکھیا پال | بعد وفات یعقوب دے ہوئے سب نبی
انہیں حیات دا آہا سارا حال | آکھ سناواں موت دا وچ کتاباں بحال
دنیا وچ کسے نوں نہیں ثبات بقار | پیتے آب حیات جاں تاں بھی ہوگ فنا
اندر موت نہ فرق ہے نیک ہوئے یا بد | دنیا تے کوئی مول نہ رہسی ٹیک ابد
ایہ ایہیں مکان جو ہک دن جاوے گا | خضر دے پہاڑ تے آپناں کیتا پاوے گا
[illegible] | [illegible]

بیان وفات حضرت یعقوب علیہ السلام

ہک دن پاس یعقوب دے آگیا جبرائیل | کہندا تینوں حکم ہے کردا رب جلیل
جو خواہش دل وچ سی پوری ہو گئی تمام | اندر مصر ملا گیا یوسف رب علام
تین اوہ اندر مصر دے ڈٹھا شاہ عزیز | سب دکھائی رب نے تینوں اکھیں چیز

ہن توں ایس مکان نہیں جاویں ول کنعان
ہے ایہہ قیم فرعون دا جائی مصر مکان
پیو دا سے دی قبر دی جا نہ بارت کر
یوسف پاس ایہہ بات دا کرے یعقوب بیان
قبض ہوسی کنعان دے اندر میری روح
ایہہ سن یوسف بات نہیں روتا زار و زار
یوسف تائیں آکھدا انسو پیلے یعقوب
دل تھیں اللہ پاک دے سنیں توں فرمان
یوسف ساتھ یعقوب دے مصروں کر کے خروج
باہر جان اوہ مصر تھیں آئے ہو ہاہم
اکٹھا ول کنعان دے رخصت ہو گیا
کیتے وچوں راہ دے رخصت یوسف نوں تمام
سبھناں تائیں تسلیاں دیندا نال پیار
قبر اسحق خلیل دی اوپر جد ول گیا
اندر خواب یعقوب نوں آیا نظر خلیل
کہندا ایہہ یعقوب نوں تیری سال دو باپ
خوابوں اٹھ یعقوب تاں سنے اسواری جھوڑ
جا کے یوسف پاس نوں دیویں ایہہ پیغام
دنیا نوں چھڈ ہو گیا واصل نام خدا
جو کچھ کہیا یعقوب نے کیتا اوس قبول
فیر اوہ دیر تک دا اوسے وقت نبی
سی اک شکل انسان دی اوسنے کوئی کتڑا
اسنوں کہیا یعقوب نے ہنوں خبر سنا
اس کہیا اک رب وا بندہ ہاں ایہہ تسیم
اگوں کہیا یعقوب نے اسد اکی ہے نام

چھڈ جاویں ہن آپناں مصر ول جلد مکان
ایس جگہ وچ رہن نہیں تیرا ہوگ زیان
عمر تیری ہن ہو گئی ایہہ گل دلوں وچ دھر
جا داں میں ہن وطن نوں طرف شہر کنعان
در چہ رب بہشت دے کرسی بہت فتوح
رو یا یوسف ایتناں سن کے گیا قرار
ایہہ نصیحت یاد کر سن میرے محبوب
ایہہ گل کہہ کے ٹر پیا جلدی ول کنعان
وداع کرن نوں چلیا سکے ساتھ خروج
موڑ دسے یعقوب نے جا کر و گھر کم
فرزنداں نہیں آپنے کو نہ ساتھ لیا نو
روندی سب اولاد سی نالے خلقت عام
سونپے رب حفیظ نوں ٹر پیا ہو اسوار
بیٹھا سر ہانے ویندا نیندا اکھیں وچ آو
نالے باپ اسحق بھی تا گیا اسمعیل
ہن تیرا بھی آن دا وقت آ گیا نزدیک
کہندا اہنی اوہ گئی منہ مصر دے ول موڑ
دنیا چھڈ یعقوب نے کیتا اج آرام
چھڈ دتی اس اوہ گئی سخن ایہو سمجھا
ٹر نوں اوہ یعقوب دی ناقہ ہوئی اسوار
کہیں اوس مکان تے قبر بنایا ہی
اوہ فرشتہ موت دا حاضر سی اس جا
ایہہ ہے کس دے واسطے قبر بنی اس جا
ہے ایہہ اسدے واسطے کڈھی قبر عظیم
کیتا جیہے وہندا ہنستا ہو کے اکرام

اوسے وہلے رب تے کرکے یعقوب دعا — اندر ایسے قبر دے مینوں دیویں جا

دتی ہاتف غیب نے اسنوں ایہہ ندا — بخش دتی ایہہ قبر ہے تینوں پاک خدا

اوہ فرشتہ آپہنچی صورت جلد بدل — آیا طرف یعقوب دے کہندا جلدی چل

اوسے قبرستان وچ قبض ہوئی اس روح — وچ بہشتاں اوسنوں دتی رب فتوح

آئے فرشتے اوتھے رل پڑھن نماز — کیتا دفن فرشتیاں اسنوں نال نیاز

عمر آہی یعقوب دی ساری دو سو سال — جاں دنیا تھیں چلیا امر الٰہی نال

پاسے ابراہیم دے ہوئی قبر تیار — سارہ تے اسحٰق دی اوتھے سی اقرار

ہویا حکم خدا ایہدا جیہڑا پہلا توں — خبر کریں یعقوب دی جا کے یوسف توں

جا یوسف نوں وحی نے ربدا کیا سلام — پہنچیں سے دی موت دا ہور دتا پیغام

یوسف ڈھاہاں مار روا اٹھے ایہہ کلام — پچھوں آئی اوتھنی بیبی ایہہ پیغام

یوسف تھیں جا بولدی عبری اوہ زبان — بعد سلاموں موت دا کیتا کل بیان

سنکے اوس احوال نوں بھائی ہوئے جمع — اوہ پروانے گرد سی یوسف سی وچ شمع

بیٹھے پوتے اوسدے ہور صغیر و کبیر — سنکے موت یعقوب دی غمدی ہوئی ابیر

روندی سی یعقوب دی جاں اولاد تمام — ناقہ بھی یعقوب دی روندی لے لے نام

انکے وسے شوق دے ناقہ ہوئی فوت تاں — ساتھ رضا خدا ہندی آئی اسنوں موت

در بیان بیت المقدس وچ وفات حضرت یوسف علیہ الصلوٰۃ والسلام

جاں یوسف دا مصر وچ رتبہ ہویا کمال — الحمد تا اوسنوں ملک اسدے ہور حال

دنیا تھیں پھر اوسدا اول ہویا بیزار — ہویا شوق بہشت دا اسنوں باجھ شمار

دل وچ شوق بہشت دا دتا اوں خدا — تاں اس خاطر موت دی کیتی آپ دعا

یارب مینوں موت دا ہے دل اندر شوق — ویکھاں جا بہشت نوں ہے ایہہ ویندا ذوق

حاضر جبرائیل ہو دتا ایہہ پیغام — چھ سو بیٹیا رب نے لکھیا تیرے نام

پتنا بھتیجے پوترے چھے سو تیری نام — پورے جدوں ہوون کہندا رب علام

اس دنیا تھیں جاویں تاں توں چھڈ جہان — ست برس ہن ہوگئے اندر اسدے جان

پوری ہوئی اولاد جاں کتنے سال تمام — یوسف نے وچ مصر دے اذن کیتا ایہہ عام

خلقت سب سلام نوں لا تہیں کر قبول — ساتھ خوشی رہو آپ ہی ہوؤ نہ ملول

ماتم وچہ اولاد سی بیٹھی چالی روز — ولد ہو اندر اُنہاں دے درد آتا تے سوز
زندہ بعد یعقوبؑ تئیں رہیا تیتی سال — سال چالی وچہ مصر دے رہیا یہود ینال
ملیا سی یعقوبؑ نوں بعد بہتر سال — دس برس دا سٹیا کھوہ وچہ کریں خیال
ستا دیہاں تے پندراں ہوئی عمر تمام — حضرت یوسف بچہ توں نبی علیہ السلام
موسٰیؑ نوں فرمایا آیا پیغمبر خدا — یوسف دی توں لاش نوں نہروں کڈھ لیا
قبر اسحاق خلیل دی جس جا ہے یعقوب — اوتھے یوسف دفن کر بات ایہو ہے خوب
حضرت موسٰی عرض ایہ کیتی پیش خدا — میں یوسف دی لاش نوں ڈھونڈاں کیہڑی جا
ہوئیا حکم خدا پچھ اُس اسے پیا صفات — اک عورت اُس وقت دی ہیگی اج حیات
جا یوسف دی قبر دا ستھین پچھیں حال — موسٰی جا کے پچھیا اُس عورت نوں حال
موسٰی اگے اوس نے کیتا ایہ بیان — ساتھ میرے اک شرط کر دیواں تاں دس نشان
میری بخشش دا سیّں موسٰی ضامن ہو — دیواں جلد نشان میں فرق نہ ہوسی کو
موسٰی تدّن فرماوندا ہے ایہ بات آسان — اللہ رب غفور ہے بخشنہار جہان
جے منیوں اس بات دا ہوسے حکم خدا — ضامن تاں میں ہو ساں جے رب دے رضا
ہوئیا حکم خدا نہ موسٰی ضامن ہو — عاصیاں وچوں اک میں بخشواں ایہ کو
میرا کچھ اس بات دے اندر نہیں زیان — ایہ عورت جو بخشناں موسٰی کریم بیان
موسٰی ضامن ہوئیا دتا اوس پتا — جتھے اوہ تابوت سا دھریا وچہ دریا
موسٰی اوس مکان تے آیا تدوں شتاب — عاصا مارین نہر تے کیہا رب وہاب
موسٰی عاصا مار یا کھڑا ہو یا دریا — یوسف دا تابوت جاں اُتھوں نظر پیا
پانی اوتھوں اُٹھ گیا ہوئی قبر نمود — کھچ لیا تابوت نوں موسٰی جا تدود
وچہ مقدس زمین دے جا اندر کنعان — جتھے اُس دے جدّ دی آہی قبرستان
اُسے قبرستان وچہ دفن کیتا مردان — حضرت یوسف جان نوں جا اندر کنعان
ایہ اولاد یعقوب دی حالت ہوئی بیان — اُس قصہ ہو گیا جو سارا اج بیان
حضرت پاک رسول دی ختم ہویا ایہ باب — چھواں باب اخیر دا ہن میں لکھاں شتاب

باب ششم بیان قصہ یونسؑ و حضرت ایوبؑ و حضرت شعیبؑ

اللہ یونسؑ جیہا کر تُوں باب آسان — جیونکر وچہ تفسیر دے راوی کرن بیان

پچھوں چالیہ روز دے نازل ہویا عذاب
تاں پھر جاتا قوم نے یونس سچ نبی
تو ایہہ کرشمے کتنے تسیں بخشدے سب توڑ
یونس نوں پھر غصہ چڑھ گئے آہے باہر جا
آکھیا اوس عذاب تھیں ہوئے لوگ حیران
شہر تمامی چھڈ کے باہر ڈیرہ پا
ربا سانوں بخش توں جو کجھ ہوئی خطا
جاں اس ساری قوم نے لے آندا ایمان
گرمی ہوئی دور جاں وڑے شہر وچہ جاو
وقت عذاب جو آسماندی تو یہ ہوئی قبول
تو یہ تھیں اس قوم نوں دتی ربدا امان
جاں یونس فرمایا نازل ہوگ عذاب
باجھ عذاب حکم خدا دیہ دے کیہا سا ایہ جان
ایہہ گل آہے کے شہر تسیں آنا اوہ گیا
یونس سنیا کرن نوں صورت اوہ تھا
ایہہ ظاہر ہی ہوگئی صورت آپ عذاب
ڈر کے اوہناں عذاب تھیں لے آندا ایمان
ہٹ دونیہ عذاب دا سنکے یونس نال
آدم ہو کے آگیا یونس پاس شیطان
یونس آکھیا اوس نوں دس حقیقت نال
نازل عذاب ہویا اوپر شہر نزل
توں جاویں جو اوتھے جا کرن لوگ عتاب
یونس سن شیطان تھیں دل وچہ غصہ کھا
اسکے پاس دریا دے لبھدا کشتی جا
پھر گئے پار اوہ رار توں پھر ڈاہڈے نمول

گرمی دوزخ اگ جیوں ہوئی بجھ گیا سیب
جو کجھ سچی اوہ آکھدا سی فرمان ربی
بت خانہ سب ڈھا گئے دتے بت سب توڑ
اوہناں ناہیں اوسدا ملیا نہ پتا
عورت لڑکے لڑکیاں بڈھے اتے جوان
اگے اللہ پاک دے لگے کرن دعا
حضرت یونس علیہ السلام نال پاک خدا
اللہ اوس عذاب تھیں دتی اوہناں امان
آپو اپنے گھراں وچہ داخل ہوگئے آ
ہوئی کسی نہ قوم دی باجھ اوہناں تھیں مثال
اسدا ایہہ سبب ہے سائیں ہیں کراں بیان
ہر سو اس عذاب تھیں ساری ہوگی خراب
پچھے ترے روز دے ہوگ عذاب عیان
یونس کہیا ایہہ سا جیوں حکم خدا
آکھ ساری قوم نوں وتار ہے ڈرا
حکم نہ ہوں عذاب دا آنا ہے وہ تاپ
صورت اوہ عذاب دی دور کیتی رحمان
رہیا دلوچہ آپنے بہت تعجب نال
کہندا ہیں اے شہر دا کیوں ویران بیان
حضرت اگے آکھدا شیطان ہو خوشحال
ہن کوئی تیرے حکم نوں کرسی نہ قبول
جھوٹھے آنا توں آکھیا نازل ہوگ عذاب
سنیا اوہ پہاڑ تھیں باجھوں حکم خدا
ہوئی سزا اوہ تراں تھیں اندر جا وڑیا
ترے دن راتیں اوسدا رہیا ایہہ سول

لوگ جو اُس دے پوچھ سی سبھا ہوئے حیران ۔ کہندے بیڑی وچ ہے کوئی نافرمان
کھڑی ہوئی جو واسطے کشتی وچ دریا ۔ اُس نوں بہا سکے ڈھونڈ کے سٹو وچ دریا
مچھی کوئی اوس نوں کھا سے شکل طعام ۔ رکھیں نافرماں نوں بیڑی وچ حرام
یونس اندر انہاں دے لگا کرنا بیان ۔ ہیں نسیاں ان بانکوں ہو سکے نافرمان
یونس پاسوں تہاں اُٹھ جاں سٹیاں چال ۔ قرعہ اُتہاں سٹیا ولدی خواہش نال
اوہ یونس دے نام تے اوپر قرعہ پیا ۔ یونس تائیں چا کے سٹ دے وچ دریا
وچ سمندر آ گئے یونس پیا ستا سبھا ۔ یک مچھی نے کھا لیا خواہش ہا ودھا
جس مچھی دے شکم وچ یونس ہویا بند ۔ مچھیاں اندر اوس دا ہویا قدر بلند
اوس مچھی نوں آ گیا اللہ دا فرمان ۔ رزق نہ جانی اوس نوں ایہہ امانت جان
ایہہ امانت رکھ توں میری اس اماں ۔ طلب کراں یک روز میں پوچھ رکھ دھیان
یونس اُس دے شکم وچ رہیا چالی روز ۔ وچ تاریک سمندر دے یونس حق دلسوز
غافل ذکر خدا تھیں یک دم رہے مشغول ۔ اُس جاگہ بھی جا توں کھایا نہ مقبول
مچھی نے بھی سول کجھ کھادا ناں طعام ۔ کھادا ولی بودا آپ تے کیتا اوس حرام
دل وچ مچھی آکھدی مینوں کجھ لیاں کھانا ۔ تاں منیب سنے نوں ہوسی بہت ایذا
یونس ذکر خدا دے وا کردا وچ شکم ۔ یا بھول ذکر خدا دے ہور نہ کوئی کم

منقول مصنف

وچ حدیث شریف دے نبی گئے فرما ۔ اوپر مچھیاں پیغمبراں آئی سخت بلا
اندر اس تکلیف دے ذکر سب رب نوں یاد ۔ وچ عبادت رب دی اوہ رہے دلشاد
پہلاں حضرت نوح نوں قوم دتی تکلیف ۔ اندر اس تکلیف دے کردا ذکر لطیف
دوجا ابراہیم نوں اوہ نمرود مکار ۔ سو سو طرح ڈراوندا رہیا اوہ مکار
اندر اس تکلیف دے ابراہیم خلیل ۔ ہر دم کردا ذکر سی قادر رب جلیل
باراں برساں قید وچ یوسف سا خوشحال ۔ ذکر کریندا رات دن اللہ جل جلال
چوتھا یونس نبی جاں مچھی کھا لیا ۔ اندر شکم تاریک دے کردا یاد خدا
پنجواں جاں ایوب نوں کیڑے پئے تمام ۔ اوس بیماری وچ سا کردا ذکر مدام
چھیواں پاک رسول نوں دیندے دکھ کفار ۔ کردا رہیا اوہ رب دا ہر دم استغفار

تنگ آ ہیا وچہ نمازی کیتے سُو وند شہید — ہو یہ تیرے کافراں دُتے درد شدید

رجوع باصل القصہ

حضرت یونسؑ شکم وچہ جاں ہویا حیران — کر کے دعا عذاب تھیں رہا دیہ امان

خطا میری بخش توں کردا استغفار — مالک تیرے باجھ نہ کوئی رب غفار

دیہ خلاصی ایس تھیں مینوں پاک خدا — گذرے چالی روز جاں ہوئی قبول دعا

ماہی سُٹے دریا دے اُپر کنارے جا — باہر یونس کڈھیا کر کے شکر خدا

او سیلے عصر دی یونسؑ پڑھے نماز — ہوئی یونسؑ پاس تھیں پہلاں ایہ نیاز

ہک تاریکی شکم دی دوجا سا دریاہ — باجھ طعام نہ شکم دے اندر رہیا بقا

یونس جاں دریا تھیں اوپر زمین گیا — کدو دے ہک رُکھ نوں پیدا کرے خدا

اسدے سایہ بیٹھ کے کردا سا آرام — یونسؑ نوں رب دودھ سی دیندا جا طعام

خشکل چوں آوندی ہرنی اسدے پاس — غائب کدی نہ آوندی کردی بے وسواس

دودھ ہمیشہ اوسدا پیندا آہا چو — باجھوں پیوں دودھ دے ہور طعام نہ کو

اندر چالی روز دے قوت آہی کجھ — ہویا حکم خدا دے دا یونسؑ تائیں بجھ

طرف اپنی قوم دے ہو ویں جلد رواں — اوہ تینوں ہن ڈھونڈدی ہوئی بہت حیران

کر دے اوہ تلاش بیا ہیں تینوں ہر ہر جا — میرے اگے رات دنے نالے کرن دعا

اندر ساڈے بھیج توں یونسؑ پھیر خدا — توں اُس خاطر شکم نہیں ہویا جان جدا

جاں یونسؑ نوں رب دا ہویا ایہ فرمان — چلدی طرف دمشق دی یونسؑ ہویا رواں

لوک یونسؑ نوں ڈھونڈدے آہے ہر جا — سن کے استقبال نوں سارا شہر گیا

حضرت یونس پاس جا بہت کرن تعظیم — اندر شہر لیاوندے اُسنوں با تکریم

یونس کردا شہر والیاں جا سارا وعظ کلام — خلقت نے بھی منیاں سارا حکم تمام

اسی برس اوس جا یونسؑ رہیا پھیر — آہی خواہش رب دی مول نہ لگی دیر

دنیا تائیں چھڈ کے پائی پھیر وفات — وچہ بہشتاں جا پیا وصل ہویا وچہ ذات

مرسل سی ایہ رب دا حضرت یونس نام — قصہ اسدا رب نے کیتا اج تمام

پھڑ کے قلم دوات نوں سلم جلدی ہو — طرف نبی ایوب دی واگاں لیندی ڈھو

قصہ حضرت ایوب علیہ السلام

فکر نہیں کجھ اوسنوں ہے اوہ صاحب حال
دنیا دا اوسنوں فکر نہیں کجھ مول
ہویا تدوں فرشتیاں اللہ دا فرمان
عوض ضرور دولت مال دے بیرا ذکر کرے
کہوہ اساں تجاوتھیں دنیا والا مال
ہک روایت لکھیا وچہ کتابیں بیا
اوپر میرے حال دے بھیجیں رنج الم
تاکوں اندر صابراں مینوں کریں شمار
ہلمدل پاس ایوب دے آیا جبرائیل
صحت ہور آرام دی جے ہے خواہش ہین
رنج بلائے فکر وچہ جے تدہ رہیا
عرض کیتی آرام دی خواہش نہیں ذرا
خواہش دیکھ ایوب دی بھیجے رب بلا
حضرت مسجد وچہ ساکر وایا و خدا
بیماراں والا بکریاں اول کرے سوال
آتش آئی غیب تھیں دتا سب جلا
حضرت کہیا اوسنوں جیہدا آیا مال
گاباں والے اُٹھ کے کیتا ایہ بیان
گاباں ساریاں اگ تھیں جلکے ہویاں فنا
تاں بھی کہیا ایوب نے جیہدی آہی چیز
اوٹھاں والے آکھیا حضرت اُٹھ تمام
گھوڑے چاردے والیاں کیتا ایہ اظہار
کہیا تدوں ایوب نے میرا عذر نہ مول
ہویا تاں ایوب دا عالی شان مکان
سنکے اندر مسجد دے کردا شکر خدا
رکھدا ایہ ہے جو فضل زن فرزنداں نال
دائم تیری یاد وچہ رہندا ہے مشغول
اندر تھوڑے روز دے ہوئی حال عیان
اندر میرے شوق دے راتیں دینہہ مرے
تاں بھی اندر ذکر دے رہی ایہ خوشحال
اللہ تھیں ایوب نے منگی ایہ دعا
وچہ مصیبت میں تاں صابر لیئے مقیم
درجہ وڈا صبر دا کہیا رب غفار
کہیا تینوں حکم ہے کردا رب جلیل
صحت اتے آرام بھی دیوان تینوں کیں
نازل اوپر تدہ دے تاں پھر کراں بلا
ہور مصیبت رنج توں نازل کریں خدا
سن حضرت ایوب دی حالت دیاں سنا
بال لاکھے ساریاں پالیاں ظاہر کیتا جا
بکری چہل ہزار دا سنتوں حضرت حال
رہی نہ کوئی جیوندی آیا وچہ رضا
مڑ آپے اس نے لیا ہور نہ کر و خیال
اندر جنگل ہویا تیرا بہت زیان
نیچے بھی سب جل گئے ہویا حال تباہ
اوس نے آپے لئی وساں تاں تیز
جل کے سارے مر گئے زندہ رہیا نام
گھوڑے جل کے مر گئے ہویا قہر قہار
جو کجھ کیتا رب نے مینوں اوہ قبول
اوہ بھی جلیا اگ تھیں رہیا نہ نشان
کہندا میری جان ہے راضی وچہ رضا

آپ گئی خود پنڈ نوں چھاویں نہیں بیما
او تھے ہی کر کے محنتاں حاصل کرے طعام
روز مزدوری کیندی بی بی کردی جا
چاندی آہمی پنڈ نوں اوہ بی بی ہر روز
بی بی نوں وچ راہ دے آ ملیا شیطان
بی بی تے ایوب دا آکھیا سارا حال
کیتے بہت علاج ہیں ہوندی ہے نہیں شفا
سن کے کہیا شیطان نے کرتوں پکے دا
ایہ دو حیران اوس نوں دو تن روز کھلا
ایہ گل دس کے وسنوں گیا شیطان لعین
بی بی لئے ایوب نوں حال سنایا آ
ہوگ شفا اس مرض تھیں اس دوا دے نال
گوشت خوک شراب دا سن پیغمبر نام
غصہ ہوا ایوب نے کھادی قسم خدا
ماراں ہک سو لکڑ ہی دیواں ایہ سزا
نالے اگے رب دے کیتا شور پکار
طاقت رہی نہ صبر دی مینوں دیہ شفا
حکم ہویا درگاہ تھیں دیر نہ ہوسی گو
آپے سی تینیں رب نے منگی ایہ دعا
تاں ہیں اندر صابراں ہوواں [illegible]
درجہ وڈا صبر دا کیتا رب عیاں

محنت کر کے انساں نوں تاں کجھ دسے لیا
روزہ آ کھول دا اس تھیں بنی مدام
خدمت وچ ایوب دے حاضر رہے سدا
غمگین تے حیران سی اوہ بی بی دلسوز
کہندا آکیوں حیران ہیں مینوں دیہ بیان
ہیں خدمت وچ اوسدی اٹھایا دکھ کمال
ہڈاں کرتوں اوسدا گوشت ہو یا جسد
گوشت خوک شراب تھیں ملسی اس شفا
اس بیماری واسطے ایہ مفید دوا
یاد رکھے اس بات نوں بی بی ماجبین
دسی ہے ہک شخص نے مینوں ایہ دوا
باجھوں اس دوا دے ہووے شفا حال
کہندا انساں وچھ تہاں نوں کھاون اصل حرام
جیندرم ایہیں ہماریوں مینوں ہوگ شفا
تیں کیوں سور شراب دی بات سنائی آ
مرض میری کردوں تنوں ہیں بہت لاچار
خلقت خوک شراب کی دسے آن دوا
تیری ایہیں دعا دی جلدا جاوے ہوو
میرے اتے رب جے بھیجے کوئی بلاء
اللہ صابر نال ہے ہندا ایت سبب
ان اللہ مع الصابرین آیا وچ قرآن

مقولہ مصنف

صبروں دینا اجر ہے پیغمبر فرما
اندر ساہباں صابراں جھنڈا [illegible]
ہر فرقہ وچ حشر توں [illegible]

نعمت حاصل صبر تھیں نالے قرب خدا
حشر دیہاڑے صابراں وچ ملسن خوب
جھنڈا ہک اٹھا نہاں نوں دیسی رب غفار

لازم ہے ایہ مومناں منن حکم خدا
کھاون چیز حرام نجس جو نا ہوئی نفور
تفسیر عزیزی وچ ہے لکھیا ایہ بیان
جو شے ہا جیوں شبہ دے ہوسی پاک حلال
بھاویں لذت دار ہے یاں ہے قیمت دا
غیر شرع جو چیز ہے اُسنوں جان حرام
ظاہر باطن فایدہ ہے اندر جس شے
انما حرم علیکم آیا وچ قرآن
چیز خداوپرستاں دے اوہ حرام ہوول
مرغیاں آہو بکری بیل اتے ہور گا
اونٹ کبوتر تعدری جو ہیں آہو حلال
اللہ دے نزدیک ہیں چیزاں چار حرام
ہک اونہاں حرمت المیتۃ کہیا رب غفار
اوہ بیشک حرام ہے کھاون دا اُسنوں
یا کسے درندے پھاڑیا یا گل گھٹ مویا
یا کوٹھے تھیں ڈگ پیا اوپر کسے دیوار
یا خود آپے مر گیا اندر شہر اوجاڑ
کی حکمت اس وچ ہے ہویا اوہ حرام
اندر بدن حیوان دے جو ہے روح ہلاک
کرنیوالے روح سیتی سبب عفونت دور
اوہ عفونت اوسنوں فاسد کرے تمام
بدبو تے بدمزہ بھی گوشت بد تاثیر
کھاندی جیہڑی قوم ہے گوشت اوہ مردار
بدصورت بد خصلتاں ہوندے اوہ شریر
ہا دونت طبع خوار ہے نیکیوں خارج اوہ

جو ناپاک حرام ہے اس نجس رہن جدا
اوہ رضا خدا پہندی پاسوں ہوندا دور
ہتوا اماماں چوہاندا ہے اتفاق عیاں
کھاون جائز او سدا اندر ہر ہر حال
کرن ادائی شکر نوں جائز کھاون بار
بھاویں لذت دار ہے ہوئے نفس تمام
اسنوں اللہ کھان تھیں منع نہ کیتا ہے
اوہ حرام نہ ہوول ہے اوپر تساں تمام
چیزاں پاک لطیف ہیں اوپر تساں تمام
چیز دنبہ گورخر ہور لطیف غذا
وچ کتاباں جنہاں دا لکھیا ہے احوال
ہور جو کہیا رسول نے وچ حدیث تمام
یا جیہڑے ذبح کو ہر گیا ہیگا اوہ مردار
یا کسے جیتا ورا پیا اسنوں بندوق ل "
یا لکڑی پتھر مار کے کیتا کسے فناہ
شیر لے کھپاڑنے یا لے کھادا مار
اوہ بیشک حرام ہے کھانا اس مردار
منع کیتا کیوں کھانا ایں سنو ایہ کلام
ہے اوہ بدن حیوان دا رکھن والے پاک
وچ عفونت رہ گئی کیتا روح نفور
ہور کوئی چیز ہے رکھے پاک تمام
کریسے عفونت رہ گئی ہو یا روح سفیر
وچ انسان دے خصلتاں پیدا ہوون خوار
خاصیت انسانیت دی اس دی سمجھ تاثیر
دیکھو جیہڑا جو ہر پاں ہیگے نہ اعتبار کرو

نفع اُٹھاون اوس تھیں ہرگز نہیں روا
وَمَا اُهِلَّ بِهٖ لِغَيْرِ اللّٰهِ دا سمجھا ظاہر کر راز
کیتی جیہڑی چیز تے شہرت تے آواز
دُنبہ مرغی بکرا بااس یا جھوں چیز
یعنے اوپر جس دے کرن آواز مقرر
اُسدن ہویا حرام ہے جسدن بہا ٹھرا
لغیر اللہ دے معنے کارن غیر اللہ
جن پری یا تھان دا کرے مقرر نام
کرے آوازہ ایہ یا کسے پیغمبر پیر
کرے آوازہ جس دی شہرت باجھ خدا
باطل اوہ حرام ہے ہرگز نہیں حلال
باجھ خدا جناور ال کرے مقرر جو
جدوں آوازہ غیر دا اُس تے ہو گیا
شہرت ویلے اوسدا گوشت ہویا حرام
شہرت ہوئی جسدی اوپر غیر اللہ
پڑھ بسم اللہ جو کرے اوپر چیز حرام
اوہ جو باجھ خدا تھیں ہو گیا منسوب
کر بسم اللہ اوسنوں جو کوئی ذبح کرے
یا جھوں نام خدا لیندے جو سو یا مردار
ایہ سو یا اوہ مار یا جھون نام خدا
پہلاں اوہ منسوب جا کیتا باجھ خدا
اوہ خباثت اوسدے اندر آ گئی
جاں کیتا منسوب سا ہویا اوہ حرام
اوپر کتے سور دے لیکے نام خدا
کُٹھا تے ہور سور ہین روا نہ ہوندے جیوں

وچ خباثت غرق ہے رہندا خوک سدا
ہور اوہ چیز حرام ہے اوپر جس آواز
کہن فلانے شخص دی ہوئی اج نیاز
چا ٹھراون کسے دا کرکے کجھ تمیز
کوئی جناور کسے دی کرن نیاز نذر
کرن آوازہ جس دے یا جھوں پاک خدا
ہویا اس حیوان دا گوشت بجھ تباہ
یا کسے بھوت پریت دا اهل نشان مقام
حق جناور زندیاں ایہ کرے تدبیر
زندہ کسے حیوان نوں شہرت کر ٹھرا
ایس زمانے وچ جیوں ہے جہولاں حال
ذبح کرے جا اوسنوں گناہ کبیرہ ہو
پھیر حلال نہ اوسنوں کرسی نام خدا
وقت ذبح کی فائدہ لیا جے ہو بدا نام
اُٹھے ویلے ہو گیا اوہ حرام تباہ
اوہ کافر بے شک ہے چاہے کہن امام
پیدا ہو یا اوسدے اندر خلعت عیوب
جے نہ توبہ کر سیا ہو مردود مرے
ایہ جناور مار یا جھوں نام غفار
ایہ برابر ہو گئے کھاون ناروا
جو غافل اس فعل دا مشرک ہو گیا
پھیر نہ کرسی فایدہ اوتھے نام ربی
وانگوں کتے خوک دے ہو یا اوہ تمام
ذبح کرو جے اوسنوں ہوسی ناروا
کافر پچھے اُٹھاندا بیشک ہوندا جیوں

وٹے وڈے انہاں دے رکھے گھر ہیں ہما
لیندے سی جو کسے تھیں وڈے وٹے نال
دیون کم دے تول اوہ لیندے سی بہت زیادہ
کھوٹے ہور چلاوندے سانے درم دینار
راہ زنی دے چوریاں کردے کم شریر
جاں اندر اس خلق دے ہویا شعیب رسول
اللہ حضرت شعیب نوں کیتا ایہ فرمان
مول نہ پوجن بت نوں کرن عبادت رب
راہ مسافر جاندیاں مول نہ کرو زیان
کھوٹوں خالق مدائن نوں ایہہ سب چھڈو کار
حقیقت وچہ شعیب نے کہیا حکم خدا
وچہ خرید فروخت کرنا دغا عذاب
ہر گز کسے نہ منیاں حضرت دا فرمان
ہو لاچار شعیب نے کہیا لوکاں نوں
بنوں جو کجھ رب نے کیتا ہے فرمان
قوم اسے جیہوں لوط دے آیا قہر عذاب
قوم اوہ جیہوں نوح دا کیہا رب طوفان
آؤ ڈرو خدا تھیں نازل ہو گ بلاء
کہندے اوہ شعیب نوں تینوں غرض نہ مول
تینوں غرض نہ مول ہے ہرگز ساڈے نال
کرن پرستش بت دی پچھلیاں دی ہو راہ
بات نہ تیری منیئے جے توں کہیں ہزار
جو کوئی تیرے کہن تے لے آوے ایمان
کہیا حضرت شعیب نے جس دے حکم خدا
جس نوں نور ایمان دا دیتا آپا رب

ہک زیادہ تول تھیں دوجا گھٹ نہ پا
دیندے آہے گھٹ تھیں ہر سانواں حال
ہو پرستش بت دی کردے سی ناشاد
نالے پکڑ مسافراں تائیں دیندے مار
منکر اللہ پاک تھیں آہے سب بے پیر
بھیجیا اللہ پاک نے اسنوں کر مقبول
اندر شہر مدائن دے کرتوں ایہہ بیان
کھوٹے درم دینار بھی راہ چلاون سب
نالے اندر تول دے کرن فریب سجان
ہن جیہڑے حکم اول کیہا رب غفار
کرن پرستش بتاں دی ہرگز نہ روا
مارن راہ مسافراں ہے ایہہ کار خراب
مانت واس وچ خلق دے کرے شعیب بیان
ڈرو عذاب خدا تھیں ہیں ایہہ لہندا ہون
جے ناں منوں حکم نوں پھیر ہو سو حیران
وانگاں اُمتاں دے تسیں بھی مرسو ہو خراب
وانگوں اُمتاں تسیں بھی مرسو ہو حیران
اوہ پر ساری قوم دے ہوسو جلد فنا
ایہہ خواہش تھیں آپنے کیتا اساں قبول
حاصل کرناں مال دا رہے ہمیشہ چال
جے چھڈ دیواں اوسنوں پھیر ہو دواں گمراہ
تنگ کریں جے اساں نوں بکڑاں دیواں مار
رہن نہ دیواں وسنوں وچ شہر دے جان
من لیا دل جان تھیں ولدے نال رضا
اوپر اُسدے رب دا ہوسی ناہ غضب

بھاویں رہے اُنہاں نوں دیہوں پنج ہزار
اوہ نہ اندر لسّاں دے داخل ہوسن پھیر
تسیں بندہ حکم خدا دے تھیں ہوئے ہو مردود
دل دے اندر اپنے رب دا خوف کرو
عرصہ تھوڑا رہ گیا نازل ہوگ عذاب
کہندے اوہ شعیبؑ نوں رلکے اوہ مکار
جے تواں ساڈے واسطے رب تھیں کریں دعا
تاں بھی تیرے حکم نوں کریئے نہ قبول
سُن کے حضرت شعیبؑ نے کیتی ایہہ دعا
اولویں اوپر انہاں دے بھیجیا رب عذاب
اکھیں جو ہین تیریاں کھولیں اج تمام
ہین ہاتھاراں اکھیاں سورج دیاں تمام
سردی تائیں کھولدا ہے ایہہ نیم چشم
وہیپ جودن نوں نکلے خلقت ہو وچ جان
نکلے ساری شہر تھیں باغیں جا وڑے
اللہ نے پھر غیب تھیں بھیجی گرم ہوا
پانی ندیاں نالیاں لگا پکن کل
پیر جو دھرئیے زمین تے ہوندا تیج کباب
اولویں نبی شعیبؑ تے آئیا جبرائیلؑ
جنہاں تیری کہن تھیں نبیاں پاک خدا
نکل توں اس شہر تھیں سبھناں توں نال
جہدم توں اس شہر توں ہوویں چھڈ جدا
سُن کے حضرت شعیبؑ نے بی بی تے فرزند
ست سو اک ہزار سا اوتھے اہل ایمان
جاں ایہہ سارے شہر توں ہوئے چھڈ جدا

اوہ نہ حکم خدا تھیں ہوسن کدی بیزار
اوپر رستے رب دے مر توں کرن نہ دیر
مرسو قہر خدا دے تھیں سبھا وانگوں نمرود
سن ایہہ فرمان رب ڈھل نہ کریو کو
خلقت تائیں رات دن کری شعیبؑ خطاب
سکے پہنچے سچ ہین کیتا رب غفار
اوپر ساڈے شہر دے کھلے رب بلا
کدی نہ کہن زبانوں توں ہیں نبی رسول
اللہ توں اس قوم تے بھیج عذاب چہ بلا
سورج تائیں حکم ایہہ کیتا رب وہاب
اوتے ایہہ عذاب ہے کہیا رب علام
گرمی موسم کھولدا ہے بک تائیں شام
گرمی دیکھو پاس دی جلے دوپہریں چم
کندھاں کوٹھے زمین بھی ہویا گرم جہان
کوئی طرفے شہر دی نظر نہ سول کرے
آئی طرفوں دوزخاں سا ایہہ قہر خدا
خشک ہوئے سب باغ بھی پت نہ رہیا پھل
اندر اوس عذاب دے خلق ہوئی بیتاب
کہندا آ شعیبؑ نوں کہندا رب جلیل
عورت لڑکے لڑکیاں جو ہینگے پاس تیرا
رہن دیویں اس شہر وچ جو ہینگے بدچال
تاں اوپر اس قوم تے نازل ہوگ بلا
ہور جو اس دے ساتھ سی سو سن قدر بلند
سبھناں تائیں ساتھ لے شہروں ہویا روان
بدلی پاک سیاہ نوں کیتا حکم خدا نے

سایہ کیتا اوس دے اوپر شہر تمام
دیکھ سایہ نوں شہروں وڑی خلق شتاب
آتش بدل اوس تھیں برسی باجھ شمار
رہیا نہ کوئی جیوندا ہویا شہر تباہ
جاں اللہ نے کفر تھیں کیتی پاک زمین
گئے جو ساتھ شعیب دے آئے ساتھ شعیبؑ
اندر شہر مدین وسے لگا رہن شعیبؑ
اللہ شہر مدین اول کیتا پھیر آباد
اندر سارے شہر وسدے دن تے رات سدا
جدوں ہلاک کفار نوں گذری باراں سال
وچ مدین شعیب دے رہیا اچس سال
اوس پچھوں پھر ست سال رہیا شعیب حیات
موسیٰؑ اسے شعیب دا جو کچھ آیا حال
جیوں سی نبی شعیب دا قصہ وچ کتاب
ختم عجائب القصص دا ہویا پہلا باب
قصہ ایہ نہ مول ہے ہاں گی ایہ تفسیر
پڑھن سنن والیاں نوں دیسی اجر عظیم
خدا ہووی اسو چہ جو پڑھے قلم سوار
نال میں جانا شاعری غرض تے ساتھ ردیف
دو سو یک ہزار سی ہور بتّر سال
لکھ سکے ایس کتاب نوں کیتی بیت شمار
پڑھ سکے سارے مومنوں بیٹھ کر دعا
میرا تے سب مومناں دا ہے غفار
ہر دم میری طرف تھیں لکھ درود سلام
حضرت کلمہ پاک دا ہی پیر تے بخش گناہ

جاں سایہ اس شہر تے ڈٹھا خلقت عام
آوڑی وچ شہر جاں کیتا رب خطاب
برسی جاں اس شہر تے جل کے مرے کفار
دوزخ اندر جا پئے جو آہے گمراہ
آیا پھیر شعیب بھی اندر شہر مدین
بی بی تے فرزند جو مومن سی لاریب
ساتھ جو سارے اوسدے مومن سی حبیب
وچ مدین شعیب بھی پھیر رہیا دلشاد
اندر خلقت رہ سکے دسے راہ خدا
حضرت موسیٰؑ آ گیا آکر ایں خیال
پھیر مصر نوں مڑ گیا معلوم ہوسی حال
وچ مدین شعیبؑ نے پائی پھیر وفات
گلزار موسیٰؑ دی وچہ نوں ایہ بھی جاگی بھال
اوویں ہندی وچ ہیں لکھیا ویکھ شتاب
گلزار موسیٰؑ ہن اوسدے اگے لکھاں شتاب
قصہ ایہ نہ مول ہے ہے ایہ ماہ منیر
ہندی اندر معنے لکھے قرآن کریم
بیت اوپر عیب نہ ہرگز رکھیں یار
ویکھ کتاباں معتبر قصہ کہیا شریف
ماہ محرم تیسری روز جمعہ خوش حال
ہو رہیا اس دے آٹھ سو اک پنج ہزار
ایسے لالچ واسطے کیتی ایہ بنار
بخشے حضرت اوسدی حجت ناں بدکار
اوپر روح رسول دے یارب بھیج مدام
لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ

فہرست مضامین کتاب عجائب القصص یعنی گلزار آدم

نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت
ن الاسلام مصنفہ سلیمان	۷ر	باراں ماہ۔	۰ر	سی حرفی بوٹا خورد۔	-ر
رشریف۔	۳ر	سی حرفی علی حیدر کلاں۔	ار	مسدس کشن سنگھ عارف۔	۰ر
ارمحمدی۔	۰۳ر	ہیر مقبل۔	ار	مندری رامداس۔	-ر
ی نیند۔	۰ر	ہیر روشن۔ ر ہیر حسین۔	۰ر	ہیر محمد شاہ۔	۵ر
ہ المسلمین۔	۱ر	زلیخا ہندی۔	۲ر	رسالہ کامن النساء اول و دوم	ار
ہ انوار محمدی۔	۴ر	احوال زمانہ معہ تردید ڈھولکی	-ر	ایضاً سوم جدید۔	۰ر
دانش پنجابی۔	۶ر	قصہ یوسف برخوردار۔	۳ر	ایضاً چہارم۔	۰ر
رالعاشقین۔	ار	مجموعہ سی حرفی ہدایت اللہ کامل	۱۰ر	باروی آبادی۔	۰ر
حق پنجابی۔	۰ر	باراں ماہ ہدایت اللہ۔	-ر	مجموعہ سی حرفی محمد الدین	۰ر
ہ کریما۔	۵ر	لیلیٰ مجنوں احمد یار۔	ار	قصہ نوہ سس۔	ار
ت الاسلام کامل }		قصہ یوسف ۔	۶ر	جٹی کھترانی۔	-ر
فہ محمد دلپذیر۔ }	۶ر	لیلیٰ مجنوں قاصر۔	-ر	نڈھیر انداہاں۔	-ر
ب قصہ جات پنجابی۔		ایضاً۔ نظیر۔	-ر	قصہ مول سنگھ۔	-ر
		سسی حافظ برخوردار	۰ر	ہنڈی نرسی بھگت۔	-ر
		سسی محمد نور۔	۰ر	جنج گور بخش سنگھ	-ر
رث شاہ مکمل۔	۸ر	ر مولوی غلام رسول۔	۰ر	باراں ماہ بیلا دبھگت۔	-ر
خورد۔	۳ر	بدر منیر پنجابی۔	ار	قصہ [illegible] چوہا۔	-ر
سف زلیخا فضلشاہ خورد	۱۰ر	ہیر جوگ سنگھ۔	ار	باراں ماہ اکبر علی۔	-ر
ل شاہ۔	۵ر	حاتم طائی پنجابی۔	۵ر	مجموعہ باراں ماہ فرد فقیر۔	۰ر
فضل شاہ	ار	شیریں فرہاد بوٹا۔	۲ر	سی حرفی ہری سنگھ نلوا	-ر
ی با تصویر۔	۰۳ر	ایضاً ہاشم۔	ار	قصہ سیف الملوک محمد والا	۶ر
سی فضلشاہ۔	۲ر	روڑا جلالی۔ بوٹا	۲ر	ایضاً لطف علی۔	۰۱ر
ول ہ رسی حرفی۔	۲ر	نورنگ خاں بائی۔	۵ر	گل صنوبر۔	ار
فضل۔	۱۰ر	سی حرفی بوٹا کلاں۔	۰ر	رسالہ عشق رسول اللہ۔	۰ر

چھپوا دستیں بنام حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور [illegible]

اشتہار واجب الاظہار

جملہ تاجران کتب و اہل مطابع کی خدمت میں التماس ہے کہ عجائب القصص کامل
یعنے گلزار آدم۔ گلزار موسیٰ۔ گلزار سکندری۔ گلزار محمدی۔ میرے والد بزرگوار
مولوی محمد مسلم صاحب مرحوم مغفور کی تصنیف سے ہیں جن کا حق کاپی رائٹ
بذریعہ رجسٹری مجھہ کو حاصل ہے۔ پس ہر چہار گلزار مذکور و نیز ہر قسم کی کتابیں
عربی۔ فارسی۔ اردو۔ گورمکھی۔ ناگری۔ سررشتہ تعلیم میری دوکان پر موجود ہیں
جس صاحب کو درکار ہوں طلب فرماویں نیز میں نے ہر چہار گلزار کی فروخت
انتظام دوکان حاجی چراغ الدین و سراج الدین تاجران کتب لاہور سے کیا ہوا ہے
پس جس صاحب کو جسقدر گلزاریں و نیز دیگر کتب درکار ہوں۔ دوکان حاجی صاحبان
موصوف سے بارسال زرنقد یا بذریعہ ویلیو پی ایبل خرید فرماویں۔

اعلان۔ گلزار حضرت نوح علیہ السلام (فیجلد ۲ر)۔ گلزار حضرت ابراہیم خلیل اللہ علیہ السلام (فیجلد ۳ر) جس
مدت دراز سے لوگ خواہشمند تھے پنجابی زبان میں چھپ گئی ہیں جس صاحب کو ضرورت ہو طلب کریں

المشتہر

محمد علی شمس الدین تاجران کتب شہر جالندھر

[illegible]

مَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ

الحمد للہ والمنۃ کہ کتاب لاجواب یعنی تذکرہ انبیاء علیہم السلام مسمّٰی بہ

عجائب القصص

یعنی

گلزار آدم

مصنفہ

مولوی محمد مسلم

حسب فرمایش

محمد علی شمس الدین تاجران کتب شہر جالندھر

سنہ ۱۹۲۰ء

مطبوعہ ... پریس لاہور

(باہتمام ... صاحب ...)